

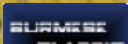
ကျေးဇူးတော်ရှင် အဂ္ဂပကာပဏ္ဍိတ မိုးကုတ်သရတော်ဘုရားကြီး၏ ဥပနိသယအစဉ်

မန္တလေးမြို့၊ ရေတံခွန်တောင်

သစ္စဝေဒဂူ

မိုးကုတ်ဝိပဿနာ မဂ္ဂင်ဓမ္မရိပ်သာ

သရတော် အရှင်ခေမာစာရ

ရေးသား သော

နိဗ္ဗာန်မျက်မှောက်ပြုခန်း

မဂ္ဂပရိညာ သင်ခန်းစာ

(ယောဂီများအတွက်သာ)

သာသနာတော်နှစ် - ၂၅၅၂

ကောဇာသက္ကရာဇ် - ၁၃၇၀

နမော တဿ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ

နိဒါန်း

“ပဟာနပရိညာ၊ သင်ခန်းစာ” ဤစာနိဂုံးတွင် နောင် အကြောင်းညီညွတ်လျှင် “မဂ္ဂပရိညာ သင်ခန်းစာကို ရေးသားတင်ပြဦးမည်” ဟု ပဋိညာဉ်ပြုထားခဲ့သည့်အတိုင်း ယခုအခါ “မဂ္ဂပရိညာ သင်ခန်းစာ” ကို ရေးသားတင်ပြမည် ဖြစ်ပါသည်။ ဤတွင် “မဂ္ဂပရိညာ သင်ခန်းစာ” ဆိုသည်မှာ မဂ်အတု-မဂ်အစစ်ကို ပိုင်းခြားသိမြင် နားလည်စေမည့် သင်ခန်းစာ” ဟု ဆိုလိုပါသည်။ ထို့ကြောင့် ဤစာအုပ်၌ ကျေးဇူးတော်ရှင် ဆရာမြတ်အဆူဆူ တို့၏ မဂ်ဖိုလ်နိဗ္ဗာန်ဆိုင်ရာ အဆိုအမိန့်များကို အတော်စုံလင်အောင် ကောက်နှုတ်ပြဆိုထား သည်ကို တွေ့ရပါလိမ့်မည်။ ဤစာရေးသူအနေဖြင့်လည်း (၁) စာတွေ့၊ (၂) ယောဂီတွေ့၊ (၃) ခန္ဓာတွေ့တို့ဖြင့် ထောက်ဆညှိနှိုင်း၍ ဤစာရှုသူတိုင်း ဝိမုတ္တိရသ (သင်္ခါရဒုက္ခမှ လွတ်မြောက်မှုအရသာ) ကို သိမြင်ခံစားနိုင်ကြစေရန် စွမ်းအားရှိသမျှ ကျေးဇူးပြုမည် ဖြစ်ပါ သည်။ စာရှုသူသည် ဤစာအုပ်၌ ပြဆိုအပ်သော သင်ခန်းစာတို့ကို လိုနေသည်ကို တွေ့လျှင် လည်း လိုတာဖြည့်စွက်၍လည်းကောင်း၊ ပိုနေသည်ကို တွေ့လျှင်လည်း ပိုတာဖြတ်ထုတ်၍လည်း ကောင်း၊ နားမလည်တာကို တွေ့လျှင်လည်း “တွေ့သုံးပါး” နှင့် ပြည့်စုံသော ပညာရှိတို့အား မေးမြန်းဆွေးနွေး၍လည်းကောင်း ကြည့်ရှုပါရန် မေတ္တာရပ်ခံအပ်ပါသည်။

ဤစာအုပ်ပါ သင်ခန်းစာတို့၏ လမ်းညွှန်ချက်နှင့်အညီ စာရှုသူယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည် ဖြစ်ပျက်မြင်၊ ဖြစ်ပျက်မှန်း၊ ဖြစ်ပျက်ဆုံးရာ နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာကို ဤခဏ ဤဘဝ ဤသာသနာ မှာပင် ဆောလျင်မြန်စွာ မျက်မှောက်ပြုနိုင်သူ ဖြစ်ပါစေ...။

အရှင်ခေမာစာရ

သစ္စဝေဒဂူ

မိုးကုတ်ဝိပဿနာ မဂ္ဂင်ဓမ္မရိပ်သာ
ရေတံခွန်တောင်၊ မန္တလေးမြို့။

သင်ခန်းစာ (၁)

မြတ်စွာဘုရား၏ အာမခံကြေညာချက်

၅၀၀၀ သာသနာ့ အရိယာခေတ်

- (က) ၁။ ဝိမုတ္တိယုဂခေတ် = နှစ်ပေါင်း ၅၀၀ (ဈာန်မဂ်ဖိုလ်တရားထူး အရများတဲ့ခေတ်)
- ၂။ သမာဓိယုဂခေတ် = နှစ်ပေါင်း ၅၀၀ (အများစုက သမာဓိတည်ရုံမျှ ရှိကြတဲ့ခေတ်)
- ၃။ သီလယုဂခေတ် = နှစ်ပေါင်း ၅၀၀ (အများစုက သီလတည်ရုံမျှ ရှိကြတဲ့ခေတ်)
- ၄။ သုတယုဂခေတ် = နှစ်ပေါင်း ၅၀၀ (အများစုက ဗဟုသုတသာ လိုက်စားတဲ့ခေတ်)
- ၅။ ဒါနယုဂခေတ် = နှစ်ပေါင်း ၅၀၀ (အများစုက ဒါနသာ အပြုများကြတဲ့ခေတ်)

ဗုဒ္ဓထေရ် သံဃာများ

မြတ်စွာဘုရား ပွင့်တော်မူချိန်မှစ၍ နှစ်ပေါင်း (၅၀၀) အတွင်းသည် ပထမ ဝိမုတ္တိယုဂခေတ် ဖြစ်ခဲ့၏။ သာသနာတော်နှစ် (၂၅၀၀)၊ ကောဇာသက္ကရာဇ် (၁၃၁၈) ခုနှစ်ကစ၍ နောင်နှစ်ပေါင်း (၅၀၀) တိုင်သည်အထိ ဒုတိယဝိမုတ္တိယုဂခေတ်အတွင်းသို့ တစ်ပတ် ပြန်လည်ရောက်ရှိလာသည်။

(ခ) စူဠဝါအဋ္ဌကထာ ဗုဒ္ဓမတ္တညူ ရဟန္တာအရှင်မြတ်တို့၏ အလိုအားဖြင့်

- ၁။ ဖဋိသန္တိဒါပက္ခခေတ် = နှစ်ပေါင်း ၁၀၀၀
- ၂။ သုက္ကဝိပဿကခေတ် = နှစ်ပေါင်း ၁၀၀၀
- ၃။ အနာဂါမ်ခေတ် = နှစ်ပေါင်း ၁၀၀၀
- ၄။ သကဒါဂါမ်ခေတ် = နှစ်ပေါင်း ၁၀၀၀
- ၅။ သောတာပန်ခေတ် = နှစ်ပေါင်း ၁၀၀၀

(ဂ) ဒီဃဘာဏက, သုတ္တဘာဏက, အဋ္ဌကထာ ဗုဒ္ဓမတ္တညူ ရဟန္တာကြီးတို့ အလိုအားဖြင့်-

- ၁။ ပဋိသမ္ဘိဒါပတ္တခေတ် = နှစ်ပေါင်း ၁၀၀၀
- ၂။ ဆဋ္ဌာဘိညခေတ် = နှစ်ပေါင်း ၁၀၀၀
- ၃။ တေဝိဇ္ဇခေတ် = နှစ်ပေါင်း ၁၀၀၀
- ၄။ သုက္ကဝိပဿကခေတ် = နှစ်ပေါင်း ၁၀၀၀
- ၅။ ပါတိမောက္ခသံဝရခေတ် = နှစ်ပေါင်း ၁၀၀၀

(ဃ) အင်္ဂုတ္တရဘာဏက, ခုဒ္ဒကဘာဏက, သမ္မောအဋ္ဌကထာကြီးတို့ အလိုအားဖြင့်-

- ၁။ ပဋိသမ္ဘိဒါပတ္တခေတ် = နှစ်ပေါင်း ၁၀၀၀
- ၂။ ဆဋ္ဌာဘိညခေတ် = နှစ်ပေါင်း ၁၀၀၀
- ၃။ တေဝိဇ္ဇခေတ် = နှစ်ပေါင်း ၁၀၀၀
- ၄။ သုက္ကဝိပဿကခေတ် = နှစ်ပေါင်း ၁၀၀၀
- ၅။ အနာဂါမ်, သကဒါဂါမ်, သောတာပန်ခေတ် = နှစ်ပေါင်း ၁၀၀၀

ဤကဲ့သို့ အဋ္ဌကထာကြီးတို့၌ သာသနာတော်တည်မည့်နှစ်ကို (၅၀၀၀) ထား၍ ခေတ်ကြီး (၅) ခေတ်ကို နှစ်ပေါင်း (၁၀၀၀) စီဖြင့် ပိုင်းခြားကာ မိန့်ဆိုခဲ့ကြသည်။ သို့ရာတွင် သာသနာတော်နှစ် (၅၀၀၀) အတွင်း အရိယာတွေရှိနေဦးမည်ဆိုတာချင်းကတော့ အတူတူပင်ဖြစ်၏။

သုတ်သတိပဋ္ဌာန်, အာမခံ

မဟာသတိပဋ္ဌာန်သုတ် ပါဠိတော်မှာလည်း မြတ်စွာဘုရားသည် -

“ ယော ဟိ ကောစိ ဘိက္ခဝေ ဣမေ စတ္တာရော သတိပဋ္ဌာနေ ဧဝံ ဘာဝေယျ သတ္တဝဿာနိ။ ပ။ သတ္တမာသာနိ။ ပ။ သတ္တာဟံ တဿ ဒိန္နံ ဖလာနံ အညတရံ ဖလံ ပါဠိကံခံ ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ အညာ သတိဝါ ဥပါဒိသေသေ အနာဂါမိတာတိ ”

“ ချစ်သား ချစ်သမီးတို့ တစ်စုံတစ်ယောက်သော ငါဘုရား၏ တပည့်သားသမီးသည် ဤသတိပဋ္ဌာန် တရားလေးပါးတို့ကို ဤသို့ ငါဘုရားဟောတော်မူသည့်အတိုင်း ပွားများအားထုတ်လျှင် ခုနစ်နှစ်အတွင်း၊ ခုနစ်လအတွင်း၊ ခုနစ်ရက်အတွင်း ‘အရဟတ္တဖိုလ်’၊ ကာမုပါဒါန် အကြွင်းရှိသော် ‘အနာဂါမိဖိုလ်’ ဤနှစ်ခုသော ဖိုလ်တို့တွင် တစ်ခုသောဖိုလ်ကို ဤမျက်မှောက်ဘဝ၌ပင်လျှင် အလိုရှိအပ်၏။ (ဝါ) ကေန္တရ၏ ” ဤသို့လည်း ဟောတော်မူခဲ့၏။

ဈာန်မဂ်ဖိုလ် တားဆီးတတ်သော အန္တရာယ်များ ကင်းရှင်း၍ ဘုရားဟောတော်မူသည့်အတိုင်း ဆရာကောင်း နည်းကောင်းဖြင့် တကယ်ကြိုးစားပါက မန္တနေယျပုဂ္ဂိုလ်သည် (၇) နှစ်အတွင်း၊ မဇ္ဈိမနေယျ ပုဂ္ဂိုလ်သည် (၇) လအတွင်း၊ တိက္ခနေယျပုဂ္ဂိုလ်သည် (၇) ရက်အတွင်း ကာလ၌ အရဟတ္တဖိုလ်ကို ရမည်။ ကာမုပါဒါန် အကြွင်းရှိနေခဲ့သော် အနာဂါမိဖိုလ်ကိုတော့ ရမည်။ ရဟန္တာ (သို့) အနာဂါမိဖြစ်မည် ဟူလို။ မြတ်စွာဘုရား၏ ဤအာမခံကြေညာချက်အရ သောတာပန်၊ သကဒါဂါမိဖြစ်ဖို့ကတော့ နေယျပုဂ္ဂိုလ် တို့အတွက် ဝန်မလေးပြီဟု ဆိုရမည်ဖြစ်သည်။

ယခုခေတ်တဲမှာ ပညာကောက်ကျစ်မှုမရှိ၊ သဒ္ဓါယုံကြည်ချက်အပြည့်ဖြင့် စာနည်းကျကျ၊ ဆရာနည်း ရရ၊ တကယ်တမ်းကြိုးစားအားထုတ်ကြလျှင် ဤခဏ၊ ဤဘဝ ဤသာသနာတွင်းမှာ ဧကန္တ ကျွတ်တမ်းဝင် နိုင်ကြမည်ဆိုတာ ယုံမှားသံသယ မရှိသင့်ပါ။ “တကယ်ဖြစ်ချင် တကယ်လုပ် အဟုတ်ဖြစ်ရမည်” ဆိုသော စကားမှာ ဤဝိပဿနာအလုပ်ကို ထုတ်ဆိုသော စကားဖြစ်ပါသည်။

သုံးမျိုးနေယျ၊ မဂ်ဖိုလ်ရ

- (ဆောင်) နေယျ၊ မန္တ၊ မဇ္ဈိမ၊ တိက္ခ သုံးမျိုးလာ။
- (၇) နှစ် မန္တ၊ မဂ်ဖိုလ်ရ၊ မုချမှတ်လေပါ။
- (၇) လ မဇ္ဈိမ၊ မဂ်ဖိုလ်ရ၊ မုချမှတ်လေပါ။
- (၇) ရက် တိက္ခ၊ မဂ်ဖိုလ်ရ၊ မုချမှတ်လေပါ။
- ဘုရားဗုဒ္ဓ၊ မိန့်ဟောပြု၊ မုချယုံကြည်ပါ။
- ယုံကြည်သောသူ၊ အားထုတ်မှု၊ ရယူမဂ်ဖိုလ်သာ။

(ဘာသာအလင်းပြုကျမ်းမှ)

မဇ္ဈိမပဏ္ဏာသပါဠိတော်၊ ဗောဓိရာဇေယျသုတ်မှာလည်း မြတ်စွာဘုရားသည်-

“ သာယမနုသိဋ္ဌော ပါတော ဝိသေသံ အဓိဂမိဿတိ၊ ပါတ မနုသိဋ္ဌော သာယံ ဝိသေသံ အဓိဂမိဿတိ ” တိ

“ညချမ်းအခါ၌ နည်းမှန်လမ်းကျ ဆုံးမအပ်သော တိက္ခနေယျပုဂ္ဂိုလ်သည် (ကိလေသာကြားမခိုရင်) နံနက်အခါ၌ မဂ်ဖိုလ်တရားထူးကိုရမည်။ နံနက်အခါ၌ နည်းကောင်းစံရ ဆုံးမအပ်သော တိက္ခနေယျပုဂ္ဂိုလ် သည် (ကိလေသာကြားမခိုရင်) ညချမ်းအခါ၌ မဂ်ဖိုလ်တရားထူးကိုရမည်။” ဤသို့လည်း ဟောတော်မူခဲ့၏။

ပုဂ္ဂိုလ် (၄) မျိုး

- (၁) ဥဋ္ဌဒိတညုပုဂ္ဂိုလ်
- (၂) ဝိပဉ္စိတညုပုဂ္ဂိုလ်
- (၃) နေယျပုဂ္ဂိုလ်
- (၄) ပဒပရမပုဂ္ဂိုလ်

မဟာပဒါနသုတ်
သုတ်မဟာပါဠိတော်

(၁) ပုဂ္ဂိုလ်မှာ ရေမျက်နှာပြင်ပေါ်၌ကျော်၍ ပေါ်နေသော ကြာနှင့်တူ၏။ ထိုကြာသည် အရုဏ်တက်၍ နေအလင်းရောင်ရသည်နှင့် တစ်ပြိုင်နက် ပွင့်သကဲ့သို့ မြတ်စွာဘုရား၏ တရားအလင်းရောင်ရသည်နှင့် တစ်ပြိုင်နက် မဂ်ဖိုလ်တရားထူးရသည့် ပုဂ္ဂိုလ်မျိုးဖြစ်သည်။ အကျဉ်းမျှဟောပြီး ဉာဏ်ကို ဖွင့်ပေးလိုက်သည်နှင့် တန်းပြီး မဂ်ဖိုလ်ရသူဖြစ်၏။ အရှင်အဿဇိထံမှ ဂါထာနှစ်ပါဒမျှကို ကြားနာရုံနှင့် ချက်ချင်းတန်းပြီး သောတာပန်တည်သော အရှင်သာရိပုတ္တရာလို ပုဂ္ဂိုလ်မျိုးဖြစ်သည်။

(ဆောင်) သစ္စာလေးဝ၊ မြတ်ဓမ္မကို၊ စ၍ဟောလင့်၊
ဉာဏ်ကိုဖွင့်က၊ လွယ်လင့်ထုတ်ချောက်၊ တရားပေါက်မှု၊
ထိုသည်သူ၊ တညုဥဋ္ဌဒိမှတ်။

(အရှင်နေကာဘိဝံသ)

(၂) ပုဂ္ဂိုလ်မှာ ရေမျက်နှာပြင်နှင့် ညီနေသော ကြာနှင့်တူ၏။ ထိုကြာသည် နေအလင်းရောင် လုံလုံလောက်လောက် မရသေးလျှင် မပွင့်နိုင်သေးဘဲ နေအလင်းရောင် ကောင်းကောင်းရမှသာ ပွင့်၏။ ထို့အတူ တရားကို အကျဉ်းဟောတုန်းက အနက်အဓိပ္ပာယ် မသိသေးဘဲ အကျယ်အားဖြင့် ဟောမှသာ တရားကိုသိ၏။ မဂ်ဖိုလ်တရားထူးကို ရ၏။ အကျဉ်းမျှမက အကျယ်ချဲ့ ဟောကြားတော်မူအပ်သော ဓမ္မစကြာတရားကို နာရ၍ သောတာပန်တည်သော အရှင်ကောဏ္ဍညလို ပုဂ္ဂိုလ်မျိုးဖြစ်သည်။

(ဆောင်) အကျဉ်းတရား၊ ဟောတုံငြားက၊
တရားထင်ထင်၊ မသိမြင်ဘဲ၊
ချဲ့ထွင်ထပ်လျှောက်၊ အကျယ်ရောက်မှ၊
ထွင်းဖောက်သိမှု၊ ထိုသည်သူ၊
တညုဝိပဉ္စိမှတ်။

(အရှင်နေကာဘိဝံသ)

(၃) ပုဂ္ဂိုလ်မှာ နောက်တစ်ရက် နှစ်ရက်နေမှ ရေမျက်နှာပြင်ပေါ်သို့ကျော်၍ ပေါ်တက်လာကြောင်း ကြားနှင့်တူ၏။ ထိုကြာသည် လောလောဆယ် နေအရက်ရောင် အနက်ကိုလည်းမရ၊ နေအလင်းရောင် အရင့်ကိုလည်း မရသဖြင့် မပွင့်နိုင်သေး။ နောက်တစ်ရက် နှစ်ရက် စသည်ကြာ၍ ရေပြင်ပေါ်သို့ ကျော်တက်လာပြီး နေအလင်းရောင် ခံယူရမှ ပွင့်မည်ဖြစ်၏။ ထို့အတူ ဤ (၃) ပုဂ္ဂိုလ်သည် တရားကို အကျဉ်းဟောရုံမျှဖြင့်လည်း အနက်အဓိပ္ပာယ်ကို မသိနားမလည်၊ အကျယ်ချဲ့ထွင်၍ ဟောပြန်သော်လည်း သဘောမပေါက်၊ တရားထူးမရနိုင်၊ ထို့နောင် ဆက်လက်၍ ဆရာကောင်းတို့ထံ ဆည်းကပ်ကာ တရားနားမှု ခြင်း၊ တရားအားထုတ်နည်း နိဿရည်းခံယူခြင်း၊ ဆွေးနွေးမေးမြန်းခြင်း၊ အဖန်ဖန်ကြိုးစားအားထုတ်ခြင်း ပြုပါမှ မဂ်ဖိုလ်တရားထူးရသော ပုဂ္ဂိုလ်မျိုးဖြစ်၏။ မြတ်စွာဘုရား ဟောကြားတော်မူအပ်သော တရားဦး မေဗ္ဗစကြာကို ကောင်းစွာနာယူကြပြီးသည့်နောက် သုံးလေးရက်အတွင်း တရားအားထုတ်၍ သောတာပန် တည်ကြသော အရှင်ဝပ္ပ၊ အရှင်ဘဒ္ဒိယ၊ အရှင်မဟာနာမ်၊ အရှင်အဿဇိတို့လို ပုဂ္ဂိုလ်မျိုးများဖြစ်သည်။

(ဆောင်) ဘုရားဟောဖော်၊ တရားတော်ကို
 သင်သော်မယွင်း၊ နာယူခြင်းနှင့်
 ရှင်းလင်းအောင်မေး၊ မြဲဆွေးနွေးလျက်
 ကြံတွေးစဉ်းစား၊ ဘာဝနာပွားမှ
 တရားရမှု၊ ထိုသည့်သူ၊ ခေါ်ယူနေယျမှတ်။

(အရှင်နေကာဘိဝံသ)

(၄) ပုဂ္ဂိုလ်မှာ ရေမျက်နှာပြင်ပေါ်သို့ကျော်၍ ပေါ်ထွက်မလာနိုင်ဘဲ ရေ၏အတွင်းမှာပင် ငါး၊ လိပ်တို့၏ အစာဖြစ်သွားသော ကြာနှင့်တူ၏။ ဤပုဂ္ဂိုလ်မှာ ဒီဘဝတွင် မဂ်ဖိုလ်တရားထူး မရနိုင်သော်ငြား လည်း ဖျင်း-အ-ထုံ-ထိုင်းသော လူစားမျိုးကား မဟုတ်ပါ။ သူ သင်ယူနာကြားထားအပ်သော ပုဒ်၊ ပါဠိ အက္ခရာ စာပေကျမ်းဂန်တို့၏ အနက်အဓိပ္ပာယ်တို့ကို သိရှိနားလည်သူပင်ဖြစ်သည်။ သူသည် ဈာန် မဂ် ဖိုလ် တရားထူးများရအောင် ကမ္မဋ္ဌာန်းအလုပ်ကို ကြိုးစားအားထုတ်၏။ ဤဘဝ၌ သူ၏ ကြိုးစားအားထုတ်မှုသည် ဝိဇ္ဇာမျိုးစေ့ကို ရစေပြီး နောက်နောက်ဘဝ၊ နောက်နောက်သာသနာတို့၌ “ခိပ္ပာဘိည=ထက်မြက်လျင်မြန်စွာ တရားထူး သိမြင်ပေါက်ရောက်သော ဥဋ္ဌဋီတည။ ဝိပဋ္ဌိတည။ ပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်ဖို့ရန် ဥပနိဿယဖြစ်၏။

(ဆောင်) ဘုရားဟောဖော်၊ တရားတော်ကို
 သင်သော်မယွင်း၊ နာယူခြင်းနှင့်
 ရှင်းလင်းအောင်မေး၊ မြဲဆွေးနွေးလျက်
 ကြံတွေးပို့ချ၊ တရားပြု၍

သီလသိက္ခာ၊ စင်ကြယ်စွာဖြင့်
 ဘာဝနာကမ္မဋ္ဌာန်း၊ လွန်ကြိုးပမ်းလည်း
 ဉာဏ်စွမ်းမပြ၊ တရားမရဘဲ
 ဘဝနောင်ခါ၊ အထုံပါဖို့
 ကျမ်းစာပုဒ်ပါ၌၊ တတ်ရုံသာထိ
 အကျိုးရှိ၊ ခေါ်ဘိ ပဒပရမမှတ်။

(အရှင်ဇနကာဘိဝံသ)

တစ်နည်း = ပုဂ္ဂိုလ် (၄) မျိုး

- (၁) ဒုက္ခပဋိပဒါ ဒန္တာဘိညာ (ဆင်းဆင်းရဲရဲ ကျင့်ရပြီး နဲ့နွေးကြန့်ကြာမှ မဂ်ရပုဂ္ဂိုလ်)
- (၂) ဒုက္ခပဋိပဒါ ခိပ္ပါဘိညာ (ဆင်းဆင်းရဲရဲ ကျင့်ရသော်လည်း ထက်မြက်လျင်မြန်စွာ မဂ်ရပုဂ္ဂိုလ်)
- (၃) သုခပဋိပဒါ ဒန္တာဘိညာ (ချမ်းချမ်းသာသာ ကျင့်ရသော်လည်း နဲ့နွေးကြန့်ကြာမှ မဂ်ရပုဂ္ဂိုလ်)
- (၄) သုခပဋိပဒါ ခိပ္ပါဘိညာ (ချမ်းချမ်းသာသာ ကျင့်ရပြီး ထက်မြက်လျင်မြန်စွာ မဂ်ရပုဂ္ဂိုလ်)

ဝိတ္ထာရသုတ်

စတုက္ကနိပါတ်၊ အင်္ဂုတ္တိုရ်ပါဠိတော်

(၁) နံပါတ် ပုဂ္ဂိုလ်မှာ ကျင့်ရတာကတော့ ဘာတဲ့ (ဆင်းရဲပါတယ်)၊ အို... ရောဂါတွေကြားထဲ ဟိုရွှေချင် ဒီရွှေချင်နဲ့ ထမင်းဆာသလိုလို၊ အညောင်းက များသလိုလို၊ သလိပ်က ကပ်သလိုလို၊ ဝမ်းက နာသလိုလိုနဲ့ ကျင့်ရတာကတော့ ဒကာကြွယ်... ဆင်းရဲတယ် (မှန်ပုံ၊ ဘုရား)၊ ပြီးတော့ ဒုက္ခချုပ်ငြိမ်းတဲ့ နိဗ္ဗာန်မြင်ဖို့ရာ မဂ်ဉာဏ်ပေါ်ဖို့ရာကတော့ နှေးတယ် (မှန်ပုံ)။

ဆင်းဆင်းရဲရဲကျင့်၍ မဂ်ဉာဏ်အပေါ် နှေးတာက တစ်ယောက်နော် (မှန်ပုံ)။

ကောင်းပြီတဲ့၊ ဒကာ ဒကာမတို့ ဘယ်လိုကြောင့် ဆင်းဆင်းရဲရဲ ကျင့်ရသတုံးလို့ မေးတဲ့အခါကျတော့ တရားကလေး ဖြစ်ပျက်နှလုံးသွင်းလိုက်၊ ကိလေသာက ကြားထိုးလိုက် (မှန်ပုံ)။ တရားကလေး နှလုံးသွင်း လိုက် (ကိလေသာကြားထိုးလိုက်ပါဘုရား)။ ဒီလိုဆိုတော့ ဒကာ ဒကာမတွေ ကျင့်ရတာက ဆင်းဆင်းရဲရဲ ပေါ့ဗျာ (မှန်ပုံ)။ ဒါဖြင့် ဒကာ ဒကာမတွေမှာ “တယ်လည်း မဂ်ဉာဏ် ဖိုလ်ဉာဏ်က ရခဲသကိုး” ဆိုတဲ့ ဆင်းရဲတဲ့စိတ်တွေ မပေါ်ဘူးလား (ပေါ်ပါတယ်ဘုရား)။ ဒါဖြင့် ဆင်းဆင်းရဲရဲ ကျင့်ရတာသည် ဘယ်နှယ်ကြောင့်တုံးလို့ မေးတဲ့အခါကျမှ “ကိလေသာ ထူပြောလို့” လို့ မှတ်လိုက်ပါ (မှန်ပုံ)။

မဂ်ဉာဏ် ဖိုလ်ဉာဏ်ရတော့ ရတာပဲတဲ့။ သူ့နှေးသွားတယ် (မှန်ပါ)။ အချိန်ကြာတယ်ပေါ့ဗျာ (မှန်ပါ)ဘုရား။

ဘယ့်နှယ်ကြောင့် ကြာသတုံးမေးတော့ သဒ္ဓါကလည်း မထက်၊ ဝီရိယကလည်း မသန်၊ သတိကလည်း လစ်လစ်နေပြန် (မှန်ပါ)။ သဘောကျပလား (ကျပါပြီ)။ သမာဓိကလည်း ဒကာ ဒကာမတို့ စူးစူးစိုက်စိုက်မရှိ (မှန်ပါ)။ ပညာကလည်း နဲ့ပြီးနေတာနဲ့ နှေးသွားတယ် (မှန်လှပါ)ဘုရား။

ဒါဖြင့် (၁) နံပါတ်ပုဂ္ဂိုလ်ကဖြင့် ကိလေသာထူပြော၍ ပညိန္ဒြေညံ့ခဲ့သော်တဲ့ ဒကာ ဒကာမတို့ ဆင်းဆင်းရဲရဲလည်း ကျင့်ရတယ် (မှန်ပါ)။ ဣန္ဒြေမထက်တဲ့အတွက်လည်း အရနှေးတယ် (မှန်ပါ)။ ရှင်းပလား (ရှင်းပါပြီ)ဘုရား။

(၂) နံပါတ် ပုဂ္ဂိုလ်ကတော့ ဒကာ ဒကာမတို့ ဆင်းဆင်းရဲရဲတော့ သူကျင့်ရတာပဲ (မှန်ပါ)။ မဂ်ဉာဏ်ပေါ်တဲ့အခါ သူက မြန်သတဲ့ (မှန်ပါ)။

ဒကာကြွယ်... ဆင်းဆင်းရဲရဲကျင့်ဆိုတာ ဘာကြောင့်ပါလိမ့် (ကိလေသာကြားခိုလိုပါ)ဘုရား။ ကဲ... ဦးမာဒင်တို့က ဘယ်လိုလုပ်မယ် (ဖြစ်ပျက်ရှုရပါမယ်)၊ ကြားထိုးကို (ဖြစ်ပျက်ရှုရပါမယ်)ဘုရား။

အဲ... ပင်ကိုရှိတာကိုလည်း ဖြစ်ပျက်ရှု (မှန်ပါ)။ ရှုနေတုန်း သူက ကြားထိုးလာတော့ သူလည်း ဖြစ်ပျက်ပဲ၊ အနိစ္စပဲလို့ ဒကာ ဒကာမတွေက ရှုလိုက်တော့ ဉာဏ်ချင်းက နီးသွားတယ် (နီးသွားပါတယ်) ဘုရား။ ဉာဏ်ချင်းက နီးသွားတော့ ဉာဏ်ကလည်း မထက်ဘူးလား (ထက်ပါတယ်)ဘုရား။ ဒါဖြင့် ဣန္ဒြေထက်သွားပြီ (မှန်ပါ)။

(၂) နံပါတ်ပုဂ္ဂိုလ်ဟာ ဆင်းဆင်းရဲရဲ ကျင့်ရတာကဖြင့် (ကိလေသာများလို့ပါ)၊ ကိလေသာထူပြောလို့ (မှန်ပါ)။ သူမဂ်မြန်မြန်ရတာကတော့ဖြင့် (ဣန္ဒြေထက်လို့ပါ)ဘုရား။

(၃) နံပါတ်ပုဂ္ဂိုလ်ကျတော့ကိုတဲ့ ချမ်းချမ်းသာသာနဲ့ ကျင့်ရပါတယ်တဲ့။ ဒကာ ဒကာမတို့နော် (မှန်ပါ)။ မဂ်ဉာဏ်ပေါ်တာကျတော့ နှေးတယ် (မှန်ပါ)။ [ဘယ့်နှယ်ကြောင့် ချမ်းချမ်းသာသာ ကျင့်ရပါလိမ့် မတုံးမေးတော့ ကိလေသာပါးလို့ (မှန်ပါ)။ ဘယ့်နှယ်ကြောင့် မဂ်ဉာဏ်ပေါ်တာ နှေးရသတုံးဆိုတော့ ဣန္ဒြေနဲ့လို့၊ သဘောကျရဲ့လား (ကျပါတယ်)ဘုရား။ ဖြည့်စွက်ဝါကျ။

(၄) နံပါတ်ပုဂ္ဂိုလ်ကျတော့ ဒကာ ဒကာမတို့ ကျင့်ရတာကလည်း ချမ်းချမ်းသာသာ (မှန်ပါ)။ မဂ်ဉာဏ်ပေါ်တာကလည်း မြန်သတဲ့ (မှန်ပါ)ဘုရား။ [ဒီပုဂ္ဂိုလ်ဟာဖြင့် ဒကာ ဒကာမတို့ ကိလေသာပါးပြီး သကာလ ဣန္ဒြေထက်လို့ (မှန်ပါ)။ ကျင့်ရတာ ချမ်းချမ်းသာသာနဲ့ မဂ်ဉာဏ်ရတာ မြန်တယ် (မှန်ပါ)ဘုရား။ ဖြည့်စွက်ဝါကျ။

မိုးကုတ်ဝိပဿနာလုပ်ငန်းစဉ်တရား အမှတ်စဉ် (၁၈)၊ နှာ ၅၀၀-၅၀၅

ချမ်းသာလျှင်မြန်၊ မဂ်ပေါ်ရန်

ဘုရားကတော့ဖြင့် ကိလေသာထူပြောလိုရှိရင် ဆင်းရဲမယ်ကွ (မှန်ပါ)၊ ဣန္ဒြေနဲ့လိုရှိရင်လည်း မဂ်အရနေးလိမ့်မယ်ကွ (မှန်ပါ)၊ ဘယ်နှစ်ချက်ပြသတုံး (နှစ်ချက်ပြပါတယ်ဘုရား)။

ဟာ... ဒါဖြင့် ဒကာ ဒကာမတို့ ကိလေသာထူပြောလို ကျုပ်တို့မှာ ဆင်းဆင်းရဲရဲကျင့်ရမှာ ကျုပ်တို့က ကိလေသာကိုပင်လျှင် ဖြစ်ပျက်ရှုလိုက် (မှန်ပါ)၊ ဖြစ်ပျက်ရှုလိုက်တော့ ကျုပ်တို့မှာ ဆင်းရဲစရာ ကော ရှိသေးသလား (မရှိပါဘုရား)။

ပင်ကိုရပ်တွေ၊ ဝေဒနာတွေသာ ရှုမနေနဲ့၊ ဝေဒနာဖြင့် ဝေဒနာသာ ရှုမနေနဲ့၊ ကိလေသာလာလည်း ကိလေသာရှုချလိုက်ဆိုတော့ ပညိန္ဒြေကလည်း ထက်မသွားဘူးလား (ထက်ပါတယ်ဘုရား)။

ဪ... ဖြစ်ပျက်နဂိုကလည်း ရှုတဲ့ဉာဏ် (မှန်ပါ)၊ ကြားထိုးတဲ့ ကိလေသာကိုလည်း ဆရာ ဘုန်းကြီးက နည်းပေးလို့ ဖြစ်ပျက်ရှုတဲ့ဉာဏ်နဲ့ဆိုတော့ ဉာဏ်က ဉာဏ်ချင်း နီးမသွားဘူးလား (နီးပါတယ် ဘုရား)၊ ဉာဏ်ချင်းက “ အာသေဝနပစ္စယော ” ဆိုတဲ့ အဖန်တလဲလဲမို့ဝဲမှုက ကပ်လာတယ် (မှန်ပါ)။

အရင်ဝေဒနာရှုနေတဲ့ဉာဏ်၊ စိတ်ရှုနေတဲ့ဉာဏ်နဲ့ နောက်ကြားထိုးအိမ်ကိစ္စ ရာကိစ္စတွေ ပေါ်လာတဲ့ ကြားထိုးစိတ်ကို ရှုလိုက်တဲ့ ဉာဏ်နဲ့ ဉာဏ်ချင်းမနီးဘူးလား (နီးပါတယ်ဘုရား)၊ ဉာဏ်ချင်းနီးတော့ ဣန္ဒြေကလည်းထက် (မှန်ပါ)၊ ဆင်းရဲစွာကျင့်မှုကလည်း ပျောက်ဆိုတော့ (၁) နံပါတ်ပုဂ္ဂိုလ်ပင် ဖြစ်လင့်ကစား ဒကာကြွယ်ရေ (၄) နံပါတ်ထဲ ဝင်သွားတယ် (မှန်ပါဘုရား)။

မိုးကုတ်ဝိပဿနာလုပ်ငန်းစဉ်တရား
အမှတ်စဉ် (၁၈)၊ နာ ၅၀၈-၅၁၂

အရိယာခေတ်ကြီး ထူထောင်နည်း

“ ဣမေ စ သုဘဒ္ဒ ဘိက္ခု သမ္မာ ဝိဟရေယျံ အသုညော လောကော အရဟန္တေဟိ အဿ ”

“ ချစ်သား သုဘဒ္ဒ ဤရဟန်းတို့သည် (ဝါ) ငါဘုရား၏ ပရိသတ်လေးပါး၊ ချစ်သမီး ချစ်သားတို့ သည် ကောင်းစွာနေကြလျှင် လောကသည် ရဟန္တာတို့မှ မဆိတ်သုဉ်းနိုင်ပေ ”

မဟာပရိနိဗ္ဗာနသုတ်
သုတ်မဟာဝါပါဠိတော်

“ကောင်းစွာနေကြလျှင်” ဆိုတာ

- (၁) သောတာပန်ဖြစ်ဖို့ တရားအားထုတ်ရင်း တရားအသားကျ၊ အဝါးဝနေသူသည် အခြားသူအားလည်း ကမ္မဋ္ဌာန်းကို ဟောပြော၍ သောတာပန်ဖြစ်ဖို့ တရားအားထုတ်စေရမည်။
- (၂) သောတာပန်ဖြစ်ပြီးသူသည် အခြားသူအားလည်း ကမ္မဋ္ဌာန်းကို ဟောပြော၍ သောတာပန်ဖြစ်အောင် ပြုရမည်။
- (၃) သကဒါဂါမ်ဖြစ်ပြီးသူသည် အခြားသူအားလည်း ကမ္မဋ္ဌာန်းကို ဟောပြော၍ သကဒါဂါမ်ဖြစ်အောင် ပြုရမည်။
- (၄) အနာဂါမ်ဖြစ်ပြီးသူသည် အခြားသူအားလည်း ကမ္မဋ္ဌာန်းကို ဟောပြော၍ အနာဂါမ်ဖြစ်အောင် ပြုရမည်။
- (၅) ရဟန္တာဖြစ်ပြီးသူသည် အခြားသူအားလည်း ကမ္မဋ္ဌာန်းကို ဟောပြော၍ ရဟန္တာဖြစ်အောင် ပြုရမည်။ ဤသို့ အသီးအသီးပြုသည်ရှိသော် “ကောင်းစွာနေသည်” မည်၏။

“လောကသည် ရဟန္တာတို့မှ မဆိတ်သုဉ်းနိုင်ပေ” ဆိုတာ ထိုကဲ့သို့ သားတော် သမီးတော်များက အဘဘုရားရှင်၏ ဟောကြားဆုံးမအပ်သည့် တရားလမ်းစဉ်အတိုင်း ကောင်းစွာပြုမှုနေထိုင်ကြလျှင် ဤကမ္ဘာ လောကသည် ထူထပ်ကျယ်ပြောသော ကျူတော ကိုင်းတောကြီးတွေပမာ အရိယာရဟန္တာတို့ဖြင့် အကြားမရှိ ပြည့်၍နေသည် ဖြစ်ရာ၏။ (၀၁) ဖြစ်ရမည်ဟူလို။ ဤကား အဋ္ဌကထာလာ အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ဆိုချက် ဖြစ်ပါသည်။

သင်ခန်းစာ (၁) ပြီး၏။

သင်ခန်းစာ (၂)

နိဗ္ဗာန်ဟူသည်

ဝိသင်္ခါရံ, မြတ်နိဗ္ဗာန်

ဆရာ ။ ။ ဒီမဂ္ဂပရိညာ သင်ခန်းစာမှာ နိဗ္ဗာန်အကြောင်းနှင့် မဂ်ကျဖိုလ်ဝင်ပုံတို့ကို ကျမ်းဂန်တွေ၊ ယောဂီတွေ၊ ခန္ဓာတွေအားဖြင့် အဓိကထား ရေးသားတင်ပြမှာ ဖြစ်တဲ့အတွက် တရားမင်း ဖြစ်တော်မူသော မြတ်စွာဘုရား၏ နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာကို အစဦးစွာ သိမြင်ခံစားပုံကို သိထားဖို့ လိုပါတယ်။ မှန်ပါတယ်။ ဒီဘဒ္ဒကမ္ဘာမှာ ကဿပရှင်တော်မြတ်ဘုရား သာသနာကွယ်ပြီး သည့်နောက် ဂေါတမရှင်တော်မြတ်ဘုရားဟာ ဗောဓိပင်နှင့် ရွှေပလ္လင်ထက်မှာ ထိုင်တော်မူ လျက် နိဗ္ဗာန်ကို အစဦးစွာ ဆရာမကူသယမ္ဘူ ရွှေဉာဏ်တော်ဖြင့် ထိုးထွင်းသိမြင်တော်မူတဲ့ ဘုရားစင်စစ် ဖြစ်တော်မူခဲ့ပါတယ်။ ထိုကဲ့သို့ ဘုရားဖြစ်တော်မူပြီးစအခါ သတ္တဋ္ဌာနတို့၌ အရဟတ္တဖလသမာပတ်ဝင်စားကာ နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာကို ကောင်းကောင်းကြီး သုံးဆောင်ခံစား တော်မူခဲ့တယ် မဟုတ်လား။

ယောဂီ ။ ။ မှန်လှပါအရှင်ဘုရား။

ဆရာ ။ ။ လောကီစိတ်ဖြစ်စေ၊ လောကုတ္တရာစိတ်ဖြစ်စေ မည်သည့်စိတ်မဆို “စိတ်တစ်ခု” ဖြစ်လာပြီ ဆိုရင် အဲဒီစိတ်ဟာ စွဲမှီရာ ဆွဲကိုင်ရာ အာရုံမရှိဘဲ မဖြစ်နိုင်ပါဘူး။ စွဲမှီ ဆွဲကိုင်ရာ အာရုံ မပါ မရှိဘဲ စိတ်မဖြစ်နိုင်ပါဘူး။ အဲဒါကြောင့် မြတ်စွာဘုရားရှင်သည် ဘုရား ဖြစ်တော်မူပြီးစအခါ ခုနစ်ခုသော နေရာဋ္ဌာနတို့၌ အရဟတ္တဖလသမာပတ် ဝင်စားကာ နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာဖြင့် စံနေတော်မူတယ် ဆိုရာမှာ နိဗ္ဗာန်အာရုံတော်ကြီးသည် အမှန်တကယ် ရှိလို့သာလျှင် မြတ်စွာဘုရားသန္တာန်၌ အဲဒီနိဗ္ဗာန်အာရုံတော်ကြီးကို မျက်မှောက်ပြုတဲ့

(၁၂) စွဲမှီ ဆွဲကိုင်တတ်တဲ့ အရဟတ္တဖိုလ်စိတ်ဟာ ဖြစ်ပေါ်နိုင်တာပါ။ ဒါ့ကြောင့် နိဗ္ဗာန်ဟူသည် ပရမတ္ထသစ္စာအားဖြင့် တကယ်ထင်ရှားရှိနေတဲ့ သဘောတရားတစ်ခု ဖြစ်ပါတယ်။

ယောဂီ ။ ။ မှန်လှပါ အရှင်ဘုရား။
ဆရာ ။ ။ နိဗ္ဗာန်ဟာ ပရမတ္ထသစ္စာအားဖြင့် တကယ်ထင်ရှားရှိနေလို့သာလျှင် မြတ်စွာဘုရားဟာ ဗောဓိပင်နဲ့ ရွှေပလ္လင်မှာ အရဟတ္တမဂ်ဉာဏ်တော်ဖြင့် နိဗ္ဗာန်ကို ထိုးထွင်းသိမြင်တော်မူနိုင် တာ ဖြစ်ပါတယ်။ ဒါ့ကြောင့် နိဗ္ဗာန်ဟာ ပရမတ္ထသစ္စာ (နဂိုမူလရှိရင်းအတိုင်း မဖောက် မပြန် မြတ်သောအနက်သဘော) အားဖြင့် အမှန်တကယ် ထင်ရှားရှိနေတဲ့ သဘောတရား တစ်ခုပဲဆိုတာ စွဲမြဲစွာ ယုံကြည်ထားဖို့ လိုပါတယ်။

ယောဂီ ။ ။ မှန်လှပါ အရှင်ဘုရား။
ဆရာ ။ ။ ယခင်က “အနုမြူဓာတ်ရှိတယ်” လို့ လူတွေ မသိကြသေးသော်လည်း အနုမြူဖခင်ကြီး အိုင်းစတိုင်း မပေါ်ခင်ကတည်းက အနုမြူဓာတ်ဟာ သဘာဝအားဖြင့် ၎င်းကွယ်လျက် ထင်ရှားရှိနေခဲ့ပါတယ်။ အနုမြူဖခင်ကြီး အိုင်းစတိုင်းပေါ်လာမှ အဲဒီအနုမြူဓာတ်ကို စတင်၍ ထိုးထွင်းတွေ့ရှိခဲ့သလိုပါပဲ။ ထို့အတူ ယခင်က “နိဗ္ဗာန်ရှိတယ်” လို့ သတ္တဝါတွေ မသိကြသေးသော်လည်း နိဗ္ဗာန်ဖခင်ကြီး မြတ်စွာဘုရား မပွင့်ပေါ်ခင်ကတည်းက နိဗ္ဗာန်ဟာ သဘာဝအားဖြင့် ၎င်းကွယ်လျက် ထင်ရှားရှိနေခဲ့ပါတယ်။ နိဗ္ဗာန်ဖခင်ကြီး မြတ်စွာဘုရား ပွင့်ပေါ်လာမှ အဲဒီနိဗ္ဗာန်ကို စတင်၍ ထိုးထွင်းသိမြင်ခဲ့တာပါ။ သို့ရာတွင် အိုင်းစတိုင်း တွေ့ရှိတဲ့ အနုမြူဓာတ်ကို အသုံးပြုကြရာမှာ လျှပ်စစ်ဓာတ်အားထုတ်လုပ်မှု အစရှိတဲ့ လူသားတွေ ချမ်းသာကောင်းစားစေတဲ့ဘက်မှာ အသုံးပြုတာတွေရှိသလို အနုမြူဖခင် ထုတ်လုပ်မှု အစရှိတဲ့ လူသားတွေ သေကြေပျက်စီးစေတဲ့ဘက်မှာလည်း အသုံးပြုကြတယ်။ မြတ်စွာဘုရား စတင်တွေ့ရှိ သိမြင်တော်မူအပ်တဲ့ နိဗ္ဗာန်ကတော့ ပင်ကိုယ်သဘာဝကပင် လူသားတွေအား သေကြေပျက်စီးခြင်းကို မဖြစ်စေပါဘူး။ နိဗ္ဗာန်ဟာ ဝေနေယျသတ္တဝါတို့ ရဲ့ မဂ္ဂင်ရှစ်ပါး ခရီးလမ်းမဖြင့် သွားရောက်ရာ အသေလွတ်ရာဌာန ပျက်စီးခြင်းကင်းရာ ဌာနပဲ ဖြစ်ပါတယ်။

ယောဂီ ။ ။ ဟုတ်မှန်လှပါ အရှင်ဘုရား။
ဆရာ ။ ။ ဒါ့ကြောင့်မို့ မြတ်စွာဘုရားကိုယ်တော်တိုင် ဘုရားဖြစ်တော်မူပြီးစအခါ “ အနေကဇာ မနသာဉဒါန်း ” မှာ “ ဝိသင်္ခါရံ ဂတံ စိတ္တံ ” လို့ ကျူးရင့်တော်မူတာ ဖြစ်ပါတယ်။ စိတ္တံ - ကိလေသာညစ်ကြေး၊ မယုက်မြွေးဘဲ၊ ဖွေးဖွေးဖြူစင်၊ ငါ၏စိတ်အစဉ်သည်။

ဝိသင်္ခါရ - ဖြစ်ပျက်သင်္ခါရ၊ ဒုက္ခခပင်း၊ လွတ်ကင်းရာမှန်၊ မြတ်နိဗ္ဗာန်သို့၊ ဂတံ - အာရုံ
ယူငြား၊ ပြုသောအားဖြင့်၊ ထင်ရှားမျက်မှောက် ဆိုက်ရောက်လေပြီ။ ဒီလို ကျူးရင့်တော်
မူတယ်။ အဲဒါကြောင့် “ဖြစ်ပျက်သင်္ခါရ၊ ဒုက္ခခပင်း၊ လွတ်ကင်းရာသည် နိဗ္ဗာန်ပဲ၊
နိဗ္ဗာန်ဆိုတာ ဖြစ်ပျက်သင်္ခါရ၊ ဒုက္ခခပင်း၊ လွတ်ကင်းရာပဲ” လို့ သေချာမှတ်ပါ။

ယောဂီ ။
ဆရာ ။

။ ထပ်မံရှင်းပြပါဦး အရှင်ဘုရား။
။ “ဝိသင်္ခါရ” လို့ဆိုတဲ့ နိဗ္ဗာန်ကို ရှင်းလင်းစွာ သိဖို့ရန်မှာ ရှေးဦးစွာ “သင်္ခါရ” ကို
နားလည်ထားဖို့ လိုပါတယ်။ အကြောင်းရုပ်နာမ်တွေ ညီညွတ်ပေါင်းစု ပြုပြင်မှုကြောင့်
ဖြစ်ပေါ်လာတဲ့ အကျိုးရုပ်နာမ်တို့ကို “သင်္ခါရ” လို့ ခေါ်ပါတယ်။ အကြောင်းတရား၏
အရှိန်အစော်ကုန်ရင် (ဝါ) အကြောင်းပျက်ရင် အကျိုးရုပ်နာမ်တရားလည်း ပျက်ရစမြဲပါ။
တစ်ဖန် အကြောင်းတရားက ပြုပြင်လိုက်ပြန်ရင် အကျိုးတရားဟာ ဖြစ်ပေါ်ရပြန်ပါ
တယ်။ တစ်ဖန် အကြောင်းတရား ပျက်ပြန်ရင် အကျိုးတရားလည်း ပျက်ရပြန်ပါတယ်။
“သဗ္ဗေသင်္ခါရာ အနိစ္စာ” ဟုလည်းကောင်း၊ “ဝယဓမ္မာ သင်္ခါရာ” ဟုလည်းကောင်း
ဘုရားဟောတော်မူတဲ့အတိုင်း အလုံးစုံသော ရုပ်နာမ်သင်္ခါရတရားတို့ဟာ ဖြစ်ပြီးပျက်ကြ
တာ ဓမ္မတာပါပဲ။ ဒီရုပ်နာမ် သင်္ခါရတရားတို့ဟာ

- (၁) ဖြစ်ခြင်း ပျက်ခြင်းဖြင့် အမြဲမပြတ် နှိပ်စက်တတ်သောကြောင့်လည်းကောင်း၊
- (၂) ဖြစ်ချည် ပျက်ချည် အတည်မမြဲ သည်းခံနိုင်ခဲ့သောကြောင့်လည်းကောင်း၊
- (၃) ဒုက္ခအမျိုးမျိုးတို့၏ တည်ရာဖြစ်သောကြောင့်လည်းကောင်း၊
- (၄) ချမ်းသာ၏ အဖြစ်ကို ပယ်တတ်သောကြောင့်လည်းကောင်း

ဒုက္ခသစ္စာ (စက်ဆုပ်စရာ အသုံးမကျတာ အမှန်) ဖြစ်တယ်။ ဒါ့ကြောင့် “ဖြစ်ပျက်သမျှ၊
သင်္ခါရ၊ ဒုက္ခသစ္စာမှတ်” လို့ ရှေးဆရာတော်ကြီးများ ရေးသားစပ်ဆိုခဲ့ကြတယ်။ သို့ဖြစ်၍
ရုပ်နာမ်သင်္ခါရမှန်သမျှကို “ဒုက္ခသစ္စာ” လို့ ရှေးဦးစွာ သေချာမှတ်ထားပါ။

ယောဂီ ။
ဆရာ ။

။ မှန်လှပါအရှင်ဘုရား။
။ “ရုပ်နာမ်အားလုံး၊ ဖြစ်ပျက်သုဉ်း၊ ချုပ်ဆုံးနိဗ္ဗာန်မှတ်” လို့ ရှေးဆရာတော်ကြီးများ
ရေးသားစပ်ဆိုတော်မူကြတဲ့အတိုင်း “ရုပ်နာမ်သင်္ခါရအားလုံး (ဝါ) ဖြစ်ပျက်အားလုံး
ဆိတ်သုဉ်းရာ ချုပ်ဆုံးရာသည် နိဗ္ဗာန်” လို့ စွဲမြဲသေချာစွာ မှတ်ရပါမယ်။ ဖြစ်ပျက်သင်္ခါရ
အားလုံး ဆိတ်သုဉ်းတယ်၊ ချုပ်ဆုံးတယ်ဆိုတာ ဖြစ်ပျက်သင်္ခါရ၊ ဒုက္ခခပင်းမှ လွတ်ကင်း
သွားတာပါပဲ။ ဒါ့ကြောင့်မို့ ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သန္တာန်မှာ ဖြတ်ခနဲ ရိပ်ခနဲ ဒိတ်ခနဲဖြစ်ပြီး
မဂ်အစစ်ကျဆဲအခါ တစ်စုံတစ်ခုသော သင်္ခါရတရားကိုမှ မတွေ့ရတော့ဘူး၊ ဖြစ်မှုပျက်မှု

ဆိုလို့ တစ်စွန်းတစ်စ တစ်နှုတ်တစ်နှုတ်မှ မမြင်ရတော့ဘူး။ သင်္ခါရဖြစ်ပျက်တို့၏ ဆိတ်သုဉ်း
ရာ၊ ချုပ်ဆုံးရာ၊ သင်္ခါရဖြစ်ပျက် ဒုက္ခစက်မှ လွတ်ထွက်ရာကိုသာ မျက်မှောက်ပြုမိလျက်
သား ဖြစ်သွားတယ်။

ယောဂီ ။ ။ ဒါကြောင့်မို့ “ရုပ်နာမ်အားလုံး ဖြစ်ပျက်သုဉ်း ချုပ်ဆုံးနိဗ္ဗာန်မှတ်” လို့ စပ်ဆိုတော်မူကြတာ
ခုမှ သဘောပေါက်ပါ အရှင်ဘုရား။

သင်္ခါရပင် နိဗ္ဗာန်ထင်

ဆရာ ။ ။ ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်များ ဝိပဿနာအလုပ် အားထုတ်တဲ့အခါမှာ သမာဓိပညာတွေ တော်တော်
ကောင်းလာပြီဆိုရင် တစ်ခါတစ်ရံ ခန္ဓာထဲက ဖြစ်ပျက်တွေဟာ တလှုပ်လှုပ်တရွရွ
တဖွားဖွား တဖွားဖွား မပေါ်တော့ဘဲ တစ်ကိုယ်လုံး အတွင်းအပြင် ငြိမ်နေတတ်ပါတယ်။
အဲဒီအချိန်မှာ နာကျင်ကိုက်ခဲ ယားယံခြင်း စသည့် ဒုက္ခဝေဒနာဆိုလို့ နည်းနည်းမျှင်မျှင်
လေးမှမရှိ။ ခန္ဓာတစ်ကိုယ်လုံး ခပ်တင်းတင်းဖြစ်ပြီး အေးခဲသလို ထင်ရကာ စိမ့်အေးနေ
တတ်ပါတယ်။ ရှုမှတ်တဲ့စိတ်ကလေးဟာလည်း လှုပ်ရှားဖြစ်ပျက်တွေ ရှုနေရင်းမှ ထူးခြား
ငြိမ်သက်စွာ ချမ်းသာစိမ့်အေးနေတာလေးကို ခပ်မှိုန်းမှိုန်းနေရင်းက သိနေပါတယ်။
ဘယ်ကိုမှ ပျံ့လွင့်ခြင်း၊ ပူပန်ခြင်း မရှိဘူး။ ဒီအခြင်းအရာတွေ ဖြစ်လာရင် “ကိုယ်ငြိမ်း
စိတ်ငြိမ်း ငြိမ်းအေးခြင်း ပဿဒ္ဓိတွေ ဖြစ်နေတယ်” လို့ မှတ်ပါ။ အချို့သော ပုဂ္ဂိုလ်
များဟာ ဒီနေရာရောက်ရင် “ဟာ ငြိမ်းအေးနေတာက နိဗ္ဗာန်ပဲ၊ သိနေတဲ့စိတ်ကလေးဟာ
မဂ်ဉာဏ်ပဲ၊ ဒါဟာ နိဗ္ဗာန်ကို မဂ်ဉာဏ်ဖြင့် မျက်မှောက်ပြု သိမြင်တာပဲ” လို့ အယူအဆ
မှားတတ်ကြပါတယ်။

ယောဂီ ။ ။ မှန်ပါ။ မှားတတ်ကြပါ အရှင်ဘုရား။

ဆရာ ။ ။ တကယ်တော့ ခန္ဓာကိုယ်ထဲ ငြိမ်သက်စွာ စိမ့်ဝင်ငြိမ်းအေးနေတဲ့ သဘောလေးဟာ
စိတ္တပဿဒ္ဓိ၊ ကာယပဿဒ္ဓိခေါ်တဲ့ စိတ်စေတသိက်တို့၏ ငြိမ်းအေးမှု၊ သင်္ခါရတရားပဲ
ဖြစ်တယ်။ စိတ်စေတသိက်တို့၏ ငြိမ်းအေးမှုကြောင့် ရုပ်ကာယအပေါင်းလည်း ငြိမ်းအေး
နေတာဖြစ်တယ်။ အဲဒီငြိမ်းအေးမှု သဘောလေးကို မှေးပြီး ခံစားသိ သိနေတဲ့ စိတ်ကလေး
ဟာလည်း လောကီနယ်ဘက်မှာပဲ ရှိပါသေးတယ်။ လောကုတ္တရာနယ်ဘက် မကူးပြောင်း
သေးပါဘူး။ ဘာလို့လဲဆိုတော့ သူ့ရဲ့အာရုံကိုက စိမ့်ဝင်ငြိမ်းအေးမှု သင်္ခါရတရား
ဖြစ်နေလို့ပါပဲ။ တကယ်လောကုတ္တရာ မဂ်အစစ်ဟာ သင်္ခါရကင်းလွတ်ရာ ဝိသင်္ခါရခေါ်တဲ့
နိဗ္ဗာန်ကိုသာ အာရုံပြုပါတယ်။ သင်္ခါရဟူသမျှကို အာရုံမပြုပါဘူး၊ သဘောပေါက်ရဲ့လား။

ယောဂီ ။ ။ သဘောပေါက်ပါ အရှင်ဘုရား။
 ဆရာ ။ ။ တစ်ခါတစ်ရံ အဲဒီငြိမ်သက်အေးငြိမ်းမှုလေးကို သိရင် သိနေရင်ပဲ အေးအေးပေးပေးကာ လွန်ကဲကာ စိတ်ကလေး၏ သိမှုစွမ်းအားက အလွန်ခံ့လာပြီး သိစိတ်ကလေးက ငြိမ်းအေးမှုထဲ စိမ့်ဝင်နစ်ပျောပြီး မာသိဖြစ်သွားတတ်ပါတယ်။ ဒါကဖြစ်စေ၊ အမှတ်ကြော ဖြစ်စေ၊ မေ့နေသလို ထင်ရပါတယ်။ အဲဒီလို ဖြစ်သွားရင်လည်း “ဖြစ်ပျက်ချုပ်ပြီး နိဗ္ဗာန်မြင်ပြီ၊ မဂ်ရပြီ” လို့ ဝိပဿနာအလုပ်၌ မလိမ္မာသာ ပုဂ္ဂိုလ်များဟာ အဆုံးအဖြတ် လွဲမှားတတ်ပါတယ်။ ဘာလို့လဲဆိုတော့ တကယ်ဖြစ်ပျက် သင်္ခါရု ဆိတ်သုဉ်းခြင်း၊ ချုပ်ဆုံးခြင်း၊ ကင်းလွတ်သွားခြင်း မဟုတ်သေးလို့ပါပဲ။ ရှင်းရဲ့လား။

ယောဂီ ။ ။ ရှင်းလှပါ အရှင်ဘုရား။
 ဆရာ ။ ။ များသောအားဖြင့် သင်္ခါရုပေက္ခာဉာဏ်နယ်ထဲ ရောက်လာရင်လည်း တစ်ခါတစ်ရံ ထူးကဲသော ပဿဒ္ဓိတစ်မျိုးနှင့် တွေ့ရတတ်သေးတယ်။ ဘယ်လိုလဲဆိုရင် မဟာပုဂ္ဂိုလ်ရဲ့ အသိစိတ်ထဲမှာ သူ့ရဲ့ ခေါင်း ကိုယ် ခြေ လက် ပုံသဏ္ဍာန်တွေဟာ ပျောက်နေတယ်၊ ပျောက်နေတဲ့ ခန္ဓာကိုယ်နေရာမှာ ဘဲဥပုံကိုယ်လုံးပေါ် မှန်ကြီးတစ်ချပ်လို့ မှန်မှေးမှေး အနားရေးနှင့်တကွ အကြည်ဝန်းဖြစ်ပေါ်ပြီး ငြိမ်နေတယ်။ အဲဒီအချိန်အတွင်းမှာ ခန္ဓာထဲက တလှုပ်လှုပ်တရွရွ တမွှေ့လှုပ်ရှားဖြစ်ပျက်တွေလည်း ပျောက်ငြိမ်းနေတယ်။ စိတ်ကလေးဟာ တည်ငြိမ်တဲ့ အကြည်ဝန်းကြီး ဖြစ်ပေါ်နေမှန်းလည်း သိတယ်။ ဘယ်ဟာ ဖြစ်ပျက်ရယ် လို့လည်း မရှုမိ မမှတ်မိတော့ဘူး။ ဖန်ပေါင်းချောင်အတွင်း ကလပ်ပေါ်မှာ တင်ထားတဲ့ ဖြူဖွေးသော ဓာတ်တော်လေးတစ်လုံးလို စိတ်ကလေးဟာ အဲဒီအကြည်ဝန်းကြီးထဲမှာ တည်ငြိမ်စွာနဲ့ အလွန်ချမ်းသာနေတယ်။ ဒီလို အခြေအနေမျိုးကို တွေ့ရရင်လည်း “တည်ငြိမ်နေတဲ့ အကြည်ဝန်းကြီးက နိဗ္ဗာန်၊ သိနေတဲ့ စိတ်ကလေးက မဂ်ဉာဏ်” လို့ အယူအကောက် မှားတတ်ကြပါတယ်။

ယောဂီ ။ ။ မှန်ပါ၊ မှားတတ်ကြပါ အရှင်ဘုရား။
 ဆရာ ။ ။ အကြည်ဝန်းကြီးဟာ ဘာလဲဆိုရင် ဝိပဿနာစိတ်၏ စင်ကြယ်ခြင်းကြောင့် မဟာဘုတ် ရုပ်တို့၏ အကြည်ဓာတ်တွေ ထင်ရှားလာတာ ဖြစ်ပါတယ်။ နိဗ္ဗာန်မှာ အရောင်အဆင်း၊ အမှောင်အလင်းတွေ မရှိပါဘူး။ အကြည်ဓာတ်ဆိုတာ မဟာဘုတ်ရုပ်တို့ကို အမှီပြုတဲ့ ကြည်လင်သော အဆင်းရုပ်တွေဖြစ်တယ်။ ဒါလည်း သင်္ခါရုတရားပါပဲ။ ဒါကြောင့်မို့ ဝိပဿနာတရား အားထုတ်ရင်း ပေါ်လာတဲ့ တည်ငြိမ်တဲ့ အကြည်ဝန်းဖြစ်စေ ကျယ်ပြော တဲ့ အလင်းပြင်ဖြစ်စေ နိဗ္ဗာန်မဟုတ်ကြောင်း သိနေတဲ့စိတ်ကလေးဟာလည်း မဂ်စစ် မဟုတ်ကြောင်းကို ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်များ ကြိုတင်သိထားဖို့ လိုပါတယ်။

ယောဂီ ။

။ မှန်လှပါ အရှင်ဘုရား။

ဆရာ ။

။ ဒါကြောင့်မို့ ကျေးဇူးတော်ရှင် မိုးကုတ်ဆရာတော်ဘုရားကြီးက အောက်ပါအတိုင်း မိန့်တော်မူပါတယ်။

“သူမြင်တာကိုက သင်္ခါရဖြစ်ပျက်ကို အာရုံပြုတုန်း ရှိသေးတယ်၊ ရတာက သူကတော့ မဂ်အစစ်ထင်နေတယ် (မှန်ပါ)၊ မဂ်အစစ်ဆိုရင် အသင်္ခတ အာရုံပြုရမှာ၊ အသင်္ခတ ဆိုတာက နိဗ္ဗာန်၊ နိဗ္ဗာန်ဆိုတာ ဖြစ်ပျက်မရှိတော့ဘူး။ အဲဒီ အသင်္ခတ အာရုံအစစ်ပြုလို့ ရှိရင်တော့ ဘုန်းကြီးတို့က ဒါဟာ ဟုတ်လောက်ပြီ၊ မဟုတ်လောက်ပြီ ပြောပေးရမှာပေါ့၊ မင်းဟာ ဟုတ်ပြီဟေ့ စသည်နဲ့ (မှန်ပါ)၊ ခုတော့ သူ့ဟာက ဖြစ်ရတာ ဖြစ်ပျက်သင်္ခတ ရှိသေးတယ်။ ရတာက မဂ်စစ် ပြောနေတော့ ခုတ်ရာတစ်ခြား၊ ရှာရာတစ်ခြား၊ မနေဘူးလား (နေပါတယ်ဘုရား)။”

သစ္စာလေးပါး တရားတော်
အမှတ်စဉ် - ၃၅၊ နာ ၅၁၆

ဆရာ ။

။ အမှောင်မှ လွတ်မြောက်ရာသည် အလင်း၊ အပူမှ လွတ်မြောက်ရာသည် အအေး၊ အမည်းမှ လွတ်မြောက်ရာသည် အဖြူ၊ အရှုပ်မှ လွတ်မြောက်ရာသည် အရှင်း၊ အကျဉ်းမှ လွတ်မြောက်ရာသည် အကျယ် ဖြစ်သလို သင်္ခါရမှ လွတ်မြောက်ရာသည် အသင်္ခတ ဖြစ်ပါတယ်။ (ဝါ) ဖြစ်ပျက်မှ လွတ်မြောက်ရာသည် မဖြစ်မပျက်ရာ ဖြစ်ပါတယ်။ အမှောင်၊ အပူ၊ အမည်း၊ အရှုပ်၊ အကျဉ်းတို့ဟာ သတ္တဝါတို့အား နှိပ်စက်တတ်သော သဘောများဖြစ်လို့ သတ္တဝါတို့ အလိုမရှိအပ်သော အရာများသာ ဖြစ်ပါတယ်။ သတ္တဝါတို့၏ ဝိပဿနာတရား ကြိုးစားအားထုတ်မှုဖြင့် ထိုနှိပ်စက်တတ်၊ အလိုမရှိအပ် သော အရာတို့မှ လွတ်မြောက်ရာ အလင်း၊ အအေး၊ အဖြူ၊ အရှင်း၊ အကျယ်သဘောတို့ကို ရရှိလျှင် နောက်တစ်ဖန် အလင်း စသည်မှ လွတ်မြောက်ရာကို ရှာစရာမလိုတော့ပါဘူး။ ဘာလို့လဲဆိုတော့ အလင်း စသည်တို့ဟာ မနှိပ်စက်တတ်၊ အလိုရှိအပ်သော အရာ (ဝါ) ချမ်းသာစင်စစ် အမှန်ဖြစ်နေလို့ပါပဲ။

ယောဂီ ။

။ မှန်လှပါ အရှင်ဘုရား။

ဆရာ ။

။ ရုပ်နာမ် သင်္ခါရတရားတို့မှာ ဖြစ်ပျက် (အနိစ္စ) ရှိနေခြင်းကြောင့် အိုခြင်း၊ နာခြင်း၊ သေခြင်း ဒုက္ခတွေ ဖြစ်ရတာပါ။ အကယ်၍ ရုပ်နာမ်သင်္ခါရတရားတို့ဟာ မပျက်မစီး အမြဲတည်တံ့ ခိုင်မြဲနေမယ်ဆိုရင် အိုခြင်း၊ နာခြင်း၊ သေခြင်း၊ ဒုက္ခတွေ မဖြစ်ရပါဘူး။ ဒါကြောင့်မို့ အိုခြင်း၊ နာခြင်း၊ သေခြင်း ဒုက္ခတို့မှ လွတ်မြောက်ရာသည် မရှိရာ

မနာရာ မသေရာဘဲ ဖြစ်ပါတယ်။ မအိုရာ မနာရာ မသေရာဆိုတာလည်း ဖြစ်တတ်၊ ပျက်တတ်တဲ့ ရုပ်နာမ်သင်္ခါတရားတို့၏ ကင်းရာ ချုပ်ရာ ငြိမ်းရာ အသင်္ခါတ နိဗ္ဗာန်ပဲ ဖြစ်ပါတယ်။ ဒီအသင်္ခါတနိဗ္ဗာန်ကိုပဲ “ဝိသင်္ခါရ” လို့ ခေါ်ပါတယ်။ ဒါ့ကြောင့် “ဝိသင်္ခါရ=သင်္ခါရတရားတို့၏ ကင်းရာ ချုပ်ရာ ငြိမ်းရာ (အငြိမ်းဓာတ်) သည် နိဗ္ဗာန်” လို့ မှတ်ပါ။

ယောဂီ ။ ။ မှတ်ပါမယ် အရှင်ဘုရား။

ဆရာ ။ ။ နိဗ္ဗာန်ဟူသည်ကို ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်များ ကောင်းကောင်းကြီး ရှင်းလင်းနားလည်ကြဖို့ရာ ပရိယတ် ပဋိပတ် နှံ့စပ်စုံလင် သိမြင်တော်မူကြတဲ့ ကျေးဇူးရှင် ဆရာတော်ဘုရားကြီးများရဲ့ ကျမ်းဂန်လာ စကားအဆိုအမိန့်များကို စုဆောင်းတင်ပြလိုက်ပါတယ်။

ယောဂီ ။ ။ ကောင်းလှပါ အရှင်ဘုရား။

နိဗ္ဗာန်တရား အကျဉ်းမှတ်သား

နိဗ္ဗာန်တရားဟူသည်ကား လောကသုံးပါးကို လွန်မြောက်သော မဂ်လေးပါးတို့ဖြင့် မျက်မှောက်ပြုအပ် သော မဂ်ဉာဏ် ဖိုလ်ဉာဏ်တို့၏ အာရုံဖြစ်သော ဝါနမည်သော တဏှာမှ လွတ်မြောက်ရာ လွတ်မြောက် ကြောင်းဖြစ်သော တစ်ဆယ့်တစ်သီး မီးအပေါင်းတို့၏ ငြိမ်းအေးရာ သဘောတရားသည် နိဗ္ဗာန်မည်၏ဟု အကျဉ်းသင်္ခေပ သရုပ်မျှကိုသာ မှတ်သားလေ။ ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ ဉာဏ်အရာမဟုတ်၊ မုချသဘာဝဓမ္မကို နေရာတကျ သိမြင်ခြင်းကို အလိုရှိကုန်သော အမျိုးသားတို့သည် မဂ်ဖိုလ်ရကြောင်း သူတော်ကောင်းတရား ကိုသာ ရှေးဦးစွာ ကြိုးစားအားထုတ်လေကုန်ဦး။

စတုဂီရိဆရာတော်ဘုရားကြီး
စတုဂီရိ ရှုဖွယ်ကျမ်း
(တတိယရှစ်စောင်တွဲ)
နာ ၂၆၆

မီးပုံပမာ ချုပ်ငြိမ်းရာ

ဘုရား ။ ။ ဝတ္ထုရိပ္ပိုင် သင်၏ရှေ့မှာ ကြီးစွာသော မီးပုံကြီးသည် ရှိလေရာ၏။ သင်သည် ငါ၏ရှေ့မှာ ကြီးစွာသော မီးပုံကြီး မီးတောက်ကြီး ရှိချေသည်ဟု သင်သိမည်လော။
ဝိဇ္ဇာ ။ ။ သိပါလိမ့်မည်။

- ဘုရား ။ ။ ထိုမီးပုံကြီး မီးတောက်ကြီးသည် မီးစာကုန်သဖြင့် သင်၏ရှေ့မှာပင် သေငြိမ်းပျောက်ကွယ်၍ သွားလေရာ ငါ၏ရှေ့မှာ မီးပုံကြီး မီးတောက်ကြီး သေငြိမ်းကွယ်ပျောက်၍ သွားလေပြီဟု သင်သိမည်လော။
- ဝစ္ဆ ။ ။ သိပါလိမ့်မည်။
- ဘုရား ။ ။ ထိုအခါ ထိုသေငြိမ်းလေပြီးသော ထိုမီးသည် အဘယ်အရပ်သို့ ကပ်လေ ရောက်လေ သနည်းဟု မေးခဲ့သော် သင် အဘယ်သို့ ဖြေမည်နည်း။
- ဝစ္ဆ ။ ။ အဘယ်အရပ်သို့မှ ကပ်လေ ရောက်လေတော့သည်မဟုတ်၊ မီးစာသစ်လည်းမလောင်း၊ မီးစာဟောင်းလည်း ကုန်လေသဖြင့် ထိုနေရာတွင်သာ ချုပ်ငြိမ်းခြင်းသို့ ရောက်သည်ဟု ဖြေပါမည်။

မန္တိမပဏ္ဍာသပါဠိတော်၊ ဝစ္ဆသုတ်

ဤဝစ္ဆသုတ် ဒေသနာတော်၌ မီးဥပမာနှင့်တကွ ရဟန္တာတို့၏ အသီးအသီးသော ရုပ်၊ ဝေဒနာ အစရှိသော ပရမတ္ထဓမ္မအစဉ်၊ ပညတ္တိဓမ္မအစဉ်တို့၏ အကြွင်းအကျန်မရှိ ကွယ်လွန်ပုံကို ပြတော်မူသောကြောင့် ပရိနိဗ္ဗာန် စုတိကမ္မဇရုပ် ချုပ်ပြီးသောနောက်၌ ထိုရဟန္တာတို့၏ ခန္ဓာမှ နိဗ္ဗာန်သို့ ကူးတက်ဆက်နွယ်၍ သွားသော ပရမတ္ထတရားဟူ၍ အမြွက်လေသမျှ မရှိပြီ၊ ပညတ်တရားဟူ၍ အမြွက်လေသမျှ မရှိပြီဟု သိအပ်လေသည်။

အဘယ်ကြောင့် ထိုရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ ခန္ဓာမှ နိဗ္ဗာန်သို့ ကူးတက်ဆက်နွယ်၍သွားသော တရားဟူ၍ တစ်စုံတစ်ရာ အမြွက်လေသမျှ မရှိလေသနည်းဟူမူကား

ထိုရဟန္တာအဖြစ်သို့ ရောက်ကြကုန်သော ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါ ခန္ဓာအစဉ်၊ ပရမတ္ထဓမ္မအစဉ်တို့၏ အသစ်ဖြစ်ပေါ်ခြင်းဟူသော ဇာတိမူ၏ အကုန်အစင် ရုပ်သိမ်းချုပ်ငြိမ်း ကုန်ဆုံးခြင်းကိုပင် နိဗ္ဗာန်ဆိုပေသည်။ ပရမတ္ထ ဓမ္မအစဉ်တို့၏ အသစ်တစ်ဖန် ဖြစ်ပေါ်ခြင်းဟူသော ဇာတိမူ၏ အကုန်အစင် ရုပ်သိမ်းခြင်း၊ ချုပ်ငြိမ်းခြင်း အမှုသို့ ရောက်သည်ကိုပင် နိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်သည်ဟု ဆိုပေသည်။ ထို့ကြောင့် “ပရိနိဗ္ဗာန် စံတော်မူသည်၊ နိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်တော်မူသည်၊ နိဗ္ဗာန်သို့ ကြွသွားတော်မူသည်” ဟူသော စကားတို့မှာပင် နိဗ္ဗာန်ဘက်သို့ ကူးတက်ဆက်နွယ်၍ သွားသော တရားဟူ၍ တစ်စုံတစ်ရာမျှ မရှိပြီဟူသော အနက်သည် တစ်ချက်တည်း ပါလေသည်ဟု သိအပ်၏။

လယ်တီဆရာတော်ဘုရား
ဒီပနီပေါင်းချုပ် (၈-၅)
နာ ၇၄၁-၇၄၄

အငြိမ်းဓာတ်ဟာ လွန်ချမ်းသာ

လူ့ဘဝကို သာယာသောတဏှာနှင့် လူ့ခန္ဓာမျိုးအဖြစ် ငြိမ်းမှ အပါယ်ငရဲဘေးငြိမ်းသည်။ နတ်ဘဝကို သာယာသော တဏှာနှင့် နတ်ခန္ဓာမျိုးအဖြစ် ငြိမ်းမှ အပါယ်ငရဲဘေးငြိမ်းသည်။ သက္ကာယဒိဋ္ဌိနှင့် ဗြဟ္မာ့ ခန္ဓာမျိုးအဖြစ် ငြိမ်းမှ အပါယ်ငရဲဘေးငြိမ်းသည်။

ထို့ကြောင့် ထိုတဏှာ ဒိဋ္ဌိတို့နှင့်တကွ လူ့ခန္ဓာ (၅) ပါး၊ နတ်ခန္ဓာ (၅) ပါး၊ ဗြဟ္မာ့ခန္ဓာ (၅) ပါး၊ (၄) ပါး၊ (၁) ပါး အကုန်လုံးအဖြစ် ငြိမ်းမှု ဇာတ်သိမ်းမှုဟူသော မဟာအသင်္ခတဓာတ် နိဗ္ဗာန်ကြီးသည် အလွန်တရာ ကြီးမြတ်လှစွာသော “ပရမသုခကြီး” ဖြစ်ပေသည်။

လူနတ်ဗြဟ္မာ ခန္ဓာ (၅) ပါးတို့သည် ဇရာမရဏတည်းဟူသော ကျင်နာကိုက်ခဲမှု တစ်ရံမစဲ အမြဲရှိနေသောကြောင့် ရောဂါသည် ရောဂါဆိုးတို့သာတည်း။ ထို့ကြောင့် ထိုခန္ဓာတို့၏ ချုပ်ငြိမ်းမှု ဇာတ်သိမ်းမှုသည် ဧကန္တသုခ မှန်ပေသတည်း။

ခန္ဓာ (၅) ပါးတို့၏ ချုပ်ငြိမ်းခြင်း ဇာတ်သိမ်းခြင်းအမှုဟူသော မဟာအသင်္ခတ နိဗ္ဗာန်ကြီးမည်သည် ဘယ်ဟာတစ်ခုမျှ ချီးမွမ်းစရာမရှိသော အဘာဝမတ္တမျှသာဖြစ်သည်ဟု မရှုံ့ချထိုက်၊ အချည်းနီးသာ ဖြစ်သည်ဟု မရှုံ့ချထိုက်။ ထိုချုပ်ငြိမ်းမှု ဇာတ်သိမ်းမှုသည် ကျမ်းဂန်တို့၌လာသော ဂမ္ဘီရ၊ ဒုဒ္ဒသ၊ ဒုရနုဗောဓ၊ သန္တ၊ ပဏီတ၊ ပရမသုခ အစရှိသော နိဗ္ဗာန်၏ ဂုဏ်ကျေးဇူးတို့နှင့် မထိုက်မတန်ဟု မရှုံ့ချထိုက်။

အနမတဂ္ဂသံသရာဝယ် အကြင်မျှလောက် ခန္ဓာ (၅) ပါး၏ အပြစ်ဒေါသ အာဒိနဝတို့သည် ကြီးကျယ်ကုန်၏။ အကြင်မျှလောက် ခန္ဓာ (၅) ပါးတို့၏ ဒုက္ခနယ်သည် ကြီးကျယ်၏။ ထိုမျှလောက် ထိုချုပ်ငြိမ်းမှု၏ သုခနယ်သည် ကြီးကျယ်၏။

လယ်တီဒီပနီပေါင်းချုပ် (တ-တွဲ)
နာ ၇၆၅၊ ၇၇၃၊ ၇၇၆

ကိလေသာငြိမ်း ခန္ဓာသိမ်း

ကိလေသာတို့၏ ချုပ်ငြိမ်းမှု၊ ခန္ဓာတို့၏ ချုပ်ငြိမ်းမှု (၂) ပါးရှိသည်တွင် ကိလေသာတို့၏ ချုပ်ငြိမ်းမှုသည်သာလျှင် မုချပဓာနပေတည်း။ ခန္ဓာတို့၏ ချုပ်ငြိမ်းမှုမှာကား ကိလေသာချုပ်ငြိမ်းမှု၏ အမြဲတစိုက် နောက်လိုက်နောက်ပါသာလျှင်တည်း။

အဆိပ်ပင်ကို သတ်သောသူသည် အမြစ်ကို မတူးမဖြတ်မူ၍ အပင် အကိုင်းအခက်ကိုသာ ဖြတ်ခဲအံ့၊ အဆိပ်ပင်ကို သတ်သောသူဟူ၍ မဆိုလောက်၊ အပင်အကိုင်း အခက်တို့ကိုမူကား မထိပါးမူ၍ အမြစ်ဟူသမျှ

တို့ကို တူးဖော်ဖြတ်တောက် မီးရှို့ပြာပြု၍ ပစ်သောသူသည်သာ အဆိပ်ပင်ကို သတ်သောသူစစ်စစ်ဖြစ်သည်။ အမြစ်တို့၏ ပျက်ဆုံးမှုသည်သာ ပဓာနဖြစ်၏။ အပင် အကိုင်း အခက်တို့၏ ပျက်ဆုံးမှုသည် အမြစ်ပျက်ဆုံးမှု၏ အမြဲတစိုက် နောက်လိုက်နောက်ပါသည်သာဖြစ်၏။

သောတာပတ္တိမဂ်ကိုရ၍ သက္ကာယဒိဋ္ဌိ အစရှိသော အချို့သော ကိလေသာတို့၏ နောက်တစ်ဖန် ဖြစ်ပေါ်ခြင်းမရှိ၊ အကြွင်းမဲ့ ချုပ်ငြိမ်းမှုသည်လည်း ပရမတ္ထ အသင်္ခတနိရောဓသစ္စာ မဟာနိဗ္ဗာန်ကြီး အဝင်အပါပင်တည်း။ သောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ်အား အပါယ်ခန္ဓာစုနှင့်တကွ (၇) ဘဝမှ အထက်၌ အနမတဂ္ဂဘဝ ခန္ဓာ သံသရာဝဋ်ကြီး၏ အပြီးချုပ်ငြိမ်းမှုသည်လည်း ထိုသက္ကာယဒိဋ္ဌိ အစရှိသော အချို့သော ကိလေသာ တို့၏ ချုပ်ငြိမ်းမှုတွင် တစ်ချက်တည်း တစ်လုံးတည်းပါလေ၏။ ထိုအနမတဂ္ဂ ဘဝခန္ဓာ သံသရာဝဋ်ကြီး၏ အပြီးချုပ်ငြိမ်းမှုသည်လည်း ပရမတ္ထအသင်္ခတနိရောဓသစ္စာ မဟာနိဗ္ဗာန်ကြီးပင်တည်း။

လယ်တီဒီပနီပေါင်းချုပ် (တ-တွဲ)
နာ ၁၈၁ ၁၈၃

သန္တိသုခ ချမ်းသာလှ

နိဗ္ဗာန်တရားကို “ရုပ်ဝိသေသ၊ နာမ်ဝိသေသ” ဟုလည်းကောင်း၊ ခန္ဓာကိုယ်တွင်း၌ အနှစ်အမတေ အလား မြဲခိုင်သော နိစ္စတရားရှိ၏။ ရုပ်နာမ်တရားများ ချုပ်ပျောက်သောအခါ ထိုအနှစ်အမတေသာ အဖတ်တင်ရစ်၏။ ထိုအနှစ်အမတေအဖြစ်ဖြင့် တည်နေရခြင်းသည်ပင် နိဗ္ဗာန်တည်းဟုလည်းကောင်း၊ နိဗ္ဗာန်၌ ရုပ်နာမ်မရှိ၍ ခံစားခွင့်မရလျှင် အဘယ်မှာ ချမ်းသာဟု ဆိုနိုင်ပါအံ့နည်းဟုလည်းကောင်း၊ မိမိတို့ထင်မြင်ရာ ပြောဆိုရေးသားကြ၏။ တစ်စုံတစ်ခုသော အာရုံ၏အကြောင်းကို ထိုအာရုံရရှိဖူးသူသာလျှင် ပိုင်ပိုင်နိုင်နိုင် သိမြင်နိုင်ရိုးရှိသကဲ့သို့ နိဗ္ဗာန်၏အကြောင်းကိုလည်း နိဗ္ဗာန်ရပြီးသော အရိယာတို့သာ ပိုင်နိုင်စွာ သိမြင်နိုင်ပေသည်။ ယခု ပုထုဇဉ်တို့၏ အတွေးဖြင့် လေးနက်သော နိဗ္ဗာန်ကို အမှန်မထိမိနိုင်ရာ သို့သော် ကျမ်းဂန်လာ သာဓကယုတ္တိကို ချိန်ဆ၍ ဉာဏ်မြင်သမျှ ရေးပြပါဦးအံ့။

ရုပ်ဝိသေသ စသည် မဟုတ် ။ ။ နိဗ္ဗာန်ဟူသည် စိတ် စေတသိက် ရုပ် ပရမတ်တို့မှ သီးခြားဖြစ်သော ပရမတ်တရားတည်း။ ထို့ကြောင့် ရုပ် နာမ် သင်္ခါရနှင့် လုံးဝဆက်သွယ်ခြင်း မရှိရကား ရုပ်ဝိသေသ နာမ်ဝိသေသ မဟုတ်နိုင်ပါ။ အဇ္ဈတ္တ ဗဟိဒ္ဓ ၂ မျိုးတွင် “ဗဟိဒ္ဓါ ဓမ္မာ” ဟူသော မာတိကာပုဒ်အရတွင် ပါဝင်သော ဗဟိဒ္ဓတရားဖြစ်သောကြောင့် ခန္ဓာကိုယ်တွင်း၌ အနှစ်အမတေအဖြစ်ဖြင့် တည်ရှိသော ဓာတ်တစ်မျိုးလည်း မဟုတ်နိုင်ပါ။ နိဗ္ဗာန်သည် ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တကဲ့သို့ ခံစားတတ်သောတရားလည်း မဟုတ်၊ ရူပ သဒ္ဓ စသည် အာရုံ ကာမဂုဏ်ကဲ့သို့ ခံစားအပ်သော တရားလည်း မဟုတ်ရကား နိဗ္ဗာန်၌ ဝေဒယိတသုခ မရှိသည်။

အမှန်ပင်တည်း။ သို့သော် ဝေဒယိတသုခထက် အဆပေါင်းများစွာ သာလွန်သော သန္တိသုခ အေးမြ ငြိမ်းချမ်းသော သဘောကား ဧကန်ရှိပေသည်။

ချဲ့ဦးအံ့-ခံစားမှုဟူသော ဝေဒယိတသုခသည် ခံစား စံစား၍ ကုန်ကုန်သွားသည့်အတွက် အသစ် အသစ်ရအောင် ထူထောင်ရ၏။ ထို အသစ် အသစ်ရအောင် ထူထောင်ရသော ဒုက္ခကား ခံစားရသော သုခနှင့် အဆမတန်ချေ။ ထိုဒုက္ခဖြင့် ထူထောင်ပြီးနောက် ပေါ်ပေါက်ရရှိသော သုခကလေးဖြင့် တင်းမတိမ်နိုင် သောကြောင့် အပိုအမို အကြွေးယူကာ မတရားခံစားမှုအတွက် အပါယ်သွား၍ သုခအကြွေးကို အတိုးနှင့်တကွ ဒုက္ခဖြင့် ဆပ်ကြရသည်မှာ တွေးမိတိုင်း ဝမ်းနည်းစရာကြီးပေတည်း။ ထိုကဲ့သို့ ခံစားမှုသုခနှင့် မရောသော သန္တိသုခသဘောကား ရုပ်နာမ် သင်္ခါရတို့ ချုပ်ငြိမ်းသဖြင့် အေးမြငြိမ်းချမ်းခြင်း သဘောပေတည်း။ ထင်ရှားစေအံ့-လောကီအာရုံ ကာမဂုဏ်တွေ ပြည့်စုံလှသော သူဌေးတစ်ယောက်သည် အားရပါရ အိပ်ပျော်၍ နေစဉ် လောကီအာရုံများကို ပြင်ဆင်၍ အစေခံတို့က နှိုးလာသောအခါ “အအိပ်ဖျက်ရမလား” ဟု ကြိမ်းဝါးမောင်းမဲမည်သာတည်း။ ထိုသူအိပ်နေစဉ် ခံစားမှု အထင်အရှားမရှိ။ သို့ပါလျက် ငြိမ်းချမ်းစွာ အိပ်နေမှုကိုပင် ခံစားမှု သုခတွေထက် နှစ်သက်ပေးသေးသည်။ ထိုခံစားမှုမပါသော အိပ်ပျော်ခြင်းသုခကိုပင် “အိပ်ရကောင်းလိုက်တာ” ဟု အမွှန်းတင်ကြသေး၏။ ရုပ်နာမ်အားလုံးကင်း၍ ငြိမ်းချမ်းခြင်း သန္တိသုခကား မည်မျှလောက် မွန်မြတ်လိမ့်မည်ကို မှန်းဆသင့်တော့သည်။

ဆက်ဦးအံ့-အနာဂါမ် ရဟန္တာအရှင်မြတ်တို့သည် ရုပ်နာမ်ခန္ဓာကြီးကို လေးလံလှစွာသော ဝန်ထုပ်ကြီး ကဲ့သို့ မှတ်ထင်တော်မူကြသဖြင့် ရုပ် နာမ် ခန္ဓာမှ ကင်းနိုင်သမျှ ကင်းဖို့ရာ နိရောဓသမာပတ်ကို ဝင်စားတော်မူကြ၏။ ထိုသမာပတ်အတွင်း၌ ခံစားမှုလုံးဝမရှိ။ စိတ်၊ စေတသိက်တည်းဟူသော နာမ်တရားနှင့် အချို့ရုပ်များ အသစ်မဖြစ်ကြဘဲ ရစ်စဲနေခြင်းသာတည်း။ ထိုကဲ့သို့ ရုပ်နာမ်အချို့တို့ ချုပ်ငြိမ်းနေခြင်းကိုပင် အင်မတန် သုခကြီးဟု သဘောရ၍ နိရောဓသမာပတ်ကို ဝင်စားတော်မူကြပေသည်။ ထို့ပြင် အသညသတ် အရူပဗြဟ္မာတို့၏ အဖြစ်သနစ်ကို စဉ်းစားပြန်လျှင်လည်း သန္တိသုခ အေးမြငြိမ်းချမ်းပုံသည် ထင်ရှားပြန်၏။ အသညသတ် ဗြဟ္မာတို့၌ နာမ်တရားမရှိ၊ ခံစားမှုမရှိ၊ ကမ္ဘာ ၅၀၀ ခန့်မျှ နာမ်တရားတို့မှ အေးမြငြိမ်းချမ်း လျက် နေရ၏။ အရူပဗြဟ္မာတို့၌ ရုပ်တရားတို့မှ အေးမြငြိမ်းချမ်းလျက်ရှိ၏။ အထက်ဆုံး အရူပဗြဟ္မာ သန္တာန်ဝယ် ဖြစ်ခွင့်ရှိနေသော နာမ်တရားသည်ပင် အလွန်နည်းပါးလှချေပြီ။ ရဟန္တာဖြစ်လျှင် မနောဒွါရဝဇ္ဇန်း၊ မဟာကိရိယာ ၈, နေဝသညာ နာသညာယတနဝိပါက ၁, ကိရိယာ ၁, အရဟတ္တဖိုလ်စိတ် ၁, အားဖြင့် ယှဉ်ဖက် စေတသိက်များနှင့်တကွ စိတ်ပေါင်း ၁၂ ပါးသာ ဖြစ်ခွင့်ရှိတော့၏။ ထို ၁၂ ပါး လည်း တစ်ခုစီဖြစ်နေရကား ထိုရဟန္တာဗြဟ္မာကြီး၌ ထိုစိတ်ကလေးတစ်ခု နောက်ထပ်မဖြစ်လျှင် ရုပ်နာမ် အားလုံး ချုပ်ငြိမ်းရတော့၏။

ထိုကဲ့သို့ ရုပ်သိမ်းသောအခါ “သန္တိသုခ” ခေါ်သော နိဗ္ဗာနဓာတ် တရားမြတ်သည် မုချဆတ်ဆတ် ထင်ရှားတော့လတ္တံ့။ ထိုသန္တိသုခ နိဗ္ဗာနဓာတ်သည် ဘာမျှမရှိသော အဘာဝပညတ် မဟုတ်ပါ။ အများဆိုင် ဘုံတရားကဲ့သို့ တစ်ပါးတည်းလည်း မဟုတ်ပါ။ ကိုယ့်နိဗ္ဗာန်နှင့်ကိုယ် အသီးသီးရှိကြ၏။ ထို့ကြောင့်ပင် အရိယာအရှင်မြတ်တို့သည် ခန္ဓာကိုယ်ဒြပ် ထင်ရှားရှိစဉ် မိမိတို့နိဗ္ဗာန်ကို အာရုံပြုလျက် ဖလသမာပတ် ဝင်စားတော်မူကြပေသည်။ ထိုဖလသမာပတ် ဝင်စားခိုက်ဝယ် နိဗ္ဗာန်ကို အာရုံမှန်းလျက် စိတ်တမ်း၍ နေခြင်းသည်ပင် အင်မတန်ချမ်းသာကြသောဟူ၏။

မဟာဂန္ဓာရုံဆရာတော်ဘုရားကြီး
သဂြိုဟ်ဘာသာဋီကာ
နာ - ၆၄၆၊ ၆၄၇

နိဗ္ဗာန်၏သဘော

ဝိညာဏ် အနိဒဿနံ၊ အနန္တံ သဗ္ဗတော ပဘံ၊
ဧတ္ထ အာပေါ စ ပထဝီ၊ တေဇော ဝါယော န ဂါဓတိ၊
ဝိညာဏဿ နိရောဓေန၊ ဧတ္ထေတံ ဥပရုဇ္ဈတိ။

သီလက္ခန္ဓာ၊ ဧကဝဋ္ဋသုတ်ပါဠိတော်

ပုထုဇဉ်မမြင်နိုင် ။ ။ ဤသုတ္တန်ပါဠိတော်ကို အစဉ်လိုက်၍ စူးစူးစိုက်စိုက် စဉ်းစားသောအခါ “နိဗ္ဗာနဓာတ်သည် အထင်အရှားရှိသော ပရမတ္ထတရားတစ်ပါး ဖြစ်ပေသည်” ဟု သိသာ၏။ မိမိသန္တာန်၌ ဖြစ်နေသော စိတ်ကိုပင် မိမိကိုယ်တိုင် (စဉ်းစားလေ့မရှိလျှင်) မသိနိုင်ရကား မိမိခန္ဓာအတွင်း၌ မပါဝင်သော နိဗ္ဗာန်ကို ပုထုဇဉ်တို့ညာဏ်ဖြင့် အဘယ်မှာလျှင် သိမြင်နိုင်ပါအံ့နည်း။

ဝိညာဏ် ။ ။ ထိုသို့ ပုထုဇဉ်တို့ညာဏ်ဖြင့် မမြင်နိုင်သော်လည်း ထူးသော မဂ်ညာဏ် ဖိုလ်ညာဏ် ဖြင့်ကား (မဂ်ဖိုလ်ရသည်နှင့် တစ်ပြိုင်နက်) လှမ်း၍ သိနိုင် မြင်နိုင်လောက်အောင် ထင်ရှားပါသည်။
အနိဒဿနံ ။ ။ ထိုသို့ ထင်ရှားသော်လည်း ပကတိစက္ခုဖြင့်ကား မည်သည့်နည်းနှင့်မျှ မမြင်နိုင်ပါ။ တစ်နည်းဆိုရလျှင် ရုပ်နာမ်ခပ်သိမ်း ချုပ်ငြိမ်းအေးမြ၍ မွန်မြတ်လှသော နိဗ္ဗာန်သည် “မည်သို့သော ချမ်းသာပုံ အေးမြပုံ မွန်မြတ်ပုံနှင့်တူသည်” ဟု ထပ်တူပြဖို့ရာ ဥပမာလည်း မရှိပါ။

အနန္တံ ။ ။ စိတ်တစ်ခု၌ စ၍ ဖြစ်ခြင်းဟူသော ဥပါဒ်အပိုင်း၊ ပျက်ခြင်းဟူသော ဘင်အပိုင်း၊ မပျက်မီ အခိုက်အတန့်မျှ တည်ခြင်းဟူသော ဌီအပိုင်းအားဖြင့် ၃ ပိုင်းခွဲခြား၍ ရနိုင်သော်လည်း နိဗ္ဗာန်၌ ထိုကဲ့သို့ ပိုင်းခြားဖို့ရာ အပိုင်း (၃) ကန့် မရှိပါ။ ထိုသို့မရှိပါဘဲ အမြဲသစ်လွင်၍ နေပါသည်။

သဗ္ဗတော ပဘံ ။ ။ သမုဒ္ဒရာ၌ ဝင်ဖို့ရန် ဆိပ်ကမ်းတွေ အများအပြားရှိသကဲ့သို့၊ ထို့အတူ သုံးဆယ့်ရှစ်ပါး (တစ်နည်း ၄၀) အားဖြင့် များစွာသော ကမ္မဋ္ဌာန်းတရားတွေသည် နိဗ္ဗာန်ဟူသော သမုဒ္ဒရာသို့ ဝင်နိုင်ဖို့အကြောင်း ကောင်းမြတ်သော ဆိပ်ကမ်းတွေပင် ဖြစ်ပါသည်။

တစ်နည်း ။ ။ ပကတိစိတ်သည်ပင် ကိလေသာအညစ် မမြှေးရစ်သောအခါ အရောင်ဝင်း၍ လင်းနေသလို ထင်ရသကဲ့သို့၊ ထို့အတူ နိဗ္ဗာန်၌ ကိလေသာအညစ်တို့ မည်သည့်အခါမျှ မမြှေးရစ်ရကား အမြဲအရောင်ဝင်း၍ လင်းနေသလို ဖြစ်ပါသည်။

တ္ထ အာပေါ န ဂါဓတိ ။ ။ ယခုလောက၌ တွေ့ရသော ရုပ်နာမ်တရားတို့သည် ရုပ်ဖြစ်အောင် နာမ်က ကျေးဇူးပြု၊ နာမ်တည်အောင် ရုပ်က ကျေးဇူးပြု ရုပ်အချင်းချင်း၊ နာမ်အချင်းချင်းလည်း ကျေးဇူးပြုသောကြောင့် ဖြစ်ပြီးလျှင် ပျက်၊ ပျက်ပြီးလျှင်လည်း ထပ်၍ ဖြစ်နိုင် တည်နိုင်ကြ၏။ နိဗ္ဗာန်ဓာတ် တရားမြတ်ကြီးကား ရုပ်ဖြစ်အောင်လည်း ကျေးဇူးမပြု၊ နာမ်ဖြစ်အောင်လည်း ကျေးဇူးမပြုသောကြောင့် ဤနိဗ္ဗာန်တရားသည် ပထဝီ အာပေါ တေဇော ဝါယောဟူသော အရင်းခံဓာတ်ကြီးတို့ မထောက်မမီ မဖြစ် မတည်နိုင်တော့ပါ။

ဝိညာဏဿ နိရောဓေန ။ ။ ဘဝဖန်ခါ သံသရာ၌ ပြုခဲ့သမျှ အတန်တန်ကုသိုလ် အကုသိုလ်ကံတို့ သည် အရဟတ္တမဂ် ခဏ၌ အဝိဇ္ဇာနှင့် တဏှာကို ပယ်လိုက်သောအခါ ဘဝကို စီမံရာဝယ် အဖော်သဟဲဖြစ် သော အဝိဇ္ဇာတဏှာ အကူအညီကို မရတော့သဖြင့် ဘဝအသစ်ကို မစီမံနိုင်ကြတော့၊ အသစ်ကံလည်း မဖြစ်တော့ရကား သံသရာ စက်ရဟတ်လည်း အဆက်ပြတ်ရလေတော့သည်။ ထို့ကြောင့် ရဟန္တာအရှင်မြတ် တို့သည် ပရိနိဗ္ဗာန်စံတော်မမူမီ ရုပ်နာမ်နှင့်တွဲ၍ ဆင်းရဲအမျိုးမျိုးကို ခံရပါသော်လည်း (ဘုရားရှင်သည်ပင် ပရိနိဗ္ဗာန်စံတော်မူခါနီးဝယ် ဝမ်းတော်လားမှု၊ ဩဝါဒပေးရမှုတို့ကြောင့် ကိုယ်တော်၏ ဆင်းရဲမှုဒဏ်ကို ခံရပါသေးသော်လည်း) စုတိဝိညာဉ်တော် ချုပ်သောအခါ

တ္ထေတံ ဥပရုဇ္ဈတိ ။ ။ ထိုနိဗ္ဗာန်တရားမြတ်၏ အအေးဓာတ်အရှိန်ကြောင့် ရုပ်နာမ်အားလုံး ဆုံးတော်မူရကား ရုပ်နာမ်နှင့်စပ်မှ ဖြစ်ရသော ဒုက္ခအတန်တန်လည်း မီးလျှံ မီးတောက် ငြိမ်းပျောက်သကဲ့သို့ အေးငြိမ်းရတော့၏။ “မီးငြိမ်း” ဟူရာ၌ မီးတောက်သည် ငြိမ်းပြီးသောအခါ တစ်စုံတစ်ခု နာမည်တပ်၍ ခေါ်ဝေါ်ပညတ်ဖို့ရာ မကျန်တော့သကဲ့သို့၊ ထို့အတူ ရုပ်နာမ်ခပ်သိမ်း ကုန်ငြိမ်းသောအခါ ပုဂ္ဂိုလ်ဟု လည်းကောင်း၊ သတ္တာဟုလည်းကောင်း၊ ငါဟုလည်းကောင်း၊ သူဟုလည်းကောင်း၊ ခေါ်ဝေါ်ပညတ် နာမည်တပ်ဖို့ရာ တစ်စုံတစ်ခုမျှ မကျန်တော့ဟု ဆိုလိုသည်။ ထိုသို့ နာမည်တပ်ဖို့ မကျန်သော်လည်း “မအို မသေ အမြဲတည်နေသော အမြိုက်ဓာတ်” ကား သစ်သစ်လွင်လွင် အထင်အရှားပင် တည်ရှိပါ သတည်း။

ချုပ်ငြိမ်းချမ်းသာ နိဗ္ဗာန်ပါ

ခယံ ဝိရာဂံ အမတံ ပဏီတံ
ယဒဇ္ဈဂါ သကျမုနိ သမာဟိတော။

ခယ ဝိရာဂ ။ ။ နိဗ္ဗာန်ဟူသည် အငြိမ်းဓာတ်ပင်တည်း။ ကိလေသာတို့၏ ငြိမ်းအေးခြင်းသဘော ရုပ်၊ နာမ် သင်္ခါရတို့၏ ချုပ်ငြိမ်းခြင်းသဘောဖြစ်၍ သန္တိလက္ခဏံ နိဗ္ဗာန် (နိဗ္ဗာန်ဟု သိရကြောင်း အမှတ်အသားမှာ ငြိမ်းခြင်းသဘောသာ) ဟု ဆို၏။ လောက၌ ရောဂါ၏ ပျောက်ငြိမ်းခြင်း စသော အငြိမ်းသဘောဟု ရှိခဲ့ရာ ထိုငြိမ်းခြင်းများမှာ မည်သို့မည်ပုံဟု အထည်ပုံဟန်ဖြင့် မပြနိုင်သော်လည်း သဘာဝအားဖြင့်ကား ရှိနေသော ဓာတ်များပင်ဖြစ်၏။ ထို့အတူ ရုပ်၊ နာမ်၊ သင်္ခါရတို့၏ မဖြစ်သောအားဖြင့် ချုပ်ငြိမ်းခြင်းဟူသော အငြိမ်းဓာတ်မှာ ထင်ရှားပါသော်လည်း ငြိမ်းအေးခြင်းတို့၏ သဘာဝအတိုင်း အထည်ပုံဟန် သဏ္ဍာန်နိမိတ်အားဖြင့် ဘယ်သို့ဘယ်ပုံဟု ပြရန်၊ သိစေရန်ကား မဖြစ်နိုင်။ ထို့ကြောင့် နိဗ္ဗာန်ကို ကိုယ်တွေ့ဆိုက်ထိ သိနေသော အရိယာတို့မှာ သင်္ခါရတို့ကဲ့သို့ နိမိတ်ပုံဟန်တို့ကို မမြင်ရဘဲ သင်္ခါရတို့၏ မရှိခြင်း၊ ကင်းခြင်း၊ ပျောက်ငြိမ်းနေခြင်းကိုသာ သိလျက် ရှိနေ၍ အနိမိတ္တပစ္စုပ္ပန် (နိမိတ်ပုံဟန်မရှိသော တရားဟု ယောဂီညာဏ်တွင် ထင်မြင်ခြင်းရှိ၏) ဟု ဆိုခြင်းဖြစ်၏။

ကိလေသာသင်္ခါရတို့၏ ချုပ်ငြိမ်းကင်းပျောက်ခြင်း သဘောဖြစ်၍ပင် နိဗ္ဗာန်ကို ဟောရာ၌ တဏှာ၏ ချုပ်ငြိမ်းပျောက်ပြယ်ရာ ရာဂ ဒေါသ မောဟ ကုန်ရာ စသည်ဖြင့် ကိလေသာ ငြိမ်းရာအဖြစ်ဖြင့်လည်း ဟောခဲ့၏။ အချို့အရာ၌ စက္ခု စသော အာယတန ခြောက်ပါးတို့၏ ချုပ်ငြိမ်းရာအဖြစ်ဖြင့် ဟောခဲ့၏။ ရုပ်၊ နာမ်၊ သင်္ခါရတို့၏ ချုပ်ငြိမ်းရာအဖြစ်ဖြင့်လည်း ဟောခဲ့၏။

အချို့အရာ၌ ပထဝီ စသော မဟာဘုတ်၊ အာကာသာနဉ္စာယတန စသော အရူပနာမ်များမရှိရာ ဤဘဝ၊ နောက်ဘဝ၊ နေ၊ လ စသည်တို့ မရှိရာအဖြစ်ဖြင့် သင်္ခါရတို့နှင့် တစ်ဖက်တစ်လမ်း ပြောင်းပြန် ဆန့်ကျင်ဖက်အဖြစ် ဟောခဲ့၏။ ထို့ကြောင့်ပင် သင်္ခါရတို့ကဲ့သို့ အဖြစ်အနေအားဖြင့် ဂုဏ်မပြုနိုင်တော့၍ မဖြစ်အနေအားဖြင့်သာ ဂုဏ်ပြုတော်မူလို၍ “ခယံ ဝိရာဂံ” ဟု ဟောတော်မူသည်။

နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက်ပြုခြင်းဖြင့် ရာဂ စသော ကိလေသာများ ကုန်ပျောက်ရသည်ဖြစ်ရာ ကိလေသာ ကုန်ကြောင်းဖြစ်၍ နိဗ္ဗာန်ကို ခယဟု ဆိုရ၏။ နိဗ္ဗာန်၏ ငြိမ်းခြင်းအနက်ယူ၍ ရာဂ စသော ကိလေသာတို့၏ အနုပ္ပါဒနိရောဓ (နောင်တစ်ဖန် မဖြစ်ပေါ်သောအားဖြင့် ချုပ်ငြိမ်း) အားဖြင့် ကုန်ပျောက်ခြင်းမျှကို ခယဟု အဋ္ဌကထာ၌ တစ်နည်းဖွင့်၏။ ချုပ်ငြိမ်းကိုပင် ချုပ်ရာဟု အာဓာရအဖြစ် ဟောသော ဒေသနာများ အရ ဤ၌ ကုန်ပျောက်ရာဟု အနက်ပေးခဲ့သည်။

နိဗ္ဗာန်၌ ရာဂ စသည် လုံးဝမရှိ။ နိဗ္ဗာန်ကို ကိလေသာတို့ အာရုံပြုနိုင်ခွင့်လည်းမရှိ။ ထို့ကြောင့် ယှဉ်ဖက်အနေအားဖြင့် ကြည့်ကြည့်၊ အာရုံအနေအားဖြင့် ကြည့်ကြည့်၊ ကိလေသာတို့နှင့်မယှဉ် လုံးဝ

ကင်းလွတ်လျက် ရှိသည်ကိုသာ မြင်ရမည်ဖြစ်၍ ဝိရာဂဟုဆိုသည်။ ထို့ပြင် နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက်ပြုရသော် ရာဂ စသော ကိလေသာများ ပျောက်ပြယ်ကင်းရှင်းသောကြောင့် ရာဂကင်းကြောင်း အနက်အရ ဝိရာဂ မည်၏။ ခယဝိရာဂနှစ်ပုဒ်မှာ သဒ္ဓါကွဲ ဗျူပတ်ကွဲသော်လည်း ကိလေသာချုပ်ခြင်းကိုပင် ဂုဏ်ပြုသည်။ နှစ်ပုဒ်လုံး ကိလေသာအားလုံး ကုန်ရာအဖြစ် အဋ္ဌကထာဖွင့်သော်လည်း အနက်ကွဲပြားအောင်ဟု ဝိရာဂကို ရာဂအတွယ် ပျောက်ပြယ်ကင်းရှင်းရာ ဖြစ်သောဟု ပေးခဲ့သည်။ တဏှာကွဲယ (=တဏှာကုန်ရာ နိဗ္ဗာန်) ဟု ဆိုလျှင် တဏှာသာမက အခြားကိလေသာအားလုံး ကုန်သည်ကိုပါ သိရသကဲ့သို့မှတ်။ ခယ (=ဒုက္ခ ခပ်သိမ်း ကုန်ငြိမ်းရာ) စသည်ဖြင့်လည်း အနက်ပေးနိုင်သည်။

လောက၌ ပြင်းထန်သော ရောဂါခံစားရ၍ ပျောက်ငြိမ်းသွားသောအခါ ထိုသူမှာ ရောဂါ၏ အလွန်ဆိုးဝါးပုံကိုလည်းကောင်း၊ ပျောက်ငြိမ်းမှု၏ အလွန်ထူးမြတ်သော သက်သာရာ၏ အဖြစ်ကို လည်းကောင်း ကိုယ်တွေ့ဖြစ်၏။ ထို့အတူ ကိလေသာတို့၏ ဒုက္ခဖြစ်ကြောင်း မကောင်းပုံကိုလည်းကောင်း၊ ထိုးကျင့်ကိုက်ခဲတတ်သော အနာရောဂါပမာ လွန်စွာဆိုးဝါးပုံကိုလည်းကောင်း မြင်ရသောအခါ ထိုကိလေသာ တို့၏ အကျိုးမဲ့ပုံ ဂုဏ်မဲ့ပုံမှာ လွန်စွာထင်ရှား၏။ ထိုသို့ ကိလေသာတို့၏ အကျိုးမဲ့ပုံ ဂုဏ်မဲ့ပုံကို သိရ လောအခါ ကိလေသာတို့၏ ချုပ်ငြိမ်းရာ နိဗ္ဗာန်၏ တကယ့်အကျိုးစီးပွားအဖြစ် တကယ့်ဂုဏ်ကျက်သရေ အဖြစ်မှာ ထင်ရှားလာတော့၏။ ထို့ကြောင့် ခယဝိရာဂမှာ ကိလေသာတို့၏ အကျိုးမဲ့ပုံ ဂုဏ်မဲ့ပုံအဖြစ်ကို မြင်ရသူတို့အဖို့ တကယ်အားကိုးထိုက် မြတ်နိုးထိုက်သော ဂုဏ်များဖြစ်၍ ထို ခယ ဝိရာဂဂုဏ်ဖြင့် ရိုးကျူးခြင်းဖြစ်သည်။

အမတ (= မသေ) ဓာတ် ။ ။ ဥပ္ပါဒေါ သင်္ခါရာ၊ အနုပ္ပါ ဒေါ နိဗ္ဗာနံ (=ဖြစ်သောတရားမျိုးကား သင်္ခါရ၊ မဖြစ်သော တရားမျိုးကား နိဗ္ဗာန်တည်း။) ဤသို့ စသော ပါဠိအရ နိဗ္ဗာန်နှင့် သင်္ခါရတို့ကား ဖြောင့်ဖြောင့်ဆန့်ကျင်ဖက်တို့တည်း။ ဆန့်ကျင်ဖက်ဖြစ်သောကြောင့်ပင် အဖြစ်တရားမျိုးဖြစ်သော သင်္ခါရတို့၌ အငြိမ်းဓာတ်ကို ရှာမတွေ့သလို မဖြစ်တရားမျိုးဖြစ်သော နိဗ္ဗာနဓာတ်၌လည်း သင်္ခါရတို့၏ အဖြစ်သဘောမျိုး လုံးဝရှာတွေ့လိမ့်မည်မဟုတ်။ သင်္ခါရတို့ကား အဖြစ်တရားမျိုးဖြစ်၍ ဖြစ်ပေါ်မှုဥပါဒ်ရှိ၏။ ဖြစ်တတ်၍ ချုပ်မှုဘင်လည်းရှိ၏။ ဖြစ်ပြီးလျှင် ချုပ်မြဲဖြစ်၍ ၎င်းတို့ကား မတ (=သေ) ဓာတ်တို့သာတည်း။ နိဗ္ဗာန်ကား မဖြစ်တရားဖြစ်၍ ဖြစ်ပေါ်မှု ဥပါဒ်မရှိ၊ ဥပါဒ်မရှိသောကြောင့် ချုပ်မှုဘင်လည်းမရှိ၊ အမြဲတမ်းမပျက်တော့ဘဲ တည်ရှိနေသော ထာဝရဓာတ် နိစ္စဓာတ်ဖြစ်၍ အမတ (=မသေ) ဓာတ်ဟု ဆို၏။ ထို့ပြင် နိဗ္ဗာန်ရလျှင် မသေရတော့ပြီ။ သို့ဖြစ်လျှင် နိဗ္ဗာန်ကား မသေခြင်း၏အကြောင်းတည်း။ ထို့ကြောင့်ပင် အမတဟေတုတာယ ဘင်္ဂါဘာဝတော စ အမတံ (=မသေခြင်း၏အကြောင်း ဖြစ်သောကြောင့် လည်းကောင်း ဘင်မရှိသောကြောင့် ၎င်းအမတမည်၏။) ဟု နေတ္ထိအဋ္ဌကထာ (၁၁၉) ၌ ဖွင့်ဆိုခဲ့သည်။

အဘာဝလော။ ။ နိဗ္ဗာန်သည် ဖြစ်လည်းမဖြစ် ချုပ်လည်းမချုပ် ရုပ်နာမ်တို့ ချုပ်ငြိမ်းရာမရှိရာဟု ဆိုပါလျှင် ၎င်းသည် ပရမတ္ထအားဖြင့် မရှိ ဘာမျှမရှိသော အဘာဝပညတ်သာ ဖြစ်ဖွယ်ရှိတော့သည်ဟု ဆိုရန်ရှိပြန်သည်။ လောက၌ သဘာဝတရားများ ရှိခဲ့၏။ ထိုသဘာဝတရားများကား ဉာဏ်၏ အရာဖြစ်၍ သစ္စိကရဏ (တိုက်ရိုက်မျက်မှောက်ပြုခြင်း) အတ္တပစ္စက္ခ (=ကိုယ်တွေ့မြင်သိခြင်း) ဖြင့် သိရတွေ့ရသော တရားများတည်း။ ပညတ်ဟူသည်မှာ သဘာဝအားဖြင့် မရှိ၊ အထင်အပြောသာဖြစ်၍ ထိုသို့ သိရခြင်းမျိုးဖြင့် တွေ့နိုင် သိနိုင်သော တရားမျိုးမဟုတ်။ နိဗ္ဗာန်ကား မဂ်ဉာဏ် ဖိုလ်ဉာဏ်၏ အာရုံဖြစ်၍ အရိယာတို့ မျက်မှောက်ဆိုက်ထိ ကိုယ်တွေ့သိရသော ဓာတ်သဘောဖြစ်ရာ အဘယ်မှာ ပရမတ္ထအားဖြင့် ထင်ရှားမရှိဘဲ ရှိပါအံ့နည်း။ ဤအရာ၌ ဗုဒ္ဓရှင်တော်မြတ်၏ ယုတ္တိပြပုံကို ပြဆိုဦးမည်။

အဇာတ (=မဖြစ်သဘောနိဗ္ဗာန်) ကား ပရမတ္ထအားဖြင့် ထင်ရှားရှိနေသည်။ အဇာတသဘော မရှိခဲ့လျှင် အဖြစ်သဘောရှိသော နာမ်ရုပ်ဓမ္မတို့၏ ချုပ်ငြိမ်းခြင်းဟူသော ထွက်မြောက်မှုဟု မရှိနိုင်။ စင်စစ်သော်ကား အဇာတသဘော အမှန်ထင်ရှားရှိ၏။ ထင်ရှားရှိသောကြောင့်ပင် ဇာတရုပ်နာမ်တို့၏ ချုပ်ငြိမ်းခြင်းဟူသော ဝဋ်ဆင်းရဲမှ ထွက်မြောက်မှု နိဿရဏသဘော ထင်ရှားဖြစ်ရသည်။

ဆိုလိုသည်မှာ မဂ္ဂဘာဝနာကို မပွားခဲ့လျှင် ကိလေသာတို့ကား ဖြစ်မြဲဖြစ်နေမည်သာ။ ကိလေသာ ဖြစ်လျှင် ခန္ဓာတို့လည်း ဖြစ်မြဲဖြစ်နေမည်ပင်။ မဂ္ဂဘာဝနာကို ပွားများသူသည် မဂ်အနိက္ခံ၌ အငြိမ်းဓာတ်ကို ဆိုက်တွေ့ရ၏။ ထိုအနိက္ခံ၌ပင် ခန္ဓာချုပ်ငြိမ်းမှု၊ ခန္ဓာကို ဖြစ်စေတတ်သော အဘိသင်္ခါရဝိညာဏ်တို့၏ ချုပ်ငြိမ်းမှုများလည်း ပြီးစီး၏။ ထိုအငြိမ်းဓာတ်ကား ပျောက်သွားသည် မရှိ၊ ထာဝစဉ် တည်ရှိတော့သည်။ ထို့ကြောင့်ပင် ရဟန္တာများ၏ စုတိအခြားမဲ့တွင် ဝဋ်ဒုက္ခသင်္ခါရတို့ လုံးဝချုပ်ငြိမ်းမှု ထင်ရှားလာတော့သည်။

ပဏိတ။ ။ ရုပ်နာမ်သင်္ခါရတို့၏ ချုပ်ငြိမ်းရာကို နိဗ္ဗာန်ဆိုလျှင် ထိုချုပ်ငြိမ်းမှုကို ချမ်းသာဟု ဘယ်သို့ဆိုနိုင်မည်နည်း။ “ငါ့ရှင်တို့ ဤနိဗ္ဗာန်ကား ချမ်းသာပေတည်း” ဟု မိန့်တော်မူသော အရှင် သာရိပုတ္တရာမထေရ်ကို အရှင်ဥဒါယိက “ခံစားဖွယ်မရှိသော နိဗ္ဗာန်မှာ ဘယ်သို့ ချမ်းသာဖြစ်ပါသနည်း” ဟု မေးသော် ဤခံစားမှု ဝေဒယိတမရှိခြင်းသည်ပင် ချမ်းသာဖြစ်တော့သည်ဟု မိန့်တော်မူသည်။

ကြောင့်ကြစိုက်ခြင်း၊ ဒုက္ခနှင့် ရောနေခြင်း၊ အမြဲမတည် ပျက်စီးခြင်း ပျက်စီးသောအခါ ကိုယ်ဆင်းရဲ စိတ်ဆင်းရဲ ဖြစ်ခြင်း စသည်ဖြင့် အပြစ်များလှသော ဤဝေဒယိတသုခ၌ သန္တိကို အလိုရှိသော ပညာရှင်တို့ အဖို့ စိတ်ပျက်ဖွယ်အတိသာဖြစ်၏။ ကြောက်မက်ဖွယ် ဒုက္ခအဖြစ်သာ ထင်၏။ ငြိမ်းအေးခြင်းရလေလေ ဒုက္ခအဖြစ် ပိုမိုထင်ရှားလေလေ ဖြစ်ရ၏။ သုခမည်သည်မှာ နတ်နိုင် ပယ်နိုင်သမျှ ပို၍ရလာမြဲဖြစ်၏။ ကာမချမ်းသာကိုပယ်လျှင် ပထမဈာန် ချမ်းသာရ၏။ ထိုပထမဈာန်ကား ကာမသုခထက် ပို၍ချမ်းသာ၏။ ပီတက် ဝိစာရကိုနုတ်သဖြင့် ရအပ်သော ဒုတိယဈာန် ချမ်းသာသည် ထို့ထက် ပိုလာ၏။ ပီတိနုတ်၍ရသော

တတိယဈာန်၊ သုခနုတ်၍ရသော စတုတ္ထဈာန်၊ ရုပ်ကိုနုတ်ပယ်၍ရသော အရူပဈာန်သုခတို့ကား အဆင့်ဆင့် ပို၍ ချမ်းသာ၏။ ထို့ထက် နာမ်တရားနှင့် ရုပ်တချို့နုတ်၍ ချုပ်ငြိမ်းသော နိရောဓသမာပတ်ချမ်းသာကား ဆိုဖွယ်မရှိ၊ ရုပ်နာမ်အားလုံး ချုပ်ငြိမ်းသော နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာမှာ ချမ်းသာတကာတို့၏ အထွတ်အထိပ်သို့ ရောက်ရ၏။ ပရမသုခဖြစ်သောကြောင့် နိဗ္ဗာန်၏ ကောင်းမြတ်သော တရားအဖြစ် သိရ၏။ ကောင်းသော မြတ်သောအရာဆိုလျှင် ၎င်း၌ အပြစ်ကင်းခြင်း၊ ဂုဏ်ရှိခြင်းကြောင့်ပင်ဖြစ်၏။ ကိလေသာတို့ကား တကယ် အပြစ်များဖြစ်၏။ ခန္ဓာတို့လည်း ဒုက္ခဖြစ်၍ အပြစ်များပင်။ ထိုအပြစ်များကင်းသော နိဗ္ဗာန်ကား အလွန် ဂုဏ်တက်၍ ပဏီတဟု ဆိုရသည်။

ပဏီတဟူသည် ဥတ္တမ (=မြတ်သော) အနက်ကြောင့်သာ ပဏီတမည်သည်မဟုတ်၊ အတပွက (မရောင့်ရဲစေတတ်သော) အနက်ကြောင့်လည်း ပဏီတဆိုရကြောင်းကို အဋ္ဌကထာ၌ “ ဥတ္တမဋ္ဌေန ပန အတပွကဋ္ဌေန စ ပဏီတံ ” ဟု ဖွင့်၏။ လောက၌ ကောင်းမြတ်သော အဆင်ဘဏ္ဍာရတနာဆိုလျှင် ပိုင်ရှင်မှာ ကြည့်၍မဝ ဆင်၍ အားမရဖြစ်သကဲ့သို့ နိဗ္ဗာန်ဓာတ်ကို ရရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့မှာ ထိုနိဗ္ဗာန်ကို အာရုံယူနေခြင်း၌ အားရတင်းတိမ်သည်ဟု မရှိ၍ မရောင့်ရဲစေတတ်ဟု ဆိုသည်။

နိဗ္ဗာန်ရသည် ။ ။ ယံဒဇ္ဈဂါ၌ အဇ္ဈဂါကို ဝိန္ဒိ ပဋိလဘိ (=ရ၏) ဟု ဖွင့်၏။ မိမိသန္တာန်၌ မဂ်ဖိုလ်ဖြစ်သည်ကို မဂ်ရသည် ဖိုလ်ရသည်ဟု ဆို၏။ နိဗ္ဗာန်မှာ ထိုကဲ့သို့ဖြစ်သည်ကား မဟုတ်။ မဂ်ဉာဏ် ဖိုလ်ဉာဏ်ဖြင့် မျက်မှောက်ပြုခြင်းခေါ် ကိုယ်တွေ့သိခြင်းဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် ဝိန္ဒိ ပဋိလဘိကိုပင် အတ္တနော ဉာဏဗလေန သတ္တာကာသိ (=မိမိဉာဏ်စွမ်းဖြင့် မျက်မှောက်ပြုပြီး) ဟု အဋ္ဌကထာဖွင့်သည်။

“ဤတစ်လံမျှလောက်သော ခန္ဓာကိုယ်၌ပင် ဒုက္ခကိုလည်း ငါဘုရား ပညတ်တော်မူ၏။ ဒုက္ခဖြစ် ကြောင်း သမုဒယ၊ ဒုက္ခချုပ်ငြိမ်းရာ နိရောဓ၊ ဒုက္ခ၏ချုပ်ရာ နိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်ကြောင်းအကျင့်မဂ္ဂကိုလည်း ငါဘုရား ပညတ်တော်မူ၏” ဟု သဂါထာဝဂ္ဂသံယုတ် (၆၁) ၌ ဟောတော်မူ၏။ ဤဒေသနာအရ နိရောဓဟူသည် ဤခန္ဓာ၌ပင် ရှိသည်ဖြစ်သည် မဟုတ်လောဟု ဆိုရန်ရှိပြန်သည်။ နိဗ္ဗာန်ကို ဗဟဒ္ဒဓမ္မအဖြစ် ဟောတော်မူသောကြောင့် ခန္ဓာကိုယ်၌ကား ရှိနေ၊ ဖြစ်နေသည်မဟုတ်၊ သို့သော် ခန္ဓာကိုယ်၌ ရှိနေ၊ ဖြစ်နေသော နာမ်ရုပ်တို့ကို ရှုမြင်နေသော ပုဂ္ဂိုလ်၏ စိတ်သည် ထိုဖြစ်နေသော ရုပ် နာမ်တို့ကို မြင်နေရာမှ မဖြစ်သော ချုပ်ငြိမ်းနေသော နိဗ္ဗာန်ဓာတ်သို့ ရောက်သွားခြင်းဖြစ်၍ ခန္ဓာကိုယ်မှာ ရှိနေသကဲ့သို့ တင်စား၍ ဟောကြားခြင်းဖြစ်၏။ ထိုသို့ အဖြစ်တရားတို့ကို မြင်နေရာမှ မဖြစ်တရား ချုပ်ငြိမ်းခြင်းဓာတ်သို့ ရောက်သွား သောကြောင့်ပင် နိဗ္ဗာန်သည် အနီးအနားမှာရှိနေလျက် မမြင်နိုင်ကြသည့်အကြောင်းကို “ သန္တိကေ န ဝိဇာနန္တိ မဂါ ဓမ္မဿ ကောပိဒါ ” ဟု သုတ္တနိပါတ (၃၉၇) ၌ ဟောတော်မူ၏။ ဓမ္မဿ - မဂ်တရားကို၊ အကောပိဒါ - မကျွမ်းကျင်ဘိ မသိမြင်ကုန်သော၊ မဂါ - သားသမင်သွင် ပုထုဇဉ်တို့သည်၊ သန္တိကေ - အနီးအနားဖြစ်ပါလျက်။ န ဝိဇာနန္တိ - မသိနိုင်ဘဲ ရှိကြလေကုန်၏။

သကျမုနိ သမာဟိတော။ ။ နိဗ္ဗာန်သည် ဗဟိဒ္ဓဖြစ်၍ ပုဂ္ဂိုလ်မှ အလွတ်ဆိုရသော်လည်း ပုဂ္ဂိုလ်၏ ကိလေသာရုပ်နာမ်တို့ အနုပ္ပါဒ် နိရောဓဖြင့် ချုပ်ငြိမ်းခြင်းသဘော၊ ပုဂ္ဂိုလ်၏ မဂ်ဉာဏ်၊ ဖိုလ်ဉာဏ်တို့ဖြင့် တွေ့ရသော သဘောဖြစ်၍ ပုဂ္ဂိုလ်နှင့်ကား ကင်း၍မဖြစ်။ ထို့ကြောင့် နိဗ္ဗာန် ရရာပုဂ္ဂိုလ်ကို သကျမုနိဟု ညွှန်တော်မူ၏။ နိဗ္ဗာန်ကို ဘုရားမှတစ်ပါး အရိယာများလည်း သိသည်သာ။

အရှင်ဝါသေဋ္ဌာဘိဝံသ
ပရိတ်ကြီးနိဿယသင်

နာ - ၂၃၁ ၂၃၇

မျက်မှောက်ပြုသိ၊ နိဗ္ဗာန်ရှိ

အတ္ထိ ဘိက္ခဝေ အဇာတံ အဘူတံ အကတံ အသင်္ခတံ။

ဥဒါန်း၊ ဣတိဝုတ်ပါဠိတော်
၁၇၈၂၂၀

ရုပ် နာမ် သင်္ခါရတို့၏ မဖြစ်ပေါ်လာဘဲ ငြိမ်းခြင်းတည်းဟူသော နိဗ္ဗာန်ဓာတ်သည် ရုပ်နာမ် တရားတို့ကဲ့သို့ ဖြစ်ပေါ်လာခြင်း မရှိသောကြောင့် “အဇာတ၊ အဘူတ” မည်၏။ အကြောင်းတရားက မပြုအပ်သောကြောင့် “အကတ” မည်၏။ အကြောင်းများစွာ ညီညွတ်၍ ပြုအပ်သည့် တရားမဟုတ် သောကြောင့် “အသင်္ခတ” မည်၏။ ထိုနိဗ္ဗာန်အငြိမ်းဓာတ်တရား မရှိပါမူ မပြတ်ဖြစ်ပျက်နေသော ရုပ်နာမ်ခန္ဓာအစဉ်၏ ပြတ်စဲခြင်းမည်သည် မရှိနိုင်တော့ပြီ။ သို့သော် ထိုအငြိမ်းဓာတ်တရားသည် အဘာဝပညတ်ကဲ့သို့ မရှိသည်ကား မဟုတ်ပေ။ မဂ်ဖိုလ်၏ မျက်မှောက်အာရုံဖြစ်လျက် ပရမတ္ထအားဖြင့် ထင်ရှားရှိပေ၏။ ထင်ရှားရှိသောကြောင့်ပင်လျှင် မှန်ကန်စွာ ကျင့်သူ၏ သန္တာန်၌ မပြတ်ဖြစ်နေသော ရုပ် နာမ် ခန္ဓာအစဉ်သည် ပရိနိဗ္ဗာန်စုတိမှ နောက်ကာလ၌ တစ်ဖန် မဖြစ်ပေါ်လာတော့ဘဲ အမြဲတမ်း ငြိမ်းသွားနိုင်ပေသည်။ ထိုသို့သော ငြိမ်းခြင်း ထင်ရှားရှိနိုင်ပေသည်ဟု ဆိုလို၏။ ဉာဏ်သက်ဝင်နိုင်ပါစေ။

အတ္ထိ ဘိက္ခဝေ တဒါယတနံ ယတ္ထ နေဝ ပထဝီ န အာပေါ န တေဇော န ဝါယော။

ဥဒါန်းပါဠိတော်၊ ၁၇၇

ထိုနိဗ္ဗာန်တည်းဟူသော အာရုံအကြောင်းသည် ပရမတ္ထအားဖြင့် ထင်ရှားရှိပေ၏။ ထိုနိဗ္ဗာန်၌ ဓာတ်လေးပါးမရှိ။ (ဓာတ်လေးပါးကိုမှီသော ဥပါဒါရုပ်မရှိ၊ ရုပ်ကို မှီ၍ဖြစ်သော ကာမ၊ ရူပဘာဝဆိုင်ရာ နာမ်တရားမရှိ။) အရူပဘာဝဆိုင်ရာ အာရုံ အာရမ္မဏိက အလုံးစုံပင်မရှိ။ ဤလောက တစ်ပါးသောလောကနှင့် ဆိုင်သော တရားအလုံးစုံပင်မရှိ။ (ထို့ကြောင့်ပင် နိဗ္ဗာန်ကို အာရုံပြုသော မဂ်ဖိုလ်ဖြစ်နိုင်၍ ဤလောက

တစ်ပါးသောလောကနှင့်ဆိုင်သော အာရုံဟူသမျှကို မသိဘဲရှိပေသည်။ ရုပ်မရှိသောကြောင့် အမှောင်လည်း မရှိ။ ထို့ကြောင့် အမှောင်ကို ပယ်ဖျောက်ရန် အလင်းလည်း မလို၊ ထို့ကြောင့် လနှင့်နေ စသော ဂြိုဟ်တာရာနက္ခတ်တို့လည်း မရှိ။

လူ့ဘုံနတ်ဘုံ၌ တစ်ခြားဘုံမှ လာရောက်ခြင်း၊ တစ်ခြားဘုံသို့ ပြောင်းသွားခြင်း ရှိသကဲ့သို့ နိဗ္ဗာန်၌ကား လာရောက်ခြင်းမရှိ၊ ထိုနိဗ္ဗာန်မှ တစ်ခြားသို့ ပြောင်းသွားခြင်းလည်း မရှိ၊ လူ့ဘုံ နတ်ဘုံမှာကဲ့သို့ ထိုနိဗ္ဗာန်၌ ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါမရှိ၊ အသစ်ဖြစ်ပေါ်ခြင်းလည်း မရှိ၊ မဂ်ဖိုလ် ပစ္စဝေက္ခဏာဉာဏ်ဖြင့် သိခြင်း အာရုံပြုခြင်းမျှသာ ရှိသည်။

ထိုနိဗ္ဗာန်သည် ရုပ်တရားမဟုတ်သောကြောင့် ဘယ်နေရာမှာမျှ တည်နေသည်မဟုတ်၊ ဘယ်တရားပေါ် မှု မှီကပ်နေသည်မဟုတ်၊ နာမ်တရားပင် ဖြစ်သော်လည်း အကျိုးပစ္စယုပ္ပန်တရားမဟုတ်သောကြောင့် ဘယ်အကြောင်းတရားကိုမျှ မစွဲမှီ၊ မပြတ်ဖြစ်သော ရုပ်နာမ်အစဉ်နှင့် ပြောင်းပြန်ဆန့်ကျင်သော သဘောသာ တည်း၊ နာမ်တရားပင် ဖြစ်သော်လည်း စိတ်စေတသိက်တို့ကဲ့သို့ အာရုံပြုတတ်သည့်သဘောမဟုတ်၊ အာရုံမပြုတတ်သည့် သဘောသာတည်း။ မဂ်ဖိုလ်တို့၏ အာရုံအကြောင်းဖြစ်သော ဤနိဗ္ဗာန်=အငြိမ်းဓာတ် သည်ပင်လျှင် ထိုနိဗ္ဗာန်ကိုသိလျှင် အလုံးစုံသော ဆင်းရဲမရှိခြင်းကြောင့် ရုပ်နာမ်သင်္ခါရဟူသော ဝဋ်ဆင်းရဲ၏ အဆုံးပေတည်း။

မဟာစည်ဆရာတော်ဘုရားကြီး
ဝိပဿနာရှုနည်းကျမ်း
(ဒ-တွဲ) နှာ - ၃၂၆၊ ၃၂၉

သင်္ခါရကျန်၊ နိဗ္ဗာန်မဟုတ်

ယော တဿာယေဝ တဏှာယ အသေသ ဝိရာဂ နိရောဓော
စာဂေါ ပဋိနိဿဂေါ မုတ္တိ အနာလယော၊
ဣဒံ ဝုစ္စတိ ဘိက္ခဝေ ဒုက္ခနိရောဓော အရိယသစ္စံ။

သင်္ခါရအလုံးစုံ ကင်းဆိတ်၍ သင်္ခါရငြိမ်းခြင်း သဘောမျှဖြစ်သော ထိုနိဗ္ဗာန်ကို မဂ်ဉာဏ်ဖြင့် သိလျှင် သိသူ၏သန္တာန်၌ အပါယဂမနိယတဏှာ၊ ဩဠာရိကတဏှာ၊ သုခုမကာမတဏှာ၊ ရူပအရူပ တဏှာတို့သည် မဖြစ်နိုင်ကုန်ပြီ။ အကြွင်းမဲ့ ပျက်ပြယ်ချုပ်ငြိမ်းလေကုန်၏။ ထိုတဏှာတို့ကို စွန့်ပြီး ဖြစ်လေ၏။ တစ်ဖန် မဖြစ်နိုင်အောင် ဝေးစွာ စွန့်ပြီးလည်း ဖြစ်လေ၏။ ထိုတဏှာဟူသော အနှောင်အဖွဲ့ကို ဖြေပြီးလည်း ဖြစ်လေ၏။ ထိုတဏှာဟူသော ငြိကပ်တွယ်တာမှု ကင်းလေ၏။

ထို့ပြင် မဂ်ဉာဏ်လေးပါးဖြင့် နိဗ္ဗာန်ကိုသိလျှင် ထိုသိဆဲဉ်လည်း သင်္ခါရအလုံးစုံ မထင်ပေါ်ဘဲ ချုပ်ငြိမ်း၏။ နိဗ္ဗာန်ကို မသိပါက ဖြစ်ထိုက်ကုန်သော ကိလေသာ၊ ခန္ဓာတို့သည်လည်း ထိုသိသောကာလမှစ၍ မဖြစ် ထိုက်ကုန်ပြီ။ ချုပ်ငြိမ်းလေကုန်၏။ ထို့ကြောင့် နိဗ္ဗာန်သည် သင်္ခါရအလုံးစုံ ငြိမ်းရာလည်းဖြစ်၏။ ခန္ဓာ ကိလေသာ၊ အဘိသင်္ခါရ၊ ကာမဂုဏ်ဟူသော ဥပဓိတို့ကို စွန့်လွှတ်ရာလည်း ဖြစ်၏။ တဏှာ၏ ကုန်ခန်းရာ လည်းဖြစ်၏။ ကိလေသာဟူသော တပ်စွဲမှုတို့၏ ပျက်ပြယ်ရာလည်းဖြစ်၏။ ဆင်းရဲအလုံးစုံချုပ်ရာလည်း ဖြစ်၏။

မပြတ်ဖြစ်နေသော သင်္ခါရတရား ရှိနေသေးလျှင် သင်္ခါရငြိမ်းသော နိဗ္ဗာန်သို့ မဆိုက်ရောက်သေး။ နိဗ္ဗာန်ကို သိဆဲဉ် သင်္ခါရတရား တစ်စုံတစ်ခုမျှ မပေါ်၊ ပရိနိဗ္ဗာန်ဝင်စံသောအခါ၌ကား သင်္ခါရတရား တစ်စုံတစ်ခုမျှ မဖြစ်တော့ပြီ မရှိတော့ပြီဟု သိအပ်၏။

ဝိပဿနာရှုနည်းကျမ်း
(ဒု - တွဲ) နှာ - ၃၃၀၊ ၃၃၂

နှစ်မည်ရ နိဗ္ဗာန်

မဂ် ဖိုလ်တို့၏ အာရုံဖြစ်သော ထိုနိဗ္ဗာန်သည် ရုပ်နာမ်သင်္ခါရ ဝဋ်ဆင်းရဲဟူသမျှတို့၏ ကင်းချုပ်ငြိမ်းခြင်းဟူသော၊ သန္တိလက္ခဏာသဘောအားဖြင့် တစ်ပါးတည်းသာဖြစ်သော်လည်း ခန္ဓာအကြွင်းရှိခြင်း၊ မရှိခြင်း ဟူသော ကွဲပြားကြောင်း ပရိယာယ်အားဖြင့်ကား “ သဥပါဒိသေသနိဗ္ဗာန်၊ အနုပါဒိသေသနိဗ္ဗာန် ” ဟူ၍ နှစ်မျိုးပြား၏။ ထိုတွင် ပရိနိဗ္ဗာန်မပြုမီ ရဟန္တာ၏သန္တာန်၌ ကိလေသာတို့၏ လုံးဝမဖြစ်ပေါ်သောအားဖြင့် ငြိမ်းခြင်းသည် “ သဥပါဒိသေသနိဗ္ဗာန် ” မည်၏။ (သဥပါဒိသေသနိဗ္ဗာန် = အကျိုးခန္ဓာ အကြွင်းရှိပါလျက် ကိလေသာငြိမ်းခြင်းသဘော)၊ ရဟန္တာအား ပရိနိဗ္ဗာန်စုတိမှ နောက်ကာလ၌ ရုပ်နာမ်သင်္ခါရတို့၏ မဖြစ်ပေါ်လာတော့ဘဲ လုံးဝငြိမ်းခြင်းသည် “ အနုပါဒိသေသနိဗ္ဗာန် ” မည်၏။ (အနုပါဒိသေသနိဗ္ဗာန် = ပရိနိဗ္ဗာန်စုတိမှ နောက်ကာလ၌ အကျိုးခန္ဓာမျှ အကြွင်းမရှိတော့ဘဲ သင်္ခါရတို့၏ လုံးဝ ငြိမ်းခြင်းသဘော)။

မဂ်ဖိုလ်တို့၏ အာရုံဖြစ်သော ထိုနိဗ္ဗာန်သည် သန္တိလက္ခဏာအားဖြင့် တစ်ပါးတည်းသာတည်း။ သန္တိလက္ခဏာရှိသော နိဗ္ဗာန်၊ သန္တိလက္ခဏာ မရှိသော နိဗ္ဗာန်ဟု မခွဲခြားအပ်ပြီ။ နိဗ္ဗာန်ဆိုလျှင် သန္တိလက္ခဏာ ရှိသည်သာတည်း။ သို့သော်လည်း ဥပါဒိသေသရှိခြင်း၊ မရှိခြင်းဟူသော ကွဲပြားကြောင်း၊ ခွဲခြားနိုင်ကြောင်း အနက်အားဖြင့်ကား မဂ်ဖိုလ်တို့၏ အာရုံဖြစ်သော ထိုနိဗ္ဗာန်သည်ပင် “ သဥပါဒိသေသနိဗ္ဗာန်ဓာတ်၊ အနုပါဒိသေသနိဗ္ဗာန်ဓာတ် ” ဟု နှစ်မျိုးပြားသည်ဟူ၍ ဆိုလို၏။

ဝိပဿနာရှုနည်းကျမ်း (ဒု - တွဲ)
နှာ - ၃၂၂၊ ၃၄၀

ကာလဝိမုတ်

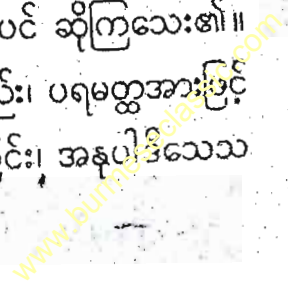
ဤအနုပါဒိသေသနိဗ္ဗာန်သည် ခန္ဓပရိနိဗ္ဗာန်ပင်တည်း။ မဂ္ဂဘာဝနာကို မပွားစေလျှင် ဖြစ်ထိုက်သော ဘဝသစ်ခန္ဓာတို့သည် မဂ္ဂဘာဝနာကို ပွားစေအပ်ပြီး ဖြစ်သောကြောင့် ပရိနိဗ္ဗာန်စုတိမှ နောက်ကာလ၌ မဖြစ်ပေါ်ကုန်ဘဲ ချုပ်ငြိမ်းကုန်၏။ သို့ဖြစ်၍ ဤခန္ဓပရိနိဗ္ဗာန်သည်လည်း အရဟတ္တမဂ်ခဏကပင် ပြီးစီးခဲ့၏။ သို့သော်လည်း ငြိမ်းခြင်းသည် ဖြစ်ပေါ်တတ်သော သဘောမဟုတ်သောကြောင့် “မည်သည့်ကာလ၌ ဖြစ်ပေါ်သည်” ဟူ၍ကား မဆိုအပ်ပေ။ ထင်ရှားစေဦးအံ့။ မဂ္ဂဘာဝနာကို မပွားစေလျှင် ကိလေသာနှင့် ဘဝသစ်ခန္ဓာတို့သည် အကြောင်းညီညွတ်သော ခဏတိုင်း ကာလတိုင်း ဖြစ်ထိုက်ကုန်၏။ ဖြစ်စွမ်းနိုင်ကုန်၏။ ဖြစ်ထိုက်သော ကိလေသာခန္ဓာတို့သည် ဖြစ်ပြီးမဟုတ်သောကြောင့် အတိတ်လည်းမဟုတ်ကုန်၊ ဧကန် ဖြစ်လတ္တံ့ မဟုတ်သောကြောင့် အနာဂတ်လည်း မဟုတ်ကုန်၊ ကာလသုံးပါးမှလွတ်သော ကာလဝိမုတ် တရားတို့သာတည်း။ ကာလဝိမုတ်ဖြစ်သော ထိုကိလေသာခန္ဓာတို့၏ မဖြစ်ခြင်း၊ မရှိခြင်း၊ စင်စစ် မဖြစ်ပေါ် ခြင်းသည်လည်း အတိတ်လည်း မဟုတ်၊ ပစ္စုပ္ပန်လည်း မဟုတ်၊ အနာဂတ်လည်း မဟုတ်၊ ကာလဝိမုတ် တရားသာတည်း။

ဤသို့ သဥပါဒိသေသ=ကိလေသပရိနိဗ္ဗာန်၊ အနုပါဒိသေသ=ခန္ဓပရိနိဗ္ဗာန် ဤနှစ်မျိုးလုံးပင် ကာလဝိမုတ် တရားချည်း ဖြစ်သောကြောင့် “မည်သည့်ကာလ၌ ဖြစ်ပေါ်သည်” ဟူ၍ မဆိုအပ်၊ ထို့ပြင် ကာလဝိမုတ်ဖြစ်သော ကိလေသာခန္ဓာတို့၏ ငြိမ်းခြင်း၊ မဖြစ်ခြင်းသဘောမျှ ဖြစ်သောကြောင့်လည်း “မည်သည့်ကာလ၌ ဖြစ်ပေါ်သည်” ဟူ၍ မဆိုအပ်ပေသတည်း။ ထို့ပြင် ဖြစ်ထိုက်သော ကိလေသာခန္ဓာတို့၏ ငြိမ်းခြင်း၊ မရှိခြင်း၊ စင်စစ်မဖြစ်ပေါ်ခြင်းဟူသော နိဗ္ဗာန်သည် ကာလသုံးပါးမှလွတ်သော ကာလဝိမုတ်တရား ဖြစ်သောကြောင့် “ဂေါတြဘူခဏ၌ အနာဂတ်နိဗ္ဗာန်ကို အာရုံပြုသလော၊ မဂ်ခဏ၌ ပစ္စုပ္ပန်ကိလေသနိဗ္ဗာန်ကို အာရုံပြုသလော၊ အနာဂတ် ခန္ဓနိဗ္ဗာန်ကို အာရုံပြုသလော” ဟု ဤသို့ မေးခွန်းစောဒနာပုဒ် မထုတ်သင့်သည် သာတည်း။ လေးနက်စွာ ဆင်ခြင်မိပါစေ။

ဝိပဿနာရှုနည်းကျမ်း (ဒု - တွဲ)
 နာ - ၃၃၆၊ ၃၃၇

အဘာဝပညတ်မဟုတ်

အချို့က သဥပါဒိသေသ အနုပါဒိသေသနိဗ္ဗာန်တို့ကို အဘာဝပညတ်တရားဟူ၍ပင် ဆိုကြသေး၏။ သို့ဖြစ်လျှင် ပညတ်တရားဟူသည်မှာ စိတ်ကူး=မနောဝိညာဏ်၏ အာရုံဖြစ်ကာမျှသာတည်း။ ပရမတ္ထအားဖြင့် ကား ထင်ရှားမရှိချေ။ ထို့ကြောင့် သဥပါဒိသေသ နိဗ္ဗာန်ဟု ခေါ်သော ကိလေသာငြိမ်းခြင်း၊ အနုပါဒိသေသ

နိဗ္ဗာန်ဟုခေါ်သော ခန္ဓာငြိမ်းခြင်းတို့သည်လည်း “အတ္တဒိဋ္ဌိ၏ ဖွဲ့လမ်းရာ အတ္တကောင်ကဲ့သို့” စိတ်ကူး မနောဝိညာဏ်၏ အာရုံဖြစ်ကာမျှ ခေါ်ဝေါ်ပြောဆိုရကာမျှသာ ဖြစ်လေကုန်ရာ၏။ ဖြစ်ထိုက်သော ကိလေသာ ခန္ဓာတို့၏ တကယ်ငြိမ်းခြင်း မဖြစ်ပေါ်ခြင်းကား မရှိသည်သာ ဖြစ်လေရာ၏။ ထိုသို့မရှိပါမူ ရဟန္တာ၏ သန္တာန်၌ ကိလေသာတို့သည် ဖြစ်မြဲပြင် ဖြစ်နေလေကုန်ရာ၏။ ပရိနိဗ္ဗာန်စုတိမှ နောက်ကာလ၌ ခန္ဓာတို့ သည်လည်း ဖြစ်မြဲပြင် ဖြစ်နေလေကုန်ရာ၏။ တစ်စုံတစ်ယောက်မျှ ဝင့်ဆင်းရဲမှ မထွက်မြောက်နိုင်ဘဲ ရှိလေရာ၏။

မဂ်ဖိုလ်၏ အာရုံဖြစ်သော နိဗ္ဗာန်သည် သာမညနိဗ္ဗာန်တည်း။ သဥပါဒိသေသ၊ အနုပါဒိသေသ နိဗ္ဗာန်တို့သည် ထိုသာမညနိဗ္ဗာန်၌ အတွင်းဝင်သော ဝိသေသနိဗ္ဗာန်ပေတည်း။ ထို့ကြောင့် မဂ်ဖိုလ်ဖြစ်ဆဲ၌ သဥပါဒိသေသ၊ အနုပါဒိသေသအားဖြင့်လည်း ခွဲခြား၍ အာရုံပြုသည်မဟုတ်၊ ရာဂ၏ ငြိမ်းခြင်း၊ ဒေါသ၏ ငြိမ်းခြင်း၊ မောဟ၏ ငြိမ်းခြင်း၊ ရုပ်၏ ငြိမ်းခြင်း၊ ဝေဒနာ၏ ငြိမ်းခြင်း စသည်ဖြင့်လည်း အစိတ်စိတ်ခွဲခြား၍ အာရုံပြုသည်မဟုတ်။ “နိဗ္ဗာန်၊ ချုပ်ငြိမ်းသည်၊ ကင်းဆိတ်သည်၊ ကိလေသာမရှိ၊ ခန္ဓာမရှိ၊ သင်္ခါရမရှိ” ဟူသော အမည်ပညတ်တို့နှင့်တကွလည်း အာရုံပြုသည်မဟုတ်၊ အမှန်အားဖြင့်သော်ကား မှတ်သိအပ်သော ရုပ်နာမ်သင်္ခါရ၊ မှတ်သိမှုသင်္ခါရတို့၏ မပေါ်လာဘဲ ချုပ်ငြိမ်းခြင်း၊ ကင်းဆိတ်ခြင်း၊ ပြတ်စဲခြင်းသဘောကို အာရုံပြုရုံမျှ သိရုံမျှသာတည်း။ ဤသို့ သိအပ်သော အာရုံသဘော၌ ရုပ်နာမ်အလုံးစုံပင် ချုပ်ငြိမ်းကင်းဆိတ် သောကြောင့် ကိလေသာငြိမ်းခြင်းဟူသော သဥပါဒိသေသနိဗ္ဗာန်လည်း ပါဝင်၏။ ခန္ဓာငြိမ်းခြင်းဟူသော အနုပါဒိသေသနိဗ္ဗာန်လည်း ပါဝင်၏။

ဝိပဿနာရှုနည်းကျမ်း (ဒု-တွဲ)
နာ - ၃၄၀၊ ၃၄၁

မဂ်ဖိုလ်ဖြစ်စဲ၊ ချုပ်ပြတ်စဲ

မြင်မှုဆိုင်ရာ သင်္ခါရတို့ကို မှတ်သိပြီးသည့် အခြားမဲ့၌ နိဗ္ဗာန်ကို သိသောသူအား စက္ခုနှင့် ရူပသညာတို့နှင့် ချုပ်ငြိမ်းကင်းဆိတ်ခြင်းသဘောသည် အထူးအားဖြင့် ထင်ရှား၏။ ထိုတွင်လည်း စက္ခု၏ ချုပ်မှု ထင်ရှားခြင်းကြောင့် စက္ခုနှင့် တစ်ပေါင်းတည်းဖြစ်သော ရုပ်တို့၏ ချုပ်မှုလည်း ထင်ရှား၏။ ရူပသညာ၏ ချုပ်မှုထင်ရှားခြင်းကြောင့် ရူပသညာ၏ ယှဉ်ဘက်စိတ်စေတသိက်တို့၏ ချုပ်မှုလည်း ထင်ရှား၏။ ထိုသညာ၏ အာရုံဖြစ်သော အဆင်းရုပ်၏ ချုပ်မှုလည်း ထင်ရှား၏။ စက္ခုနှင့် ရူပသညာတို့၏ ချုပ်မှုထင်ရှားခြင်းကြောင့် မြင်မှုဆိုင်ရာ သင်္ခါရတို့ကို မှတ်သိသော ဝိပဿနာတို့၏ ချုပ်မှုလည်း ထင်ရှား၏။ ဤအလုံးစုံလည်း အထူးထင်ရှားသေးသည်ဟု မှတ်အပ်၏။ သာမညအားဖြင့်သော်ကား မဂ်ဖြင့်သိအပ်သော

ထိုနိဗ္ဗာန်၌ သင်္ခါရအလုံးစုံ၏ ချုပ်မှုသည် ထင်ရှားသည်သာတည်း။ ထို့ကြောင့် မဂ်ဖိုလ်တို့ ဖြစ်ဆဲခဏ၌ ရုပ်နာမ်ခန္ဓာသင်္ခါရဟူသမျှကို လုံးဝမသိဘဲနေသည်။ (သောတနှင့် သဒ္ဒသညာ စသည်၌လည်း နည်းတူ) ယောဂီသည် ဝိပဿနာရှုဆဲ၌ ဒွါရ ၆ ပါး၊ အာရုံ ၆ ပါး၊ စိတ်စေတသိက်တရားတို့တွင် ထင်ရှားသောတရား တစ်ခုခုကို မှတ်သိလျက်ရှိ၏။ မဂ်ဖိုလ်ဖြစ်ဆဲ၌ ထိုဒွါရအာရုံ စိတ်စေတသိက် တရားတို့တွင် တစ်စုံတစ်ခုမျှ မထင်ပေါ်သည်ဖြစ်၍ ထိုတရားအလုံးစုံ၏ ချုပ်ငြိမ်းခြင်းသဘောကိုသာ သိရ၏။ ဤသို့သိရသော ချုပ်ငြိမ်းခြင်းသဘောသည်ပင် ဆင်းရဲခပ်သိမ်း၏ အပြီးတိုင်ငြိမ်းရာဖြစ်သော နိဗ္ဗာန်မည်၏။

ဝိပဿနာရှုနည်းကျမ်း (ဒု - တွဲ)
 နာ - ၃၄၃၊ ၃၄၆

လင်းလင်းဝင်းဝင်းကြီးမဟုတ်

“ နိဗ္ဗာန်ကို တောက်ပသည် ” ဟု ဆိုရာ၌ တစ်စုံတစ်ခုသော ညစ်ညူးကြောင်းနှင့်မျှ မစပ်ယှက်သော ကြောင့် ဆိုသည်ဟု ယူလေ။ “ ပညာ အာလောကော၊ ပညာ ဩဘာသော၊ ပညာပဇ္ဇောတော ” ဟူရာ၌ ပညာကို အလင်းအရောင်တောက်ပသည်ဟု ဆိုသကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ “ ပဘဿရမိဒံ ဘိက္ခဝေ စိတ္တံ ” ဟူရာ၌ ဥပက္ကိလေသ (ညစ်ညူးကြောင်း) နှင့် မစပ်ယှက်သောစိတ်ကို တောက်ပသည်ဟု ဆိုသကဲ့သို့ လည်းကောင်း မှတ်လေ။

တောက်ပတဲ့ ပင်ကိုယ်သဘောရှိကြသော ပညာတရား၊ စိတ်တရားတို့သည် ညစ်ညူးကြောင်းတရား တို့က ယှဉ်တွဲလျက်ဖြစ်စေ၊ ရှေ့နောက်ခြံရံလျက်ဖြစ်စေ နှိပ်စက်အပ်၊ ညစ်ညူးစေအပ်ကုန်သည်ရှိသော် မတောက်ပသည်လည်း ဖြစ်နိုင်ကုန်သေး၏။ နိဗ္ဗာန်သည်ကား ကိလေသာ သင်္ခါရတို့၏ ငြိမ်းခြင်းသဘော ဖြစ်သောကြောင့် ညစ်ညူးကြောင်းတရားတို့နှင့် မည်သို့မျှ မစပ်ယှဉ်နိုင်ပေ၊ မတွေ့ဆုံနိုင်ပေ။ ထို့ကြောင့် နိဗ္ဗာန်ကို ထိုတရားတို့က မည်သည့်နည်းနှင့်မျှ မနှိပ်စက်နိုင်၊ မညစ်ညူးစေနိုင်၊ ဟင်လင်းပြင်ကို အိုးမည်း သုတ်ရန် မဖြစ်နိုင်သကဲ့ပင်တည်း။

သို့ဖြစ်၍ နိဗ္ဗာန်ကို “ ထက်ဝန်းကျင် အပြည့်အစုံတောက်ပသည် ” ဟု ဆိုပေသည်။ အဖြောင့်အားဖြင့် သော်ကား “ ညစ်ညူးကြောင်းတရားတို့နှင့် လုံးဝမစပ်ယှက်၊ အညစ်အကြေးတို့မှ လုံးဝသန့်ရှင်းစင်ကြယ် သည် ” ဟု ဤအဓိပ္ပာယ်ကိုသာ အဋ္ဌကထာဋီကာတို့၌ ဆိုလိုပေသည်။ “ နေရောင် လရောင် ကြယ်ရောင် ဓာတ်မီးရောင်တို့ကဲ့သို့ ဝင်းပြောင်တောက်ပသည်၊ ထိုသို့ တောက်ပသည်ကို မဂ်ဖိုလ်ဉာဏ်တို့ဖြင့် သိမြင် သည် ” ဟူ၍ကား မယူလေသင့်။

ဝိပဿနာရှုနည်းကျမ်း (ဒု - တွဲ)
 နာ - ၃၄၈၊ ၃၄၉

ငြိမ်းရာငြိမ်းကြောင်း ငြိမ်းခြင်းသဘော

နိဗ္ဗာန်ဟူသည်မှာ ဘုံနန်းပြသားကြီးလည်း မဟုတ်၊ မြို့ကြီးပြည်ကြီးလည်းမဟုတ်၊ အလင်းရောင် အဝင်းရောင်လည်း မဟုတ်၊ အကြည်ဓာတ် အအေးဓာတ်လည်း မဟုတ်၊ အဘယ်ကြောင့်နည်းဟူ၍ ထိုဘုံနန်းပြသား မြို့ပြည် အလင်းရောင် အဝင်းရောင် အကြည်ဓာတ် အအေးဓာတ်များသည် အသစ်တပရမတ်တရားမဟုတ်၊ ထိုက်သည်အားလျော်စွာ ပညတ်တရား၊ သင်္ခတပရမတ်တရားများသာ ဖြစ်သောကြောင့်ပေတည်း။ အမှန်အားဖြင့်သော်ကား အသင်္ခတပရမတ်တရားဖြစ်သော နိဗ္ဗာန်သည် “ သန္တိ လက္ခဏာ ” ဟု ခေါ်သော ကိလေသာ၊ ဝဋ်ဆင်းရဲတို့၏ ငြိမ်းခြင်း၊ ကင်းဆိတ်ခြင်း၊ သဘောမျှသာတည်း၊ ဝိသင်္ခါရ ဟူသည်နှင့်အညီ မပြတ်ဖြစ်ပျက်လေ့ရှိသော ရုပ်နာမ်သင်္ခါရတို့၏ လုံးဝကင်းခြင်း၊ မရှိခြင်းသဘောမျှသာတည်း။

- (၁) ဥပ္ပါဒေါ သင်္ခါရာ = ဖြစ်ခြင်းရှိသော တရားသည် သင်္ခါရ။
 အနုပ္ပါဒေါ နိဗ္ဗာနံ = ဖြစ်ခြင်းကင်းသော တရားသည် နိဗ္ဗာန်။
- (၂) ပဝတ္တံ သင်္ခါရာ = မပြတ်ဖြစ်သော ရုပ်နာမ်အစဉ်သည် သင်္ခါရ။
 အပဝတ္တံနိဗ္ဗာနံ = မပြတ်ဖြစ်သော ရုပ်နာမ်အစဉ်ကင်းသော တရားသည် နိဗ္ဗာန်။
- (၃) နိမိတ္တံသင်္ခါရာ = ပုံသဏ္ဍာန် အထည်ကိုယ်ရှိသလိုပင် ထင်ပေါ်သောတရားသည် သင်္ခါရ။
 အနိမိတ္တံ နိဗ္ဗာနံ = ပုံသဏ္ဍာန် အထည်ကို ရှိသလို မထင်ပေါ်သော တရားသည် နိဗ္ဗာန်။
- (၄) အာယူဟနာ သင်္ခါရာ = ချမ်းသာကောင်းစားရန် ရည်သန်၍ အားထုတ်ခြင်းသည် သင်္ခါရ။
 အနာယူဟနာ နိဗ္ဗာနံ = အားထုတ်ခြင်းကင်းသော တရားသည် နိဗ္ဗာန်။
- (၅) ပဋိသန္ဓိသင်္ခါရာ = ရှေးဘဝ ရှေးစိတ်နှင့်စပ်၍ ဖြစ်ခြင်းသည် သင်္ခါရ။
- (၆) အပဋိသန္ဓိ နိဗ္ဗာနံ = စပ်၍ဖြစ်ခြင်းကင်းသောတရားသည် နိဗ္ဗာန်။

ပဋိသန္ဓိဒါမဂ်ပါဠိတော်

ဤအသင်္ခတဓာတ်သဘော၌ ဝဋ်ဆင်းရဲသည် ငြိမ်း၏။ ဤသို့ဝဋ်ဆင်းရဲငြိမ်းရာဖြစ်သော သတ္တိကြောင့် ထို အသင်္ခတဓာတ်သဘောသည် နိဗ္ဗာန်မည်၏။ ဝဋ်ဆင်းရဲငြိမ်းရာဟု ဆိုလို၏။ ဤအသင်္ခတ ဓာတ် သဘောကို မဂ်ဉာဏ်ဖြင့် သိအပ်သည်ရှိသော် ဝဋ်ဆင်းရဲသည် ငြိမ်း၏။ ဤသို့ ဝဋ်ဆင်းရဲငြိမ်းကြောင်း ဖြစ်သော သတ္တိကြောင့် ထိုအသင်္ခတဓာတ်သဘောသည် နိဗ္ဗာန်မည်၏။ ဝဋ်ဆင်းရဲငြိမ်းကြောင်းဟု ဆိုလို၏။ ဝဋ်ဆင်းရဲတို့၏ ဧကန်စင်စစ် မဖြစ်ပေါ်လာတော့ဘဲ ငြိမ်းခြင်းသဘော၊ မရှိခြင်းသဘောသည် နိဗ္ဗာန်မည်၏။

မဟာစည်ဆရာတော်ဘုရားကြီး
 ဝိပဿနာရှုနည်းကျမ်း (၃တွဲ)

အသင်္ခတနိဗ္ဗာန်

နိဗ္ဗာန်ဟူသည် ရုပ် ဝေဒနာ သညာ သင်္ခါရ ဝိညာဏ်တို့ကိုစွဲ၍ တပ်မက်တတ်သော တဏှာ မာန ဒိဋ္ဌိတို့သည် မရှိသဖြင့် ထို ရုပ် ဝေဒနာ သညာ သင်္ခါရ ဝိညာဏ်ဟု ဆိုအပ်သော သင်္ခတ တဏှာ မျိုးမှလွတ်၍ ဖောက်ပြန်ပျက်စီးခြင်းမရှိ၊ အစလည်းမရှိ၊ အဆုံးလည်းမရှိသော အမြဲထားရတည်နေသော သဘောတရားကြီးတစ်ခုပေတည်း။ ဥပမာကား လောင်စာတို့ကိုစွဲ၍ တောက်လောင်အပ်သောမီးသည် အကြင်အခါ လောင်စာကုန်သည်ဖြစ်၍ ငြိမ်းခဲ့၏။ ထိုသို့ငြိမ်းလျှင် အေးသောသဘာဝကြီးသည် အဘယ် နံရောအခါမှ ပျက်စီးခြင်းမရှိသကဲ့သို့တည်း။ (သစ္စပါရဂူကျမ်း၊ နှာ-၃၀၅)

ထိုနိဗ္ဗာန်သည် အသင်္ခတသဘောအားဖြင့် တစ်ပါးတည်းပင် ရှိသော်လည်း သဘောအားဖြင့် (၁) သဥပါဒိသေသနိဗ္ဗာန်၊ (၂) အနုပါဒိသေသနိဗ္ဗာန်ဟူ၍ သိစေတတ်သော အကြောင်း၏ အမြောက် အားဖြင့် နှစ်ပါးအပြားရှိ၏။ ထိုနိဗ္ဗာန်တို့တွင် သဥပါဒိသေသနိဗ္ဗာန်ဟူသည်ကား ဤသာသနာတော်၌ သပ္ပရိသသံသေဝ စသော ဂုဏ်တို့နှင့် ပြည့်စုံသောသူသည် လောကုတ္တရာတရားကိုးပါးအားယော်သော အကျင့်နှင့်ပြည့်စုံသည်ဖြစ်၍ လေးပါးသော အာသဝေါတရားတို့ကို ကုန်စေသည်ဖြစ်၍ ရဟန္တာသည် ဖြစ်၏။ ထိုရဟန္တာအား အဆုံးစွန်သောဘဝကို ဖြစ်စေတတ်သော ဇနကကံကြောင့်ဖြစ်သော ရုပ်နာမ်တရား တို့သည် တစ်သက်လျာတည်သမျှ ကာလပတ်လုံး တည်ကုန်သည်သာတည်း။ ဣဋ္ဌ အနိဋ္ဌ သုခ ဒုက္ခတို့ကို လည်း ဣန္ဒြေရှိသေးသည်အဖြစ်ကြောင့် ခံစားရုံမတူဖြင့် ခံစားသေးသည်သာတည်း။ ထိုရဟန္တာအား ရာဂ ဒေါသ မောဟတို့သည် ကုန်ခဲ့၏။ ဤသို့ ကိလေသာမှ ကြွင်းသော ခန္ဓာငါးပါးဟူသော ဥပါဒိ ရှိသေးသော ရဟန္တာ၏ အရဟတ္တမဂ်သည် အကြွင်းမဲ့ ပယ်ဖျက်အပ်သည်ဖြစ်၍ ရာဂ စသည်တို့၏ ဧကန်စင်စစ် တစ်ဖန်မဖြစ်ခြင်း ကုန်ခြင်းကို သဥပါဒိသေသနိဗ္ဗာန်မည်၏ဟု ဆိုအပ်၏။

ဤသာသနာတော်၌ အာသဝေါကုန်ပြီးသော ရဟန္တာသည် ဤပစ္စက္ခ၌ပင်လျှင် အလုံးစုံသော ဝေဒနာတို့သည် (ဝါ) ခန္ဓာငါးပါးတို့သည် တဏှာမာနတို့၏ အစွမ်းဖြင့် မစွဲလမ်းသည်ဖြစ်၍ ပူပန်ခြင်းမရှိ၊ ငြိမ်းအေးကုန်လတ္တံ့၊ ပဋိသန္ဓေကိစ္စတပ်၍ မဖြစ်နိုင်ခြင်းဟူသော ချုပ်ခြင်းဖြင့် စုတိစိတ်၏ ဘင်ခဏ၌ ချုပ်ပြီးသည်၏ အခြားမဲ့ဝယ် ဖြစ်လတ္တံ့သော အလုံးစုံသော ဝေဒယိတတရားတို့၏ သင်္ခါရဟူသော ပူပန်ခြင်းမှ (ဝါ) ခန္ဓာငါးပါးတည်းဟူသော ပူပန်ခြင်းမှ (ဝါ) သံသရာတွင် အစဉ်မပြတ် စပ်၍ စပ်၍ ဖြစ်ခြင်းတည်းဟူသော ပူပန်ခြင်းမှ ငြိမ်းအေးခြင်းကို (ဝါ) အပူဟူသမျှ လက်စဖြတ် ဇာတ်သိမ်း ငြိမ်းအေးခြင်း တကာတို့ထက် အလွန်ငြိမ်းအေးရကား သိဝမည်သော ငြိမ်းအေးခြင်းကို အနုပါဒိသေသနိဗ္ဗာန်ဓာတ်မည်၏ ဟူ၍ ဆိုအပ်၏။

ထိုနှစ်ပါးတို့တွင် သဉ္ဇပါဒိသေသနိဗ္ဗာန်သည် ကိလေသာဟူသော ဝဋ်ဒုက္ခမျိုးတို့၏ ချုပ်ငြိမ်းမှုကြီးပေ
တည်း။ အနုပါဒိသေသနိဗ္ဗာန်သည် ကိလေသာဟူသော ဝဋ်ဒုက္ခဝိပါက်နာမက္ခန္ဓာကမ္မဇရုပ်ဟူသော ခန္ဓာ
ငါးပါးတည်းဟူသော ဝဋ်ဒုက္ခ၊ ဤဝဋ်ဒုက္ခနှစ်မျိုးတို့၏ ချုပ်ငြိမ်းမှုကြီးပေတည်း။

ကနိဗ္ဗာန်
ရွှေသိပ်တော်တောရဆရာတော်ဘုရားကြီး
သစ္စပါရဂူကုန်း
နာ - ၂၀၅၊ ၂၀၇

နိဗ္ဗာန်သည် အဇာတ၊ အဘူတ၊ အကတ၊ အသင်္ခတမည်ပုံ

အဇာတဟူသည် ဂေဒနာ အစရှိသော တရားသဘောအပေါင်းသည် အဝိဇ္ဇာ၊ တဏှာ၊ ကံ၊
ဖဿဟူသော အကြောင်း ဟေတုပစ္စယ အစရှိသော အကြောင်းတို့ကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာသကဲ့သို့ ဤနိဗ္ဗာန်
သည် တစ်စုံတစ်ခုသော ကုသိုလ်အကြောင်း၊ အကုသိုလ်အကြောင်းတို့ကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာသည် မဟုတ်၊
စင်စစ် နိယာမအားဖြင့် အစအဆုံးမရှိသော ကမ္ဘာသို့တိုင်တိုင် ကာလပတ်လုံး အမြဲတည်သော တရားဖြစ်၍
အကြောင်းကြောင့် မဖြစ်၊ သူ့သဘောအတိုင်းတည်သောကြောင့် “အဇာတ” မည်၏။

အဘူတဟူသည် ထိုအဝိဇ္ဇာ အစရှိသော အကြောင်း၊ ဟေတုပစ္စယ အစရှိသော အကြောင်းတို့သည်
မဖြစ်စေအပ်ကုန်သည်ဟူသော် အကြောင်းကင်းသဖြင့် မိမိအလိုလို ဖြစ်ပေါ်လာသော တရားလောဟူမူ
အကြောင်းကင်း၍ မိမိအလိုလိုလည်း အသစ်ဖြစ်ပေါ်လာသော တရားလည်းမဟုတ်၊ ကမ္ဘာစဉ်ဆက် မပျက်
မစီး အမြဲတည်၍ဖြစ်သောကြောင့် အလိုလို အသစ်မဖြစ်တတ်သောသဘောလည်း ရှိ၏။ မြဲသောသဘော
လည်း ရှိ၏။ ထို့ကြောင့် “အဘူတ” လည်း မည်၏။

ဤသို့ နိုးသောအကြောင်း၊ ဝေးသောအကြောင်းတို့ကြောင့် နောက်လည်းမဖြစ်၊ မိမိအလိုလို
အသစ်လည်းမဖြစ်လျှင် ရှိပါစေဦး၊ တစ်စုံတစ်ခုသောအကြောင်းကလေးကြောင့် ဖြစ်လေသလားဟူမူ ထိုသို့
တစ်စုံတစ်ခုသော အကြောင်းကလေးကြောင့် ဖြစ်သည်မဟုတ်၊ ပြုသည်မဟုတ်သောကြောင့် “အကတ”
လည်း မည်၏။

အကြောင်းကြောင့်ဖြစ်သော တရားမျိုးသည် ဇာတမည်၏။ အကြောင်းကြောင့်ဖြစ်စေ၊ အလိုလိုဖြစ်စေ၊
ဖြစ်တတ်သောတရားမျိုးသည် ဘူတမည်၏။ ထိုဇာတဘူတဖြစ်သော တရားမျိုးသည် ရုပ်နာမ်မည်၏။
ထိုရုပ်နာမ်ဖြစ်သော တရားမျိုးသည် သင်္ခတမည်၏။ သိစေအံ့၊ ထိုအသင်္ခတဇာတ်ဖြစ်သော နိဗ္ဗာန်ကြီးအား
သင်္ခတတရားဟူသမျှသည် ပရမာဏုမြူခန့်မျှ ရှိလည်းမရှိ၊ ရှိဆဲလည်းမဟုတ်၊ ရှိလတ္တံ့လည်းမဟုတ်။

ထို့ကြောင့် တစ်စုံတစ်ခု ပြုပြင်အပ်သော သဘောမျိုးတို့သည် ကင်းရကား (ဝါ) ကင်းသောကြောင့် “အသစ်တ” လည်း မည်၏။

သစ္စပါရဂူကျမ်း
နာ - ၂၈၁၊ ၂၈၂

နိဗ္ဗာန်၏ လက္ခဏာ

သန္တိလက္ခဏံ နိဗ္ဗာနံ အစ္စုတိရသံ အနိမိတ္တံ ပစ္စုပဋ္ဌာနံ။

နိဗ္ဗာန်သည် ရာဂ စသော အပူမီးတို့၏ ကုန်ဆုံးချုပ်ငြိမ်းရာ ချုပ်ငြိမ်းကြောင်း ဖြစ်သောကြောင့် ငြိမ်းချမ်းအေးမြခြင်းသဘော သန္တိလက္ခဏာရှိ၏။ ပါဠိလို (သန္တိလက္ခဏာ) မြန်မာလို (ငြိမ်းအေးခြင်း) သဘောဟု ဆိုလိုပေသည်။ နိဗ္ဗာန်တရားတော်မြတ်၌ ကိလေသာဟူသော အပူမီး လုံးဝမရှိ၊ အလွန်အလွန် ငြိမ်းအေးခြင်း၊ အေးမြခြင်း သဘောရှိ၏ဟုလို။ မိမိဟုဆိုအပ်သော နိဗ္ဗာန်က ငြိမ်းအေးခြင်း၊ အစွမ်းသတ္တိ အာနုဘော် ဧကန်ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်ပင်လျှင် မိမိဟု ဆိုအပ်သော နိဗ္ဗာန်ကို အာရုံပြုကြတဲ့ မဂ်ပုဂ္ဂိုလ် ဖိုလ်ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ သန္တာန်မှာ မဂ်ခဏ ဖိုလ်ခဏတို့၌ ဆိုင်ရာကိလေသာ အပူမီးတို့သည် အပြီးအပြတ် လက်စသတ် အကြွင်းအကျန်မရှိ၊ ကုန်ဆုံးချုပ်ငြိမ်း ရုပ်သိမ်းကြရလေသည်။ ဥပမာ=ရေအေးသည် မိမိကိုယ်က အေးစေတတ်သော အစွမ်းသတ္တိ တန်ခိုးအာနုဘော်ရှိ၍သာလျှင် နေပူမှလာသော ခရီးသွားသူ လူတို့၏ ကိုယ်၌ရှိသော အပူတို့ကို တစ်စတစ်စ ငြိမ်းအေးသွားစေနိုင်သကဲ့သို့တည်း။

(ဘာသာအလင်းပြကျမ်း၊ နာ - ၃၀၁)

နိဗ္ဗာန်၏ ရသ

ရသသည် သမ္ပတ္တိရသ၊ ကိစ္စရသဟု နှစ်မျိုးရှိရာ နိဗ္ဗာန်တရားတော်မြတ်သည် မိမိငြိမ်းအေးသော သတ္တိသဘောကို မစွန့်ခြင်း၊ မရွေ့လျော့ခြင်း သတ္တိဂုဏ်တို့နှင့် လုံးဝဥသယံ ပြည့်စုံ၏။ ဒါက သမ္ပတ္တိရသ ဖြစ်သည်။ တစ်နည်း=ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်၊ အရိယာပုဂ္ဂိုလ်တို့အား စိတ်နှလုံးသက်သာရာကိုရအောင် ပြုခြင်း ကိစ္စရှိ၏။ ဒါက ကိစ္စရသဖြစ်သည်။

အနည်းငယ် ထင်ရှားစေဦးအံ့။ သောက်ဖွယ်ရေ၊ စားဖွယ်အစ ဗလာနတ္ထိ လုံးဝမရှိ။ ဤသို့ အစရှိသည်တို့မှကင်းသော အလွန်အလွန် ကြောက်မက်ဖွယ်ကောင်းလှသော တောကြီးမျက်မဲ၊ ကြီးကျယ် ရှည်လျားလှစွာသော တောလမ်းခရီးကြီးထဲ၌ တချာချာ တပတ်ပတ်၊ မျက်စိလည်၍ မပြတ်လှည့်လည်နေရ သဖြင့် အလွန်ပင်ပန်းလှသော ခရီးသွားယောက်ျားအား စိမ်းရှင်သော တောအုပ်နှင့် ရေသည် သက်သာရာ ရခြင်းကို ဖြစ်စေ၍ ရှေးရှုတည်သကဲ့သို့၊ များမြောင်ကြီးမားလှစွာသော ဒုက္ခအပေါင်းတို့ဖြင့် ကြောက်မက်ဖွယ်

ရှိသော သံသရာတည်းဟူသော ခရီးခဲ၌ တစ်ခုသောဘဝမှ တစ်ခုသောဘဝသို့ ပဋိသန္ဓေကူးပြောင်းကာ တည်နေခြင်းတည်းဟူသော တရားရာတပတ်ပတ် လှည့်လည်နေရသဖြင့် ထက်ဝန်းကျင် အလွန်ပင်ပန်းသော ထိုနိဗ္ဗာန်ကို ရခြင်း ရောက်ခြင်းအားလျော်သော ဒါန သီလ ဘာဝနာ စသော ကျင့်စဉ်ခရီး ဖြည့်ကျင့်သော အားဖြင့် သွားသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်အား မသိအပ်၊ မသိနိုင်သော အစရှိသော သံသရာ၌ အိပ်မက်တွင်မျှလည်း ခြင်္သေ့ကင်းပျံသည့်အဖြစ်ကြောင့် အနုမာနအားဖြင့် ဆ၍ သိမြင်ရုံ၊ ပရမတ္ထအားဖြင့် ငြိမ်းအေးတဲ့ နိဗ္ဗာန် ထင်ရှားရှိ၏ဟူသော စကား၊ နိဗ္ဗာန်၏ ဂုဏ်ကျေးဇူးနှင့် စပ်သော စကားကို ကြားနာရုံမျှသော ကာလ၌ ပင်လျှင် ထိုနိဗ္ဗာန်သည် လွန်စွာသော သက်သာရာကို ဖြစ်စေတတ်၏။ ထိုနိဗ္ဗာန်ကို ဒိဋ္ဌိပစ္စက္ခအားဖြင့် မျက်မှောက်ပြုနိုင်သော အရိယာပုဂ္ဂိုလ်တို့အားမူကား ထိုနိဗ္ဗာန်တရားတော်သည် အပါယ်ဆင်းရဲ သံသရာ ဝင်ဆင်းရဲအားလုံးတို့မှ ထိုက်သည်အားလျော်စွာ လွတ်ငြိမ်းချမ်းသာ၍ သက်သာရာရခြင်းကို ဖြစ်စေတတ်၏။ ဤလို သက်သာရာကို ရစေတတ်သော နိဗ္ဗာန်တရားတော်မှာ ဧကန်ရှိ၏ဟု သိလေ။

(ဘာသာအလင်းပြကျမ်း။ နာ - ၃၀၉)

နိဗ္ဗာန်၏ ပစ္စုပ္ပန်

ပစ္စုပ္ပန်သည် ဉာဏ်အား ရှေ့ရှုထင်ခြင်းဟူသော “ဥပဋ္ဌာနာကာရ ပစ္စုပ္ပန်”၊ ဖြစ်စေအပ်သော အကျိုးဟူသော “ဖလပစ္စုပ္ပန်” ဟု နှစ်မျိုးရှိရာ နိဗ္ဗာန်သည် ရုပ် ဝေဒနာ သညာ သင်္ခါရ ဝိညာဏ်ဟူသော ခန္ဓာနိမိတ်၊ သင်္ခါရနိမိတ်မှ ကင်းဆိတ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့် အလုံးစုံသော ခန္ဓာ သင်္ခါရမှ ကင်းဆိတ်သည်၏ အဖြစ်သာ၊ ခန္ဓာမဟုတ်၊ သင်္ခါရမဟုတ်ဟူ၍ ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်၏ ဉာဏ်အား ရှေ့ရှုထင်သော အခြင်းအရာ ဟူသော အနိမိတ္တသင်္ခါရ ပစ္စုပ္ပန်ရှိ၏။ ဒါက ဥပဋ္ဌာန ပစ္စုပ္ပန်။ တစ်နည်း=နိဗ္ဗာန်သည် အလုံးစုံ ပြုပြင်စီရင်ခြင်းရှိသော သင်္ခါရတရားတို့မှ ကင်းလွတ်ထွက်မြောက်ကြောင်း ဖြစ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့် အလုံးစုံသော သင်္ခါရတရားတို့မှ ကျွတ်လွတ်ထွက်မြောက်ခြင်း အကျိုးရှိ၏။ ဒါက ဖလပစ္စုပ္ပန်။

(နာ - ၃၁၀)

နိဗ္ဗာန်၌ ပဒဋ္ဌာန်မရ

မည်သည့်ပရမတ္ထဓမ္မမျိုးမဆို (လက္ခဏ-ရသ-ပစ္စုပ္ပန်-ပဒဋ္ဌာန်) ဟု လေးပါးလေးပါးစီ များသော အားဖြင့် ရရှိကြမြဲဖြစ်ရာ နိဗ္ဗာန်ဆိုတဲ့ ပရမတ္ထဓမ္မတရားထူးကြီးတစ်ပါးမှာကား မိမိက အသင်္ခါရဓမ္မဖြစ်၍ မိမိဟုဆိုအပ်သော အသင်္ခါရနိဗ္ဗာန်ကို ဖြစ်စေတတ်သော တစ်စုံတစ်ခုသော သင်္ခါရဓမ္မဖြစ်သော ဇနက နိဗ္ဗတ္တက (ဖြစ်စေတတ်သော) အကြောင်းမျိုး လုံးဝမရှိသောကြောင့် ပဒဋ္ဌာန်တစ်ပါးကို မရမှတ်ရမည်။

လှေသည် ဟိုမှာဘက်ကမ်းကို မဖြစ်စေနိုင်၊ ရောက်ကြောင်းမျှသာ ဖြစ်သကဲ့သို့ ဒါန စသော ပါရမီကုသိုလ်သည် မိမိက သင်္ခတဓမ္မဖြစ်၍ အသင်္ခတဓမ္မဖြစ်သော နိဗ္ဗာန်ကို မဖြစ်စေနိုင်၊ ရောက်ကြောင်း မျှသာ ဖြစ်သည်ဟု သိလေ။ ထို့ကြောင့် သမ္ပါပက (ရောက်ကြောင်း ရကြောင်းမျှသာ ဖြစ်သော) ဒါန သီလ ဘာဝနာ မဂ္ဂင်ရှစ်ပါး မဂ်တရားကို ဤ၌ ပဒဋ္ဌာန်မကောက်ယူရဟု သဒ္ဓိဋ္ဌာန်ကျမှတ်လေ။

ဝန်းသိုမြို့
ခန္တီးရိပ်သာဆရာတော်ဘုရားကြီး
ဘာသာအလင်းပြကျမ်း
နာ - ၂၉၉၊ ၃၀၁

နိဿရဏဋ္ဌာသဘော

နိဗ္ဗာန်ဆိုတာ ဘာတုံး၊ ဒီဝင်သုံးပါး၊ ကျွတ်တဲ့နေရာကွ (မှန်ပါ)၊ နိဗ္ဗာန်ဆိုတာ ဘာပါလိမ့် (ဒီဝင်သုံးပါးကျွတ်တဲ့ နေရာပါဘုရား) ဒါဖြင့် ဝင်လည်မှန်းသိမှ ဝင်ကျွတ်ချင်မှာပေါ့။ ဝင်လည်မှန်းမသိရင် ဝင်မကျွတ်ချင်ဘူးဆိုတာ ပေါ်ကြပြီလား (မှန်ပါ)၊ ဪ ဒါဖြင့် နိဗ္ဗာန်သည်ကား ဆိုလို့ရှိရင်ဖြင့် ရုပ်နာမ်ရှိနေရင်လည်း နိဗ္ဗာန်မဟုတ်ဘူး၊ ဝိပါကဝင် (မှန်ပါ)။

ကုသိုလ်ကံ၊ အကုသိုလ်ကံ၊ ရူပ၊ အရူပကံတွေ ရှိနေရင်လည်း နိဗ္ဗာန်မဟုတ်ဘူး (မှန်ပါ)၊ ကမ္မဝင်ဖြစ်နေတယ်။ အဝိဇ္ဇာတဏှာ ရှိနေပြန်တော့ကော (ကိလေသဝင်ပါဘုရား)၊ ဒါဖြင့် ဝင်ကျွတ်ရာ ဌာနမှာ ရုပ်နာမ်ရှိသလား မရှိသလားလို့ မေးဖို့ မလိုတော့ပါဘူး (မှန်ပါ)၊ ဒါဖြင့် နိဗ္ဗာန်သည် ဝင်ကျွတ်ရာဌာန ဆိုသဖြင့် ဒီကံ၏ စွမ်းရည်သတ္တိတို့ မရှိတဲ့နေရာ၊ ကိလေသာ၏ စွမ်းရည်သတ္တိတို့နဲ့လည်း မထိခိုက်တဲ့နေရာ (မှန်ပါ)၊ ဝိပါကဝင်နဲ့လည်း မဆက်သွယ်တဲ့နေရာ၊ ရှင်းပြီလား (ရှင်းပါပြီဘုရား)။

နိဿရဏဋ္ဌာ=ဝင်သုံးပါးမှ ကျွတ်လွတ်တဲ့သဘော။ ဪ ဝင်သုံးပါးမှ ကျွတ်လွတ်ရာဌာနကို နိရောဓသစ္စာလို့ ခေါ်သည်လို့ ဒကာ ဒကာမတွေက မှတ်ထားကြပါ။

မိုးကုတ်ဆရာတော်ဘုရားကြီး
သစ္စာအနက် တစ်ဆယ့်ခြောက်ချက်
အမှတ်စဉ် (၂)၊ နာ - ၂၄

ဝိဝေကဋ္ဌာသဘော

ဪ နိဗ္ဗာန်ဆိုတာ တို့တကယ်လို့ မြင်ရလို့ရှိရင်ဖြင့် ရှုပ်ယှက်ခတ်မရှိဘဲနဲ့ ဆိတ်ငြိမ်အေးချမ်းပြီး သကာလ နေတဲ့နေရာကို မြင်ရမှာပါကလားလို့ ဒကာ ဒကာမတွေက မှတ်ထားရမယ်။ ဝိပဿနာရှုတဲ့ အဆုံးကျတော့ကို ရှုပ်ယှက်ခတ်နေတာမှ လွတ်ပြီးသကာလ၊ ဪ ဒီနေရာမှာသာလျှင် ရှုပ်ယှက်ခတ်

ချုပ်ငြိမ်း၍ ရုပ်သိမ်းပြီးသကာလ ငြိမ်းအေးနေတဲ့သဘောပါလား။ “ဒီနေရာကို အာရုံပြုသောအားဖြင့် ရောက်၊ ကိုယ်တိုင်ရောက်” ဆိုတဲ့ ဤအရောက်နှစ်ခုများ ကြုံရဆုံရမယ်ဆိုရင်ဖြင့် ဘာအနှောက်အယှက်မှ မရှိပါလားလို့ ကိုယ့်ဉာဏ်ထဲမှာ ကိုယ်မြင်လာမယ်နော် (မှန်ပါ)။

ကိုယ့်ဉာဏ်ထဲမှာ ကိုယ်မြင်လာပြီဆိုရင် ရှုပ်ယှက်ခတ်တာတွေ ချုပ်ငြိမ်းရုပ်သိမ်းပြီး ကိလေသာတည်း ဟူသော အနှောက်အယှက်၊ ကံတည်းဟူသော အနှောက်အယှက်၊ အကျိုးပေးတည်းဟူသော အနှောက်အယှက်၊ ဒါတွေမှ အကုန်ကင်းဆိတ်ပြီးသကာလ နေပါလိမ့်မယ် (မှန်ပါ)။

ကောင်းပြီ၊ ဒါဖြင့် ဒကာ ဒကာမတို့ နိဗ္ဗာန်ဆိုတာသည် ဘယ်သဘောပါလိမ့်မလဲလို့ မေးခွန်းထုတ်လို့ ရှိရင်ဖြင့် ဝိဝေကကဋ္ဌော=ရှုပ်ယှက်ခတ်ခြင်းမှ ရှင်းလင်းတဲ့နေရာကို နိဗ္ဗာန်လို့ဆိုသည်။ ဒါလေး သေသေချာချာ မှတ်ထားပါ (မှန်ပါဘုရား)။

သစ္စာအနက် (၁၆) ချက်
အမှတ်စဉ် (၂) နှာ-၅၀

အသင်္ခတဋ္ဌသဘော

နိဗ္ဗာန်ဟာ အသင်္ခတဋ္ဌသတ္တိ ရှိတယ်လို့ မှတ်ပါ။ အသင်္ခတသတ္တိဆိုတာ တစ်ခြားမဟုတ်ပါဘူး။ နည်းနည်းမှ ပြုပြင်ပြီးသကာလ ထားတဲ့တရားမဟုတ်ဘူးလို့ မှတ်ရမယ်။ အသင်္ခတဋ္ဌော = အဖန်ဖန်ပြုပြင်ခြင်း မရှိသော အနက်သဘောလည်းကောင်း၊ အဖန်ဖန်ပြုပြင်ခြင်း မရှိဘူးဆိုကတည်းက ပကတိခိုင်မြဲတယ် ဆိုတဲ့ အဓိပ္ပာယ်ယူဖို့ပါပဲ။ အဖန်ဖန်ပြုပြင်ခြင်းမရှိဆိုတာ ဘာပါလိမ့် (ပကတိခိုင်မြဲတာပါဘုရား) ဒါဖြင့် နိဗ္ဗာန်ဆိုတဲ့တရားသည် ဒကာ ဒကာမတို့ အဖန်ဖန်ပြုပြင်ခြင်း မရှိသောကြောင့် ပကတိခိုင်မြဲတဲ့တရားလို့ မှတ်ထားပါ။

အဲဒီတော့ အသင်္ခတတရားတွေကတော့ ကျုပ်တို့ရုပ်နာမ်တွေ၊ ဘုံတွေ ဖြစ်နေသောကြောင့် ဪ ဒါတွေက ပြုပြင်ထားလို့ ပျက်တယ်လို့ ဆုံးဖြတ်ချက်ချ၊ ခန္ဓာငါးပါး ရုပ်နာမ်တရားတွေ နောက် လူ့ဘုံ နတ်ဘုံ ဗြဟ္မာ့ဘုံ အပါယ်ဘုံတွေက ဘာတရားပါလိမ့် (သင်္ခတတရားပါဘုရား)။ ကောင်းပြီ၊ ဒါဖြင့် သင်္ခတတရားတွေက ပြုပြင်တုန်းပဲ၊ တည်တဲ့နေတဲ့တရား၊ သင်္ခတတရားက ပြုပြင်တုန်းပဲ တည်တဲ့နေတဲ့ တရား ဖြစ်သောကြောင့် သင်္ခတတရားနဲ့ နည်းနည်းမှ မတူတဲ့ အသင်္ခတသဘောဟာ နိဗ္ဗာန်ပဲ။

(သစ္စာအနက် (၁၆) ချက်၊ ဒု၊ နှာ-၈၂)

ကိုင်း ဒါဖြင့် ဒကာ ဒကာမတို့ ခင်ဗျားတို့ ရုပ်နာမ်ကြီးဟာ သင်္ခတလား၊ အသင်္ခတလား (သင်္ခတပါဘုရား)၊ အင်း ဟုတ်တယ်။ ဒကာ ဒကာမတို့ ခင်ဗျားတို့ နောက်ဘဝက ကံကပြုထားတာ၊ ဒီဘဝကျတော့ စိတ်၊ ဥတု၊ အာဟာရက ပြုထားတာ (မှန်လှပါဘုရား)၊ ဒါဖြင့် ခင်ဗျားတို့ ခန္ဓာငါးပါးကို

ဘာတရားလို့ ခေါ်မှာလဲ (သင်္ခတတရားပါဘုရား)။ ကံကုန်ရင်လည်း ဗြုန်းခနဲပျက်တာပဲ (မှန်ပါ)။ စိတ်ကုန်ပြန်ရင်ကော (ပျက်မှာပါဘုရား)။ ဥတုကုန်ရင်ကော (ပျက်မှာပါဘုရား)။ အာဟာရကုန်ရင်ကော (ပျက်မှာပါဘုရား)။ ဘာဖြစ်လို့တုံးဗျ (သင်္ခတတရားမို့ပါဘုရား)။ သူများပြုပြင်လို့ ပေါ်နေတဲ့ သင်္ခတတရား၊ ရှင်းပြီလား (ရှင်းပါပြီဘုရား)။

(သစ္စာအနက် (၁၆) ချက်၊ ဒု၊ နာ - ၉၄)

ကောင်းပြီ ဒါဖြင့် မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးကလည်း ဒကာ ဒကာမတို့ သူ့ကိုလည်း စစ်ဆေးဦး၊ သင်္ခတ၊ အသင်္ခတတရားတို့တွင် မင်းဘာတရားလဲလို့မေးဦး (သင်္ခတတရားပါဘုရား)။ သင်္ခတပဲ၊ ဥပါဒိဋ္ဌိဘင်ရှိနေ တယ်၊ ဒကာ ဒကာမတို့ ဖြစ်ပျက်မရှိဘူးလား (ရှိပါတယ်ဘုရား)။ ဒါဖြင့် သူက ဘာတရားပါလိမ့် (သင်္ခတတရားပါဘုရား)။ သင်္ခတတရားတဲ့၊ မဂ္ဂင်ဆိုတာ ခင်ဗျားတို့ ဆရာကောင်း သမားကောင်းတွေရဲ့ နည်းရမှ မဂ္ဂင်လေး ဝမ်းထဲရောက်တာကိုး (မှန်ပါ)။ ဒီက အာရုံလေးတွေ ဖြစ်ပျက်မြင်မှ မဂ္ဂင်က ပေါ်တယ်မဟုတ်လား (မှန်ပါ)။ ဒါဖြင့် မဂ္ဂင်ဆိုတဲ့ တရားကလည်း ဒကာ ဒကာမတို့ သင်္ခတလား၊ အသင်္ခတလား (သင်္ခတပါဘုရား)။

(သစ္စာအနက် ၁၆ ချက်၊ ဒု၊ နာ - ၁၀၈)

ဒါဖြင့် ဒကာ ဒကာမတို့ အသင်္ခတဖြစ်တဲ့ နိဗ္ဗာန်ကို ဘာနဲ့ကြည့်ရမှာတုံး (မဂ်နဲ့ပါဘုရား)။ မဂ်နဲ့ကြည့်မှပဲရမယ် (မှန်ပါ)။ မဂ်တောင် ငါးပါးနဲ့ကြည့်ရင် မရဘူး။ ငါးပါးနဲ့ကြည့်ရင် သင်္ခတမြင်တယ် (မှန်ပါ)။ ရှစ်ပါးနဲ့ကြည့်ရင် အသင်္ခတမြင်မယ်။

ဒါဖြင့် မဂ္ဂသစ္စာသည် သင်္ခတတရားဖြစ်ပါလျက်သားနဲ့ အသင်္ခတတရားနဲ့ ဘယ်လိုဆွက်သွယ်ပါ သတုံး၊ နိဗ္ဗာန်ကို သူက ဇနကနဲ့ ဖြစ်စေတာလားလို့ မေးရင်လည်း ပယ်ချတယ် (မှန်ပါ)။ ဥပတ္တမ္ဘကနဲ့ ထောက်ပံ့တာလားလို့ မေးပြန်ရင်ကော မဟုတ်ဘူး။ ဒါဖြင့် နှစ်ဆယ့်လေးပစ္စည်း အလွတ်ပေါ့ဗျာ (မှန်ပါ)။ ဇနကဥပတ္တမ္ဘက အကုန်လွတ်နေတယ်၊ ဒါဖြင့် သူက ဘယ်လိုရွက်ဆောင်ပါလိမ့်မလဲလို့ မေးဖို့ မလိုဘူးလား (လိုပါတယ်ဘုရား)။

(သစ္စာအနက် ၁၆ ချက်၊ ဒု၊ နာ - ၁၁၁ - ၁၁၂)

ဒကာ ဒကာမတို့ သူ့မှာ သမ္မာဒိဋ္ဌိနဲ့ သမ္မာသင်္ကပ္ပဆိုတဲ့ မျက်မှန်နဲ့ မျက်လုံးပါတယ် (မှန်ပါ)။ သမ္မာဒိဋ္ဌိက မျက်လုံး၊ သမ္မာသင်္ကပ္ပက မျက်မှန်၊ သဘောကျပြီလား (သဘောကျပါပြီဘုရား)။ ဒါဖြင့် ဒကာ ဒကာမတို့ သူသည် ဖြစ်စေတဲ့အကြောင်းလည်း မဟုတ်၊ ထောက်ပံ့တဲ့အကြောင်းလည်း မဟုတ်၊ သမ္မာဒိဋ္ဌိ သမ္မာသင်္ကပ္ပတို့၏ ဒဿနကိစ္စ၊ မြင်မှုကိစ္စနဲ့ ရွက်ဆောင်တာပဲလို့သာ မှတ်လိုက်ပါတော့ (မှန်ပါ)။

မြင်မှုကိစ္စပဲရှိတယ်၊ ပို့ပေးခြင်းလည်း မလုပ်နိုင်ဘူး၊ နိဗ္ဗာန်ဖြစ်အောင် ရွက်ဆောင်နိုင်သည်လည်း မဟုတ်၊ နိဗ္ဗာန်ပျက်စီးမှာစိုးလို့ ထောက်ပံ့နေသည်လည်း မဟုတ်ဘူး၊ အဝေးက လှမ်းမြင်တာပျ (မှန်ပါ)။
(သစ္စာအနက် ၁၆ ချက်၊ ဒု၊ နာ - ၁၁၂၊ ၁၁၃)

မဂ္ဂသစ္စာ သင်္ခတတရား ချုပ်သွားတဲ့အခါကျတော့မှ အသင်္ခတကို ခင်ဗျားတို့ကိုယ်တိုင် ခံစားရမယ်။ အခုတော့ အမြင်ခံစားတယ် (မှန်လှပါဘုရား)။ ကိုယ်တိုင်ခံစားဆိုတဲ့ အဓိပ္ပာယ်ကတော့ ကိုယ်တိုင်ဆိုသဖြင့် သမုတိသစ္စာ မပေါ်စေနဲ့၊ စကားမို့ ပေါ်အောင်ပြောရတာ၊ ရိပ်မိပြီလား (ရိပ်မိပါပြီဘုရား)။
(သစ္စာအနက် ၁၆ ချက်၊ ဒု၊ နာ - ၁၁၅)

ဒါဖြင့် နိဗ္ဗာန်သည်ကား ဆိုရင်ဖြင့် သင်္ခတလား၊ အသင်္ခတလား (အသင်္ခတပါဘုရား)။ အသင်္ခတကို မြင်ရအောင် ခင်ဗျားတို့ ဘာနဲ့ လှမ်းကြည့်ရမှာတဲ့ (မဂ္ဂင်နဲ့ လှမ်းကြည့်ရမှာပါဘုရား)။ မဂ္ဂင်နဲ့ လှမ်းကြည့်၊ လှမ်းကြည့်ရင် ကြည့်ခြင်းတွေ့မှာလား၊ သင်္ခတဆုံးအောင်ကြည့်ပြီး ဆုံးမှ တွေ့မှာလား (ဆုံးမှ တွေ့မှာပါ ဘုရား)။

သင်္ခတအဆုံးမှာ ဘာရှိလဲ (အသင်္ခတပါဘုရား)။ ဪ သင်္ခတအဆုံးမှာ အသင်္ခတရှိတော့ ဆုံးအောင်ကြည့်နေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်က ကြည့်လိုက်တဲ့အခါ ဆုံးလည်းသွားပါရော အသင်္ခတဓာတ် နိဗ္ဗာန်မြတ်ဟာ ဒီနေရာ အစားထိုးပေါ်လာတာပဲ၊ မပေါ်ပေဘူးလား (ပေါ်ပါတယ်ဘုရား)။ ထိုကဲ့သို့ ပေါ်တဲ့အခါကျလို့ရှိရင် ဒကာ ဒကာမတို့ အာရုံပြုသောအားဖြင့် ရောက်ပြီလို့မှတ်ပါ။ အဲဒီတော့ ဒကာ ဒကာမတို့ အာရုံပြုသောအား ဖြင့် ရောက်သော အသင်္ခတသည် ဥပတ္တမ္ဘက စသော အကြောင်းအမျိုးမျိုးတို့ အဖန်ဖန်ပြုပြင်ခြင်း မရှိသဖြင့် အကြောင်းကင်းသော တရား (မှန်ပါ)။ အေး ဒါကြောင့် အသင်္ခတဋ္ဌာ=အဖန်ဖန်ပြုပြင်ခြင်း အကြောင်းကင်းသော တရားလည်းကောင်း (ဝါ) အကြောင်းကြောင်းစု၊ တစ်ခုခုမျှ၊ မပြုအပ်လျှင် အကြောင်းကင်းသော အနက်သဘောလည်းကောင်းဆိုတာ သူပဲ၊ သဘောပေါက်ပြီလား (မှန်ပါ)။
(သစ္စာအနက် ၁၆ ချက်၊ ဒု၊ နာ - ၁၁၈)

အမတဋ္ဌာသဘော

ကိုယ့်ခန္ဓာကိုယ်ကြီးက အဆိပ်ပင်ကြီး၊ အဆိပ်မျိုးစေ့တွေနဲ့ ရောက်ရာဋ္ဌာနမှာ သူ့အဆိပ်နဲ့ သူ့သေတယ်ဆိုတာ သိမှ အမတဋ္ဌာဆိုတာ မသေရာကို ကြိုက်မယ်၊ ဒါဖြင့် ဒီခန္ဓာကြီးက ရောက်ရာမှာ သူများမသတ်လည်း သေတာပဲ၊ သူများသတ်လည်း သေတာပဲ၊ ဒါဖြင့် သူကိုယ်တိုင်က သူ့အဆိပ်နဲ့ သေတတ်တဲ့အပင်မျိုးပဲ၊ မဆိုနိုင်ဘူးလား (ဆိုနိုင်ပါတယ်ဘုရား)။

ဒကာ ဒကာမတို့ ဘိုတယ် နာတယ် သေတယ်ဆိုတာ သူများယူလာတာလား၊ ဒီခန္ဓာက ယူဆောင်လာတာလား (ဒီခန္ဓာက ယူဆောင်လာတာပါဘုရား)။ ခန္ဓာထဲမှာ အအိုပါလာတာ၊ ခန္ဓာထဲမှာ အနာပါလာတာ၊ ဒီတော့ ခန္ဓာထဲက သေပန်းပွင့်လာတယ်ဆိုရင်လည်း ငြင်းစရာလိုသေးလား (မလိုပါဘုရား)။ ဒါဖြင့် ဒါ အဆိပ်ပင်ကြီးပေါ့၊ သူ့အဆိပ်နဲ့သူ သေရတာပေါ့၊ မဆိုနိုင်ဘူးလား (ဆိုနိုင်ပါဘုရား)။

(သစ္စာအနက် ၁၆ ချက်၊ ဒု၊ ၁၂၂)

ဒါဖြင့် ဒီခန္ဓာကြီးရတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်အပေါင်းသည် ဘာတွေယူလာသတုံးဆို သူသတ်စေတတ်တဲ့ အဆိပ်နဲ့တူတဲ့ အို၊ နာ၊ သေတွေ သူပဲ ယူဆောင်လာသောကြောင့် ဘယ်သူလက်ချက်၊ ဘယ်သူလက်နက်နဲ့မှ မသေရငြားသော်လည်း သူယူဆောင်လာတဲ့ အဆိပ်လက်နက် သုံးခုနဲ့ သူ့အသက်ထွက်ရလိမ့်မယ်ဆိုတာ မှတ်ထားလိုက်စမ်းပါ။ ခင်ဗျားတို့ ခန္ဓာကြီးကို တောင်ခေါင်းထဲ ထားကြည့်ပါ။ ရေထဲမှာ ငုပ်နေပါ။ မိုးပေါ်မှာ ပျံနေပါ။ ရွှေအိမ် ရွှေနန်းနဲ့ ထားကြည့်ပါ။ ဒီခန္ဓာငါးပါး အဆိပ်ပင်ကြီးဟာ အဆိပ်က သူ့အပင်ထဲမှာနေတော့ သူ့အဆိပ်နဲ့သူ သေရတာပဲ၊ နေရာရွေးသေးသလား (မရွေးပါဘုရား)။

(သစ္စာအနက် ၁၆ ချက်၊ ဒု၊ နာ-၁၂၃၊ ၁၂၄)

အမတဋ္ဌာ = မအို မသေ အမြဲနေတဲ့သဘော၊ ဪ နိဗ္ဗာန်ဆိုတာသည် မအို မသေ အမြဲနေတဲ့ သဘောကို ဆိုတာပဲလို့ ဒကာ ဒကာမတွေက မှတ်ထားရမယ်။ မအို မနာ မသေတဲ့နေရာ၊ သောက ပရိဒေဝ ဒုက္ခ ဒေါမနဿ ဥပါယာသတို့ချုပ်တဲ့နေရာ၊ လောဘမီး ဒေါသမီး မောဟမီးတို့ မလောင်နိုင်တဲ့ နေရာဟာ နိဗ္ဗာန်လို့ ရှေးဦးစွာ မှတ်ထားပါ (မှန်ပါ)။ ဪ ဆယ့်တစ်မီး ငြိမ်းတဲ့နေရာဟာ ဘာပါလိမ့် (နိဗ္ဗာန်ပါဘုရား)

(သစ္စာအနက် ၁၆ ချက်၊ ဒု၊ နာ-၁၁၉)

နိဗ္ဗာန်ဟူသည်

နိဗ္ဗာန်ဆိုတာ ငြိမ်းအေးခြင်းလက္ခဏာရှိတယ်။ နိဗ္ဗာန်ဆိုတာ ဘာလက္ခဏာရှိပါလိမ့် (ငြိမ်းအေးခြင်း လက္ခဏာပါဘုရား)။ ဪ ဒါဖြင့် ပထမကတော့ သူက ငြိမ်းအေးတယ်ဟုတ်လား၊ သူ့အာရုံပြုနေကတည်း ကိုက ဒကာ ဒကာမတို့ မဂ္ဂသစ္စာသည် မငြိမ်းအေးဘူးလား၊ ငြိမ်းအေးသလား (ငြိမ်းအေးပါတယ်ဘုရား)။ ဘာပြုလို့ ငြိမ်းအေးသတုံးလို့ မေးတဲ့အခါကျတော့ သူ့ကိုမြင်ရတဲ့အတွက် အတွင်းကိလေသာတွေက အနုသယပါ မချုပ်ဘူးလား (ချုပ်ပါတယ်ဘုရား)။ ဪ ကိလေသာချုပ်ငြိမ်းလို့ အေးချမ်းခြင်း သူက ဖြစ်တယ်။ သူ့မြင်တော့ ငြိမ်းတယ် (မှန်ပါ)။ သူက ငြိမ်းတဲ့သတ္တိနဲ့ ကျေးဇူးမပြုဘူးလား (ပြုပါတယ်ဘုရား)။

အဲဒီတော့ ဒီပုဂ္ဂိုလ်မှာ ငြိမ်းအေးပြီးသကာလ မဂ်ရတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်၏ ဖြစ်ထွေးကတော့ဖြင့် ဒီကိလေသာတွေ မရှိလိုဘဲ၊ ဦးဘကြည် သဘောကျပြီလား (သဘောကျပါတယ်ဘုရား)၊ ကိလေသာအပူခတ်တွေ ဘာဖြစ်နေ သလဲ (မရှိပါဘုရား)၊ ဘယ်သူက သတ်ထားလဲ (မဂ်က သတ်ထားပါဘုရား)၊ မဂ်ကလည်း သူ့အားကိုးနဲ့ သတ်တာ (မှန်ပါ)။

ထို့အတူပဲ၊ သူနိဗ္ဗာန်ကိုမြင်ပြီး နိဗ္ဗာန်တည်းဟူသော အာရုံကို ဆွဲကိုင်ရာရလို့ ဟိုဟာ သတ်ရဲတာ၊ နို့မို့ သတ်ကိုမသတ်ရဲဘူး သဘောကျလား (မှန်ပါ)၊ နိဗ္ဗာန်တည်းဟူသော အာရုံကို သူက ကောင်းကောင်း မွန်မွန်မြင်ပြီးသကာလ သူ့စွဲရာကိုင်ရာ ရနေတော့ အားကိုးရှိနေလို့ သူသတ်နိုင်တာ (မှန်လှပါဘုရား)၊ ဒါဖြင့် နိဗ္ဗာန်မမြင်ဘဲနဲ့ ကိလေသာသေတယ်၊ အမြစ်ပြတ်တယ်ဆိုတာ ဦးဘကြည်တို့ ဘယ်တော့မှ မယုံနဲ့၊ ရှင်းပြီလား (မှန်ပါ)။

မိုးကုတ်ဆရာတော်ဘုရားကြီး
သစ္စာအနက်တစ်ဆယ့်ခြောက်ချက်
အမှတ်စဉ် (၂)၊ နာ-၁၁၆

သင်ခန်းစာ (၂) ပြီး၏။

သင်ခန်းစာ (၃)

မဂ်ဖိုလ်ဟူသည်

ပြည့်စုံရမည့် “တွေ့” သုံးပါး

- ဆရာ ။ ။ ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်များ နိဗ္ဗာန်၏သဘောကို ကောင်းစွာ ရှင်းလင်းနားလည်စေရန် ပရိယတ် ပဋိပတ် နှံ့စပ်စုံလင်၊ ကျေးဇူးတော်ရှင် ဆရာမြတ်တို့၏ ကျမ်းဂန်စာပေများမှ နိဗ္ဗာန် အကြောင်း အဆိုအမိန့်များကို သင်ခန်းစာ (၂) မှာ အတော်စုံလင်အောင် ထုတ်နုတ်တင်ပြ လိုက်ပါတယ်။
- ယောဂီ ။ ။ မှန်ပါအရှင်ဘုရား။
- ဆရာ ။ ။ ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်ဟာ ဝိပဿနာတရား အားမထုတ်မီကတည်းက ကြိုတင်၍ နိဗ္ဗာန်၏သဘော ကို သိရှိနားလည်ထားသင့်ပါတယ်။ ရိပ်မိထားသင့်ပါတယ်။ ဒါမှသာ ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်ရဲ့ သန္တာန်မှာ နိဗ္ဗာန်လိုချင်စိတ် အစစ်အမှန် ဖြစ်ပေါ်လာမှာပါ။ တကယ် နိဗ္ဗာန်လိုချင်စိတ် ရှိမှလည်း ဝိပဿနာတရား အားထုတ်တဲ့အခါ ဝီရိယထက်သန်မှာ ဖြစ်ပါတယ်။
- ယောဂီ ။ ။ မှန်လှပါအရှင်ဘုရား။
- ဆရာ ။ ။ နောက်ပြီး ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်ဟာ နိဗ္ဗာန်၏သဘောကို ကြိုတင်အသိရှင်းထားမှသာလျှင် တကယ်ဝီရိယ ထက်သန်စွာ ကြိုးစားအားထုတ်လို့ ဝိပဿနာဉာဏ်လမ်းစဉ် အဆင့်ဆင့် တက်ရာတွင် တွေ့ကြုံရမည့် “မဂ်တုများ” ကို “မဂ်တုပဲ” လို့ အမှန်အကန် ဆုံးဖြတ်နိုင် မှာပါ။ “မဂ်စစ်” ဆိုက်ကျရင်လည်း “မဂ်အစစ်ပဲ” လို့ ကိုယ်တိုင်သုံးသပ် ဆုံးဖြတ်နိုင်မှာ ဖြစ်ပါတယ်။
- ယောဂီ ။ ။ အရေးကြီးလှပါအရှင်ဘုရား။

ဆရာ ။

|| မြန်မာလူမျိုး အများစုအတွက် မြတ်စွာဘုရား ဖာဂဗဘာသာအားဖြင့် ဟောကြားတော်မူ ထားတဲ့ ပါဠိတော်များရဲ့ အဓိပ္ပာယ်မှန်ကို လွယ်ကူစွာ သိရှိနားလည်ဖို့ရန် ခဲယဉ်းလှပါ တယ်။ အဲဒီဘုရားဟော ပါဠိတော်တွေကို အဋ္ဌကထာဋီကာ ဆရာမြတ်တို့ကလည်း ပါဠိဘာသာနဲ့ပဲ အဓိပ္ပာယ်ချဲ့ထွင် ဖွင့်ဆိုတော်မူခဲ့ကြပါတယ်။ သို့ရာတွင် ပရိယတ်- ပဋိပတ် နဲ့စပ်စုံလင် သိမြင်တော်မူကြတဲ့ စတုဂီရိ၊ လယ်တီ၊ မဟာစည် အစရှိတဲ့ ကျေးဇူးတော်ရှင် ဆရာတော်ဘုရားကြီးများက ပါဠိစာမတတ်တဲ့ မြန်မာလူမျိုးအများစု အတွက် ဝိပဿနာတရားစာပေများကို ဆိုင်ရာ ဆိုင်ရာ ပါဠိ အဋ္ဌကထာ ဋီကာလာ အကိုးသာကေပါဠိပါဠိသားများ အသီးသီးထုတ်ပြကာ မြန်မာစကားပြေများဖြင့် ရေးသားပြုစုတော်မူခဲ့ကြပါတယ်။

ယောဂီ ။

|| မှန်လှပါအရှင်ဘုရား။

ဆရာ ။

|| ကျေးဇူးတော်ရှင် ဆရာတော်ဘုရားကြီးများရဲ့ ဝိပဿနာတရားစာပေများဟာ ပါဠိတော်နှင့် အဋ္ဌကထာ ဋီကာတို့ကို ကိုးကားရေးသားထားတဲ့အတွက် ခိုင်မာသောကြောင့် ပါဠိစာ မတတ်တဲ့ မြန်မာလူမျိုး အများစုအား အလွန်ကျေးဇူးများပါတယ်။

ယောဂီ ။

|| မှန်ပါ၊ ကျေးဇူးများလှပါအရှင်ဘုရား။

ဆရာ ။

|| ဒါ့အပြင် တန်ဖိုးမဖြတ်နိုင်တဲ့ ကျေးဇူးအထူးများတာကတော့ ၎င်းကျေးဇူးတော်ရှင် ဆရာတော်ဘုရားကြီး တော်တော်များများဟာ သူတို့ရဲ့ ကိုယ်တွေ့မဂ်ဆိုက်ဖိုလ်ဝင် နိဗ္ဗာန်မြင်ပုံတွေကို အထင်အရှား ရေးသားပြုစုထားခဲ့ကြပါတယ်။ ဒီအချက်ဟာ နောင်လာ နောက်ဖွား၊ ဝိပဿနာကမ္မဋ္ဌာန်းဆရာများနဲ့ ယောဂီများအတွက် အလွန် အထူးကျေးဇူးများ လှပါတယ်။

ယောဂီ ။

|| မြင့်မိုရ်တောင်ဦး၊ မကကျူးတဲ့ ကျေးဇူးတွေပါအရှင်ဘုရား။

ဆရာ ။

|| ဒါကြောင့် ဝိပဿနာကမ္မဋ္ဌာန်း နည်းပြဆရာတစ်ဦးဟာ (၁) ပါဠိတော် အဋ္ဌကထာ ဋီကာနှင့် ဝိပဿနာကျမ်းစာတို့မှ ဝိပဿနာ၊ မဂ်ဖိုလ်နိဗ္ဗာန်ဆိုင်ရာ အဆိုအမိန့်တည်း ဟူသော စာတွေ၊ (၂) မဂ်ပေါက်ဖိုလ်ဝင်၊ နိဗ္ဗာန်မြင်တော်မူပြီးကြတဲ့ ဆရာတော်ကြီးများ ရဟန်းရှင်လူယောဂီဖြူများ၏ ဝိပဿနာ၊ မဂ်ဖိုလ်နိဗ္ဗာန်ဆိုင်ရာယောဂီတွေ၊ (၃) မိမိ ကိုယ်တိုင် ဉာဏ်ဖြင့် သိမြင်အပ်ပြီးတဲ့ ဝိပဿနာ မဂ်ဖိုလ် နိဗ္ဗာန်ဆိုင်ရာ ခန္ဓာတွေ "တွေ့" သုံးပါးနဲ့ ပြည့်စုံထားဖို့ လိုပါတယ်။

ယောဂီ ။

|| လိုအပ်လှပါအရှင်ဘုရား။

ဆရာ ။

|| ယောဂီမုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးအား "သင်ဟာ မဂ်ကျပြီး ဖိုလ်ဝင်ပြီ၊ နိဗ္ဗာန်မြင်ပြီ" လို့ အဆုံးအဖြတ် ပေးခြင်းကိစ္စဟာ မြတ်စွာဘုရားရှင်ရဲ့ သဗ္ဗညုတရွှေဉာဏ်တော်အရာ ဖြစ်ပါတယ်။

သို့ရာတွင် ယခုအခါ မြတ်စွာဘုရားရှင် မရှိတော့တဲ့အတွက် ဒီ “တွေ့” သုံးပါးနဲ့ ကောင်းစွာပြည့်စုံထားတဲ့ ဝိပဿနာနည်းပြဆရာတစ်ဦးဖြစ်မှသာ မိမိတို့၏ ဝိပဿနာ ဉာဏ်စဉ် အထင်အမြင်၊ အတွေ့အကြုံ၊ ခံစားသိရှိပုံ အလုံးစုံကို ဖြစ်စဉ်မှန်အတိုင်း ပြောကြားလျှောက်ထားလာကြတဲ့ ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်များအား ဒီ “တွေ့” သုံးပါးနဲ့ အထပ်ထပ် အကြိမ်ကြိမ် တိုက်ဆိုင်ညှိနှိုင်းပြီး မဂ်တု၊ မဂ်စစ်တို့ကို ဝေဖန်ပိုင်းခြား ခန့်မှန်းပြောကြားနိုင် မှာ ဖြစ်ပါတယ်။ လမ်းမှန်ကို ညွှန်ပြနိုင်မှာ ဖြစ်ပါတယ်။

ယောဂီ ။ ။ မှန်လှကြောင်းပါ အရှင်ဘုရား။

ဆရာ ။ ။ ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်တစ်ယောက်ဟာ မိမိကိုယ်တိုင်က (၁) စာတွေ့၊ (၂) ယောဂီတွေ့၊ ဒီ “တွေ့” နှစ်ပါးနဲ့ ပြည့်စုံထားရင်လည်း မိမိကိုယ်တိုင် မဂ်တု၊ မဂ်စစ်တို့ကို သိမြင် ဆုံးဖြတ်နိုင်မှာ ဖြစ်ပါတယ်။ ဒါ့ကြောင့် ဝိပဿနာကမ္မဋ္ဌာန်း နည်းပြဆရာလုပ်မည့်သူနှင့် ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်များ မဂ်တု မဂ်စစ်တို့ကို အမှန်အကန် ပိုင်းခြားဝေဖန်နိုင်စွမ်း ရှိစေရန် (၁) စာတွေ့၊ (၂) ယောဂီတွေ့၊ (၃) ခန္ဓာတွေ့၊ ဒီတွေ့သုံးပါးနဲ့ ပြည့်စုံဖို့ ဤမဂ္ဂပရိညာ သင်ခန်းစာက တတ်စွမ်းသမျှ ကျေးဇူးပြုသွားမှာပါ။

ယောဂီ ။ ။ ကျေးဇူးတင်ပါ အရှင်ဘုရား။

နိဗ္ဗာန်သိထား၊ မဂ်ပိုင်းခြား

ဆရာ ။ ။ “နိဗ္ဗာန်၌ ရုပ်နာမ်အားလုံး ဖြစ်ခြင်းမရှိသောအားဖြင့် ချုပ်ငြိမ်း၏” ဟု ဘုရားဟောတော်မူ သဖြင့် နိဗ္ဗာန်မှာ အလွန်သိမ်မွေ့သော ရုပ်ဝိသေသ (ရုပ်ထူး)၊ နာမ်ဝိသေသ (နာမ်ထူး) တို့ မရှိပါဘူး။ ရုပ်ထူး နာမ်ထူးရှိတယ်လို့ မြင်နေ ထင်နေရင် အဲဒီအမြင်အထင်ဟာ မဂ်အစစ် မဟုတ်ပါ။ မဂ်တုသာလျှင် ဖြစ်ပါတယ်။ ထို့အတူ နိဗ္ဗာန်၌ ဓာတ်ကြီးလေးပါး အကြွင်းမဲ့ ချုပ်ငြိမ်းတယ်လို့ဆိုသဖြင့် ငြိမ်၍ (ဝါ) လှုပ်ရှားဝါယောဓာတ်ငြိမ်းကာ ငြိမ်ဝပ်ပါယောဓာတ်ဖြစ်၍ အေးနေတာကို (ဝါ) အပူတေဇောဓာတ်ငြိမ်းကာ အအေး တေဇောဓာတ် သန္တတိဆက်နေတာကို ဒီလို (ငြိမ်းအေးနေတာကို) သိမြင်နေရင် နိဗ္ဗာန် မဟုတ်ပါ။ သိမြင်တဲ့ ဉာဏ်ဟာလည်း မဂ်အစစ်မဟုတ်ပါ။ မဂ်တုသာလျှင် ဖြစ်ပါတယ်။ ဘာလို့လဲဆိုရင် ငြိမ်ဝပ်ဝါယောနဲ့ အအေးတေဇော ရုပ်ဓာတ်တွေ ဖြစ်နေလို့ပါ။

ယောဂီ ။ ။ မှန်လှပါ အရှင်ဘုရား။

ဆရာ ။ ။ ကျေးဇူးတော်ရှင် မိုးကုတ်ဆရာတော်ဘုရားကြီးကလည်း ဒီလို မဂ်တုများနဲ့ ပတ်သက်ပြီး အောက်ပါအတိုင်း မှတ်ချက်ပြုမိန့်မှာတော်မူခဲ့ပါတယ်။

“တစ်ချို့ကျတော့လည်း ရှုရင်းမတ္တနဲ့ ကိုယ်လည်းရှိတယ် မထင်ဘူး၊ စိတ်လည်းရှိတယ် မထင်တော့ဘူး၊ ရှုဉာဏ်ကလေးနဲ့ပဲ နေတော့တာပဲ၊ ဪ ခါဖြင့် ငါဟာ ခန္ဓာလည်း ပျောက်ပြီ၊ ကိုယ်ရော စိတ်ရော ငြိမ်းပြီးသကာလနေပြီ၊ ဒါဟာ မဂ်ဉာဏ် ဖိုလ်ဉာဏ် အစစ်ရလို့ဖြစ်တဲ့ အဖြစ်ပဲဆိုပြီး ရပ်ပစ်လိုက်တတ်တယ်။ ကိုယ်ငြိမ်းစိတ်ငြိမ်းတာနဲ့ ရပ်ပစ်တတ်တယ် (မှန်ပါ)။ ရပ်ပစ်လိုက်ပေမယ့်လည်း ကိလေသာမှ မငြိမ်သေးပဲကိုး (မှန်ပါ)။ မငြိမ်သေးတော့ ကိုယ်ငြိမ်းစိတ်ငြိမ်းဝင်လာတဲ့ ပဿဒ္ဓိက မဂ်အတုလုပ်ပြီး ဖျက်ချလိုက်တယ် (မှန်ပါ)။

တစ်ချို့ကျတော့လည်း ရှုရင်းမတ္တနဲ့ ဥဒယဗ္ဗယမှာ ဖြစ်ပျက်တွေမြင်လို့ ဘယ်လောက် ချမ်းသာနဲ့မှ မတူတဲ့ လောကီချမ်းသာတွေ ရတာပဲ။ သိပ်ချမ်းသာတာပဲ၊ ဒီတော့ ဟာ ဒါဖြင့် ငါမဂ်ဆိုက်သွားပြီ။ မဂ်ဟာ အေးစေတတ်တယ် ဆိုတဲ့အတိုင်း ငါ့မှာ တစ်ကိုယ်လုံး ချမ်းသာအေးမြသွားပြီ ဆိုပြီး ဒီနေရာမှာလည်း မဂ်စစ်ထင်ပြီး သကာလ ရပ်ပစ်လိုက်တတ် တယ် (မှန်ပါ)။ သုခအတုပေါ်တာတာပဲ၊ ရှင်းပြီလား (ရှင်ပါပြီဘုရား)။

အေးချမ်းလိုက်တာလည်း လွန်လို့၊ ခန္ဓာကိုယ်ထဲမှာ သို့ပေမယ့် ကိုယ်မြင်နေတာက ဖြစ်ပျက်ဆိုလို့ရှိရင် ဒါဟာ မဂ်စစ်မဟုတ်သေးဘူးသာ ဆုံးဖြတ်ချက်ချ (မှန်ပါ)။ မဂ်စစ် ဆိုတာက ဖြစ်ပျက်မရှိတာကို မြင်မှကိုးဗျ (မှန်ပါ)။ ကိုယ်မြင်နေတာက ဖြစ်ပျက် မဂ်ပေါ်နေတုန်းရှိသေးတယ်ပဲ၊ ဖြစ်ပျက်နဲ့ သုခ ပေါ်နေတယ်၊ ဖြစ်ပျက်မြင်တဲ့ မဂ်ပေါ်နေ တယ် (မှန်ပါ)။ သုခချမ်းသာပြီး ပေါ်နေတယ် (မှန်ပါ)။ အဲဒါ ဝိပဿနာမဂ်ပဲ ရှိသေးတယ်၊ ဒီတော့ နိဗ္ဗာန်မြင်ပြီး ချမ်းသာတာ ဟုတ်ကဲ့လား (မဟုတ်ပါဘူးဘုရား) သင်္ခါရမြင်ပြီး ချမ်းသာနေတာ၊ ရှင်းပြီလား (ရှင်ပါပြီဘုရား)။

သစ္စာ (၄) ပါး တရားတော်
အမှတ်စဉ် ၃၅
နာ - ၅၀၈၊ ၅၁၀

ဟာလာဟင်းလင်းပြင်, နိဗ္ဗာန်ထင်

ဆရာ ။ ။ ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်ဟာ တရားအားထုတ်ရင်း ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ် (သို့မဟုတ်) သင်္ခါရပေက္ခာဉာဏ် အနု-အလတ်ပိုင်းသို့ ရောက်လာတဲ့အခါ တစ်ကိုယ်လုံး လှုပ်ရှားရပ်ဖြစ်ပျက်တွေ ငြိမ်ဝပ် သွားပြီး ခေါင်း-ခါး-ခြေ-လက် ခန္ဓာကိုယ်ပုံသဏ္ဍာန်တွေလည်း စိတ်အာရုံတွင် မပေါ်ထင် တော့ဘဲ အလွန်ငြိမ်သက်တည်ကြည်တဲ့စိတ်ကလေးဟာ ကောင်းကင်လို ဘာမှမရှိတဲ့

ဟာလင်ဟင်းလင်းကြီးကို တွေ့မြင်လျက် နေတတ်ပါတယ်။ အဲဒီအချိန်မှာ ပေါ့ပါးခြင်း ငြိမ်းချမ်းခြင်း အရသာကိုလည်း ယောဂီကိုယ်တိုင် သာယာနေမှန်း မသိအောင်ပင် သိမ်မွေ့စွာ သာယာနှစ်သက်နေတတ်ပါတယ်။ အဲဒီ ဟာလာဟင်းလင်းကြီးကိုလည်း နိဗ္ဗာန်လို့ ထင်တတ်ပါတယ်။ တကယ်တော့ အဲဒီဟာလာဟင်းလင်းကြီးဟာ နိဗ္ဗာန်မဟုတ် ပါ။ ဘာမှမရှိခြင်းဆိုတဲ့ အဘာဝပညတ်ပါပဲ။ ဒါကြောင့် အဲဒါကို သိမြင်နေတဲ့ စိတ် ကလေးဟာလည်း မဂ်အစစ် မဟုတ်ပါ။ မဂ်တုသာလျှင် ဖြစ်ပါတယ်။ အဲဒီအချိန်မှာ ဟာလာဟင်းလင်းကြီးကို ဥပေက္ခာပြုပြီး ငြိမ်ဆိမ်စွာ သာယာနေတဲ့ စိတ်ကလေးကို နောက်စိတ်နဲ့ ဖြစ်ပျက်ရပါ။

- ယောဂီ ။ ။ မှန်လှပါအရှင်ဘုရား။
- ဆရာ ။ ။ ဒီအဘာဝပညတ်နဲ့ ပတ်သက်၍ ကျေးဇူးတော်ရှင် မိုးညှင်းဆရာတော်ဘုရားကြီးရဲ့ သာဓကစကားရပ်ကိုလည်း ရှုမှတ်ပါဦး။

“ဓာတ်ပေါက်လျှင် ပညတ်ပျောက်ရသည်ဟု ပြောဆိုသော စကားကို “ပရမတ်သားထဲမှာ သာ ပညတ်ပျောက်သည်” ဟု မယူကြပါဘဲ ဓာတ်ပေါက်၍ သက္ကာယဒိဋ္ဌိ ပျောက်သူမှန် က လောကအားလုံးကြီးမှာ ငါ သူတစ်ပါး ယောက်ျား မိန်းမ စသည်တို့ကို မထင်မြင်တော့ ဘူးဟူ၍ ထင်မှတ်ပြောဟောကာနေကြကုန်၏။

အချို့ဆရာတို့ကလည်း သမုတိသစ္စာနယ်ရှိ အကောင်အထည်ဒြပ်ပညတ်တွေပါ ပျောက် သုဉ်းသွားအောင် ဉာဏ်ဖြင့် အမှုန့်ကြိတ်၍ ဖျောက်ဖျက်၊ သမထကမ္မဋ္ဌာန်းနိမိတ်တို့နှင့် ထိုထိုဝတ္ထုတို့ကို စားစေ၍ သုတ္တန်အာကာသထင်မြင်ကြပြီး ပျောက်ပျက်သွားအောင် ဖျောက်ဖျက်ကြ၍ ထိုဆရာတို့ဉာဏ်မှာ ပျောက်ပျက်သုဉ်းကင်းအကုန်လုံး ဟာလာ ဟင်းလင်းကြီးတွေ ထင်မြင်နေကြသည်ကိုလည်းကောင်း၊

ထိုထိုကလာပ်မှုန့်တို့ကို ပိုင်းခြားကာမျှ အဘိဓမ္မာ အာကာသ စသည် ထင်မြင်လာအောင် အားထုတ်နေကြဆဲတွင် ဘွားခနဲ သုတ္တန်အာကာသကောင်းကင် ဟင်းလင်းကြီးတွေ ထင်မြင်လာကြသည်ကိုလည်းကောင်း၊

ဓာတ်ပေါက်၍ သက္ကာယဒိဋ္ဌိပျောက်လျက်၊ လောကကြီး အထက်အောက် ဟာလာဟင်း ဘယ်သင်းတစ်ခုကိုမျှ မထင်မြင်ရဘဲ ပျောက်ကွယ်ကုန်ဆုံးကာ အနတ္တလုံးလုံးကြီးတွေဖြစ်၍ သုဉ်းသွားကုန်ပြီဟု ထင်မှတ်ပြောဟောနေကြကုန်၏။

ယံ အနိစ္စံ တံဒုက္ခံ၊ ယံ ဒုက္ခံ တံ အနတ္တံ
ယံ အနိစ္စဉ္စ ဒုက္ခဉ္စ တံ အနတ္တာ

ဟူသော ပဋိသမ္ဘိဒါမဂ်ပါဠိတော်အရအတိုင်း ဆင်ခြင်လိုက်သည်ရှိသော် ၎င်းဆရာတို့ ထင်မြင်နေချက် တို့သည် တုစ္ဆအဘာဝပညတ်၊ သုတ္တန်အာကာသပညတ်တို့ပင် ဖြစ်နေကြ၍ ဘုရားကိုယ်တော်မြတ်ကြီးက “သဗ္ဗေ သင်္ခါရာ အနတ္တာ” ဟု မဃဘာဝ နိဗ္ဗာန်နှင့် ပညတ်တို့လည်း အနတ္တထဲမှာ ပါနေချက်ကို သိစေလို၍ “သဗ္ဗေ ဓမ္မာ အနတ္တာ” ဟု ဟောတော်မူသည့်အထဲမှာပါသော (ပညတ်-အနတ္တ) မျှသာ ဖြစ်ချေသည်။ အကယ်၍ ပရမတ္ထသင်္ခါရ အနတ္တတို့ မှန်ပါမူ အခါခါဖြစ်ပျက်နေကြသည့် အနိစ္စအချက် ဘေးသင့်နေကြသည့် ဒုက္ခအချက်တို့ကိုလည်း တွေ့ရှိကြရဦးမည်။ ၎င်းဆရာတို့အားလုံး ကုန် ဟာလာဟင်းကြီးတွေ ဖြစ်နေသော အနတ္တတို့မှာကား ဖြစ်ပျက်မှု အနိစ္စလည်းမရှိ၊ ဘေးသင့်မှုဒုက္ခလည်း မရှိကြသည့် အဘာဝ ပညတ်မျှတို့သာ ဖြစ်ကုန်ရာသည်ဟု သတိပြုတော်မူကြပါစေကုန်သတည်း။” (ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ကျင့်စဉ်ကျမ်း)

ကဲ... ယောဂီပုဂ္ဂိုလ် “ဟာလာဟင်းလင်းကြီး” ဆိုတာနှင့် ပတ်သက်လို့ ယခုထုတ်ပြန်အပ် တဲ့ ကျေးဇူးတော်ရှင် မိုးညှင်းဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ သာဓကစကားရပ်အတိုင်းသာ အမှန်မှတ်ပေတော့...။

ယောဂီ ။ ။ မှတ်ပါမယ်အရှင်ဘုရား။

ဆရာ ။ ။ တချို့ ယောဂီများမှာတော့ ထိုကဲ့သို့ ဟာလာဟင်းလင်းကြီး မဟုတ်ဘဲ မလင်းတလင်း အရုဏ်ကျင်းစအရောင်ရှိတဲ့ လယ်ကွင်းပြင်ကျယ်ကြီးလိုလို၊ နေဝင်ဖျိုးဖျ မှန်ရီဝေနေတဲ့ ကောင်းကင်ကြီးလိုလို မြင်ရတတ်ပါတယ်။ တစ်ခါတစ်ရံလည်း မည်းနက်သော အမှောင် ထုကြီးကို မြင်ရတတ်ပါတယ်။ နိဗ္ဗာန်မှာ အရောင်အဆင်း အမှောင် အလင်းရုပ်တွေ မရှိသောကြောင့် အဲဒီအာရုံတွေဟာ နိဗ္ဗာန်မဟုတ်ပါဘူး။ အဲဒီအာရုံတွေကို မြင်နေတဲ့စိတ် ဟာလည်း မဂ်အစစ်မဟုတ်ပါဘူး။ ရှင်းရဲ့လား။

ယောဂီ ။ ။ ရှင်းပါဘုရား။

မဂ်တုဖြတ်ဝင်၊ မဂ်စစ်ထင်

ဆရာ ။ ။ တစ်ခါတစ်ရံ ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်ဟာ အပြင်က နေကလည်း အလွန်ပူပြင်းနေတဲ့ အချိန်မှာ အခန်းအတွင်း ထိုင်နေတဲ့ ယောဂီရဲ့ ခန္ဓာကိုယ်ကလည်း ချွေးတပြိုက်ပြိုက်နဲ့ ခန္ဓာထဲက ဖြစ်ပျက်တွေကိုလည်း ချက်မှန်မှန်လေး မြင်နေရင်းမိတ္တ ဖျပ်ဆို ခန္ဓာကိုယ်ကြီး ပျောက်

သွားပြီး အလွန်စိမ့်အေးတဲ့ ဖြူဖြူဖွေးဖွေး ရေခဲတုံးကြီးလို ခဏမျှ မြင်လိုက်ရတတ်ပါတယ်။ ဒါကိုပဲ နိဗ္ဗာန်မြင်ပြီး သောတာပန်တည်ပြီလို့ ဤစာရေးသူကိုယ်တိုင် အဆုံးအဖြတ်မှားခဲ့ဖူးပါတယ်။ တကယ်တော့ ဒီလိုဖြစ်တာဟာ လျှပ်တစ်ပြက်ဝင်တဲ့ ပဿဒ္ဓိတစ်မျိုးလို့ ဆိုရမယ် ထင်ပါတယ်။ နိဗ္ဗာန်လည်း မဟုတ်၊ မဂ်အစစ်လည်း မဟုတ်ဘူးလို့ မှတ်ပါ။

ယောဂီ ။

။ မှန်ပါ။ မှတ်ပါမယ် အရှင်ဘုရား။

ဆရာ ။

။ ပီတိ ပဿဒ္ဓိ ထိနမိဒ္ဓ သမာဓိလွန်ခြင်းတို့ကြောင့်လည်း ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်မှာ မေ့သလိုဖြစ်ခြင်း၊ လစ်ခနဲ မသိလိုက်ခြင်း၊ ခဏမျှ သတိလစ်ခြင်းများ ဖြစ်တတ်ပါတယ်။ အတွေ့အကြုံရှိတဲ့ ယောဂီဆိုရင် ဒါတွေကို “မဂ်တုမှန်း” ချက်ခြင်း သိနိုင်ပါတယ်။ ဘာလို့လည်းဆိုတော့ ပီတိ-ပဿဒ္ဓိတို့ ဖြစ်ပေါ်ချိန်မှာ ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်ဟာ ခန္ဓာကိုယ်တစ်ခုလုံး ပေါ့ပါးချမ်းသာနေသဖြင့် ပီတိအရှိန်-ပဿဒ္ဓိအရှိန်ကြောင့် လစ်ခနဲ ခဏမျှဖြစ်စေ၊ ခဏကြာဖြစ်စေ ချုပ်သွားတဲ့အခါ ယောဂီရဲ့စိတ်ထဲမှာ ပေါ့ရွတ်ရွတ်နဲ့ လေးနက်မှုမရှိလို့ပါပဲ။ ထိုအချိန်မှာ ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်ရဲ့သန္တာန်မှာ ပေါ့ပါးချမ်းသာနေခြင်း၊ ငြိမ်းအေးနေခြင်းတို့ကို နှစ်သက်သာယာသော စိတ်က စိမ့်ဝင်လွှမ်းမိုးနေတတ်ပါတယ်။ ထိနမိဒ္ဓချုပ် သမာဓိချုပ်တို့ကတော့ တစ်ခါတစ်ရံလည်း ဖင်နွဲ့လေးတွဲစွာ ဖြစ်တတ်တယ်။ တစ်ခါတစ်ရံလည်း ပေါ့ပေါ့ပါးပါး ချုပ်တတ်ပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ ချုပ်စ (သို့) နောက်ဆုံးချုပ်ဆုံးချက်ကို မသိလိုက်ဘူး။ အဲဒီမသိဖြစ်ပြီးလို့ သတိရလာမှ ခေတ္တလစ်သွားမှန်း၊ မဂ်အစစ်မဟုတ်မှန်းကို သိနိုင်ပါတယ်။ ဒီမဂ်တုချုပ်ပုံတွေကို “တိရဏပရိညာ စာမျက်နှာ (၁၅၀-၁၆၁) တို့နှင့် ပဟာနပရိညာ မဂ်တုဖော်ပြခန်းတို့နှင့် တွဲဖက်ကြည့်ရှုပါ။

ယောဂီ ။

။ မှန်လှပါအရှင်ဘုရား။

ဆရာ ။

။ ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်ဟာ ဖြစ်ပျက်ကို မှန်တန်းရှုမှတ်နေရင်းက ရှုမှတ်စိတ်ကလေး ပျောက်သွားပြီး တစ်ဆက်တည်း အာရုံတစ်ပါး ပြေးသွားပျံ့လွင့်စိတ်ကလေး ဝင်လာကာ တစ်အာရုံမှ တစ်အာရုံ ပြောင်းပြောင်းပြီး တွေးကြံနေတတ်ပါတယ်။ ဒါဟာ ဥဒ္ဓစ္စပါ။ ဒီဥဒ္ဓစ္စဖြစ်ပေါ်နေချိန်မှာလည်း ရှုမှတ်စိတ်ကင်းမဲ့နေတာကိုပင် ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်က ကိုယ့်ကိုယ်ကို “မဂ်ချုပ်ချုပ်သွားတယ်” လို့ အခြောက်တိုက် အထင်ရောက်တတ်ပြန်ပါတယ်။ ဒီလို အဝိဇ္ဇာဖုံးပြီး ကိလေသာကြားခိုတာကိုပင် နိဗ္ဗာန်ထင်တတ်ခြင်းဟာ ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်ရဲ့ သောတာပန်ဖြစ်ချင်လွန်းတဲ့ အလိုစိတ်ကြောင့်ပဲ။ ကဲ သဘောပေါက်ရဲ့လား။

ယောဂီ ။

။ သဘောပေါက်ပါ အရှင်ဘုရား။

- ဆရာ ။ ။ ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်မှာ မိမိကြိုတင်သိမထားတဲ့ အကြောင်းအမျိုးမျိုးကြောင့်လည်း လစ်ခနဲ မေ့သလိုဖြစ်ခြင်း၊ တကယ်မေ့ခြင်း စတဲ့ မဂ်အစစ်ချုပ်နှင့် ဆင်တူယိုးမှားတွေ ခဏခဏပင် တွေ့ကြုံရတတ်ပါတယ်။ ဥပမာ-ရောဂါတစ်ခုခုကြောင့်လည်း မေ့ခနဲဖြစ်တတ်သလိုပေါ့။
- ယောဂီ ။ ။ မှန်လှပါအရှင်ဘုရား။
- ဆရာ ။ ။ ဒါ့ကြောင့် နိဗ္ဗာန်၏သဘောကို ကြိုတင်ရိပ်မိထားပြီး မဂ်တုဝင်တတ်ပုံများကိုလည်း ဆရာရော တပည့်ပါ လေ့လာသိရှိကာ ပြဆိုခဲ့တဲ့ “တွေ့” သုံးပါးဖြင့် ဝေဖန်ပိုင်းခြားပြီး “မဂ်အစစ်” ဟု အတည်ပြုဖို့ရာမှာ အလွန်စေ့စပ်သေချာဖို့ လိုပါတယ်။
- ယောဂီ ။ ။ မှန်ပါ၊ သေချာမှ ရောရာမှာပါ အရှင်ဘုရား။

ကျမ်းဂန်လာ မဂ်စစ်ဆိုက်ပုံများ

“ဝိပဿနာ သမ္မာဒိဋ္ဌိသည် ဘုံသုံးပါးရှိ သင်္ခါရ (ရုပ်နာမ်) တရားတို့၌ အနိစ္စဟု၊ ဒုက္ခဟု၊ အနတ္တဟု အဖန်ဖန် ရှုမှတ်သည်၏ အစွမ်းအားဖြင့် မိမိခန္ဓာ စသည်တို့အပေါ်၌ စွဲလမ်းနေသော သက္ကာယဒိဋ္ဌိကို ရှေးဦးစွာ စင်ကြယ်အောင် သုတ်သင်၏။ ထိုသို့ ဝိပဿနာသမ္မာဒိဋ္ဌိက သက္ကာယဒိဋ္ဌိကို ရှေးဦးစွာ စင်ကြယ်အောင် သုတ်သင်ပြီးသည်မှ နောက်ကာလ၌ ဉာဏ်၏တည်ရာကို ရသော တေဘူမက သင်္ခါရဟူသော ရုပ်နာမ်ဖြစ်ပျက် ဝဋ်ဒုက္ခကြီးကို စွန့်၍ နိဗ္ဗာန်ကိုမြင်သော မဂ္ဂသမ္မာဒိဋ္ဌိသည် ဖြစ်ပေါ်လာ၏။”

သံယုတ်အဋ္ဌကထာလာ
အဓိပ္ပာယ်

“ဝိပဿနာသမ္မာဒိဋ္ဌိသည် ဘုံသုံးပါးရှိ သင်္ခါရ (ရုပ်နာမ်) တို့၌ အနိစ္စဟု ဒုက္ခဟု အနတ္တဟု ရှုပွားဆင်ခြင်၏။ ထိုကဲ့သို့ ဝိပဿနာသမ္မာဒိဋ္ဌိ၏ ရှုပွားဆင်ခြင်ခြင်းအဆုံး၌ မဂ္ဂသမ္မာဒိဋ္ဌိသည် ဉာဏ်၏ တည်ရာကိုရသော တေဘူမကသင်္ခါရဟူသော ရုပ်နာမ်ဖြစ်ပျက် ဝဋ်ဒုက္ခကြီးကိုခွာလျက် ငြိမ်းစေလျက် ဦးဆိပ်၌ ရေအိုးတစ်ထောင်ဖြင့် လောင်းဘိသကဲ့သို့ ဖြစ်ပေါ်၏။”

ဥပရိ-၄-လာ
အဓိပ္ပာယ်

“ထိုယောဂီ၏စိတ်သည် အဖန်ဖန် အထပ်ထပ် ရုပ်နာမ်ဖြစ်ပျက်ကို နှလုံးသွင်းသုံးသပ်သဖြင့် ဖြစ်ပေါ်မှုရှိသော ရုပ်နာမ်သင်္ခါရတရားကို ကောင်းစွာလွန်မြောက်၍ ဖြစ်ပေါ်မှုမရှိသော ငြိမ်းအေးရာနိဗ္ဗာန် သို့ အာရုံပြုသောအားဖြင့် မျက်မှောက်သက်ရောက်၏။ မြတ်သောမင်းကြီး ရုပ်နာမ်သင်္ခါရတို့၏ ဖြစ်ခြင်းမရှိ၍

ပျက်ခြင်းကင်းရာ ထိုနိဗ္ဗာန်သို့ မဂ်ဉာဏ် ဖိုလ်ဉာဏ်ဖြင့် အစဉ်ရောက်သော ကောင်းစွာကျင့်သော ထိုသူကို နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက်ပြုသောသူဟူ၍ ဆိုရ၏။

မိလိန္ဒပဉ္စာလာ
အဓိပ္ပာယ်

“သင်္ခါရပေက္ခာဉာဏ် ရင့်သန်လာသည်ရှိသော်၊ ငြိမ်းအေးသောသဘောရှိသော နိဗ္ဗာန်ကို ငြိမ်းအေးသည်ဟု အကယ်၍ တွေ့မြင်သည်ဖြစ်အံ့၊ ဤကဲ့သို့ တွေ့မြင်သည်ရှိသော် မပြတ်မစဲ ထပ်တလဲလဲ ဖြစ်ပျက်နေသော သင်္ခါရဒုက္ခကြီးကို စွန့်လိုက်၍ ငြိမ်းအေးရာနိဗ္ဗာန်သို့သာလျှင် အာရုံပြုသောအားဖြင့် ပြေးဝင်လေ၏။”

ဝိသုဒ္ဓိမဂ် - ၄ - လာ
အဓိပ္ပာယ်

“ရဟန်းတို့ ဤရုပ်နာမ်နှစ်ပါးတို့၌ ရဟန်းသည် မဖောက်မပြန် ဟုတ်မှန်စွာ တပ်ခြင်းကင်းသည်၊ လွတ်မြောက်သည် အဖြစ်အပျက်ဟူသော ရှေ့နောက် အစွန်းနှစ်ပါးကို မြင်သည်ဖြစ်၍ မဖောက်မပြန် ဟုတ်မှန်သော သဘောကို ဉာဏ်ဖြင့် ရှေးရှုကောင်းစွာသိ၍ ဤယခုဘဝ၌ပင်လျှင် ဖြစ်ပျက်တည်းဟူသော ဒုက္ခအဆုံးကို ပြုသည် (ဝါ) ဒုက္ခရုပ်သိမ်း ချုပ်ငြိမ်းရာ နိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်သည်ဖြစ်၏။”

အင်္ဂုတ္တိုရ်ပါဠိတော်
ဒသကနိပါတ်လာ အဓိပ္ပာယ်

“ခန္ဓာငါးပါးတို့ကို မမြဲဟု မြင်လျက် အနုလောမဉာဏ်ကို ရ၏။ ခန္ဓာငါးပါးတို့၏ ချုပ်ကွယ်ခြင်း သည် မြဲသော နိဗ္ဗာန်ပေတည်းဟု မြင်လျက် မြင်စဉ် အရိယမဂ်သို့ သက်ရောက်၏။”

“ခန္ဓာငါးပါးတို့ကို ဆင်းရဲဟုမြင်လျက် အနုလောမဉာဏ်ကို ရ၏။ ခန္ဓာငါးပါးတို့၏ ချုပ်ကွယ်ခြင်း သည် ချမ်းသာသော နိဗ္ဗာန်ပေတည်းဟု မြင်လျက် မြင်စဉ် အရိယမဂ်သို့ သက်ရောက်၏။”

“ခန္ဓာငါးပါးတို့ကို အစိုးရသူ အတ္တမဟုတ်ဟု မြင်လျက် အနုလောမဉာဏ်ကိုရ၏။ ခန္ဓာငါးပါးတို့၏ ချုပ်ကွယ်ခြင်းသည် အလွန်မြင့်မြတ်သော သဘောနိဗ္ဗာန်ပေတည်းဟု မြင်လျက် မြင်စဉ် အရိယမဂ်သို့ သက်ရောက်၏။”

ပဋိသမ္ဘိဒါမဂ်ပါဠိတော်လာ
အဓိပ္ပာယ်

“ထိုရဟန်းသည် စိတ်ကို ရှုမြင်အပ်သော ထိုခန္ဓာရုပ်နာမ်တရားတို့မှ ဆုတ်နှစ်စေ၍ သေခြင်း ပျက်ခြင်းကင်းသော နိဗ္ဗာန်၌ ဆောင်ပို့သွင်းထား၏။ အဘယ်သို့ဆောင်ပို့သွင်းထားသနည်း “သင်္ခါရအလုံးစုံ၏ ငြိမ်းရာလည်းဖြစ်သော၊ ဥပဓိအလုံးစုံကို စွန့်လွှတ်ရာလည်းဖြစ်သော တဏှာကုန်ရာ၊ တပ်မက်မှုပြယ်ရာလည်း

ဖြစ်သော သင်္ခါရတို့၏ ချုပ်ကွယ်ရာလည်းဖြစ်သော သင်္ခါရငြိမ်းမှုဟူသော ဤနိဗ္ဗာန်သည် ငြိမ်သက်ပေစွ၊
ကောင်းမြတ်ပေစွ” ဤသို့ ဆောင်ပို့သွင်းထား၏။

မဇ္ဈိမပဏ္ဏာသပါဠိတော်
မဟာမာလုကျပုတ္တသုတ်လာ
အဓိပ္ပာယ်

သမုစ္ဆေဒပြတ်, မဂ်စစ်မှတ်

- ဆရာ ။ ။ ကိလေသာတို့ကို သတ်လျက် နိဗ္ဗာန်သို့ အာရုံပြုသောအားဖြင့် သွားတတ်သောကြောင့် “မဂ္ဂ=မဂ်” လို့ ခေါ်ပါတယ်။ ဘုရား အဆုံးအမအတိုင်း ဒီမဂ်အကျင့်ကို တကယ်တမ်း လိုက်နာကျင့်သုံးရင် ကျင့်သုံးတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ဟာ အပါယ်လေးပါးမှ လွတ်မြောက်၍ သံသရာ ဝဋ်ဆင်းရဲခပ်သိမ်းမှ လွတ်ငြိမ်းရာ နိဗ္ဗာန်ကို မလွဲမသွေ ရောက်ရမှာဖြစ်ပါတယ်။ ဘာလို့လဲ ဆိုတော့ ဒီမဂ္ဂင်အကျင့်ဟာ နိဗ္ဗာန်ရောက်ရန် တစ်ကြောင်းတည်းသော ခရီးလမ်းမှန် ဖြစ်လို့ပါပဲ။
- ယောဂီ ။ ။ မှန်လှပါအရှင်ဘုရား။
- ဆရာ ။ ။ ဒါကြောင့် နိဗ္ဗာန်ရောက်ကြောင်း မဂ္ဂင်လမ်းကို လျှောက်လှမ်းကြတဲ့အခါမှာ “မဂ်တု” တည်းဟူသော လမ်းလွဲလမ်းမှားသို့ မရောက်ကြစေဘဲ “မဂ်စစ်” တည်းဟူသော လမ်းကောင်းလမ်းမှန်သို့သာ မကြာခပင်း ရောက်ကြပါစေခြင်းငှာ စွမ်းနိုင်သမျှ ကျေးဇူးပြု နေတာ ဖြစ်ပါတယ်။
- ယောဂီ ။ ။ မှန်လှပါအရှင်ဘုရား။
- ဆရာ ။ ။ ကျေးဇူးပြုရခြင်းရဲ့ အကြောင်းကလည်း ယနေ့ခေတ် ဝိပဿနာနည်းပြကမ္မဋ္ဌာန်းဆရာ အချို့နှင့် ယောဂီအတော်များများဟာ “မဂ်တု-မဂ်စစ်” ဝေဖန်ပိုင်းခြားခြင်း၌ သံသယတွေ တစ်လုံးတစ်ထွေး ရှိနေကြပါတယ်။ ဒါကြောင့် မဂ်တုကို မဂ်စစ်ထင်နေရင် အကျိုးရထက် နစ်နာချက်က ပိုများမှာစိုးရပါတယ်။
- ယောဂီ ။ ။ မနစ်နာစေချင်ပါ အရှင်ဘုရား။
- ဆရာ ။ ။ မဂ်တုနဲ့ မဂ်စစ်ကို ပိုင်းခြားနားလည်ချင်ရင် ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် လည်ပုံပြတ်ပုံကို ခန္ဓာတွေ၊ ဉာဏ်ရှင်းထားဖို့ လိုပါတယ်။ ဘယ်လိုလဲဆိုတော့ ကိုယ့်ခန္ဓာထဲမှာ ယခု ပစ္စုပ္ပန်တည်တည် အချိန်၌ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်လည်နေသလား (သို့) ပြတ်နေသလားဆိုတဲ့ အချက်ကိုသိဖို့ အလွန်လိုအပ်ပါတယ်။ ဘယ်လိုဖြစ်ရင် ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်လည်တယ်ခေါ်တယ်၊ ဘယ်လိုဖြစ်ရင်

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ပြတ်တယ်ခေါ်တယ်၊ ဒါကို ရှင်းရှင်းသိဖို့ရန် အရေးကြီးပါတယ်။
ဒါမှသာလျှင် နိဗ္ဗာန်၏သဘောကိုလည်း နားလည်မယ်၊ မဂ်တုမဂ်စစ်လည်း ကွဲပြားမယ်။

ယောဂီ ။
ဆရာ ။

။ မိန့်တော်မူပါ အရှင်ဘုရား။
။ “အဝိဇ္ဇာကြောင့် သင်္ခါရဖြစ်တယ်၊ သင်္ခါရကြောင့် ဝိညာဏ်ဖြစ်တယ်၊ ဝိညာဏ်ကြောင့် နာမ်ရုပ်ဖြစ်တယ်” စသည့် အနုလုံပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ဟာ “ဝဋ္ဋကထာ” ဝဋ်လည်ပုံကို ဟောကြားတဲ့ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ဖြစ်တယ်။ ဒီပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်အဆုံးမှာ “ဝေမေတဿ ကေဝလဿ ဒုက္ခက္ခန္ဓဿ သမုဒယောဟောတိ = ဤသို့လျှင် အတ္တသုခမဖက်၊ သက်သက် သော ဒုက္ခအစုကြီး ထင်ရှားဖြစ်ပေါ်နေတယ်” လို့ ဟောထားတော်မူတယ် မဟုတ်လား။ ဒါက ကာလသုံးပါး၌ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်လည်ပုံ (ဝါ) ခန္ဓာသံသရာလည်ပုံကို ဘုရားဟောကြား တော်မူတာ ဖြစ်ပါတယ်။

ယောဂီ ။
ဆရာ ။

။ မှန်လှပါအရှင်ဘုရား။
။ ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်တစ်ယောက်ဟာ ခန္ဓာမှာ ဉာဏ်စိုက်ပြီး ဒွါရခြောက်ပေါက်က ပေါ်ပေါ်လာ သမျှ ရုပ်နာမ်ဖြစ်ပျက်တွေကို ကိလေသာကြားမခိုစေဘဲ ဆက်ကာ ဆက်ကာ ရှုမှတ်နေ တယ် ဆိုကြပါစို့၊ အဲဒီအခါ ရုပ်နာမ်ဖြစ်ပျက် တစ်ခုကို ဝိပဿနာဉာဏ်နဲ့ တစ်ကြိမ်မြင်ရင် ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် ခန္ဓာသံသရာဟာ တစ်ကြိမ်တဒင်္ဂပြတ်ပါတယ်။ ဖြစ်ပျက်တွေက တစ်ခုပြီး တစ်ခု ဆက်တိုက် ဆက်တိုက် ပေါ်ပေါ်လာတိုင်း ဉာဏ်ကလည်း တစ်ဆက်တည်း ရှုမှတ်နေရင် ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်တဒင်္ဂပြတ်တွေ များစွာရပါတယ်။ ဒါပေသည့် အဲဒီအချိန်မှာ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် သမုတ္တေဒ်ပြတ် မဟုတ်သေးလို့ (ဝါ) ဖြစ်ပျက်မဆုံးသေးလို့ နိဗ္ဗာန်လည်း မမြင်သေးပါဘူး။ လောကုတ္တရာမဂ်လည်း မဟုတ်သေးပါဘူး၊ ရှင်းရဲ့လား။

ယောဂီ ။

။ ရှင်းပါ အရှင်ဘုရား။

“ဖြစ်ပျက်” ဆိုတာ

ဆရာ ။

။ ဒီနေရာမှာ “ဖြစ်ပျက်” ဆိုတာကို အနည်းငယ်ရှင်းပြပါဦးမယ်၊ “ဖြစ်ပျက်” ဆိုတာ ခန္ဓာထဲမှာ တလှုပ်လှုပ်တရွရွ တမွမွနဲ့ အငြိမ်မနေမှ “ဖြစ်ပျက်” ခေါ်တာ မဟုတ်ပါဘူး။ မီးလုံးလေး လင်းနေရာက ဖြတ်ဆို မှိတ်သွားတာမျိုးမှ “ဖြစ်ပျက်” လို့ မထင်ပါနဲ့၊ ကိုယ်ခန္ဓာထဲမှာ ရှုမှတ်တဲ့အခါ တစ်ခါတစ်ရံ ငြိမ်နေတဲ့ အအေးရုပ်၊ အပူရုပ်၊ ငြိမ်နေတဲ့ အဆင်းရုပ် အရောင်ရုပ်၊ ငြိမ်နေတဲ့ အလင်းရုပ်၊ အမှောင်ရုပ် စသည်ဖြင့် တစ်ပုံစံတည်း တစ်သမတ်တည်း သန္တတိဆက်နေတဲ့ ရုပ်တွေ တွေ့ရတတ်ပါတယ်။ နာမ်တရားဘက်မှာ

လည်း တစ်ပုံစံတည်း တစ်သမတ်တည်း သန္တတိဆက်နေတဲ့ ချမ်းသာခံစားမှု သုခလောနာ စသည်ဖြင့် တွေ့ရတတ်ပါတယ်။ တကယ်တော့ ဒီတစ်ပြေးညီ သန္တတိဆက်နေတဲ့ ရုပ်နာမ်တရားတွေဟာလည်း လျင်မြန်စွာ အဟောင်းပျက် အသစ်အစားထိုးနေတဲ့ ဖြစ်ပျက် တွေပါပဲ။ သဘောပေါက်ရဲ့လား။

ယောဂီ ။ ။ သဘောပေါက်ပါ အရှင်ဘုရား။

ဆရာ ။ ။ အဲဒီလို “ရှေ့နောက်ပုံစံတူ သန္တတိဆက်ရုပ်နာမ်တွေကို “ဖြစ်ပျက်ပဲ” လို့ သဘောမပေါက် တော့ အရှုခံရုပ်တွေကလည်း ငြိမ်သက်အေးမြကာ (သို့) တည်ငြိမ်ဝင်းလင်းကာ ရှုဉာဏ် စိတ်ကလေးကလည်း တည်ငြိမ်အေးချမ်းနေရင် ရှုစိတ်ကလေးဟာ အရှုခံငြိမ်ရုပ်တွေကို ဖြစ်ပျက်ရယ်လို့ မရှုမိတော့ဘဲ ငြိမ်သက်အေးမြခြင်း (သို့) တည်ငြိမ်ဝင်းလင်းခြင်းတို့ အပေါ်မှာ မသိမသာ သိမ်မွေ့စွာ သာယာနေမိတတ်ပါတယ်။ မသာယာမိလည်း ၎င်းတို့ အပေါ်မှာ “နိဗ္ဗာန်နဲ့ မဂ်ဉာဏ်ပဲ” လို့ အထင်လွဲတတ်ပါတယ်။

ယောဂီ ။ ။ မှန်ပါ။ အထင်လွဲတတ်ပါ အရှင်ဘုရား။

ဆရာ ။ ။ အဲဒီလို ကိုယ့်ခန္ဓာမှာ သိမ်မွေ့စွာပေါ်နေတဲ့ ဖြစ်ပျက် (ဝါ) သင်္ခါရကို မရှုမိဘဲနေခြင်း (သို့) “တရားထူးပဲ” လို့ အထင်လွဲခြင်းဟာ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ဆက်တာ ဖြစ်ပါတယ်။ ခန္ဓာထဲမှာ ရုပ်နာမ်သင်္ခါရတရားတွေ မရပ်မစဲ ထပ်တလဲလဲ ဖြစ်ပျက်နေခြင်းဟာ ခန္ဓာသံသရာလည်နေတာ မဟုတ်လား။ ဒါဟာ “ဝဋ္ဋကထာ” လို့ ခေါ်တဲ့ အနုလုံ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်လည်တာပါပဲ။ သဘောကျရဲ့လား။

ယောဂီ ။ ။ သဘောကျပါ အရှင်ဘုရား။

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် လည်ပုံပြတ်ပုံ

ဆရာ ။ ။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် ဘယ်လိုလည်သလဲဆိုတော့ ခန္ဓာထဲမှာ သိမ်မွေ့စွာပေါ်နေတဲ့ ငြိမ်ရပ် အေးရပ် အဆင်းရပ်တို့က သင်္ခါရ၊ သင်္ခါရကို ဖြစ်ပျက်လို့ မသိ၊ နိဗ္ဗာန်ထင်မိတဲ့စိတ်က အဝိဇ္ဇာ။ အဲဒါကြောင့် “အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ သင်္ခါရ၊ သင်္ခါရပစ္စယာ ဝိညာဏံ” စသည်ဖြင့် ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် လည်ပါတော့တယ်။ ဒီလို ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်လည်ရခြင်းဟာ ဘာကြောင့်လဲဆိုရင် သင်္ခါရကို သင်္ခါရလို့လည်း မသိ၊ နိဗ္ဗာန်၏ သဘောအမှန်ကိုလည်း မရိပ်မိသောကြောင့် ပါပဲ။ သင်္ခါရနဲ့ နိဗ္ဗာန်ဟာ ဘယ်တော့မှ သဘောတူဆုံစည်းလို့ မရပါဘူး။ လူ့မစင်နဲ့ နတ်သုဒ္ဓါလို သင်္ခါရနဲ့ နိဗ္ဗာန်ဟာ အမြဲတမ်း ပြောင်းပြန်ဆန့်ကျင်ဘက်သဘောတွေပါ။ ဒီသဘောနှစ်မျိုးကို ပိုင်ပိုင်နိုင်နိုင်သိရှိထားမှ “မဂ်တုနဲ့ မဂ်စစ်” ကို ခွဲခြားသိမြင်မှာ ဖြစ်ပါတယ်။

ယောဂီ ။

။ မှန်လှပါအရှင်ဘုရား။

ဆရာ ။

။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ပြတ်တယ်ဆိုတာ ပြခဲ့တဲ့အတိုင်း (၁) တဒဂ်ပြတ် (၂) သမုစ္ဆေဒပြတ်ရယ်လို့ နှစ်မျိုးရှိပါတယ်။ တဒဂ်ပြတ်က ဘယ်လိုလဲဆိုတော့ ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်ဟာ ဝိပဿနာဉာဏ်ဖြင့် ကိလေသာကြားမခိုစေဘဲ ရုပ်နာမ်ဖြစ်ပျက်တွေကို ဆက်တိုက်မြင်နေရင် ၎င်းဝိပဿနာ ဉာဏ်သည် ကိလေသာကိုလည်း စွန့်ပါတယ်။ ခန္ဓာကိုလည်း စွန့်ပါတယ်။ ရုပ်နာမ် ဖြစ်ပျက်ကို မြင်နေစဉ် တဏှာ အစရှိတဲ့ ကိလေသာဖြစ်ခွင့်မရတာကို ကိလေသာကို စွန့်တယ် ခေါ်ပါတယ်။ ရုပ်နာမ်ခန္ဓာတို့၏ ဖြစ်ပြီး ပျက်သွားခြင်းဆိုတဲ့ ခန္ဓာမရှိတာကို မြင်နေစဉ် ခန္ဓာကို စွန့်တယ် ခေါ်ပါတယ်။ ဝိပဿနာဉာဏ်ဟာ ဤကဲ့သို့ ကိလေသာစွန့် ခန္ဓာစွန့်ပေမဲ့ နိဗ္ဗာန်ကိုတော့ မမြင်ပါဘူး။ ဘာလိုလဲဆိုတော့ ဖြစ်ပျက်အစဉ်ကြီး ချုပ်ပြတ်မှု ကို သူမမြင်သေးလို့ပါပဲ။ ဤကဲ့သို့ ဝိပဿနာဉာဏ်ဖြင့် ကိလေသာ ခန္ဓာတို့ကို တစ်ဒဂ် အစွမ်းဖြင့် စွန့်ခြင်းကို “ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် တဒဂ်ပြတ်” လို့ ခေါ်ပါတယ်။ နားလည်ရဲ့လား။

ယောဂီ ။

။ နားလည်ပါ အရှင်ဘုရား။

ဆရာ ။

။ ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်ဟာ ထိုကဲ့သို့ ဝိပဿနာဉာဏ်ဖြင့် ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် တစ်ဒဂ်ပြတ်တွေကို အဖန်ဖန်ပွားများစေသဖြင့် သူ့ဉာဏ်အောက်မှာ ဖြစ်ပျက်တွေကို ရှုရင်းမတ္တ ဖျပ်ဆို ဖြစ်ပျက်အစဉ်ကြီး သိသိသာသာ ချုပ်ပြတ်သွားတာကို မြင်လိုက်တယ်။ မြင်လိုက်သည်နှင့် တစ်ပြိုင်နက် အဲဒီအရှုခံဖြစ်ပျက်ရော၊ ရှုဉာဏ်ဖြစ်ပျက်ရော လုံးဝချုပ်ငြိမ်းသွားပါတော့ တယ်။ ဒါကတော့ ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်ရဲ့ သန္တာန်မှာ လောကုတ္တရာမဂ်ဉာဏ်ပေါ်တာ ခေါ်ပါ တယ်။ ဒီမဂ်အစစ်ပေါ်တဲ့ အချိန်ခဏတာကလေးအတွင်းမှာ မဂ်အစစ်သည် ကိလေသာကို လည်း စွန့်၊ ခန္ဓာကိုလည်းစွန့်၊ နိဗ္ဗာန်ကိုလည်း မြင်တယ်။ ဒီမဂ်အစစ်ကတော့ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် သမုစ္ဆေဒပြတ် ဖြစ်ပါတယ်။ ဒီမဂ်အစစ်က ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်၏ သန္တာန်မှာ ဖြစ်ထိုက်တဲ့ဆိုင်ရာ ကိလေသာတွေကိုလည်း အကြွင်းမဲ့ အမြစ်ပြတ် ပယ်သတ်ပါတယ်။ ရုပ်နာမ်သင်္ခါရတည်း ဟူသော ခန္ဓာဝဋ်ဒုက္ခကြီးကိုလည်း စွန့်ခွာပစ်ပါတယ်။ ခန္ဓာချုပ်ငြိမ်းရာ နိဗ္ဗာန်ကိုလည်း အာရုံပြုသောအားဖြင့် မြင်ပါတယ်။ သဘောပါရဲ့လား။

ယောဂီ ။

။ သဘောပါ၊ ပါအရှင်ဘုရား။

ဆရာ ။

။ ဒါကြောင့် ဝိပဿနာမဂ်သည် ကိလေသာလည်းစွန့်၊ ခန္ဓာလည်း စွန့်တယ်။ နိဗ္ဗာန်မမြင်ဘူး၊ လောကုတ္တရာမဂ်သည် ကိလေသာလည်းစွန့်၊ ခန္ဓာလည်းစွန့်တယ်။ နိဗ္ဗာန်ကိုလည်း မြင်တယ်ဆိုတာ သေသေချာချာမှတ်ပါ။ ဒီအဓိပ္ပာယ်ဟာ မူလပဏ္ဏာသအဋ္ဌကထာ စူဠတဏှာသင်္ခယသုတ်အဖွင့်မှာ လာပါတယ်။

- ယောဂီ ။ ။ မှန်လှပါ အရှင်ဘုရား။
- ဆရာ ။ ။ ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သန္တာန်မှာ ဤကဲ့သို့ မဂ်အစစ်ပေါ်ခြင်းဟာ အဝိဇ္ဇာချုပ်တာ ဖြစ်ပါတယ်။ အဝိဇ္ဇာနိရောဓ-အဝိဇ္ဇာချုပ်ခြင်းကြောင့်၊ ဝိညာဏ်-နာမ်ရုပ်-သဗ္ဗာယတန-ဖဿ-ဝေဒနာ-တဏှာ-ဥပါဒါန်-ဘဝ-ဇာတိ-ဇရာမရဏ-သောက-ပရိဒေဝ-ဒုက္ခ-ဒေါမနဿ-ဥပါယာ သတည်းဟူသော ချမ်းသာသုခမဖက်၊ သက်သက်သော ဒုက္ခအစုကြီး ချုပ်ငြိမ်းပါတယ်။ ဤကဲ့သို့ ဒုက္ခအစုကြီး ချုပ်ငြိမ်းမှုဟာ ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်၏ ပစ္စုပ္ပန်ဉာဏ်ဖြင့် ပြန်လည် ဆင်ခြင်ကြည့်လိုက်တော့ အလွန်ထင်ရှားပါတယ်။
- ယောဂီ ။ ။ မှန်လှပါအရှင်ဘုရား။
- ဆရာ ။ ။ ဒါကြောင့်=ရုပ်နာမ်ဖြစ်ပျက် (သင်္ခါရ) တွေမြင်နေရင်=ဝိပဿနာမဂ်။ သိမ်မွေ့စွာ တည်ငြိမ်ငြိမ်းအေးနေတဲ့ သင်္ခါရတစ်စုံတစ်ခုကို နိဗ္ဗာန်ထင်နေရင်=မဂ်အတု၊ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် သမုစ္ဆေဒပြတ်ကိုမြင်ရင်=မဂ်အစစ်လို့ သေချာစွဲမြဲစွာ မှတ်ပါ။
- ယောဂီ ။ ။ မှတ်ပါမယ် အရှင်ဘုရား။

အသိပျောက်၍ သတိလစ်ပုံအမျိုးမျိုးများ

- ၁။ တရားအားထုတ်စအခါတွင် စိတ်ပျံ့လွင့်သွားသည်ကို မသိသဖြင့် အသိမရှိသကဲ့သို့ သတိလစ်သလို ဖြစ်သွားတတ်သည်ကား ဥဒ္ဓစ္စသဘောဟု သိပါ။ ထိုအဖြစ်မျိုးမှာ နာမရူပ၊ ပစ္စယပရိဂ္ဂဟဉာဏ်တို့မှာ ဖြစ်တတ်သည်။
- ၂။ မခံသာသည့် ဒုက္ခဝေဒနာများနှင့် တွေ့ရ၍ ထိုင်းမှိုင်းတွေဝေပြီး သတိလစ်သလို မေ့သလို ဖြစ်တတ်သည်ကား ထိနမိဒ္ဓသဘောဟု သိပါ။ ထိုအဖြစ်မျိုးမှာ သမ္မသနဉာဏ်လောက်မှာ ဖြစ်တတ်ပေသည်။
- ၃။ ပညတ်အာရုံတစ်ခုတည်းသို့ စိတ်စိုက်သွားသဖြင့် အလင်းရောင်ပုံသဏ္ဍာန်များကို တွေ့နေရပြီး ရှုနေကျအာရုံ လွတ်သွားခြင်းသည်ကား သမာဓိသဘောဟုသိပါ။ ထိုအဖြစ်မျိုးလည်း သမ္မသနဉာဏ်မှာ ဖြစ်တတ်သည်။
- ၄။ နှစ်သိမ့်အားရမှုတွေ အားကြီးပြီးလျှင် မြူးမြူးဖျဉ်းဖျဉ်း စိမ့်စိမ့်ငြိမ်ငြိမ်မှုတွေ ဖြစ်လာကာ သတိလစ်ခြင်း မေ့ခြင်းကား ပီတိသဘောဟု သိပါ။
- ၅။ ရှုမှတ်မှုကို အထူးကြောင့်ကြမစိုက်ရဘဲ လွယ်ကူစွာ ရှုနိုင်၍ သာယာငြိမ်းချမ်းနေသဖြင့် သတိလစ်သလို ဖြစ်တတ်သည်ကား ပဿဒ္ဓိသဘောဟု သိပါ။ ဤပီတိနှင့် ပဿဒ္ဓိနှစ်မျိုးသည် ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ်တို့မှာ ဖြစ်တတ်သည်။

၆။ ဆင်းရဲလည်းမရှိ ချမ်းသာလည်းမရှိ အညီအမျှ ရှုနေသည့်အခါ ငြိမ်းငြိမ်းအေးအေး သိရုံကလေး သိနေရသဖြင့် သတိလစ်သလို ငြိမ်းငြိမ်းသွားခြင်းသည် ဥပေက္ခာသဘောဟု သိပါ။ ဤအဖြစ်မျိုးကား သင်္ခါရုပေက္ခာဉာဏ်မှာ ဖြစ်တတ်လေသည်။

မန္တလေးမြို့
မဟာဗောဓိဝိပဿနာရိပ်သာ
ဝိသုဒ္ဓိဉာဏ်စဉ်တရားတော်
နာ - ၅၈

မဂ်စစ်ကျတာ လွန်သိသာ

ဆရာ ။ ။ ပါဠိတော် အဋ္ဌကထာတို့၌ ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သန္တာန်မှာ လောကုတ္တရာမဂ် ဖြစ်ပေါ်ပုံတို့ကို ဖြစ်ပေါ်စအခိုက်၌ ထင်ရှားစွာ သိခြင်းကို ဖော်ပြသော စကားလုံးတို့ကို သုံးနှုန်းဖွင့်ဆိုတော် မူကြပါတယ်။ ဒီစကားလုံးတွေရဲ့ အဓိပ္ပာယ်သွားကို သေချာစွာစဉ်းစားကြည့်ရင် မဂ်စစ် ဖြစ်ပေါ်ခါနီး (ဝါ) မဂ်၏ ရှေ့ပြေးဖြစ်တဲ့ ဂေါတြဘူဉာဏ်အခိုက်၌ ထင်ရှားသိသာလှ ကြောင်း ပေါ်လွင်ပါတယ်။ အောက်ပါသာဓကစကားရပ်တို့ကို သေသေချာချာဖတ်ပြီး ရေရေလည်လည် စဉ်းစားကြည့်ပါ။

ယောဂီ ။ ။ မှန်ပါ၊ သေချာဖတ်ပြီး သေချာစဉ်းစားကြည့်ပါမယ် အရှင်ဘုရား။

ဆရာ ။ ။ (၁) “ ပဉ္စန္ဒ ခန္ဓာနံ နိရောဓော သုခံ နိဗ္ဗာနန္တိ ပဿန္တော သမ္မတ္တနိယာမံ သြက္ကမတိ ”
“ခန္ဓာငါးပါးတို့၏ ချုပ်ကွယ်ခြင်းသည် ချမ်းသာသော နိဗ္ဗာနပေတည်းဟု မြင်လျက် အရိယမဂ်သို့ သက်ရောက်၏ ”

ပဋိသမ္ဘိဒါမဂ်ပါဠိတော်

(၂) “ တဿ တံ စိတ္တံ အပရာပရံ မနသိကရောတော ပဝတ္တံ သမတိက္ကမိတွာ အပဝတ္တံ သြက္ကမတိ ”

“ရုပ်နာမ်ဖြစ်ပျက်ကို အဖန်ဖန်နှလုံးသွင်း ရှုမြင်နေသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်၏ စိတ်သည် ရုပ်နာမ်ဖြစ်ပျက်အစဉ်ကို ကျော်လွန်၍ မဖြစ်မပျက်ရာသို့ သက်ဝင်လေ၏ ”

မိလိန္ဒပဉ္စာ

(၃) “ ပရိပက္ခာ ကမေနေဝံ၊ ပရိဘာဝိတ ဘာဝနာ၊ ပရိစ္စန္တိ သင်္ခါရေ၊ ပက္ခန္တိ အသင်္ခတေ ”

“ ဤသို့ ပွားများအပ်သော ဝိပဿနာဘာဝနာသည် အစဉ်အားဖြင့် ရင့်ကျက်သည့် ရှိသော် ဖြစ်ပျက်သင်္ခါရတို့ကို စွန့်လျက် မဖြစ်မပျက်ရာ အသင်္ခတနိဗ္ဗာန်၌ ပြေးဝင်လေ၏ ”

နာမရူပပရိစ္ဆေဒကျမ်း

(၄) “ မဂ္ဂသမ္မာဒိဋ္ဌိ ပန ပရိဝိမံသနပရိယောသာနေ ဘူမိလဒ္ဓံ ဝဋ် သမ္ပဂါဠယမာနာ ဝူပသမယမာနာ သီတုဒကဗဋ္ဌသဟသံ မတ္တကေ အာသိဉ္စမာနာဝိယဥပ္ပဇ္ဇတိ ”

“ ဝိပဿနာ သမ္မာဒိဋ္ဌိ၏ ဖြစ်ပျက်သင်္ခါရတို့ကို စူးစမ်းဆင်ခြင် ရှုမြင်ခြင်းအဆုံး၌ မဂ္ဂသမ္မာဒိဋ္ဌိသည် ဉာဏ်၏တည်ရာကို ရသော ဖြစ်ပျက်ဝဋ်ဒုက္ခကြီးကို အကြွင်းမဲ့ ခွာပစ်လျက် ငြိမ်းစေလျက် ဦးထိပ်ထက်၌ ရေအိုးတစ်ထောင်ဖြင့် သွန်းလောင်းဘိသကဲ့သို့ ဖြစ်ပေါ်၏ ”

ဥပရိပက္ခာသအဋ္ဌကထာ

(၅) “ ပက္ခန္တနဝေါဿဂ္ဂေါတိ မဂ္ဂေါ၊ သော ဟိ နိဗ္ဗာန် အာရမ္မဏံ အာရမ္မဏတော ပက္ခန္တတိ ”

“ ပြေးဝင်စွန့်လွှတ်တတ်သော တရားဟူသည် လောကုတ္တရာမဂ်တည်း၊ မှန်၏။ ထိုမဂ်အစစ်သည် (ကိလေသာ၊ ခန္ဓာတို့ကို စွန့်၍) ကိလေသာ၊ ခန္ဓာတို့၏ ငြိမ်းခြင်း သဘောဟူသော နိဗ္ဗာန်အာရုံတော်ကြီးကို အာရုံပြုသောအားဖြင့် ပြေးဝင်လေ၏ ”

မူလပက္ခာသအဋ္ဌကထာ

ကိုယ်တွေ့ဖြစ်ဘိ၊ သိ - မသိ - သိ

ဆရာ ။ ။ ယောဂီပုဂ္ဂိုလ် ... ယခု ထုတ်နုတ်ဖော်ပြထားတဲ့ ပါဠိတော်အဋ္ဌကထာလာ သာဓက စကားရပ်တို့ကို သေချာစွာ နားလည်သဘောပေါက်အောင် အထပ်ထပ်ဖတ်ရှုပါ။ ထိုသို့ ဖတ်ရှုပြီး ယောဂီပုဂ္ဂိုလ် သိရမည့် အဓိပ္ပာယ်ကတော့ လောကုတ္တရာမဂ် ဖြစ်ပေါ်နိုင် ခဏမှာတော့ ဖြစ်ပျက် သင်္ခါရဟူသမျှ မြူမြူတောင် မသိမမြင်ပါ။ ဘာလို့လဲဆိုတော့ လောကုတ္တရာ မဂ်ဖိုလ်တို့ဟူသည် ရုပ်နာမ်သင်္ခါရတရားကို ဘယ်တော့မှ အာရုံမပြုပါ။ သင်္ခါရချုပ်ငြိမ်းရာ အသင်္ခတနိဗ္ဗာန်ကိုသာ အာရုံပြုပါတယ်။ ဒါကြောင့်မို့ လောကုတ္တရာ

မဂ်ဖိုလ်တို့ ဖြစ်ပေါ်ခိုက်မှာ တစ်စုံတစ်ခုသော သင်္ခါရတရားကိုမျှ မသိမမြင်ဘဲ သင်္ခါရ ချုပ်ငြိမ်းခြင်းသဘော၌သာ တည်နေပါတယ်။ သဘောပါရဲ့လား။

ယောဂီ ။ ။ မှန်ပါ၊ သဘောပါ၊ ပါ အရှင်ဘုရား။

ဆရာ ။ ။ သို့ရာတွင် ဒီမဂ်အစစ်မပေါ်ခင် သူ့ရှေ့နားက ဖြစ်ပေါ်တဲ့ ဂေါတြဘူ စိတ်ကတော့ သူဖြစ်ပေါ်ခိုက် ခဏမှာ ရုပ်နာမ်ဖြစ်ပျက် (သင်္ခါရဒုက္ခ) အစု ဖျပ်ခနဲ ပြတ်စဲချုပ်ငြိမ်းသွား တာကို အလွန်လျင်မြန်စွာ သိသိသာသာ မြင်လိုက်ပါတယ်။ မြင်ပြီး အခြားမဲ့မှာ မဂ်စိတ်ဖြစ်ပေါ်တာပါပဲ။ မဂ်စိတ်ပျက်ပြီး အခြားမဲ့မှာ ဖိုလ်စိတ် (၂) ကြိမ်၊ (သို့) (၃) ကြိမ် ပေါ်ပါတယ်။ ဂေါတြဘူစိတ် ဖြစ်ပေါ်မှု အခြင်းအရာကိုတော့ ယောဂီ ကိုယ်တိုင်ပင် အလွန်လျင်မြန်စွာ သိလိုက်နိုင်ပါတယ်။ ဂေါတြဘူစိတ် အခြားမဲ့မှာ မဂ်စိတ် ဖိုလ်စိတ်တို့ ဖြစ်ပေါ်တယ်ဆိုတာ ကိုတော့ ဘုရားဟောရှိလို့သာ သိရတာပါ။ ယောဂီကိုယ်တိုင်ကတော့ မဂ်စိတ်ဖိုလ်စိတ်တို့ ကိုယ့်သန္တာန်မှာ ဖြစ်ပေါ်ခိုက်၌ “ငါ့သန္တာန် မှာ ယခု မဂ်စိတ် ဖိုလ်စိတ်တို့ ဖြစ်ပေါ်တယ်” လို့ ဘယ်လိုမှ မသိနိုင်ပါဘူး။ ဘာလို့လဲ ဆိုတော့ မဂ်စိတ်ဖိုလ်စိတ်တို့ဟာ လောကမှ ထွက်မြောက်တဲ့ အလွန်သိမ်မွေ့တဲ့ လောကုတ္တရာ စိတ်တွေဖြစ်နေလို့ပါပဲ။ ရှင်းကော ရှင်းရဲ့လား။

ယောဂီ ။ ။ မှန်ပါ၊ ရှင်းပါ အရှင်ဘုရား။

ဆရာ ။ ။ ကိုယ့်သန္တာန်မှာ မဂ်စိတ် ဖိုလ်စိတ် ဖြစ်ပေါ်ခိုက်ကို ယောဂီမသိသော်ငြားလည်း မဂ်စိတ်က ဆိုင်ရာကိလေသာကို အကြွင်းမဲ့ပယ်သတ်ကာ နိဗ္ဗာန်ကို အာရုံပြုပါတယ်။ မဂ်စိတ်ဟာ တစ်ကြိမ်မျှဖြစ်ပြီး ချုပ်သွားတဲ့အခါ ဆက်ပြီး ဖိုလ်စိတ်တို့က ကျန်တဲ့ကိလေသာအပူရှိန် တွေကို အပြီးသတ်ငြိမ်းအေးစေပါတယ်။ ဖိုလ်စိတ်တို့ ချုပ်သွားတဲ့နောက် နဂိုလောကီသိ စိတ် ပြန်ဝင်လာပြီး တစ်ဆက်တည်း ပစ္စဝေက္ခဏာ ဉာဏ်ပေါ်တာပါပဲ။ ပစ္စဝေက္ခဏာ ဉာဏ်ဆိုတာ မိမိ၏ မဂ်ဆိုက်ဖိုလ်ဝင် နိဗ္ဗာန်မြင်ပုံကို ပြန်လည်စဉ်းစားဆင်ခြင်တဲ့ ဉာဏ်ဖြစ်တယ်။

ယောဂီ ။ ။ မှန်လှပါအရှင်ဘုရား။

ဆရာ ။ ။ အဲဒီတော့ ဒီမဂ်အစစ်ကျပုံဖြစ်စဉ်ကို လိုရင်းအတိုချုပ်ကောက်လိုက်ရင် “သိ-မသိ- သိ” လို့ ဖြစ်ပါတယ်။ သိ-ဆိုတာက ဂေါတြဘူစိတ်ကို ဆိုပါတယ်။ မသိ-ဆိုတာက မဂ်ဖိုလ်ဖြစ်ဆဲကို ဆိုပါတယ်။ နောက် သိ-ဆိုတာက ပစ္စဝေက္ခဏာဉာဏ် ပေါ်တာကို ဆိုပါတယ်။ ယခု ပြဆိုထားတဲ့ ပါဠိအဋ္ဌကထာ-လာ၊ သာဓက စကားရပ်များထဲမှ ဆိုပါတယ်။ ယခု ပြဆိုထားတဲ့ ပါဠိအဋ္ဌကထာ-လာ၊ သာဓက စကားရပ်များထဲမှ ဆိုပါတယ်။ ယခု ပြဆိုထားတဲ့ ပါဠိအဋ္ဌကထာ-လာ၊ သာဓက စကားရပ်များထဲမှ ဆိုပါတယ်။ ယခု ပြဆိုထားတဲ့ ပါဠိအဋ္ဌကထာ-လာ၊ သာဓက စကားရပ်များထဲမှ ဆိုပါတယ်။ ယခု ပြဆိုထားတဲ့ ပါဠိအဋ္ဌကထာ-လာ၊ သာဓက စကားရပ်များထဲမှ ဆိုပါတယ်။

မသိ-သိ” ဆိုတဲ့ အဓိပ္ပာယ်များ ပေါ်ထွက်လာပါတယ်။ ဒါ့ပြင် အောက်ပါကျေးဇူးတော်ရှင် ဆရာတော်ဘုရားကြီးတို့၏ ရေးသားချက် သာဓကတို့ကိုလည်း ဆက်လက်ရှုပါဦး။

ယောဂီ ။ ။ ဆက်လက်ရှုပါမယ် အရှင်ဘုရား။

ဝိသုဒ္ဓိမဂ်လာ မဂ်ကျပုံ

“တံ သင်္ခါရာရမ္မဏံ မုဉ္ဇိတွာ၊ ဂေါတြဘူစိတ္တေန ဝိသင်္ခါရေ ပရတီရဘူတေ နိဗ္ဗာနေ ပတတိ ”
ဝိသုဒ္ဓိမဂ် (လိရင်းရှာသာ)

မြန်မာပြန် ။ ။ အတော်အတန်ကြီးသော ရေမြောင်းငယ်ကို ခုန်ကျော်၍ ဟိုဘက်ကမ်း၌ တည်လိုသော ယောက်ျားသည် လျင်သော အဟုန်ဖြင့် (ရှစ်လှမ်းခန့်) ပြေးသွားပြီးလျှင် ရေမြောင်း၏ သည်ဘက်ကမ်းမှာရှိသော သစ်ပင်၏ကိုင်း၌ ဖွဲ့ချည်၍ တွဲလွဲချထားသော ကြိုးကိုဖြစ်စေ၊ တုတ်ကိုဖြစ်စေ၊ ဆွဲကိုင်ပြီးလျှင် ခုန်လွှား၍ ဟိုဘက်ကမ်းဆီသို့ ညွတ်ကိုင်းရှိုင်းသော ကိုယ်ရှိလျက် ဟိုဘက်ကမ်းပေါ်သို့ ရောက်လျှင် ဆွဲကိုင်ထားသည့် ထိုကြိုးတုတ်ကို လက်လွှတ်လိုက်၍ ဟိုဘက်ကမ်း၌ တုန်တုန်ရီရီဖြစ်လျက် ကျသွားပြီးလျှင် တဖြည်းဖြည်း (အားယူကာ) တည်တံ့သွားသကဲ့သို့ ဤအတူပင်၊ ဘဝ ယောနိ ဂတိ ဌတိ နိဝါသတို့၏ ဟိုဘက်ကမ်းသဖွယ်ဖြစ်သော နိဗ္ဗာန်၌ တည်လိုသော ဤယောဂီသည်လည်း ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ်စသော ဉာဏ်ရှစ်ပါးအဟုန်ဖြင့် ပြေးသွားပြီးလျှင် မိမိကိုယ်တည်းဟူသော သစ်ပင်၏ကိုင်း၌ ဖွဲ့ချည်၍ တွဲလွဲချထားသည်နှင့်တူသော ရုပ်တည်းဟူသော ကြိုးကို ဖြစ်စေ၊ ဝေဒနာ စသည်တို့တွင် တစ်ပါးပါးသော နာမ်တည်းဟူသော တုတ်ချောင်းကို ဖြစ်စေ၊ အနုလောမဉာဏ်၏ ရှေ့သွားအာဝဇ္ဇန်းစိတ်ဖြင့် “အနိစ္စဟူ၍သော်လည်း ကောင်း၊ ဒုက္ခဟူ၍သော်လည်းကောင်း၊ အနတ္တဟူ၍လည်းကောင်း” ဆင်ခြင်ဆွဲကိုင်ပြီးလျှင် ယင်း အာရုံကို မလွှတ်ဘဲသာလျှင် ပထမ အနုလုံစိတ်ဖြင့် ခုန်လွှား၍၊ (ပရိကံဇော ဖြစ်သည်ဟု ဆိုလို၏) “ဟိုဘက်ကမ်းဆီသို့ ညွတ်ကိုင်းရှိုင်းသော ကိုယ်ရှိသည်နှင့်တူစွာပင် ဒုတိယ အနုလုံစိတ်ဖြင့် နိဗ္ဗာန်ဆီသို့ ညွတ်ကိုင်းရှိုင်းသော စိတ်ရှိလျက် “ဟိုဘက်ကမ်းပေါ် သို့ ရောက်သည်နှင့် တူစွာပင် တတိယအနုလုံစိတ်ဖြင့် ယခုပင် ရောက်ရတော့မည်ဖြစ်သော နိဗ္ဗာန်နှင့် နီးကပ်သည်ဖြစ်၍၊ ထိုစိတ် ချုပ်သည်နှင့်တစ်ပြိုင်နက် ထို (စိတ်ချုပ်သည် အလိုအားဖြင့်) သိအပ်ဆဲပင်ဖြစ်သော ထိုသင်္ခါရ အာရုံကို စွန့်လွှတ် လိုက်ပြီးလျှင် သင်္ခါရကင်း၍၊ ဟိုဘက်ကမ်းသဖွယ်ဖြစ်သော နိဗ္ဗာန်၌ ဂေါတြဘူစိတ်ဖြင့် ကျသွားလေ၏။

သို့သော်လည်း တစ်မျိုးတည်းသော နိဗ္ဗာန်အာရုံ၌ မှီဝဲစေခြင်း ထုံစေခြင်းကို မရသေးသော ကြောင့် တုန်တုန်ရီရီဖြစ်နေသော ထိုယောက်ျားလိုပင် ကောင်းစွာကား မတည်တံ့သေးပေ။ ထို့နောင် မဂ်ဉာဏ်ဖြင့် မတုန်မလှုပ် ကောင်းစွာတည်တံ့လေ၏။ (မြန်မာပြန်)
ဤအဋ္ဌကထာ၌ ပြအပ်သော ဥပမာ ဥပမေယျသည် ယောဂီတို့အား ဖြစ်ပေါ်ပုံနှင့် အလွန်ပင် ဆီဆိုင်ပါပေ၏။ ဥပမာနှင့် ဥပမာမေယျကို စပ်ဟပ်၍ အထပ်ထပ်စဉ်းစားကြည့် ရှုပါလေ။

မဟာစည် ဆရာတော်ဘုရားကြီး
ဝိပဿနာ ရှုနည်းကျမ်း (ဒ)
နာ - ၂၄၃

“ တံပနေတံ သစေ သန္တိပဒံ နိဗ္ဗာနံ သန္တတော ပဿတိ၊ သဗ္ဗံ သင်္ခါရပဝတ္တံ ဝိဿဇ္ဇေတွာ နိဗ္ဗာနမေဝ ပက္ခန္ဓတိ ”

ဝိသုဒ္ဓိမဂ်

တံပနေတံ - ထိုသင်္ခါရပေက္ခာဉာဏ်သည်၊ သန္တိပဒံ - ငြိမ်းအေးသော သဘောရှိသော၊ နိဗ္ဗာနံ - နိဗ္ဗာန်ကို၊ သန္တတော - ငြိမ်းအေးသည်ဟု၊ သစေပဿတိ - အကယ်၍ မဂ်ဉာဏ်ဖြင့် တွေ့မြင်ရသည် ဖြစ်ငြားအံ့၊ ဒဝံ - ဤသို့ တွေ့မြင်သည်ရှိသော်၊ သဗ္ဗံ - အလုံးစုံသော၊ သင်္ခါရပဝတ္တံ - မပြတ်မစဲ၊ ထပ်တလဲလဲ ဖြစ်ပျက်နေကြတဲ့ ရုပ်နာမ်သင်္ခါရတို့၏ ဖြစ်ပျက်နေတဲ့ သဘောကို၊ ဝိဿဇ္ဇေတွာ - စွန့်လိုက်၍၊ (ဝါ) လစ်ခနဲ ပြတ်သွား၍၊ နိဗ္ဗာနမေဝ - အမြဲတမ်း ငြိမ်းအေးနေတဲ့ နိဗ္ဗာန်ကိုသာလျှင်၊ ပက္ခန္ဓတိ - ပြေးဝင်၏။ (ဝါ) အာရုံရောက်၍ မျက်မှောက်ပြုလေ၏။

ခန္တိဆရာတော်ဘုရားကြီး
ဘာသာအလင်းပြကျမ်း (တ)
နာ - ၂၈၂

လျှပ်စစ်မဂ်နှင့် ဝဇီရစိန်မဂ်

ရှင်တော်ဘုရားသည် ဝိဇ္ဇူပမဓမ္မာ၊ ဝဇီရူပမဓမ္မာ၊ ဟူသော ဒုက်ကို ဟောတော်မူသည်။ ထိုစကားကို ထင်စေအံ့-မဂ်တို့သည် ဝိဇ္ဇူပမမဂ်၊ ဝဇီရူပမမဂ်ဟူ၍ နှစ်ပါးအပြားရှိ၏။ ထိုတွင် အောက်မဂ်သုံးပါးသည် ဝိဇ္ဇူပမမဂ်မည်၏။ အရဟတ္တမဂ်သည် ဝဇီရူပမမဂ်မည်၏။
အကြောင်းဥပမာကား-မျက်စိအမြင်နှင့် ပြည့်စုံသော ယောက်ျားသည် မိုးမှောင်ကျသော တောအုပ်၌ ညဉ့်အခါ ခရီးသွား၏။ ထိုသူအား မှောင်မိုက်သည် အဖြစ်ကြောင့် ခရီးကိုလည်းကောင်း၊ ကြမ်းကြုတ်သော

ဆူးငြောင့်စသည်ကိုလည်းကောင်း မမြင်ခဲ့။ ထိုအခိုက်၌ မိုးလုံးကျွတ်လင်းသော လျှပ်စစ်သည် ပြက်ခဲ့၏။ ထိုအခါ၌ ခရီးသွားသော ယောက်ျားသည် အမိုက်ပျောက်သည်ဖြစ်၍ ခရီးစသည် ထင်ရှားလာ၏။ ဤစကားရပ်၌ မျက်စိအမြင်နှင့် ပြည့်စုံသော ယောက်ျားသည် ခရီးသွားသည်နှင့် သောတာပတ္တိမဂ်ကို ရအောင် အားထုတ်သောသူနှင့်တူ၏။ မှောင်အတွင်း၌ ခရီးစသည်ကိုမထင်ခြင်းနှင့် သစ္စာလေးပါးကို ဖုံးလွှမ်းတတ်သော ကိလေသာကို မမြင်သည်နှင့်တူ၏။ လမ်းခရီးဆူးငြောင့် စသည်မြင်၍ သွားသောသူသည် မဂ္ဂသမင်္ဂီပုဂ္ဂိုလ်နှင့်တူ၏။ အရောင်အလင်းကြီးကား နိဗ္ဗာန်နှင့်တူ၏။

ဤဥပမာဥပမေယျ၌ ညဉ့်မှောင်အတွင်း၌ ခရီးသွားသော ယောက်ျားအား မိုးလုံးကျွတ်ပြက်သော လျှပ်စစ်ကြီးသည် ရှိရှိသမျှသော လမ်းခရီး ကြမ်းကြုတ်သော ဆူးငြောင့် အလယ်အလတ်ဖြစ်သော ဆူးငြောင့် နူးညံ့သောဆူးငြောင့်စသည်တို့ကို တစ်ချက်တည်းပြု၍ ပြက်လိုက်၏။ သို့ပါသော်လည်း ထိုယောက်ျားသည် တစ်ကြိမ်တစ်ခါတည်း ကြည့်လိုက်ရသဖြင့် အကုန်အစင် မမြင်နိုင်။ ထိုအတူ သောတာပတ္တိမဂ်ဉာဏ်သည် နိဗ္ဗာန်ကို တစ်ကြိမ်တစ်ခါတည်းသာ မျက်မှောက်ပြုလိုက်ရသဖြင့် အကုန်အစင်မပယ်နိုင်။

တစ်ဖန် ထိုယောက်ျားသွားစဉ် အမိုက်ဖြစ်ခြင်း၊ လျှပ်စစ်ပြက်ခြင်း၊ ခရီး စသည် ထင်ခြင်းတို့သည် ဖြစ်ပြန်၏။ ထိုအတူ သကဒါဂါမိမဂ်ပုဂ္ဂိုလ်သည်လည်း သောတာပတ္တိမဂ်က ရန်ရှင်းသော လမ်းခရီးဆူးငြောင့် စသည်ကို မြင်ရကား အလယ်အလတ်ဖြစ်သော လမ်းခရီးဆူးငြောင့် စသည်ကို သတိပညာရင့်သည်ဖြစ်၍ ပယ်နိုင်ပြန်၏။ ဥပမာ ဥပမေယျဟပ်ခြင်းမှာ သောတာပတ္တိမဂ်နှင့်တူ၏။

တစ်ဖန် ထိုယောက်ျား၏ ရှေ့သို့တက်၍ သွားခြင်း၊ မှောင်မိုက်ခြင်း၊ လျှပ်စစ်ပြက်ခြင်း စသည်တို့ သည် ဖြစ်ပြန်၏။ ထိုသူအား သတိပညာတို့သည် ရှေးကထက်သာ၍ ရင့်ပြန်သောကြောင့် လျှပ်စစ်ပြက်သော အခါ၌ နူးညံ့သော လမ်းခရီးဆူးငြောင့် စသည်ကိုသာ၍ ထင်မြန်သကဲ့သို့ အနာဂါမိမဂ် ပုဂ္ဂိုလ်သည် နူးညံ့သော သစ္စပဋိစ္စဒကကိလေသာတို့ကို ဣန္ဒြေရင့်သဖြင့် သာ၍ပယ်နိုင်ပြန်၏။

ထိုယောက်ျားသည် ခရီးသွားစဉ် နေအရုဏ်တက်သည်ဖြစ်၍ လင်းခဲ့၏။ ထိုသူအား အမိုက်ဟူသော အညစ်အကြေး ရန်ရှင်းသော အလယ်အလတ်ဖြစ်သော နူးညံ့သော အလွန်နူးညံ့သော သစ္စပဋိစ္စဒက ကိလေသာတို့ကို ကြွင်းမဲ့ဥသု အကုန်ပင် ပယ်နိုင်၏။ ထို့ကြောင့် ထိုအရဟတ္တမဂ်၌ ဝဇီရစိန်စက်သွား၏ ဥပမာကိုလည်းကောင်း နေလုလင်တက်သော ဥပမာကိုလည်းကောင်း ထား၍ ရှင်တော်ဘုရား ဟောတော်မူ အပ်သည်။

ရွှေသိမ်တော် တောရဆရာတော်ဘုရားကြီး
 သစ္စာပါရဂူကျမ်း
 နာ - ၃၆၁ - ၃၆၂

နာဂုဏ်ငယ်နှင့် နာဂုဏ်ကြီး အမေးအဖြေ

ဤနေရာ၌ နာဂုဏ်ငယ် နာဂုဏ်ကြီးတို့၏ ပုစ္ဆာကို ပြလိုက်အံ့။ အခါတစ်ပါး၌ ပေါက်ကွဲပြည်ငယ် နာဂုဏ်ငယ်မည်သော ရဟန်းက နာဂုဏ်ကြီးအား ရှေးပုရပိုက်မူ၌ တွေ့ဖူးသော အရိယပုတ္တိပုစ္ဆာကို လျှောက်ထားမေးမြန်းလေ၏။ ပုစ္ဆာကား အမောင်သောတာပန် အမောင်သည် ဧကန်နိဗ္ဗာန်ကို မြင်ဘူး၏ဟု ဆိုသော် တစ်ပါးသော အရသာကို မြင်၍ တစ်ပါးသော အရသာကို စားရပါ၏လော (၁)။ နှစ်ပါးမှထ၍ နှစ်ပါးမှ ပြန်နိုင်ပါ၏လော (၂)။ သုံးပါးမှ လွတ်၍ သုံးပါးကို ပြုရပါ၏လော (၃)။ လေးပါးလုံးကို တစ်ခါတည်းပြု၍ လေးပါးလုံးမှ လွတ်ပါ၏လော (၄)။ ဤသို့လေးနက်၊ ပုစ္ဆာချက်ကို လက်ဝယ်တင်ထား ပတ္တမြားသို့ ပိုင်းခြားသိထွေ ဖြေနိုင်ပေမူ ခြည်တစ်ထောင်ထက် အရောင်ထွက်သည့် ဘဝဂ်ပါရဂူ သောင်နိဗ္ဗာန်ကို သိသူတစ်ယောက် ဖြစ်ပေလောက်၍ ထက်အောက်ရပ်ခွင့်၊ တွေ့စမ်းချင်သည်၊ လွယ်လျှင်ဖြေဘိ ကျမ်းအရှိဟူသော ပုစ္ဆာကို ဖြေ၍ပေးတော်မူပါဟု လျှောက်ထားဖူးသတော်။

နာဂုဏ်ကြီး ဖြေကြား အမိန့်ရှိလိုက်သည် တပည့်နာဂုဏ်ငယ်။ တစ်ပါးသော အရသာကို မြင်၍ တစ်ပါးသောအရသာကို စားရပါ၏လော ဟူရာ၌ နိဗ္ဗာန်ကို မြင်သောသူသည် သေက္ခပုဂ္ဂိုလ်အား ဓမ္မရသာ၊ အသေက္ခပုဂ္ဂိုလ်အား ဝိမုတ္တိရသာကို စားရမည် ငါ့ရှင် (၁)။

နှစ်ပါးမှထ၍ နှစ်ပါးမှ ပြန်နိုင်ပါ၏လော ဟူရာ၌ နိဗ္ဗာန်ကို မြင်သောသူသည် နိမိတ္တ၊ ပဝတ္တတို့မှထ၍ အသင်္ခတာရမ္မဏ၊ သမ္ပတိသစ္စာရမ္မဏ နှစ်ပါးတို့မှ ပြန်ရမည်ငါ့ရှင် (၂)။ သုံးပါးမှ လွတ်၍ သုံးပါးကို မျက်မှောက်ပြုရပါ၏လောဟူရာ၌ နိဗ္ဗာန်မြင်သောသူသည် ကာလသုံးပါးမှလွတ်၍ ကိလေသနိဗ္ဗာန် ခန္ဓနိဗ္ဗာန် အသင်္ခတနိဗ္ဗာန်သုံးပါးလုံးကို တစ်ပြိုင်နက် မျက်မှောက်ပြုရပါမည် ငါ့ရှင် (၃)။ လေးပါးလုံးကို တစ်ခါတည်း ပြု၍ လေးပါးလုံးမှ လွတ်ပါ၏လောဟူရာ၌ နိဗ္ဗာန်ကိုမြင်သောသူသည် ပရိညေယျ၊ ပဟာတဗ္ဗ၊ သစ္စိကာတဗ္ဗ၊ ဘာဝေတဗ္ဗတို့ကို တစ်ချက်တည်းပြု၍ ရုပ်၊ နာမ်၊ သုခ၊ ဒုက္ခတို့မှ လွတ်ရမည် ငါ့ရှင် (၄)။ ဤသို့ အမြင်မှန်လျှင် နိဗ္ဗာန်ကို မြင်သောသူဟု ဖြေကြားတော်မူလိုက်၏။

ထိုအခါ နာဂုဏ်ငယ်သည် နာဂုဏ်ကြီးအား ပုထုဇဉ်တို့၏ ကြည်ညိုခြင်းကို လွှတ်၍ အထူးသဖြင့် ကြည်ညိုသတော်။ ထိုနာဂုဏ်ကြီးသည် နောင်အခါ မရဏညောင်စောင်း၌ တပည့်တို့အား ငါသေလျှင် ခေါင်းလောင်းသုံးချက် ထိုးရစ်တော့ဟု မှာတော်မူခဲ့သတော်။ သာဓု-သာဓု-သာဓု။

သစ္စပါရဂူကျမ်း
နာ - ၃၆၅

မဂ်စစ်ဆိုက်ငြား လွန်ထင်ရှား

မဂ္ဂသစ္စာသည် လောကီမဂ္ဂသစ္စာ၊ လောကုတ္တရာမဂ္ဂသစ္စာဟူ၍ နှစ်ပါးအပြားရှိ၏။ ထိုတွင် လောကီ မဂ္ဂသစ္စာ၏ နယ်ကား ဘုံ၏ အစွမ်းအားဖြင့် ဘဝဂ်၊ ဓမ္မ၏ အစွမ်းအားဖြင့် ဂေါတြဘူတိုင်အောင် ဒုက္ခသစ္စာ သမုဒယသစ္စာတို့နှင့်အတူ နယ်ကျယ်၏။ လောကုတ္တရာ မဂ္ဂသစ္စာ၌ကား ဘုံ၏ အစွမ်းအားဖြင့် ဘဝဂ်၊ ဓမ္မ၏အစွမ်းအားဖြင့် မဂ်စိတ္တုပ္ပါဒ်တို့၏ သဘောသည် တစ်ချက်တည်းဖြစ်၍ ချုပ်တတ်ရကား ဥပါဒ်ဋီဘင်မျှ ရှိ၏။ အလွန်ထင်ရှားလှ၏။

သစ္စပါရဂူကမ်း
နာ - ၄၃၂

အနုလောမဉာဏ်၊ ဂေါတြဘူဉာဏ်၊ မဂ်ဉာဏ် ဖိုလ်ဉာဏ်တို့သည် တရားထူးရသော ယောဂီများမှာ တစ်ပြိုင်နက် တစ်ချက်တည်းကဲ့သို့ ထင်ရ၏။ မနောဒွါရာ ဝဇ္ဇန်း၊ ပရကံ၊ ဥပစာ၊ အနုလုံ၊ ဂေါတြဘူ၊ မဂ်၊ ဖိုလ်ဟု ဘဝင်မခြားသော စိတ္တုပ္ပါဒ် (၈) ချက်မျှသာ အသက်ရှည်သောကြောင့် “ဤကား အနုလုံ၊ ဤကား ဂေါတြဘူ၊ ဤကားမဂ်၊ ဤကားဖိုလ်” ဟု မခွဲခြား၊ မပြောပြနိုင်၊ သို့သော် ငါ့မှာ ဘယ်တုံးကမှ မရဖူး၊ မသိဖူး၊ မတွေ့ဖူးသော တရားထူးကို ရပြီဟူ၍ကား တရားထူးကိုရသော ယောဂီများမှာ သိနိုင်ပါသည်။ ထိုသို့ သိနိုင်ခြင်းသည်လည်း မဂ်ဝီထိဆုံး၍ ဆင်ခြင်သောအခါမှသာ သိနိုင်ပါသည်။ ထို့ကြောင့် ကျေးဇူးတော်ရှင် ညောင်းလွန်တောရဆရာတော်ဘုရားကြီးသည် တပည့် မထေရ်ကြီးများက လျှောက်ထားသောအခါ၌ “တရားထူးဆိုတာ မျက်မှောက်ရရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်များမှာ မိုးကြိုးပစ်သည်ထက် ထင်ရှားပါတယ်” ဟု အမိန့်ရှိတော်မူခဲ့လေသည်။

ညောင်လွန်တောရ တရားအားထုတ်စဉ်
နာ - ၂၃၀

သဠာယတန သံယုတ်၊ ဒေဝဒဟဝဂ်၊ တတိယသုတ်၌ မြတ်စွာဘုရားသည် ...

“ သတဉ္စ ဝိဝဋံ ဟောတိ၊ အာလောကော ပဿတမိဝ ” ဟူ၍ ဟောတော်မူအပ်၏။

ပဿတံ - ပဿန္တာနံ - မဂ်ပညာအမြင်ဖြင့် မြင်ကြကုန်သော၊ သတံ - သပ္ပရိသာနဉ္စ - အရိယာ သူတော်ကောင်းတို့အားလည်း၊ တံ နိဗ္ဗာနံ - ထိုနိဗ္ဗာန်တရားသည်၊ (ထည့်)၊ အာလောကောဏ္ဍဝ - အရောင် အလင်းကဲ့သို့၊ ဝိဝဋံ - ပွင့်လင်းထင်ရှားသည်၊ ဟောတိ - ဖြစ်၏။

ထိုသို့ အရိယာပုဂ္ဂိုလ်တို့မှာ မိမိရအပ်၊ သိအပ်သော မဂ်တရား နိဗ္ဗာန်တရားတို့ကို ပွင့်ပွင့်လင်းလင်း ထင်ရှားစွာ ပိုင်ပိုင်နိုင်နိုင် သိတော်မူကြခြင်းကြောင့် အရှင်သာရိပုတ္တရာမထေရ်၊ အရှင်မဟာမောဂ္ဂလာန် မထေရ်မြတ်တို့သည် ရဟန်းမဖြစ်သေးခင် ပဌမမဂ်ကို ရစေဖြစ်သောအခါ၌ “ ဒေဝေ ဓမ္မော ယဒိ ဘာဝဒေဝ ”

စသည်ဖြင့် “ထိုမျှလောက်သော တရားပင် ဖြစ်စေဦးတော့၊ ငါတို့ ဂျာမိုးအပ်သော မသေသော တရားကား ဤတရားပင်တည်း” ဟူ၍ မိမိတို့ ရအပ်သိအပ်သော တရားကို သိတော်မူကြကုန်၏။ ထိုသို့ပင် သိကုန်သော်လည်း အချို့ ပရိယတ်ကို မတတ်သိ၊ ဗဟုသုတ မရှိကြသေးသော ယောဂီများမှာတော့ မိမိတို့ ရအပ် သိအပ်သည်ကိုကား သိ၏။ ဘာပဲ-ဟူ၍ကား အမည်နာမ မခေါ်ဝေါ် မပြောတတ်ကြကုန်။

ညောင်လွန်တောရ အားထုတ်စဉ်

နာ - ၂၃၂

ဂေါတြဘူဉာဏ် ဖြစ်ပေါ်လာတော့မည်ဆိုလျှင် မဂ်ဖိုလ်ရမယ့် ယောဂီဟာ အဓိမောက္ခသဒ္ဓါကလည်း လွန်စွာအားကြီး ဖြစ် ဝီရိယကလည်း ကောင်းစွာ ထောက်ပံ့၊ သတိကလည်း ကောင်းစွာထင်၊ စိတ်ကလည်း ကောင်းစွာတည်ကြည်၊ အစွမ်းကုန် ရင့်သန်ထက်မြက်တဲ့ သင်္ခါရုပေက္ခာ ဉာဏ်ကလည်း ဖြစ်ပေါ်လာပြီးလျှင် တွေ့မြင်တွေ့မြင်ဖြစ်နေရတဲ့ ဖြစ်တရား ပျက်တရား ရုပ်နာမ်နှစ်ပါးတို့ကို မျက်တောင်တစ်ခတ်စာမျှ မခိုင်မြဲနိုင်ဘဲ အနိစ္စအနေဖြစ်စေ မျက်တောင်တစ်ခတ်စာမျှ ချမ်းသာမရ ဆင်းရဲလှတဲ့ ဒုက္ခအနေဖြစ်စေ၊ မျက်တောင်တစ်ခတ်စာမျှ အစိုးမရ အလိုသို့မလိုက်တဲ့ အနတ္တအနေဖြစ်စေ၊ တစ်မျိုးမျိုး တစ်ပါးပါး တစ်စားစား ထင်ထင်ရှားရှား ဘွားဘွားကြီး လင်းလင်းကြီး ရှင်းရှင်းကြီး ရှေးကထက်မက အလိုလိုထင်မြင် လာပြီးလျှင် တွေ့မြင် တွေ့မြင်နေရတဲ့ လောကီသင်္ခါရအာရုံ နာမ်ရုပ်ဖြစ်ပျက်တို့ကို စွန့်လွှတ်ကာ မဖြစ်မပျက် ငြိမ်သက်အေးချမ်းနေတဲ့ လောကုတ္တရာနိဗ္ဗာန်အာရုံ၌ ကျရောက်သွားသတဲ့။

ဤလို ငြိမ်သက်တဲ့သဘော၊ ငြိမ်းချမ်းတဲ့သဘော၊ ငြိမ်းအေးတဲ့သဘောဖြစ်တဲ့ နိဗ္ဗာန်အာရုံထဲသို့ ကျရောက်သွားတဲ့အခါ ယောဂီ၏ အထင်အမြင်မှာ တွေ့မြင်နေရတဲ့ ဖြစ်တရား ပျက်တရားတွေဟာ ရုတ်တရက်ဖြစ်စေ၊ ဖြည်းဖြည်းဖြစ်စေ ပျောက်သွားပြီး မဖြစ်မပျက်ရာသို့ ရောက်သွားသည်ဟု ထူးထူးခြားခြား ထင်ရသတဲ့။

ခန္တီးဆရာတော် ဘုရားကြီး
ဘာသာအလင်းပြကျမ်း (တ)

နာ - ၂၈၃

စာရေးသူ၏ မှတ်ချက် ။ ။ “တဖြည်းဖြည်းဖြစ်စေ ပျောက်သွားပြီး” ဆိုတဲ့ စကားအရ “တဖြည်းဖြည်း မသိလိုက်ဘဲ ပျောက်သွားသည်” ဟု မယူနှင့်၊ ထိုသို့ ယူလျှင် “မဖြစ်မပျက်ရာသို့ ရောက်သွားသည်ဟု ထူးထူးခြားခြား ထင်ရသတဲ့” ဟူသော စကားနှင့်ပင် ဆန့်ကျင်နေလိမ့်မည်၊ တစ်ချို့ ယောဂီများမှာ မဂ်ကျခါနီးတွင် ထိုသို့ပင် ဖြစ်ပျက်လေးတွေကို သိမ်သိမ်မွေ့မွေ့နှင့် ဖြည်းဖြည်းလေး မြင်နေသည်။ ထိုသို့ မြင်နေရင်းမှ ကျင်းအနီးသို့ ဖြည်းဖြည်းလေး လိမ့်လာတဲ့ ဂေါက်သီးလေးဟာ ကျင်းနှုတ်ခမ်းပေါ်

ရောက်သည်နှင့် ရိပ်ခနဲ ကျင်းထဲလိမ့်ကျသွားသလို ဖြစ်ပျက်လေးဟာ လှစ်ခနဲဖြစ်တဲ့ပြီး ချုပ်ပျောက်သွားသည်။
ထိုအခိုက် မဖြစ်မပျက်ရာသို့ ရောက်သွားသည်ဟု ထူးထူးခြားခြား သိလိုက်ရသည်။ ဖြစ်ပျက်ဟာ
သိမ်သိမ်မွေ့မွေ့ ဖြည်းဖြည်းလေး မသိလိုက်ဘဲ ပျောက်သွားလျှင် မဂ်အစစ်ချုပ် မဟုတ်ပါ။ သမာဓိချုပ်၊
ထိနမိဒ္ဓချုပ် မဂ်အတု တစ်မျိုးမျိုးဖြစ်တတ်ပါသည်။

စာရေးသူ

မဂ်စစ်ဆိုက်ကျ , သိသာလှ

နောက်ပိတ်ဆုံး ခန္ဓာထဲမှာ ပေါ်သိ ပျက်မြင်ပြီးသည့်နောက် ရပ်တဲ့နိဗ္ဗာန် တစ်ဘက်ကမ်းကို
လှမ်းမြင်လိုက်သည်။

လှမ်းမြင်စ	ဂေါတြဘူဉာဏ်
လှမ်းမြင်လယ်	မဂ်ဉာဏ်
လှမ်းမြင်ဆုံး	ဖိုလ်နှစ်ဉာဏ်၊ လေးသိဖြစ်သွားပြီ။

တစ်နည်းအားဖြင့်... ဖိုလ်သုံးဉာဏ်၊ ငါးသိဖြစ်သွားပြီ။

လေးသိ၊ ငါးသိ၊ စာကလေး၊ လေးမှတ် ငါးမှတ်စာကလေးဟာ အဲဒါ မဂ်ကျတယ် ခေါ်တယ်။
မဂ်ကတော့ တစ်ကြိမ်တည်းနော်။

ရှေ့က မဂ်ရှေ့ပြေး ဂေါတြဘူပါတယ်၊ မဂ်နောက်လိုက် ဖိုလ်နှစ်ကြိမ်၊ သုံးကြိမ် ပါတယ်။
အဲဒီအတွက်ကြောင့် လေးသိ၊ ငါးသိ၊ လေးမှတ်စာ၊ ငါးမှတ်စာကလေးဟာ ရပ်တဲ့နိဗ္ဗာန်ကြီးကို မြင်လိုက်
ရတယ်နော်။

လှမ်းမြင်တဲ့ဉာဏ်လေးခု ငါးခုက ဖြစ်ပျက်သင်္ခတနယ် ခေါ်တယ်။ ရပ်တဲ့ နိဗ္ဗာန်ကြီးက မဖြစ်မပျက်
အသင်္ခတနယ် ခေါ်တယ်။ သင်္ခတနယ်က အဇ္ဈတ္တ၊ အသင်္ခတနယ်က ဗဟိဒ္ဓခေါ်တယ်။ အတွင်းကနေပြီးတော့
အပြင်ဘက်ကို လှမ်းမြင်လိုက်တာ ခေါ်တယ်။

ဤကဲ့သို့ လှမ်းမြင်တဲ့အချိန်ကလေးမှာ သတိလစ်သလို၊ မေ့သလိုဖြစ်သွားတတ်၊ ဓာတ်လိုက်တဲ့
ပုဂ္ဂိုလ်များ နာမ်တရားက ရှိ၏။ စိတ်ကရှိ၏ မသိသလို၊ သတိလစ်သလို ဖြစ်ပုံ၊ နောက်ပြီးတော့ဆိုလျှင်လည်း
ဆရာဝန်များ မေ့ဆေးထိုးတဲ့အခါမှာ စိတ်ကလေးက နာမ်ကလေးက ရှိ၏။ မသိသလို မေ့နေတဲ့ ပုံသဏ္ဍာန်
လို၊ ဒီမှာလည်းဘဲ မသိသလို မေ့သလို ဖြစ်သွားတတ်ပါသည်လို့ ဆိုတာ မှတ်လိုက်ပေတော့။
သဘောကျပလား။ (ကျပါပြီဘုရား။)

ဤကဲ့သို့ လေးသိ၊ ငါးသိ ဖြစ်ပြီးနောက် ပြန်ဆင်ခြင်တတ်တယ်။ အဲဒါ “ပစ္စဝေက္ခဏာဉာဏ်”
ခေါ်တယ်။ အင်း ငါလည်း အိပ်မပျော်ပါဘူး၊ ငါ ဖြစ်ပျက်တွေ မှတ်နေရင်းမတ္တ ဘယ်လိုများ ဖြစ်သွားပါ
လိမ့်မလဲလို့ ပြန်ပြီးတော့ ဆင်ခြင်နေတတ်တယ် ခေါ်တယ်နော်။ (မှန်ပါဘုရား) အဲဒါ မဂ်ကျပုံခေါ်တယ်နော်။

မူလကသစ်ဝိုင် ဆရာတော်ဘုရားကြီး
ကိုယ်တွေ့ဉာဏ်မြင် အလုပ်ပေးဝိပဿနာတရားစဉ်

နာ - ၁၀၃ - ၁၀၄

စာရေးသူ၏ မှတ်ချက် ။ ။ “လှမ်းမြင်စ...ဂေါတြဘူဉာဏ်” မြင်ပုံမှာ တံခနဲဖြစ်ပျက်ရပ်စ (ဝါ)
ချုပ်ဆုံးစ (ဝါ) နောက်ဆုံးချုပ်ပြတ်သွားတာကို အလွန်လျင်မြန်စွာ အထင်အရှား သိမြင်လိုက်ရ၏။
ထူးခြားတာက ဖြစ်ပျက်မြင်နေကျ ဉာဏ်မျိုးဖြင့်ပင် သိမြင်ရ၏။ ထူးခြားတာက ဖြစ်ပျက်လျင်မြန်စွာ
ချုပ်ဆုံးပြတ်စဲသွားခြင်းနှင့်အတူ သိမြင်တဲ့ ဉာဏ်လည်း တစ်ပါးတည်း ပြတ်ရပ် ချုပ်ဆုံးသွားတော့သည်။
ထို့ကြောင့် ဤဂေါတြဖြစ်ခိုက်ကို သိလိုက်သဖြင့် ပထမ “သိ” ဟု တစ်လုံးယူထားပါ။ “လှမ်းမြင်
လယ်...မဂ်ဉာဏ်၊ လှမ်းမြင်ဆုံး...ဖိုလ်နှစ်ဉာဏ်၊ သုံးဉာဏ်” တို့အရ မြင်ပုံမှာ ဖြစ်ပျက်ချုပ်ပြတ် အစ
သတ်သွားတာကို ဂေါတြဘူဉာဏ်ဖြင့် သိမြင်ရတဲ့ ပုံစံမျိုးမဟုတ်ပါ။ ဖြစ်ပျက်ချုပ်ပြတ် အစသတ်သွားသည့်
အခြားမဲ့၌ ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်အနေဖြင့် လေးသိစာ၊ လေးမှတ်စာ ခဏအတွင်း သင်္ခါရတရားဟူသမျှ မြူမြူတောင်
မမြင်မသိဖြစ်သွား၏။ ထိုယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည် သူ့သန္တာန်၌ ထိုခဏအတွင်း မဂ်ဉာဏ်၊ ဖိုလ်ဉာဏ်တို့
ဖြစ်ပေါ်နေသည်ဟူ၍လည်း မသိပေ။ မဂ်ဉာဏ် ဖိုလ်ဉာဏ်တို့မှာ ဘဝင်စိတ်တို့ကဲ့သို့ အလွန်သိမ်မွေ့သော
လောကုတ္တရာစိတ်ဖြစ်နေသောကြောင့် မသိနိုင်ချေ။ သို့ဖြစ်၍ ဤမဂ်ဉာဏ် ဖိုလ်ဉာဏ်တို့ ဖြစ်ခိုက်ကို
မသိနိုင်သဖြင့်လည်းကောင်း၊ ထိုအခိုက်၌ သင်္ခါရတရားဟူသမျှကို မသိသဖြင့်လည်းကောင်း၊ ဒုတိယ
“မသိ” ဟု တစ်လုံးယူပါ။ ဤကဲ့သို့ ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်က မသိသော်ငြားလည်း မဂ်ဉာဏ် ဖိုလ်ဉာဏ်တို့မှာ
မိမိတို့ ဖြစ်ပေါ်ဆဲ ခဏအတွင်း သင်္ခါရချုပ်ငြိမ်းမှု နိဗ္ဗာန်ကို အာရုံပြုလိုက်ကြသည်။

ထိုသို့ နိဗ္ဗာန်ကို မဂ်ဉာဏ် ဖိုလ်ဉာဏ်တို့က အာရုံပြုတာကို နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက်ပြုသည်။
နိဗ္ဗာန်ကို မြင်သည်ဟု သုံးနှုန်းပြောဆိုကြရသည်။ ထိုအခိုက် ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်၏ တကယ်ဖြစ်ပုံ အတွေ့
အကြုံကတော့ ထိုအခိုက်အတန်းမှာ လောကုတ္တရာ နိဗ္ဗာန်ကို လောကုတ္တရာ မဂ်ဉာဏ် ဖိုလ်ဉာဏ်တို့က
အာရုံပြုနေသဖြင့် ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်ကား ဘာမျှမသိပါ။ ဤအခြေအနေကား ရုပ်နာမ်လောကကြီးထဲမှ
ခဏကလေး ထွက်မြောက်သွားခြင်း ဖြစ်တော့၏။ ဤတွင် နောက်ဆုံး ဖိုလ်ဉာဏ်ချုပ်ပြီးသောအခါ
ထိုက်သည်အားလျော်စွာ ဘဝင်စိတ်များဖြစ်ပြီး လောကီအသိစိတ် ပြန်ပေါ်လာသည်။ ဤအခါတွင်မှ
နိဗ္ဗာန် မဂ်ဖိုလ်စသည်တို့ကို ပြန်၍ တွေးကြည့်ဆင်ခြင်သော ပစ္စဝေက္ခဏာဉာဏ်ပေါ်လာ၏။ ထို့ကြောင့်
လောကီသိစိတ် ပြန်ဝင်၍ ပစ္စဝေက္ခဏာဉာဏ်ပေါ်လာတာကို တတိယ “သိ” ဟု တစ်လုံးယူပါ။

ဤသို့ ယူအပ်ပြီးသော စကားလုံးသုံးလုံးကို တန်းစဉ်လိုက်သောအခါ “ သိ-မသိ-သိ ” ဟု ဖြစ်ပါသည်။
တကယ်မဂ်အစစ်ကျတာမှန်လျှင် ဤသုံးချက်နှင့် မပျက်မကွက် ကိုက်ညီသဖြင့် သိသာလှပါသည်။

တရေးသူ

သိခြင်းကြိယာ , မဆောင်ပါ

အတ္တနှင့် အတ္တနိယသဘောအရ လောကီသိစိတ်များတွင် သိတတ်သောသဘော (ကတ္တုကာရက) အမြဲ ပါဝင်နေသောကြောင့် အတ္တခြံရံသည် မည်ပါသည်။ သိစရာသဘော (ကမ္မကာရက) အမြဲပါဝင်နေသောကြောင့် အတ္တနိယ ခြံရံသည် မည်ပါသည်။ ဤနေရာ၌ သိတတ်သောသဘော (ကတ္တု) ကို အတ္တ (ငါ) ဟု သတ်မှတ်၍ သိစရာသဘော (ကမ္မ) ကို အတ္တနိယ (ငါ၏ ဥစ္စာ) ဟု သတ်မှတ်ပါသည်။

လောကုတ္တရာ သိစိတ်များဖြင့် သိရာ၌ကား သိစရာသဘော (နိဗ္ဗာန်) သည် နိမိတ်ပုံသဏ္ဍာန်မဲ့ သဘောဖြင့်သာ ပါဝင်သောကြောင့် အတ္တနိယမှ ဆိတ်သုဉ်းပါသည်။ ယင်းကို သုညဟု ခေါ်ပါသည်။ သိတတ်သော သဘောသည် ပုဂ္ဂိုလ်, သတ္တဝါ, ဇီဝ (အတ္တ) သဘောဖြင့် မပါဝင်ဘဲ စတုသစ္စဉာဏသဘော ဖြင့်သာ ပါဝင်သောကြောင့် အတ္တမှ ဆိတ်သုဉ်းပါသည်။ ယင်းကို သုညဟု ခေါ်ပါသည်။

လောကုတ္တရာ သိစိတ်တွင် သိစရာသဘော (အတ္တနိယ) ချုပ်ငြိမ်းလျှင် သိတတ်သောသဘော (အတ္တ) လည်း ချုပ်ငြိမ်းပါသည်။ သိစရာသဘောနှင့် သိတတ်သောသဘောတို့ ချုပ်ငြိမ်းသွားပါက မဂ်ဉာဏ်ကို သိခြင်းကြိယာ (ဘာဝဝါစွ) ဟူ၍ပင် မဆိုနိုင်တော့ဘဲ သိစရာသင်္ခါရနိမိတ်တို့ မရှိတော့ သည့်သဘော သက်သက်မျှဖြစ်သော ငြိမ်းအေးခြင်းမျှကို မျက်မှောက်ပြုခြင်း (သစ္စိကရဏ) ဟူ၍သာ ဆိုနိုင်မည် ဖြစ်ပါသည်။ ထို့ကြောင့် နိဗ္ဗာန်နှင့် ပတ်သတ်လျှင် လောကီအာရုံများကို ပီပီပြင်ပြင် ဖော်ပြ နိုင်သကဲ့သို့ ပီပီပြင်ပြင် မဖော်ပြနိုင်ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ လောကီအာရုံများတွင် သိစရာသဘော, သိတတ် သောသဘောနှင့် ယင်းတို့ပေါင်းဆုံရာ သိခြင်းကြိယာသဘော (ဘာဝဝါစွ) ပါဝင်ပါသည်။ လောကုတ္တရာ အာရုံတွင်ကား သိစရာသဘောလည်း ချုပ်ငြိမ်းပြီး၊ သိတတ်သောသဘောလည်း ချုပ်ငြိမ်းပြီး၊ ထိုအခါ ယင်းတို့၏ ပေါင်းဆုံရာ သိခြင်းကြိယာသည် မည်သို့မျှ ကြိယာသဘော (ဘာဝဝါစွ) ကို မဆောင်နိုင်ပါ တော့ချေ။ အကယ်၍ ကြိယာသဘောကို ဆောင်နေသေးလျှင် ကာရကသဘောများကိုလည်း မလွဲမသွေ ဆောင်ယူပြီး ဖြစ်ပျက်သဘောမှ လွတ်မြောက်နိုင်တော့မည် မဟုတ်ပါချေ။

ဦးရွှေအောင်
မဟာဝိဇ္ဇာ (သက္ကဋ) ဝဋ်သကာနှင့် သိရောမဏိ
အတ္တဝါဒမှ အနတ္တဝါဒသို့ ခရီးစဉ်
နာ - ၂၅ - ၂၉

စာရေးသူ၏ မှတ်ချက် ။ ။ “ထိုအခါ ယင်းတို့၏ ပေါင်းဆုံရာ သိခြင်းကြိယာသဘော (ဘာဝဝါစွ) ကို မဆောင်နိုင်ပါတော့ချေ” ဤစကားအရ ဆိုလိုသည့် အဓိပ္ပာယ်မှာ မဂ်ဉာဏ် ဖိုလ်ဉာဏ်တို့ ဖြစ်ပေါ်ခိုက်၌ သိစရာသဘော ဖြစ်ပျက်တွေ ချုပ်ငြိမ်းသည်နှင့်အတူ သိတတ်သော ဝိပဿနာဉာဏ်ပါ ချုပ်ပျောက်လေ သောကြောင့် “မဂ်ဉာဏ် ဖိုလ်ဉာဏ်တို့က ချုပ်ငြိမ်းခြင်း နိဗ္ဗာန်ကို သိသည်” ဟူ၍ လောကီသိမျိုး သိခြင်းကြိယာဖြင့် မဖော်ပြနိုင်၊ “မဂ်ဉာဏ် ဖိုလ်ဉာဏ်တို့ဖြင့် နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက်ပြုသည်” ဟူ၍သာ ဖော်ပြောဆိုရတော့၏။ ဆိုလိုသည်မှာ ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်၏ သန္တာန်ဝယ် မဂ်ဉာဏ် ဖိုလ်ဉာဏ်တို့ ဖြစ်ပေါ်ခိုက်၌ လောကီသင်္ခါရအားလုံး ချုပ်ငြိမ်းနေသဖြင့် “သင်္ခါရဟူသမျှကို ဘာမှမသိ” ဖြစ်နေသည်ဟူလို နက်နဲလေစွ။

“နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက်ပြုသည်” ဆိုတာလည်း နိဗ္ဗာန်ကို မဂ်ဉာဏ် ဖိုလ်ဉာဏ်တို့က အာရုံပြုတာ ကိုပင် ဆို၏။ “နိဗ္ဗာန်ကို အာရုံပြုတာ” ကိုပင် မဂ်ဉာဏ် ဖိုလ်ဉာဏ်တို့ဖြင့် နိဗ္ဗာန်ကို ထိုးထွင်း၍ သိသည်၊ မြင်သည်ဟု ဆိုရသည်။ ပစ္စဝေက္ခဏာဉာဏ်ကတော့ လောကီသိစိတ်မျိုး ဖြစ်သဖြင့် မဂ်ဖိုလ် နိဗ္ဗာန် စသည်တို့ကို တွေးကြည့်ဆင်ခြင်၍ ထင်ရှားစွာ သိမြင်ပါသည်။

စာရေးသူ

ပဋိဝေဓ ၂ မျိုး

ဤအရာဝယ် အာရမ္မဏ ပဋိဝေဓ၊ အသမ္မောဟ ပဋိဝေဓဟု ပဋိဝေဓ ၂ မျိုးကို မှတ်သားရာ၏။ မဂ်ဇာတိ၌ နိဗ္ဗာန်ကို သိရခြင်းမှာ အာရုံပြုလျက် သိရသော အာရမ္မဏ ပဋိဝေဓအသိတည်း၊ ဒုက္ခသစ္စာကို သိရခြင်းကား ယုံမှားတွေဝေခြင်း မရှိဘဲ ရှင်းပြီး လင်းပြီး ဖြစ်သော အသမ္မောဟပဋိဝေဓအသိတည်း၊ ဆိုလိုရင်းကား မဂ်ဇာတိ၌ ဒုက္ခသစ္စာကို အာရုံမပြုပါ။ သို့သော် နိဗ္ဗာန်ကို အာရုံပြုရင်းပင် ဒုက္ခသစ္စာအပေါ်၌ တွေဝေခြင်းမရှိဘဲ ရှင်းလင်းပြီး ဖြစ်သွားသောကြောင့် အသမ္မောဟပဋိဝေဓအသိဖြင့် “ဒုက္ခသစ္စာကို ဖိုင်းခြား၍ သိသည်” ဟု ဆိုလိုသည်။ “စတ္တာရိ သစ္စာနိ - သစ္စာ (၄) ပါးတို့ကို၊ ဧကပဋိဝေဓာနိ - တစ်ခုတည်းသော ဉာဏ်ဖြင့် တစ်ပြိုင်နက် သိအပ်ကုန်၏” ဟု ဆိုရာ၌လည်း နိရောဓသစ္စာကိုသာ အာရုံပြုလျက် တိုက်ရိုက် သိသည်၊ ကျန် သစ္စာ (၃) ပါးကား မတွေမဝေသောအားဖြင့် ရှင်းလင်းပြီး ဖြစ်နေသော အသမ္မောဟ ပဋိဝေဓသာမတည်း၊ နိရောဓသစ္စာအတွက်မှာ အာရမ္မဏပဋိဝေဓသာမက နိဗ္ဗာန်၌ ယုံမှားတွေဝေခြင်း မရှိသော အသမ္မောဟပဋိဝေဓလည်း ရနိုင်သည်ပင်၊ ဤ (၂) မျိုးလုံးသော အသိသည် မဂ္ဂသစ္စာတွင် ပါဝင်သော သမ္မာဒိဋ္ဌိဉာဏ်တစ်ခုတည်း၏ စွမ်းရည်သတ္တိတည်း။

သင်္ဂြိုဟ်ဘာသာဋီကာ
နာ - ၅၁

ထင်ရှားသိသာ, မဂ်စိတ်လာ

ဂေါတြဘူ-မဂ်-ဖိုလ်စိတ်တို့မှာ လောကီကို အလျှင်းအာရုံမပြု၊ လောကီအာရုံများ လုံးဝမရှိဘဲ ကင်းလွတ်သည့် လောကုတ္တရာဟူသော နိဗ္ဗာန်ကိုသာ အာရုံပြုသဖြင့် လောကီအာရုံနှင့် လောကီမှ ကင်းသော လောကုတ္တရာ နိဗ္ဗာန်အာရုံမှာ ဆက်စပ်၍မရ၊ နှိုင်းယှဉ်၍ မဖြစ်၊ အထက်ဘဝင် ဗြဟ္မာနှင့် အောက်အဝိစိပမာ လွန်စွာ ကွာခြား၏။ သို့ဖြစ်သောကြောင့် ဂေါတြဘူ-မဂ်-ဖိုလ်စိတ်တို့ဖြင့် လောကီအာရုံကို လွှတ်၍ နိဗ္ဗာန်ကို အာရုံပြုသွားသောအခါ အလွန်ထူးခြား၍ သိသာလှပါ၏။ ထူးခြားပုံမှာ-ဥဒယဗ္ဗယ-အစရှိသော ဝိပဿနာဉာဏ်များကို ထင်ထင်ရှားရှား ရှုမြင်၍သွားရင်း၊ အထွက်အထိပ်ဖြစ်သော သင်္ခါရပေက္ခာ ဉာဏ်ကြီးကို ထီးထီးကြီး ရှုမြင်၍ နေတုန်း၊ စိတ္တက္ခဏ သုံးချက်စာမျှသာ အနုလောမဉာဏ်ဟူသော အမည်ကို ခံယူပြီးနောက်၊ ဂေါတြဘူဉာဏ်ဖြင့် ဗြုန်းခနဲ ရုတ်တရက်ချက်ချင်း လောကီအာရုံဖြစ်သော ဝိပဿနာအာရုံတို့ကို လုံးဝ အာရုံမပြုတော့ဘဲ၊ တိခနဲ ဖြတ်တောက်လျက် လောကီအာရုံဟူသရွေ့ အလျှင်းမရှိသော နိဗ္ဗာန်သို့သာ အာရုံပြု၍ သွားသောကြောင့်တည်း။ ထို့နောက် ချက်ချင်းဆက်လျက် ဂေါတြဘူစိတ်နှင့် အလားတူစွာ မဂ်စိတ် ဖိုလ်စိတ်တို့ကလည်း လောကီအာရုံဟူသမျှတို့မှ လုံးဝလွတ်ကင်း သော နိဗ္ဗာန်ကိုသာ ဆက်၍ အာရုံပြုကြသဖြင့် ဝိပဿနာယောဂီစိတ်၌ လောကီအာရုံတွေကို အလျှင်း မတွေ့ရဘဲ ဖြစ်သွားလေ၏။

ဝိပဿနာပါရဂူကျမ်း (၄စောင်တွဲ)
နာ - ၉၇

မဂ်အပ္ပနာဝီထိ ကျတော့မည်ဆိုလျှင် စိတ်သည် ဓာတ်ခြောက်ပါးကို အဖန်ဖန် တိလက္ခဏာ တင်ရှိခဲ့၍ ထိုရှုသော ဝိပဿနာဇော၏ အဆုံး၌ ဘဝင်ကျ၍ တစ်ဖန်ဘဝင်မှ ထပြီးလျှင် ဓာတ်ခြောက်ပါးတွင် ရုပ်ဓာတ်ကိုသော်လည်းကောင်း၊ နာမ်ဓာတ်ကိုသော်လည်းကောင်း၊ တစ်ခုခုကို အနိစ္စအခြင်းအရာအားဖြင့် သော်လည်းကောင်း၊ ဒုက္ခအခြင်းအရာအားဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ အနတ္တအခြင်းအရာအားဖြင့်သော် လည်းကောင်း၊ တစ်ခုခုသော အခြင်းအရာအားဖြင့် ဆင်ခြင်လျက် အာရုံပြု၍ အာဝဇ္ဇန်းတစ်ကြိမ်ဖြစ်၍ ချုပ်၏။

ထိုအာဝဇ္ဇန်း၏ အခြားမဲ့၌ ထိုအာဝဇ္ဇန်းဆင်ခြင်တဲ့ အာရုံပြုတဲ့ အာရုံကိုပင်လျှင် အာဝဇ္ဇန်းဆင်ခြင်ပုံ အာရုံပြုပုံအတိုင်း တစ်ထပ်တည်း ဆင်ခြင်၍ အာရုံပြု၍ ပရိကံ ၁။ ဥပစာ ၂။ အနုလုံ ၃။ ဟု အစဉ်အတိုင်း ဇောသုံးကြိမ်ဖြစ်၍ ချုပ်၏။

ဤတတိယ အနုလုံဇောစိတ်သည်ကား ဓာတ်ခြောက်ပါး ရုပ်နာမ်တရားကြီးကို အာရုံပြုလျက်ပင်လျှင် အရွံကြီး ရွံ၍ အမုန်းကြီး မုန်း၍ ဟင်... ဆိုပြီး စွန့်လွှတ်လျက် ချုပ်၍ သွားသည်။ ငါ-နောင် နှစ်ကို

မချစ်ဘူး၊ မကြည့်ချင်၊ မမြင်ချင်ဘူး၊ အာရုံမပြုချင်ဘူး၊ စကားစပ်၍တောင် မပြောချင်ဘူးဟု အနက်သဘောအားဖြင့် ဆိုလျက် ချုပ်ရင်း စွန့်၍သွားသည်၊ စွန့်ရင်းချုပ်၍ သွားသည်။

သေကျတောင် ဆရာတော်
ပဏ္ဍိတဝေဒနိယကျမ်း

နာ - ၄၂၃

ဤမဂ်စိတ် ဖိုလ်စိတ် ဖြစ်သည်ဆိုသည်ကား ရှုမြင်နေသော ဖြစ်ပျက်တရားနှင့် သိသိနေသော နာမ်စိတ်ပါ ချုပ်ပျက်ပျောက်ဆုံး၍ သွားသောကြောင့် ထိုအခိုက်၌ အမြန်ဆုံး စိတ္တက္ခဏ လေးငါးကြိမ်ခန့် ဘာမျှ မသိဘဲ သတိမရတော့ဘဲ ဖြစ်သွားခြင်းပင် ဖြစ်သည်။ ပြင်းထန်ကြမ်းတမ်းစွာသော ရုပ်နာမ် ဖြစ်ပျက်မှုတို့ကို ရှုရင်း ရှုရင်း မဂ်စိတ် ဖိုလ်စိတ်ဖြစ်သော သူမှာ အလွန်ထင်ရှားစွာ သိသာသည်။

လက်ပံတန်းမြို့
ဒုတိယသဒ္ဒမ္ပပါလဆရာတော်
ဝိပဿနာပါရဂူကျမ်း

နာ - ၂၃

ဖြစ်ပျက်ရှိရင် (ဖြစ်ပျက်အဆုံးရှိပါတယ်ဘုရား) အဲဒီလိုသာ ဒကာ ဒကာမတွေက ဉာဏ်ကလေးနဲ့ နေ့တိုင်းလိုက်လိုက်၊ လိုက်လိုက်သွားပြီဆိုရင် အဆုံးမြင်လိုက်တဲ့အခါကျပြီဆိုရင်ဖြင့် ဒါလောကုတ္တရာ မဂ်ဖြစ်ပြီလို့ မှတ်လိုက်။ (မှန်ပါဘုရား)။

ဒါ ကိုယ့်ဟာကိုယ် ဒကာ ဒကာမတွေက ဆုံးဖြတ်ချက်ချပြီး၊ ဪ...ငါ လောကုတ္တရာမဂ်ပါလားလို့ ကူးသွားတာ မြင်လိုက်လို့ရှိရင် ခန္ဓာလည်း မမြင်ရဘူး၊ ခန္ဓာချုပ်တဲ့ နိဗ္ဗာန်ဘဲ မြင်ရတယ်။ (မှန်ပါဘုရား)။

ဒါက ဘုန်းကြီးပြောလို့ သိတာ နော်၊ ဟိုမှာ ဖြစ်စဉ်ကျတော့ ခင်ဗျားတို့ ခန္ဓာစွန့်တာကိုတော့ ခင်ဗျားတို့ သိတာက ဪ...ဖြစ်ပျက်တွေမရှိပါဘူးလားလို့ သိတာ (မှန်ပါဘုရား)။

မိုးကုတ်ဆရာတော်ဘုရားကြီး
မိုးကုတ်ဝိပဿနာလုပ်ငန်းစဉ်တရား
အမှတ် ၂၁၊ နာ ၄၂၄-၄၂၆

ဗာရေးသူ၏ မှတ်ချက် ။ ။ “အဆုံးမြင်လိုက်တဲ့အခါကျပြီဆိုရင်ဖြင့် ဒါ လောကုတ္တရာမဂ်ဖြစ်ပြီလို့ မှတ်လိုက်” ဤစကားအရ ဖြစ်ပျက်ဆုံးသွားတာကို မြင်လိုက်ရမည်။ ဒါမှ လောကုတ္တရာမဂ်ဖြစ်သည်။ ဖြစ်ပျက်ဆုံးသွားတာကို မမြင်လိုက်ရ မသိလိုက်ရဘူးဆိုရင် လောကုတ္တရာမဂ်မဟုတ်ဟု ဆိုလိုသည်။ ဒါကြောင့် ဖြစ်ပျက်အဆုံး မြင်သိလိုက်တာကို “သိ” ဟု ပထမတစ်လုံးယူပါ။ “ကူးသွားတာ မြင်လိုက်ရလို့ရှိရင် ခန္ဓာလည်း မမြင်ရဘူး။ ခန္ဓာချုပ်တဲ့ နိဗ္ဗာန်ကိုဘဲ မြင်ရတယ်” ဆိုသော စကားအရမှာ ကူးသွားတာ မြင်လိုက်ရလို့ရှိရင်ဆိုတာ ဖြစ်ပျက်ဆုံးသွားတာကို မြင်လိုက်ရလို့ရှိရင် လို့ ဆိုလိုပါသည်။

“ခန္ဓာလည်း မမြင်ရဘူး” ဆိုတာ ဖြစ်ပျက်အဆုံးမြင်တဲ့ ဂေါ်တြာဘူဉာဏ်ဖြစ်ပြီးတဲ့နောက် မဂ်ဉာဏ် တစ်ကြိမ်၊ ဖိုလ်ဉာဏ် နှစ်ကြိမ် သုံးကြိမ် ဖြစ်ပေါ်ခိုက်၌ ဖြစ်ပျက်နှင့်တကွ ရုပ်နာမ်ခန္ဓာဟူသမျှကို မမြင်မသိရဘူးလို့ ဆိုလို၏။ “ခန္ဓာချုပ်တဲ့ နိဗ္ဗာန်ကိုဘဲ မြင်တယ်” ဆိုတာ “မြင်တယ်” လို့သာ နားလည်မှုရှိအောင် သုံးတာပါ။ တကယ်ကတော့ အဲဒီအချိန်မှာ မဂ်ဉာဏ် ဖိုလ်ဉာဏ်တို့က ခန္ဓာချုပ်တဲ့ နိဗ္ဗာန်ကိုပဲ အာရုံပြုနေတယ်။ မျက်မှောက်ပြုနေတယ်လို့ မှတ်ယူရမည် ဖြစ်သည်။

“ဟိုမှာ ဖြစ်စဉ်ကျတော့ ခင်ဗျားတို့ ခန္ဓာစွန့်တာကိုတော့ ခင်ဗျားတို့ မသိပါဘူး” ဒီစကားကတော့ မဂ်ဉာဏ် ဖိုလ်ဉာဏ် ဖြစ်ဆဲအခိုက်အတန့်ကာလ၌ မဂ်ဉာဏ် ဖိုလ်ဉာဏ်သည် ခန္ဓာကို အာရုံမပြု၊ ခန္ဓာချုပ်ငြိမ်းရာ နိဗ္ဗာန်ကိုသာ အာရုံပြုသဖြင့် ခန္ဓာကို စွန့်၏။ ထိုအခိုက်၌ ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည် ဖြစ်ပျက်ခန္ဓာ ဟူသမျှကိုလည်း မသိ၊ မိမိသန္တာန်၌ မဂ်ဉာဏ် ဖိုလ်ဉာဏ်ဖြစ်သည်ကိုလည်း အလွန်သိမ်မွေ့သော လောကုတ္တရာစိတ်ဖြစ်သောကြောင့် မသိပေ။ ဤ “မသိ” တစ်လုံးကိုလည်း ယူလိုက်ပါ။ ထို့နောက် “ခင်ဗျားတို့ သိတာက ဖြစ်ပျက်တွေ မရှိပါဘူးလားလို့ သိတာ” ဤစကားက ပစ္စဝေက္ခဏာဉာဏ်ပေါ်မှ ပြန်လည်ဆင်ခြင်၍ “သိတာ” ကို ဆိုလို၏။ ဤ “သိ” တစ်လုံးကို နောက်ဆုံးယူပြီး တန်းစဉ်လိုက်သော အခါ ယောဂီအတွေ့အကြုံအရ မဂ်အစစ်ကျပုံမှာ “သိ-မသိ-သိ” ဟူ၍ ဖြစ်ပါသည်။

စာရေးသူ

အနုလောမဉာဏ်

ရုပ်နာမ်၌ပင် လက္ခဏာသုံးပါး တစ်ပါးထင်၍ ရှေ့ဉာဏ်နောက်မဂ် လျော်သိချက်ကို အနုလောမဉာဏ် ဟု ခေါ်သည်။

သိမှတ်ရန်ကား-ဤဉာဏ်တွင် ရှုသိစရာအာရုံ၌ ဆင်းရဲချမ်းသာ ညီမျှပြီး အထူးကြောင့်ကြ မစိုက်ရတော့ဘဲ “သင်္ခါရာဝ သင်္ခါရေ ဝိပဿန္တိ” ဆိုသည့်အတိုင်း သူ့အရှိန်နှင့်သူ ရှုနေရင်းမှ လျင်မြန်သွက်လက် ဖြစ်ပျက်မှု ပြတ်သားလျက် သိခါပတ္တသင်္ခါ ရပေက္ခာ ဝုဠာနဂါမိနီ ဝိပဿနာ ထူးခြားစွာ ဖြစ်ပေါ်လာပြီး သည့်နောက် တစ်ဆက်တည်းပင် ရိပ်ခနဲ ပျောက်ပျက်သွားသည်ကို အထူးသိမြင်လာတတ်သည်။ ဤအသိကို အနိစ္စလို့သိသော သဘောဟူ၍ မှတ်ပါ။

ဤကဲ့သို့ ရိပ်ခနဲ ပျောက်ပျက်သွားသည်ကိုပင် ဆင်းရဲလိုက်တာဟု သိမြင်လာသည်လည်း ရှိလေသည်။ ဤအသိကို ဒုက္ခဟု သိမြင်လာသည်လည်း ရှိလေသည်။

ဤကဲ့သို့ ရိပ်ခနဲ ပျောက်ပျက်သွားသည်ကိုပင် ဘယ်သူမှ မပိုင်ပါကလားဟု အထူးသိမြင်လာ သည်လည်း ရှိလေသည်။ ဤအသိကို အနတ္တဟု သိမြင်သော သဘောဟူ၍ မှတ်ပါ။

ဤလက္ခဏာသုံးမျိုးမှ တစ်မျိုးမျိုးကို သိမြင်ခြင်းမှာ အနုလောမဉာဏ်၏ သိမှုသဘောပင် ဖြစ်ပါသည်။ အနုလောမဉာဏ်၏ သဘောကား သိခါပတ္တ ခေါင်ထိပ် သင်္ခါရပေက္ခာဉာဏ်မှာတုန်းက အနိစ္စလို့ ထင်ခဲ့လျှင် ဤအနုလောမဉာဏ်မှာလည်း အနိစ္စလို့ပင် ထင်မြင်သည်။ သိခါ ပတ္တခေါင်ထိပ် သင်္ခါရပေက္ခာဉာဏ်မှာတုန်းက ဒုက္ခလို့ ထင်ခဲ့လျှင် ဤအနုလောမဉာဏ်မှာလည်း အနတ္တလို့ပင် ထင်မြင်သည်ဟု သိမှတ်ပါလေ။

ဤဉာဏ်အဆင့်သို့ ရောက်သည့်အခါတွင် အထူးရှုမှတ်စရာလည်း မလိုတော့၊ အသိရယ်လို့လည်း မထင်ရှားတော့ပေ။ အရှုခံရသည့် အာရုံနှင့်တကွ ရှုသိစိတ်ကလေးပါ ရိပ်ခနဲဆိုဖြစ်ပြီး ပျောက်ပျက် ချုပ်ဆုံးသွားသည်မှာ အလွန်တရာ မြန်ဆန်လှပေသည်။

ဥပမာ-ရေငုပ်လိုက်သည့်အခါ ငုပ်လိုက်သည်နှင့် တစ်ပြိုင်နက် ပျောက်သွားတာကို မြင်ရဘိသကဲ့သို့ ပဲဟု သိပါလေ။

ဝိပဿနာဉာဏ်ဆုံးလျှင် ဂေါတြဘူဉာဏ် မဂ်ဉာဏ် ဖိုလ်ဉာဏ်တို့သည်လည်း တစ်ဆက်တည်း ဉာဏ်မီး ကူးစက်ပြီး ဖြစ်သွားကြလေတော့သည်။

အနုလောမမှ ဖိုလ်ဉာဏ်တိုင် ဤဉာဏ်လေးမျိုးတို့ ဖြစ်တုန်း ဖြစ်ဆဲအခါများတွင် အောက်ဉာဏ်များ မှာကဲ့သို့ ပြန်ပြီး ပြောပြခြင်းငှာ မစွမ်းနိုင်ပေ။ ပစ္စဝေက္ခဏဉာဏ်သို့ ရောက်ပြီးမှ အားလုံး တစ်ပေါင်းတည်းကို ဆင်ခြင်ပြီးလျှင် သိနိုင်သော ဉာဏ်မျိုး ဖြစ်လေသည်။

“ မဂ္ဂုပ္ပတ္တိယာ အနုလောမေဟိ ထာမဗလေဟိ သမ္ပန္နံ ဝိပဿနာဉာဏံ အနုလောမဉာဏံနာမ ” ။

(ပဋိသမ္ဘိဒါမဂ်ပါဠိတော်)

မဂ္ဂုပ္ပတ္တိယာ -မဂ်ဉာဏ် ဖြစ်ပေါ်လာခြင်းငှာ၊ အနုလောမေဟိ - လျော်ကန်သော၊ ထာမဗလေဟိ - အားအစွမ်းတို့နှင့်၊ သမ္ပန္နံ - ပြည့်စုံသော၊ ဝိပဿနာဉာဏံ - ရိပ်ခနဲ တစ်ချက်တည်း ပျောက်ပျက်၍သွားသည်ကို သိလိုက်ရသော ဉာဏ်သည်၊ အနုလောမဉာဏံနာမ -မဂ်ရရန် လျော်ကန်လာသော၊ အနုလောမဉာဏ် မည်၏။

ဂေါတြဘူဉာဏ်

အနုလောမဉာဏ်ဖြင့် ရိပ်ခနဲ, လစ်ခနဲ, ဖျပ်ခနဲ, ထိတ်ခနဲ, ဖိုခနဲ, ဟာခနဲဆို ဘာမျှမရှိ ပျောက်ပျက်ကုန်ဆုံး၍ သွားသည်ကို ပိုင်ပိုင်ကြီး သိမြင်ပြီးသည့်နောက် သိစရာမရှိသဖြင့် ဘာကိုမျှ မသိသလို အသိလွတ်သွားသလို သတိလစ်သွားသလို ဖြစ်လာသည့်သဘောကို ဂေါတြဘူဉာဏ်ဟု ခေါ်သည်။

ဤဂေါတြဘူဉာဏ်မှာ နောက်ဆုံး ရိပ်ခနဲ၊ လှစ်ခနဲ၊ ဖျပ်ခနဲ၊ ထိတ်ခနဲ၊ ဟာခနဲဖြစ်၍ သင်္ခါရ
ပျောက်ပျက်ကုန်ဆုံးသွားသည်ကို သိမြင်မှုကလေးပါ ပျောက်သွားပြီးနောက် ထပ်သိစရာ ပေါ်မလာတော့
သိစိတ်လည်း အသစ်ဖြစ်မလာတော့ပေ။* အာရုံနှင့် အသိစိတ်ကလေးတို့မှာ တစ်ပြိုင်တည်း ပြတ်သွားသလို
လွတ်သွားသလို ဖြစ်လာတတ်သည်။

ယခင်က သိမြင်တာတွေမှာ ကြမ်းတမ်းသော သင်္ခါရအာရုံ၏ အပြင်ကနေပြီးလျှင် အာရုံတခြား
သိမှုတခြားအနေဖြင့် သိသည်။ ယခု သိမြင်သည်မှာ သိမ်မွေ့သော အသင်္ခါတသဘော ငြိမ်းအေးနေသော
အာရုံထဲသို့ ဝင်သွားသကဲ့သို့ သိသည်။ ထို့ကြောင့် အာရုံရော အသိစိတ်ပါ တစ်ခါတည်း ပျောက်ပျက်သွား
သကဲ့သို့ ကုန်ဆုံးသွားသကဲ့သို့ ဖြစ်တတ်သည်။

ဤဉာဏ်ဖြစ်ပုံမှာ သိနေကျဖြစ်သော ကြမ်းတမ်းဆင်းရဲသော လောကီသင်္ခါရအာရုံမှ ရိပ်ခနဲ၊
ဖျပ်ခနဲ၊ လှစ်ခနဲ၊ ဟာခနဲဆို ပျောက်ပျက်ကုန်ဆုံးသွားပြီးလျှင် မသိဘူးသေးသော သိမ်မွေ့ ငြိမ်းအေးချမ်း
သာသည် လောကုတ္တရာ အသင်္ခါတအာရုံထဲသို့ ငြိမ်ခနဲ ရှေးဦးစွာ ဝင်သွားသလို သိလာတတ်သည်။

ထို့ကြောင့် ရိပ်ခနဲ၊ ဖျပ်ခနဲ ပျောက်ပျက်သည်ကို သိလိုက်ပြီး သိမ်မွေ့လှသည့်အတွက် ငြိမ်ခနဲ၊
ငြိမ်းအေးသော သဘောထဲသို့ ရောက်သွားသည်ကို မသိလိုက်သလို ဖြစ်သွားသည်။

နောက်တွင် ဆင်ခြင်သော ပစ္စဝေက္ခဏာဉာဏ် ပေါ်လာသည့်အခါမှ အာရုံရော အသိစိတ်ပါ
တစ်ခါတည်း ပျောက်ပျက် ကုန်ဆုံးသွားသည်၊ အသိလွတ်သွားသည်၊ ငြိမ်းအေးသည့်သဘောထဲသို့
ရောက်သွားသည်ဟု ထင်မြင်ရလေသည်။

မှတ်သားသိရှိရန်

- ၁။ ရိပ်ခနဲ ကုန်ဆုံးပျောက်ပျက်သွားသည်ကား ရုပ်နာမ် သင်္ခါရ ပျက်တဲ့သဘောဟု သိမှတ်ပါ။
- ၂။ ပျက်တာကို သိမြင်သည်ကား အနုလောမဉာဏ်၏ သဘောဟု သိမှတ်ပါ။
- ၃။ ငြိမ်းတာကို ရှေးဦးစွာ သိလိုက်သည်ကား ဂေါတြဘူဉာဏ် သဘောဟု သိမှတ်ပါ။
- ၄။ ပျက်သဘောကို သိမြင်မှု ဆုံးသည့်အခါ ငြိမ်းနေတာက နိဗ္ဗာန်သဘောဟု သိမှတ်ပါ။

ဉာဏ်သိခြားနားပုံ

- ၁။ အနုလောမဉာဏ်သည် သစ္စာလေးပါးကို ဖုံးလွှမ်းတတ်သော ကိလေသာအမှိုက်အမှောင်ကို
ပယ်ဖျောက်နိုင်သည်။ နိဗ္ဗာန်ကို အာရုံမပြုနိုင်။
- ၂။ ဂေါတြဘူဉာဏ်သည် နိဗ္ဗာန်ကိုသာ အာရုံပြုနိုင်သည်။ ကိလေသာကိုကား မပယ်ဖျောက်နိုင်။

ဥပ္ပါဒ် အဘိဘုယျိတွာ အနုပ္ပါဒ် ပက္ခန္ဓတိတိ
ဂေါတြဘူ ။ ။ ဗဟိဒ္ဓ သင်္ခါရနိမိတ္တံ အဘိဘုယျိတွာ နိရောဓံ နိဗ္ဗာနံ ပက္ခန္ဓတိ တိ ဂေါတြဘူ။

(ပဋိသန္တိဒါမဂါဠိတော်)

ဥပ္ပါဒ် - ဖြစ်ခြင်းရှိသော သင်္ခါရ အာရုံ၏ ပျက်ပုံကို၊ အဘိဘုယျိတွာ - လွှမ်းမိုးလွန်မြောက် သိလိုက်ပြီး၊
အနုပ္ပါဒ် - ဖြစ်ခြင်းကင်းသော ငြိမ်းသဘောထဲသို့၊ ပက္ခန္ဓတိ - အသိတစ်မျိုး ပြေးဝင်သွားတတ်၏။ ဣတိ -
ထိုကြောင့်၊ ဂေါတြဘူ - နဂိုက သိနေကျ အနွယ်ပြတ်တဲ့ နယ်စပ် ဂေါတြဘူမည်ပေသည်။

ဗဟိဒ္ဓ သင်္ခါရနိမိတ္တံ - သူစိမ်းပြင်ပ တရားအနေဖြင့် ရှုမြင်အပ်သောကြောင့် ဗဟိဒ္ဓအရာ၌တည်သော
သင်္ခါရအာရုံ၏ ပျက်ပုံကို၊ အဘိဘုယျိတွာ - လွှမ်းမိုးလွန်မြောက် သိလိုက်ပြီး၍၊ နိရောဓံ - သင်္ခါရချုပ်ခြင်း
သဘောဖြစ်သော၊ နိဗ္ဗာနံ - ငြိမ်းအေးသည့် နိဗ္ဗာန်အာရုံထဲသို့၊ ပက္ခန္ဓတိ - အသိတစ်မျိုး ပြေးဝင်သွားတတ်၏၊
ဣတိ - ထိုကြောင့်၊ ဂေါတြဘူ - နဂိုက သိနေကျ အနွယ်ပြတ်တဲ့ နယ်စပ်ဂေါတြဘူဉာဏ် မည်ပေ၏။

မဂ်ဉာဏ်ဖြစ်ပုံ

နဂိုက သိနေကျဖြစ်သော သိစရာရုပ်နာမ် သင်္ခါရ အပျက်အာရုံနှင့် သိနေသည့် အသိစိတ်ပါ
ချုပ်ပျောက်သွားသဖြင့် အသိလွတ်သလို သတိလစ်သလို ငြိမ်းသွားသလို ဖြစ်လာပြီးသည့်နောက်တွင်
တစ်ဆက်တည်းပင် သင်္ခါရငြိမ်းသည့် သဘောထဲသို့ ဝင်ရောက်သွားသလို သင်္ခါရငြိမ်းသည့် သဘောထဲတွင်
ဓဏမျှ တည်နေရသလို သိမြင်သည့်သဘောကလေးကို မဂ်ဉာဏ်ဟု ခေါ်သည်။

မန္တလေးမြို့၊ မဟာဗောဓိ ဝိပဿနာရိပ်သာ
ဝိသုဒ္ဓိဉာဏ်စဉ်တရားတော်၊
နာ - ၆၀ - ၆၅

ရှုပွားနေသော လောကီစိတ်အဆုံး ရိပ်ခနဲထိတ်ခနဲတို့ကား ဂေါတြဘူဟု ဆုံးဖြတ်အပ်၏။ ထို့ကြောင့်
ဝိသုဒ္ဓိမဂ်၌...

“ ဥပ္ပါဒ် အဘိဘုယုတိတိ ဂေါတြဘူ ”

ဥပ္ပါဒ် - ပုထုဇဉ်အနွယ်ကို၊ အဘိဘုယုတိ - ရိပ်ခနဲ (ထိတ်ခနဲ ဖြစ်သွားအောင် နှိပ်စက်တတ်၏။
ဣတိတသ္မာ - ထို့ကြောင့် ဂေါတြဘူ - ဂေါတြဘူမည်၏။

“ အနုပညာ ပက္ခန္ဓာတိ ဂေါတြဘူ ”

အနုပညာ - မဖြစ်ဖူးသော အရိယာဇာတ်သို့၊ ပက္ခန္ဓာ - ရိပ်ခဲနဲ့ ဖြစ်ကာ ပြေးဝင်တတ်၏။ ဣတိတသ္မာ - ထို့ကြောင့်၊ ဂေါတြဘူ - ဂေါတြဘူမည်၏။

အရှင်ဗုဒ္ဓဝံသ
ယောဂီပါရူကျမ်း
နာ - ၁၂၉

ချုပ်ဆုံးတာ မြင်မှ၊ မဂ်စစ်ကျ

ဒကာ ဒကာမတွေ ခု တရားအားထုတ်တာ ကဲ... ဖြစ်ပျက်အဆုံးမြင်ပလားဆိုတာ မေးရတယ်။ (မှန်ပါ)၊ ဖြစ်ပျက်က ဒုက္ခသစ္စာ မဟုတ်လား (မှန်လှပါ)၊ အဲ... ဒုက္ခသစ္စာ မြင်နေတုန်းမို့ ဒါ တရား မပြီးသေးဘူး (မှန်လှပါ)၊ ဒီဖြစ်ပျက်တွေ ဒုက္ခသစ္စာတွေ မုန်းနေတယ်၊ ရှုလို့ မုန်းလာပြီဘုရား... ဒီဖြစ်ပျက်တွေကို၊ တရားမပြီးသေးဘူး။

ဟာ... ဖြစ်ပျက်တွေ ရှေ့တွင် ဖျပ်ခနဲ ဆုံးသွားပြီဘုရား... ဆိုတော့ ဖြစ်ပျက်ဟာ ဒုက္ခသစ္စာ၊ ဒုက္ခတွေ ဆုံးသွားပြီ (မှန်လှပါဘုရား)။

အဲဒီကျမှ ဘုန်းကြီးတို့က ဟာ ဦးမြမောင် ပြန်တော့လေဗျာ၊ ခင်ဗျားကိစ္စမရှိတော့ဘူး၊ (မှန်ပါ)၊ ဦးကျော်မောင် ပြန်တော့ဗျာ၊ ဒုက္ခအဆုံး မြင်သွားပြီပေါ့၊ အားထုတ်ရင်း၊ မတ္တနဲ့ (မှန်ပါ)၊ ရှင်းပလား (ရှင်းပါပြီဘုရား)။

မိုးကုတ်ဆရာတော်ဘုရားကြီး
သစ္စာ (၄) ပါး တရားတော်
အမှတ်စဉ် (၁၄) နာ - ၂၂၂

ဘုရားတပည့်တော်တို့ဖြင့် ဖြစ်ပျက်တွေ၏ အဆုံး မြင်ပါပြီဘုရား၊ အနိစ္စလို့ မှတ်၊ အနိစ္စလို့ ရှု၊ အနိစ္စလို့ သိတာနဲ့ပဲ တစ်ပါးသော တရားတွေ မရောဘဲ နေတာနဲ့ ဖျပ်ခနဲ တပည့်တော်တို့ ဖြစ်ပျက်တွေ အကုန်ချုပ်တဲ့ နိဗ္ဗာန်ကြီး မြင်ပါပြီဆိုတော့ ခုနက သုံးဆယ့်တစ်ဘုံ ဒိဋ္ဌိနဲ့ ဝိစိကိစ္ဆာ မကူးတော့ဘူး (မှန်ပါ)၊ မကူးတော့ အပါယ်သွားနိုင်သေးလား (မသွားနိုင်ပါဘုရား)၊ မသွားနိုင်တော့ ဪ-သောတာပန် တည်ပြီလို့ မှတ်လိုက်ပါ၊ သဘောကျပလား (သဘောကျပါပြီဘုရား)။

မိုးကုတ်ဝိပဿနာ လုပ်ငန်းစဉ်တရား
အမှတ်စဉ် (၂၇) နာ - ၂၁၅

တစ်နေ့လာလည်း ဘုရား... ဒီဖြစ်ပျက်ပဲ ဖြစ်လိုက်၊ ပျောက်သွားတာပဲ မြင်တာပဲ၊ ဖြစ်လိုက် ပျောက်သွားတာပဲ မြင်တာပဲ၊ ဒီဖြစ်ပျက်ပဲ ဉာဏ်အောက်ကကို မထွက်သေးပါဘူးဆိုတဲ့ ဥစ္စာ ကိစ္စဉာဏ် မရင့်သေးဘူး (မှန်ပါ) နောက်ကျလာတော့ မြင်ဖန်များလာပြီး သကာလ လာတဲ့အခါကျတော့ ဦးဘရှင်းရေ... ဒီလောင်စာသိမ်း၍ မီးငြိမ်းချင်တဲ့စိတ်ဟာ ပေါ်မလာဘူးလား၊ (ပေါ်ပါတယ်ဘုရား)။

ပေါ်လာတဲ့ အချိန်ကျတော့ ခုနက လောင်စာနဲ့ မီးတွေသည် ငြိမ်းချင်တဲ့သဘောလည်း ပေါ်ပါရော ဖျပ်ဆို ဖြစ်ပျက်ချုပ်တာပဲ၊ ဖြစ်ပျက်ချုပ်တာကို သူမမြင်ရဘူးလား၊ (မြင်ရပါတယ်)၊ ရှုတဲ့ ဉာဏ်ကတော့ အစဉ်အတိုင်း မြင်ရမှာပဲ၊ (မှန်ပါဘုရား)။

အဲဒီမြင်တဲ့ ဉာဏ်သည် ကတဉာဏ် (မှန်ပါ)၊ မီးလောင်နေတာ မြင်တဲ့ ဉာဏ်က (ကိစ္စဉာဏ်ပါ ဘုရား)၊ လောင်စာသိမ်း၍ မီးငြိမ်းတာ မြင်တဲ့ဉာဏ်က (ကတဉာဏ်ပါဘုရား)။

မိုးကုတ်ဝိပဿနာလုပ်ငန်းစဉ်တရား
အမှတ်စဉ် (၁၂) နှာ ၄၇၅

အဲဒီတော့ ရှုရင်းမတ္တနဲ့ ဖျတ်ခနဲ ဒုက္ခတွေ ချုပ်သွားလို့ရှိရင် ဪ...ဒါသည်ကား ဆိုလို့ရှိရင် နိဗ္ဗာန်ဆိုတာ တစ်ခြားလား အောက်မေ့တယ်။ ဒုက္ခသစ္စာကွယ်နေလို့ မမြင်တာပါလားလို့ မှတ်လိုက်စမ်းပါ။

ဒုက္ခသစ္စာပဲ ခင်ဗျားတို့က ဒါ သူ့ကိုဖြင့် တစ်ခါတည်း မလိုချင်ပါဘူးဆိုတော့ “ဖျပ်ခနဲ” မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးလည်း ပြည့်ပါရော ဦးဘသန်းရေ ဒုက္ခဟာ မချုပ်ဘူးလား၊ (ချုပ်ပါတယ် ဘုရား)၊ အဲဒီချုပ်သွား တဲ့နေရာမှာ နိရောဓနိဗ္ဗာန်ပေါ်လာတာပဲ (မှန်ပါ)။

ဪ...ဒုက္ခချုပ်၊ ဒုက္ခချုပ်ဆိုတာ တစ်ခြားလား အောက်မေ့တယ်၊ ခန္ဓာသိမ်း နိဗ္ဗာန်ဆိုတာ တစ်ခြားလား အောက်မေ့တယ်၊ ခန္ဓာက ဒုက္ခသစ္စာ၊ ဒုက္ခသစ္စာ ဉာဏ်အောက်မှာ ပျောက်သွားတယ်။ အဲ...ပျောက်သွားတဲ့သဘောကလေးတွေတော့ ကိုယ့်ဟာကိုယ် သိလိုက်တယ်။ မိမိမှာ ဒုက္ခမရှိတော့ဘူးလို့ မသိဘူးလား၊ (သိပါတယ်ဘုရား)၊ အဲဒီ မိမိမှာ ဒုက္ခမရှိတော့ဘူးလို့ သိတာလေးက မဂ္ဂသစ္စာ၊ ဒုက္ခတွေ မရှိတာက နိရောဓ သစ္စာ၊ (မှန်ပါ) သဘောပါပြီလား၊ (သဘောပါ၊ ပါဘုရား)။

မိုးကုတ်ဝိပဿနာ လုပ်ငန်းစဉ်တရား
အမှတ်စဉ် (၂၃) နှာ ၂၁၁-၂၂၂

အလင်းလာ, အမှောင်ပျောက်

ချုပ်တဲ့ အခါကျလို့ရှိရင် ဪ...ဒုက္ခလည်း ချုပ်သွားပြီ၊ တဏှာ, မာန, ဒိဋ္ဌိလည်း ချုပ်သွားပြီ၊ ဒုက္ခလည်း ချုပ်၊ တဏှာ, မာန, ဒိဋ္ဌိလည်းချုပ်ဆိုသဖြင့် ဒကာ ဒကာမတို့ ခင်ဗျားတို့ကတော့ တဏှာနိရောဓလည်း နိဗ္ဗာန်ပဲ... (မှန်ပါ) ဒီက ဒုက္ခနိရောဓ... (နိဗ္ဗာန်ပါဘုရား) မပေါ်သေးဘူးလား... (ပေါ်ပါပြီဘုရား)။ ဦးဘကြည် ဘာတဲ့တုံး... (ဒုက္ခနိရောဓ နိဗ္ဗာန်ပါ)။

အင်း... ဒီဘက်ကလည်း ဒုက္ခမရှိတာ၊ ဝမ်းထဲမှာလည်း တဏှာ မရှိတာ၊ ဝမ်းထဲက တဏှာမရှိတော့ မဂ္ဂင်ရှစ်ပါး ရှိတယ်လို့ ဆုံးဖြတ်ချက်ချ၊ ရှုနေတဲ့အာရုံ ဖြစ်ပျက်ဒုက္ခမရှိလို့ နိဗ္ဗာန်ရှိတယ်လို့ ဆုံးဖြတ်ချက် ချ... (မှန်ပါ)။

ဝမ်းထဲမှာ ဘယ်သူရှိလို့ တဏှာချုပ်သတုံး... (မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးရှိလို့ပါ) တဏှာ၊ မာန၊ ဒိဋ္ဌိတို့သည် နဂိုတုန်းက ဟဒယဝတ္ထုပေါ်မှာ တွယ်ပြီး ဖြစ်တယ်၊ ဒီပြင်နေရာ တွယ်နိုင်ရဲ့လား... (မတွယ်နိုင်ပါဘုရား)။

အဲဒီမှာ ဒုက္ခလဲပိုင်းခြားသိပါရော မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးလည်း ရောက်ပါရော၊ သူတို့အမြစ်တွယ်မည့် နေရာမှာ မဂ်က အမြစ်တွယ်တယ်... (မှန်ပါ)။

တွယ်တဲ့အခါကျတော့ သူတို့ ဘာဖြစ်သွားသတုံး... (ချုပ်သွားပါတယ်) ချုပ်တော့မှ မလာဘဲနဲ့ချုပ် “အနုပ္ပါဒနိရောဓ” လို့ မှတ်လိုက်ပါတော့၊ သဘောကျပလား... (ကျပါပြီဘုရား)။

သူဖြစ်တဲ့အချိန် ဒီကဒုက္ခချုပ်တဲ့ အချိန်နဲ့ကလည်း ဒကာ ဒကာမတွေက တစ်ပြိုင်နက်မှတ်ပေါ့... (မှန်ပါ) ဘာကြောင့် မှတ်ရမလဲဆိုတော့ ဒီက ဖျတ်... ဆို ပျောက်သွားတဲ့အခါ အလင်းသည်ကား... လို့ဆိုရင် ဖြေးဖြေးထိုးသလားလို့ မေးလို့ရှိရင် အလင်းလာရင် အမှောင်ကပျောက်ရမှာပဲ... (မှန်ပါ) သဘောကျပလား... (ကျပါပြီဘုရား)။

ဒါဖြင့် အလင်းနိရောဓကြီးဟာ ဒကာဒကာမတွေ ဘယ်သူနဲ့ တွေ့ကြုံရပါလိမ့်မတုံး ဆိုရင် ကြည့်နေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်နဲ့ကြုံမှာပဲ... (မှန်ပါ) မကြုံဘူးလား... (ကြုံပါတယ်ဘုရား)။

ဒါဖြင့် ဒီပုဂ္ဂိုလ်သည် မှောင်တာလည်း သိတယ်၊ လင်းတာရော (သိပါတယ်ဘုရား) အင်း... ကိလေသာ မှောင်နေတာကိုလည်း ကိလေသာမရှိလို့ ချုပ်တယ်လို့ သူမသိဘူးလား... (သိပါတယ် ဘုရား)။

ဒုက္ခမရှိလို့နိရောဓ ပေါ်လာတယ်လို့ရော... (သိပါတယ်ဘုရား) ဒါကြောင့် တစ်ပြိုင်နက်ဟောတာ... (မှန်ပါ)။

ကိလေသာမရှိတော့ အမှောင်ဘယ်နှယ်နေသတုံး... (လင်းပါတယ်ဘုရား) ဒီအမှောင် ဘာဖြစ်လို့ မရှိရသတုံး... ဆိုတော့ ဒီက နိရောဓအရောင်ကြောင့်... (မှန်ပါ) သဘောကျပလား... (ကျပါပြီဘုရား)။

ဒါဖြင့် သမုဒယနဲ့ ဒုက္ခသည် ဘယ်သူရှေ့ ဘယ်သူနောက် ချုပ်လေ့ရှိသလဲ (တစ်ပြိုင်နက်ပါဘုရား) တစ်ပြိုင်နက်ချုပ်တယ်၊ သူတို့နှစ်ခုကို အမှောင်ထားလိုက်ဗျာ... (မှန်ပါ) မဂ္ဂနဲ့ နိရောဓသည် ဒကာဒကာမတို့ မဂ်ပေါ်တာနဲ့ ဒီကမြင်တာနဲ့ဟာ ဘယ်သူရှေ့ ဘယ်သူနောက်တုံး... လို့ မေးရင် ဘယ်နှယ်ဖြေကြမလဲ... (တစ်ပြိုင်နက်ပါဘုရား)

ဒါဖြင့် သူက အာရမ္မဏ ပစ္စယောရော... (ဟုတ်ပါတယ်) သို့သော်လည်း ပုရေဇာတကို မယူနဲ့ ပုရေဇာတဆိုရင် နိဗ္ဗာန်ဟာ ရှေ့ကဖြစ်နှင့်နေတဲ့ အဓိပ္ပာယ်ရောက်သွားမယ်... (မှန်ပါ) ဘုရား၊ သဘောကျပလား... (ကျပါပြီဘုရား)။

အာရမ္မဏပစ္စယောနဲ့ အဓိပတိပစ္စယောယူ... (မှန်ပါ)။

သူသည် အာရုံအဖြစ်နဲ့ သူ့ကို ကျေးဇူးမပြုဘူးလား (ပြုပါတယ်ဘုရား) အဓိပတိအဖြစ်နဲ့ရော
ကျေးဇူးမပြုဘူးလား... (ပြုပါတယ်ဘုရား)

မိုးကုတ်ဝိပဿနာလုပ်ငန်းစဉ်တရား။
အမှတ်စဉ် (၂၈) နာ - ၂၉၀ - ၂၉၃

ချုပ်ငြိမ်းတာ မြင်, မဂ်စစ်ပင်

- ဆရာ ။ ။ “အလင်းနိရောဓကြီးဟာ ဒကာ ဒကာမတွေ ဘယ်သူနဲ့ တွေ့ကြုံရပါလိမ့်မတုန်းဆိုရင်
ကြည့်နေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်နဲ့ ကြုံရမှာပဲ”
ဤစကားရပ်၌ “အလင်းနိရောဓကြီး” လို့ ဆိုခြင်းဟာ ဖြစ်ပျက် ဒုက္ခချုပ်ရာ နိရောဓ
(နိဗ္ဗာန်) ကြီးကို “အလင်းကြီး အဝင်းကြီး” လို့ ဆိုလိုရင်း မဟုတ်ပါဘူး။ ကိလေသာကို
အမှောင်နဲ့တင်စားပြီး နိရောဓနိဗ္ဗာန်ကြီးကို အလင်းနဲ့ တင်စားကာ အလင်းရောက်သည်
နှင့် တစ်ပြိုင်နက်အမှောင်ပျောက်သကဲ့သို့ မဂ်သည် နိရောဓနိဗ္ဗာန်ကြီးကို အာရုံပြု
လိုက်ရသည်နှင့် တစ်ပြိုင်နက် ဆိုင်ရာ ကိလေသာကို အကြွင်းမဲ့ ပယ်သတ်လိုက်သဖြင့်
ကိလေသာချုပ်သွားတဲ့ အဓိပ္ပာယ်ကို ဟောလိုရင်း ဖြစ်ပါတယ်။
- ယောဂီ ။ ။ မှန်လှပါအရှင်ဘုရား။
- ဆရာ ။ ။ ဒီအဓိပ္ပာယ်နဲ့ ပတ်သက်ပြီး ကျေးဇူးတော်ရှင် မိုးကုတ်ဆရာတော်ဘုရားကြီး ကိုယ်တိုင်
အောက်ပါအတိုင်း ဟောတော်မူထားတာကို ရှုပါဦး။
“နိဗ္ဗာန် - ဆိုတာ ဒကာ ဒကာမတို့ ဝိုင်းဝိုင်းကြီးလည်း မဟုတ်ဘူး၊ ရှည်ရှည်ကြီးလည်း
မဟုတ်ဘူး၊ ဝိုင်းဝိုင်းကြီးဆိုရင်လည်း အဝိုင်းပျက်ဦးမှာပဲ။ (မှန်ပါ) ရှည်ရှည်ဆိုရင်လည်း
အရှည်ကျိုးသွားမယ် (မှန်ပါ)။ သဘောကျပလား (ကျပါပြီဘုရား)။ အဲဒီတော့ နိဗ္ဗာန်သည်
ဝိုင်းဝိုင်းလား၊ ရှည်ရှည်လား၊ လင်းလင်းလား၊ မှောင်မှောင်းလား၊ လင်းလင်းဆိုလို့ရှိရင်
မှောင်လိမ့်ဦးမယ်၊ လင်းတာလည်းရုပ်၊ မှောင်တာလည်း ရုပ်ပဲ (မှန်ပါ)။ ဒါတွေလည်း
မဟုတ်ပါဘူးတဲ့၊ ဖြစ်ပျက်ဆုံးပြီးသကာလ “ဪ... ဒုက္ခမရှိတဲ့နေရာ ဒါကိုး”
လို့ ဉာဏ်က ဆုံးဖြတ်ချက်ချပြီး လုပ်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်မှာ မြင်ပါလိမ့်မယ်”
ကဲ... ကျေးဇူးတော်ရှင် မိုးကုတ်ဆရာတော်ဘုရားကြီးကိုယ်တိုင် ဒီလို ဟောတော်မူထား
တဲ့အတွက် ဒုက္ခချုပ်ငြိမ်းတာကို ဂေါ်တြာဉာဏ်က အထင်အရှားမြင်လိုက်ရပြီး တစ်ဆက်
တည်း ဒုက္ခချုပ်ငြိမ်းရာကို မဂ်ဉာဏ်က အာရုံပြုလိုက်တယ်ဆိုရင် အဲဒါ အာရုံကလည်း

နိဗ္ဗာန်အစစ်လို့ မှတ်ပါ။ အာရမ္မဏိက ဖြစ်တဲ့ မဂ်ကလည်း မဂ်အစစ်လို့ ဆုံးဖြတ်ပါ။
ရှင်းရဲ့လား။

ယောဂီ ။ ။ ရှင်ပါအရှင်ဘုရား။

ဝင်းလင်းရောင်ဝါ, နိဗ္ဗာန်မဟုတ်ပါ

ဆရာ ။ ။ အချို့သော ဆရာတို့က “နိဗ္ဗာန်ကို လင်းဝင်းသော အရောင်ရှိသည်” လို့ ဆိုကြပါတယ်။ မိုးကောင်ကင်ပြည့်မျှ လင်းဝင်းသော အရောင်ကြီးကို (သို့မဟုတ်) နေဝန်းတမျှ လင်းဝင်းသော အရောင်ကြီးကို ဝင်းခနဲ ဦးဖြင့်တိုက်လိုက်ရဘိသကဲ့သို့ မြင်လိုက်ရသည်နှင့် (သို့မဟုတ်) ဟတ္ထပါဒ်အတွင်းမှာ လင်းဝင်းသောအရောင်ကြီးကို မြင်လိုက်ရသည်နှင့် ဖြစ်ပျက်သင်္ခါရတွေ ချုပ်ပျောက်သွား၏လို့ မိန့်ဆိုကြပါတယ်။ တကယ်လို့ ထိုဆရာတို့ မိန့်ဆိုသည့်အတိုင်း နိဗ္ဗာန်ဟာ လင်းဝင်းသော အရောင်ရှိတာ မှန်ပါလျှင် (ဝါ) လင်းဝင်း သောအရောင်ဟာ နိဗ္ဗာန်၏ သဘောဓာတ်ဖြစ်တာ မှန်ပါလျှင် ထိုအလင်းဓာတ်ကြီးဟာ ဝင်းခနဲဖြစ်ပေါ်ပြီးနောက် ချက်ချင်းချုပ်ပျောက်မသွားတန်ရာ၊ ချုပ်ပျောက်မသွားဘဲ ခိုင်မြဲနေတန်ရာပါ၏။ ဘာလို့လဲဆိုရင် နိဗ္ဗာန်မှာ သင်္ခါရဟူ၍ ဖြစ်ပေါ်ခြင်း မရှိသဖြင့် ချုပ်ပျောက်ခြင်းလည်း မရှိပါ။ ယခုမူ ထိုဝင်းခနဲ ပေါ်လာတဲ့ အလင်းဓာတ်ကြီးဟာ ဖြစ်ပျက်သင်္ခါရတို့နှင့်အတူ ဉာဏ်အောက်မှာ ချုပ်ပျောက်သွားတာကို တွေ့သိရပါတယ်။ ထိုအလင်းဓာတ်ကြီးဟာ သင်္ခါရတရားဖြစ်လို့သာ ဖြစ်ပျက်သင်္ခါရတွေနဲ့ အတူတကွ ချုပ်ငြိမ်းသွားတယ်လို့ မယူဆသင့်ဘူးလား။

ယောဂီ ။ ။ ယူဆသင့်ပါ အရှင်ဘုရား။

ဆရာ ။ ။ ဒီအယူအဆကို “သူများယောင်လို့ ယောင် အမောင်တောင်မှန်း မြောက်မှန်း မသိ” သဘောနဲ့ ပြောဆိုတင်ပြတာ မဟုတ်ပါ။ ယောဂီ၏ ကိုယ်တွေ့စိတ်တွေ့သဘောအရ တင်ပြတာ ဖြစ်ပါတယ်။ ဖြစ်ပျက်သင်္ခါရတွေ ချုပ်ဆုံးခါနီး ကပ်ကပ်လေးအချိန်မှာ ပညာကံသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်၏ သန္တာန်၌ ကိလေသာကလည်း ကုန်မတတ် ပါးလှပ်နေ ပါတယ်။ ဝိပဿနာရှုစိတ်ကလေးကလည်း ကိလေသာတို့မှ ကင်းဝေးစင်ကြယ်လို့ နေပါ တယ်။ အရှုခံ လှုပ်ရှားမှု ဖြစ်ပျက်ကလေးသည်ပင် ကြည်လင်ဝင်းလက်နေပါတယ်။ ထိုကဲ့သို့ ဝင်းခနဲ တည်ငြိမ်စွာ ဖြစ်ပေါ်သော အလင်းရောင်ကိုဖြစ်စေ၊ လှုပ်ရှားမှုနှင့်တကွ ဖြစ်ပေါ်သော အလင်းရောင်ကိုဖြစ်စေ မြင်ရင်းမတ္တ ဖျပ်ခနဲ ဖြစ်ပျက်သင်္ခါရတွေ ချုပ်ဆုံး

သွားတယ်။ အဲဒီချုပ်ဆုံးတဲ့အထဲမှာ အလင်းရောင်ပါ တစ်ပါတည်းပါသွားပါတယ်။ သဘောပေါက်ရဲ့လား။

။ သဘောပေါက်ပါ အရှင်ဘုရား။

။ တကယ်တော့ နိဗ္ဗာန်ဆိုတာ သင်္ခါရတရားဟူသမျှ မြူမှုမကျန် ချုပ်ငြိမ်းမှုသဘော ဓာတ်ကြီးပါ။ တကယ်လို့ နိဗ္ဗာန်မှာ သိမ်မွေ့သော အလင်းဓာတ် အဝင်းဓာတ်ရှိတယ်လို့ ယူရင် နိဗ္ဗာန်မှာ ရုပ်ထူးရှိတယ်လို့ ယူတဲ့သဘော သက်ရောက်နေပါတယ်။ ဒီအယူအဆနှင့် ပတ်သက်၍ ကျေးဇူးတော်ရှင် မဟာစည်ဆရာတော်ဘုရားကြီးသည် သီလက္ခန္ဓာ၊ ကေဝဋ္ဌ သုတ်လာ “ဝိညာဏံ အနိဒဿနံ၊ အနန္တံ သဗ္ဗတော ပဘံ” အစရှိတဲ့ ဂါထာကို ထုတ်ပြပြီး ရေးသားမိန့်ဆိုထားချက်မှာ...

“(နိဗ္ဗာန်သည်) နေရောင် လရောင် ကြယ်ရောင် ဓာတ်မီးရောင်တို့ကဲ့သို့ ဝင်းပြောင် တောက်ပသည်” ထိုသို့ယူလျှင် “အနိဒဿနံ” ဟူသော ရှေ့နားက ပုဒ်နှင့်ပင် ဆန့်ကျင် လေရာ၏။ “အနိမိတ္တပစ္စုပ္ပန်” ဟူသည်နှင့်လည်း ဆန့်ကျင်ရာ၏။ ပြပြီးခဲ့သော မိလိန္ဒပဉ္စာနှင့် ဆန့်ကျင်ရာ၏။ နိဗ္ဗာန်၌ ရုပ်တရားမရှိဟုဆိုသော ပါဠိအဋ္ဌကထာ အလုံးစုံ တို့နှင့်လည်း ဆန့်ကျင်ရာ၏။

ထို့ပြင် ဖြစ်ထိုက်သော ကိလေသာ၊ ခန္ဓာတို့၏စင်စစ် မဖြစ်ပေါ်ဘဲ ငြိမ်းခြင်းသဘောသည် လင်းလင်းဝင်းဝင်းကြီး မဟုတ်တန်လေရာ၊ ဟုတ်မှန်ပါက “နိဗ္ဗာန်ဟူသည်မှာ လင်းလင်း ဝင်းဝင်းကြီးပင်” ဟူ၍ လွယ်ကူစွာပင် ပါဠိအဋ္ဌကထာတို့၌ ပြဆိုလေရာ၏။ ရာဂက္ခယော - စသည်ဖြင့်လည်းကောင်း၊ သဗ္ဗသင်္ခါရသမထော - စသည်ဖြင့်လည်းကောင်း၊ အနုပ္ပါဒေါ - စသည်ဖြင့်လည်းကောင်း၊ ကိလေသာ သင်္ခါရတို့မှ ပြောင်းပြန် ဆန့်ကျင်ဘက်ပြုလျက် အသိခက်သော အမည်တို့ကို မပြဆိုတန်လေရာ၊ နက်နက်နဲနဲဆင်ခြင်ပါလေ”

ကျေးဇူးတော်ရှင် မဟာစည်ဆရာတော်ဘုရားကြီးရဲ့ အထက်ပါ မိန့်ဆိုရေးသားချက်အရ လည်း ထိုလင်းလင်းဝင်းဝင်းကြီးကို “နိဗ္ဗာန်” လို့ မယူသင့်ပါ။

။ မှန်ပါ၊ မယူသင့်ပါ အရှင်ဘုရား။

။ စင်စစ်ကတော့ လင်းလင်းဝင်းဝင်းကြီးကသာ နိဗ္ဗာန်မဟုတ်တာပါ။ အဲဒီ လင်းလင်း ဝင်းဝင်းကြီးနှင့်တကွ ဖြစ်ပျက်သင်္ခါရတို့၏ ချုပ်ဆုံးမှု ချုပ်ငြိမ်းမှုသဘောကတော့ နိဗ္ဗာန် ဟုတ်ပါတယ်။ သို့ရာတွင် ဒီလို ဖြစ်ပျက်ချုပ်ခါနီးတဲ့ ယောဂီတိုင်းမှာ လင်းလင်းဝင်းဝင်း ကြီး ပေါ်စမြဲတော့ မဟုတ်ပါဘူး။ လင်းလင်းဝင်းဝင်းကြီး မပေါ်ဘဲ သာမန်အခြေအနေမှာ ဖြစ်ပျက်ချုပ်သွားတဲ့ ယောဂီများလည်းရှိပါတယ်။ အဲဒီတော့ ပညာကဲတဲ့ ယောဂီများမှာ

ယောဂီ ။
ဆရာ ။

ယောဂီ ။
ဆရာ ။

(သို့မဟုတ်) ပညာကဲတဲ့ အကြိမ်မှာ လင်းလင်းဝင်းဝင်းဝင်းကြီး ပေါ်ပြီး (သို့မဟုတ်) လင်းလင်းဝင်းဝင်း အရောင်နှင့်တကွသော ဖြစ်ပျက်အစုလေးဟာ ဖယောင်းတိုင် မီးကို လေအားကောင်းကောင်းနှင့် မှုတ်လိုက်သလို ဟုတ်ခနဲ ချုပ်ပျောက်သွားတတ်ပါတယ်။

ယောဂီ ။ ။ မှန်ပါ။ ချုပ်ငြိမ်းတာမြင်၊ မဂ်စစ်ပင် မဟုတ်ပါလား အရှင်ဘုရား။

သိ - မသိ - သိ, သုံးချက်ညှိ

ဆရာ ။ ။ ဟုတ်ပါတယ်။ ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်ဟာ ဝိပဿနာဉာဏ်စဉ်အတိုင်း မှန်မှန်ကန်ကန်တက်လာပြီး သင်္ခါရုပေက္ခာခေါင်ထိပ်မှသည် အနုလောမဉာဏ် ဆက်၍ ဖြစ်ပေါ်ကာ ဂေါတြဘူဉာဏ် ရောက်သောအခါ၌ ဖြစ်ပျက်လေးတစ်ခု, (သို့မဟုတ်) ဖြစ်ပျက်လေးတစ်ခုဟာ ရှုမြင်နေတဲ့ ဉာဏ်အောက်မှာ ရှုမြင်နေရင်း မတ္တ ဖျတ်ခနဲ ရိပ်ခနဲ အဆုံးသတ်ချုပ်ပြတ်သွားတာကို သိလိုက်ရမယ်၊ မြင်လိုက်ရမယ်၊ အဲဒီလို ယတိပြတ် မချုပ်ဆုံးခင် မြင်တာကတော့ အနုလောမဉာဏ်နဲ့ မြင်တာဖြစ်တယ်။ အနုလောမဉာဏ်က ချုပ်ခါနီး ဖြစ်ပျက်အပေါ်မှာ “အနိစ္စ” ဟု ဖြစ်စေ၊ “ဒုက္ခ” ဟု ဖြစ်စေ၊ “အနတ္တ” ဟု ဖြစ်စေ တစ်ခုသောလက္ခဏာ ကို ဆင်ခြင်ထင်မြင်လိုက်သည်နှင့် တစ်ဆက်တည်း လျင်မြန်စွာ ဂေါတြဘူဉာဏ်က ထိုဖြစ်ပျက်၏ အဆုံးကို ဖျပ်ခနဲ ရိပ်ခနဲ တိခနဲ လျင်မြန်စွာမြင်ပြီး၊ ထိုဖြစ်ပျက်နှင့်အတူ ရှုသိနေသော အသိစိတ်ပါ တစ်ပါတည်း လျင်မြန်စွာ ချုပ်ဆုံးသွားရမယ်။ အသိစိတ်လေး ဟာ ထိုချုပ်ဆုံးမှုနယ်ထဲသို့ လျင်မြန်စွာ ပြေးဝင်ပျောက်ကွယ်သွားသလို ထင်လိုက်ရမယ်။ သဘောပေါက်ရဲ့လား။

ယောဂီ ။ ။ သဘောပေါက်ပါ အရှင်ဘုရား။

ဆရာ ။ ။ အဲဒီလို လျင်မြန်စွာ နောက်ဆုံး မြင်ထင်လိုက်ပြီး ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်ဟာ တစ်ဆက်တည်း မသိနယ်ထဲသို့ ခဏကလေး (ခေတ္တမျှ) ကျရောက်သွားတယ်။ ပြီး မကြာခင် ချက်ချင်း ဆိုသလို ပြန်အသိဝင်လာတယ်။ “ဘာဖြစ်သွားပါလိမ့်မလဲ၊ ရှုရင်းမတ္တ ဖြစ်ပျက်ရော ကိုယ်ရော စိတ်ပါ ဖျပ်ခနဲ ပျောက်ထွက်သွားတယ်” စသည်ဖြင့် တွေးတောဆင်ခြင် မိတယ်။ အဲဒီတော့ ဒီဖြစ်စဉ်ကို တစ်လုံးချင်း ကောက်ယူလိုက်ရင် “သိ-မသိ-သိ” လို့ ဖြစ်လာပါတယ်။ ဒီသုံးချက်ညီမှသာလျှင် မဂ်အစစ်ကျတာ အမှန်ဖြစ်ကြောင်းကို ကောင်းကောင်းသိထားဖို့ လိုပါတယ်။ ရှင်းကော ရှင်းရဲ့လား။

ယောဂီ ။ ။ ရှင်းပါ အရှင်ဘုရား။

နိဗ္ဗာန်ရှာစိတ်နဲ့ ဘဝင်စိတ်

ဆရာ ။

ကောင်းပြီ၊ ဒါဆိုရင် ကျန်နေတဲ့ မဂ်တုဝင်တတ်ပုံလေး နှစ်မျိုးကို ဆက်ရှင်းပါဦးမယ်။ အဲဒါက ဘယ်လိုလဲဆိုတော့ မုန့်တုကမျတာဉာဏ်ရောက်တဲ့အခါ ၃၁ ဘုံ ဒုက္ခမြို့မှ လွတ်မြောက်လိုတဲ့ စိတ်ကလေးဟာ ဖြစ်ပျက်ကိုရှုရှင်းမှ ခဏကြာမျှ ပျောက်၊ ပျောက်သွား တတ်ပါတယ်။ အဲဒီအခါ ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်ဟာ သတိလစ်၊ လစ်သွားတယ်။ နောက် သိပ်မကြာ ခင်မှာပဲ သတိပြန်ရပြီး ဖြစ်ပျက်ကို ပြန်ရှုပြန်တယ်။ “ဒီဉာဏ်အတွင်း ဒီလိုရှုရှင်းမတ္တ သတိလစ်၊ လစ်သွားတာဟာ တခြားမဟုတ်ဘူး။ စိတ်ကလေးက ဖြစ်ပျက်အာရုံမှ ရုန်းထွက်ပြီး လွတ်မြောက်ရာကို ရှာတာပဲ” လို့ ရေဦးမြို့၊ ပြည်တော်မင်းလေးပါး တောရဆရာတော်ကြီးက မိန့်တော်မူပါတယ်။ ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်က ဒါကို မသိတော့ အဲဒီလို လစ်သွားရင် “မဂ်ကျပြီ၊ ဖိုလ်ရပြီ” လို့ ထင်တတ်ပါတယ်။ ဒီအချက်ကိုလည်း ယောဂီ ပုဂ္ဂိုလ်များ သိထားရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။

ယောဂီ ။

။ မှန်လှပါ အရှင်ဘုရား။

ဆရာ ။

နောက်တစ်မျိုးက ဘာလဲဆိုရင် သင်္ခါရုပေက္ခာဉာဏ် ရှေ့ပိုင်းလောက်မှာ စိတ်ကလေးဟာ ဖြစ်ပျက်ကို ပေါ့ပေါ့ပါးပါး ရှုရှင်းမှ ခဏကြာ၊ အတော်ကြာမျှ ပျောက် ပျောက်သွားတတ် ပါတယ်။ သတိ လွတ်၊ လွတ်သွားခြင်းပါပဲ။ ခဏကြာ၊ အတော်ကြာတော့လည်း ပြန် သတိဝင်လာပြီး ပေါ့ပေါ့ပါးပါးပဲ ဖြစ်ပျက်ကို ပြန်ရှုနေတတ်ပါတယ်။ အဲဒါ ဘာဖြစ်တာလဲ ဆိုတော့ ဘဝင်ခြားတယ် မှတ်ပါ။ ဖြစ်ပျက်ကို ထင်ရှားစွာ ရှုမြင်နေတဲ့ ဝီထိစိတ်တို့၏ အကြားမှာ မထင်ရှားတဲ့ ဘဝင်စိတ် ခြားတာ ဖြစ်ပါတယ်။ ဒီလို ဘဝင်စိတ်ခြားတာကို လည်း မသိတဲ့ ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်များမှာ “မဂ်လား၊ ဖိုလ်လား” ထင်ယောင်ထင်မှား ဖြစ် တတ်ကြပါတယ်။ ဒါကြောင့် “မဂ်အတုနှင့် မဂ်အစစ်” ကို ပိုင်းခြားသိမြင်တတ်ဖို့ မိမိစွမ်းနိုင်သမျှ မေတ္တာထားပြီး ကြိုးစားတင်ပြရခြင်း ဖြစ်ပါတယ်။

ယောဂီ ။

။ အကျိုးများကြမှာ ဧကန်ပါ အရှင်ဘုရား။

ဆရာ ။

။ မဂ်၊ ဖိုလ်တို့နှင့် ပတ်သက်၍ မြဲရာသံပတ်ဖြစ်ကြရအောင် အောက်ပါဆရာမြတ်တို့၏ ရေးသားမိန့်ဆိုချက်တို့ကိုလည်း သေချာစွာ ဆက်လက်ရှုပါဦး။

ယောဂီ ။

။ မှန်လှပါ အရှင်ဘုရား။

တိကျသဲကွဲ ချုပ်ပြတ်စဲ

အို ယောဂီ -

သင်သည် တိဟိတ်အတန်းအစားဖြစ်အံ့ -

သင့်မှတ်ချက်တို့သည် တစ်ချက်ထက် တစ်ချက်၊ တစ်နံနက်ထက် တစ်နံနက်၊ တစ်ရက်ထက် တစ်ရက် ညဏ်အမြင်တိုးတက်၍ လာချေ၏။ သဒ္ဓါ၊ ဇွဲ၊ သတိ၊ အသိတို့သည် အားပြိုင်အဖြစ်ဖြင့် တစ်ခဲနက် စုစည်းလာချေ၏။ မြေညီညီလမ်းကောင်းကောင်း၌ နွားကောင်းတစ်ရှဉ်း သွားနေဘိသို့ လျင်မြန် သွက်လှချေ၏။

ထိုသို့ အားကောင်းအားပြိုင်တို့ဖြင့် ရှုကြည့်နေရင်းက-

- * အသိလေးသည် ရှေ့သို့ တဟုန်ထိုးလည်း တိုးတက်သွားချေသေး၏။
- * အားမတန်သေးလျှင် နောက်သို့လည်း ပြန်လည်၍ နားဘိသို့ ငြိမ်သက်စွာ လှုပ်ရှားနေတတ်၏။

ဤသည်ပင် ဝုဋ္ဌာနဂါမိနီ ဝိပဿနာမဂ်သို့ တဟုန်ထိုး တက်သွားသော ဉာဏ်ဟု ခေါ်ချေ၏။ သမားရိုးကျမှ သွက်လက်လှုပ်ရှားလာမှုကို ဆိုချေ၏။

ဤသို့ နှစ်ကြိမ်၊ သုံးကြိမ်မျှ အားစမ်းပြီး၍ မိမိအင်အားပြည့်ဝနေကြောင်း ခိုင်လုံစွာ သိရှိသွားသော အခါတွင်ကား ဖြစ်ပျက်မြင်နေရာမှ ဖြစ်ပျက်ချုပ်ဆုံးရာဘက်သို့ မြောင်းကို တစ်အားလွှဲခုန်လိုက်သော ယောက်ျားကဲ့သို့ အရှိန်ပြင်းစွာ ကျရောက်သွားချေတော့၏။

ဤနေရာ၌ အချို့ကား နွယ်ကြိုးကို ဓားဖြင့် တိခနဲ ဖြတ်တောက်ချလိုက်ဘိသို့ သစ်ပင်မှ ကျလာသောသူ သစ်ပင်မှအလွတ် မြေပြင်သို့ မသက်မီ လမ်းခုလပ်၌ ဟာခနဲဖြစ်သွားဘိသို့ စသည်ဖြင့် မိမိတို့ သဘောပေါက်သလို အစစ်ခံတတ်ကြချေ၏။

ထိုချုပ်ပြတ်မှုကို သိနေလျက်က အအေးဓာတ်၊ အငြိမ်းဓာတ်ကြီးသည် ရေခဲရေသွန်းအချခံရဘိသို့ တစ်ဆက်တည်းကြီး ပူးတွဲပါရှိချေ၏။ ချုပ်ပြတ်မှုသည် တစ်မှတ်စာမျှသာဖြစ်၍ ထိုအေးမှု၊ ငြိမ်းမှုကား နှစ်မှတ်စာ၊ သုံးမှတ်စာမျှ အချိန်ကြာညောင်း၏။

ထိုအငြိမ်းဓာတ်ကြီးကို ခံစားရပြီး နောက်ပိုင်းတွင်ကား ပြန်လည်သတိဝင်လာပြီး သင်သည် ဝန်ထုပ်ကြီးတစ်ခု ဖြုတ်ချလိုက်ပြီးဖြစ်၍ ပေါ့ပါးသွားသကဲ့သို့ စိတ်ပေါ့ပါးနေတတ်၏။ သို့မဟုတ် မတွေ့စဖူး အတွေ့ထူးသဖြင့် ကတုန်တယင်ကြီးလည်း ဖြစ်နေတတ်၏။ ရှုကွက်နှင့် မှတ်စိတ် မတည့်ဘဲလည်း လွဲချော်နေတတ်ချေသေး၏။

ထို့နောက် သင်ရရှိထားသော အငြိမ်းဓာတ်ကို ပြန်ပြောင်းအောက်မေ့လျက်က စမြို့ပြန် ခံစားနေ သော စိတ်များလည်း များစွာဖြစ်တတ်ချေ၏။

အစစ်နှင့်အတု

အို ယောဂီ -

အစစ်ဆိုသည်မှာ မဂ်သို့ ဆိုက်လျက်၊ ဖိုလ်ဇောများ ကျခြင်းကို ဆို၏။

အတုဆိုသည်မှာ ပီတိအားအကောင်းလွန်ခြင်းကြောင့်ဖြစ်စေ၊ ပဿဒ္ဓိဥပေက္ခာတို့ အားကောင်းလွန်းခြင်းကြောင့်ဖြစ်စေ၊ ဝီရိယလွန်သွားသဖြင့် စိတ်တစ်ချက်စာ ပြန်သွားခြင်းကြောင့်ဖြစ်စေ၊ ဆန္ဒအားနည်းသဖြင့် ထိနမိဒ္ဓဝင်လာခြင်းကြောင့်ဖြစ်စေ သမာဓိလွန်ကဲ ဉာဏ်အားများနည်းပါးခြင်းကြောင့် တစ်မှတ်စာမျှ ပြတ်တောက်သွားတတ်ချေ၏။ ၎င်းတို့ကို အတုဆိုရချေ၏။

ဤသင်္ခါရမှ လွန်မြောက်လျက် သင်္ခါရချုပ်ရာ နိဗ္ဗာန်သို့ မျက်မှောက်ပြုသူသည်ကား မချုပ်ပြတ်မီ နှစ်မှတ်စာ၊ သုံးမှတ်စာ အလိုကပင်စတင်လျက် အသိဉာဏ်သည် သွက်လက်လှုပ်ရှားလျက်လာချေ၏။

သင်သည် ထိုသို့ သွက်လက်မှုမရှိဘဲ ချုပ်ငြိမ်းအံ့၊ အစစ် မဟုတ်သေး။ အကယ်၍ ချုပ်ပြတ်ပုံတို့ကို တိကျသဲကွဲစွာ မသိဘဲလျက် ချုပ်ပြတ်သွားမှန်းသာသိအံ့၊ အစစ်မဟုတ်သေး။

ထိုချုပ်ပြတ်ပြီးနောက်တွင်လည်း သင်သည် အမှတ်ကောင်းမြဲ ကောင်းနေသည်ဖြစ်အံ့၊ အစစ်မဟုတ်နိုင်သေး။ သို့သော်လည်း မချုပ်မီ သွက်လက်မှုရှိ၏။ ချုပ်ပြီးနောက်လည်း အမှတ်ကောင်းမြဲ ကောင်းနေပြန်၏။ ထိုအခါ အစစ်ဖြစ်နိုင် မဖြစ်နိုင်ကို ၎င်းနောက်ပိုင်း အာရုံခံစားပုံများနှင့် ချိန်ထိုးကြည့်ပါလေ။

* အရိယာဇာတ်၏ အမြင်သည် ပုထုဇဉ်နှင့် ပြောင်းပြန်ပင်တည်း။

* အရိယာဇာတ်၏ အမူအရာသည် ပုထုဇဉ်နှင့် ဖီလာပင်တည်း။

မျက်စိလည်နေသူ မျက်စိလည်ပြေသကဲ့သို့ ဖြစ်နေမှ ဉာဏ်အစစ်ဟု ဆုံးဖြတ်ပါလေ။

ရှုကွက်တွင်းရှိ ဉာဏ်အမြင်သည်လည်း လက်ရှိမြင်နေကျမှ ဆုတ်နှစ်လျက် အောက်ဆင့် ဥဒယဗ္ဗယ ဉာဏ် အမြင်မျိုး ဖြစ်နေတတ်၏။ ထိုအောက်ကား ကျရိုးထုံးစံမရှိပြီ၊ အကယ်၍ မြင်နေကျအတိုင်း မြင်နေတုန်းဆိုလျှင် အစစ်မဖြစ်နိုင်ပြီ၊ သင်္ခါရနှင့် ဥဒယဗ္ဗယတို့ကား အနုအရင့်သာ ကွာခြားလှ၍ ဆုံးဖြတ်ရန် ခဲယဉ်းလှ၏။ လယ်တီဆရာတော်ဘုရားကြီးကား အစစ်ဟုတ်မဟုတ် ခုနစ်နှစ်မျှ စောင့်ကြည့်ဟု မိန့်မှာခဲ့ချေပြီ။

မဂ်ဖိုလ်သို့ ဆိုက်ပြီးသူ၏ အပြောသည် ရတနာသုံးပါး၌ သဒ္ဓါထက်သန်မှုအားကြီးနေတတ်၏။ အဆိုးမှန်သမျှ အကောင်းမြင်ဖြင့် ကြည့်လေ့ရှိတတ်၏။ သို့ကြောင့် ခွင့်လွှတ်စိတ်ကို အမြဲ မွေးစားထားတတ်ချေ၏။ အဆင်းအင်္ဂါလက္ခဏာများသည်လည်း ကြည်လင်ရွှင်ပြနေတတ်၏။ အကယ်၍ ဖျားနာနေသည့်တိုင် မျက်နှာအဆင်း ညှိုးနွမ်းခြင်းမရှိပြီ။

လျှပ်တစ်ပြက်ဉာဏ်စဉ်များ

အိုယောဂီ-

သင်၏ ရုပ်ဓာတ်၊ နာမ်ဓာတ်တို့ မချုပ်ပြတ်မီနှင့် ချုပ်ပြတ်ပြီးစလေးမှာ -

- ၁။ အသိဉာဏ်လေး သွက်လက်စွာ တိုးတက်လာသည်ကို ဝုဋ္ဌာနဂါမိနီခေါ်၏။
- ၂။ ချုပ်ငြိမ်းရာဘက်သို့ အာရုံလှည့်နေခြင်းကို သစ္စာနုလောမခေါ်၏။
- ၃။ ချုပ်ပြတ်ရာ၌ အနွယ်ပြတ်တောက် (သွေးကြောဖြတ်) သည်ကို ဂေါတြဘူခေါ်၏။
- ၄။ ရုပ်နာမ်နှစ်ရပ် ချုပ်ပြတ်မှုကိုကား နိရောဓဆိုက်သည်ဟု ခေါ်၏။
- ၅။ ထိုချုပ်ပြတ်မှု၌ ဉာဏ်သက်ဝင်လျက်သိနေခြင်းကို မဂ်ဉာဏ်ခေါ်၏။
- ၆။ ချုပ်ပြတ်မှုနောက် အငြိမ်းဓာတ်ကို ဆိုက်ရောက်သည်ကို ဖိုလ်ဉာဏ်ခေါ်၏။
- ၇။ ထိုဖိုလ်၏ အငြိမ်းဓာတ်ကို ပြန်ပြောင်းစဉ်းစားလျက် ခံစားနေမှုကိုကား ပစ္စဝေက္ခဏ ဉာဏ်ခေါ်၏။
ဤကား တစ်ခဏအတွင်း ဖြစ်ပေါ်လာကြသော ဉာဏ်စဉ်များတည်း။

ဝနဝါသီဥေယျဓမ္မသာမိထေရ်

ကျင့်စဉ်ကြေးမုံကျမ်း၊ နာ-၂၅၊ ၂၅၃။

ဉာဏ်လမ်းပေါ်လျှောက် လူတစ်ယောက်

အကျွန်ုပ်သည် မိမိကိုယ်ကို ပြန်ပြီး သုံးသပ်ဆင်ခြင်ကြည့်မိသည်။ သဒ္ဓါရော၊ ဝီရိယရော ကောင်းနေသည်။ သမာဓိအားကလည်း သိသိသာသာကောင်းနေသည်။ ခန္ဓာမှာ ဖြစ်ပျက်နေသမျှကို ဉာဏ်ကလည်း အမိလိုက်၍ ရှုနိုင်နေသည်။ ထိုအချိန်တွင် သိသာထင်ရှားစွာ ရုပ်နာမ်ဖြစ်ပျက် သင်္ခါရတရား တွေကို ကပ်၍ ရှုနေသော ရှုဉာဏ်သည် ထိုသင်္ခါရတရားများကို ငါမဟုတ်၊ ငါ့ဥစ္စာမဟုတ်၊ ဖြစ်ချင်သလို ဖြစ်တော့၊ သေချင်လည်း သေစေတော့ဟု လျစ်လျူပြု၍ ရှုနေစဉ် သင်္ခါရအစဉ်ကိုပါ စွန့်လွှတ်ချင်သော ဆက်ပြီး မရှုချင်တော့သော သဘောတစ်ခု ဖြစ်လာသည်ကို ပေါ်ပေါ်လွင်လွင် ထင်ထင်ရှားရှား သိမြင်ရသည်။ ထိုစိတ်သည် သင်္ခါရတရားများကို မရှုချင်၊ မကြည့်ချင် ဖြစ်လျက်ကပင် သင်္ခါရတရားများ ကင်းသော မဖြစ်မပျက်သော သဘောသာ ရှုရပါမူကား ကောင်းလေစွဟု တမ်းတစိတ်ဘက်သို့ ပြောင်းလာသည်ဟု ထင်ပါသည်။ ရှုဉာဏ်ထဲမှာ ငါဆိုသော အတ္တကို စွန့်လွှတ်ခြင်းသဘောလည်း ဖြစ်ပေါ်နေပါသည်။ ယခု ဖြစ်ပြီး ပျက်နေတာတွေသည် ငါ ဖြစ်နေတာ မဟုတ်ဘူး၊ ရုပ်နာမ်တွေ သူ့သဘော၊ သူ့သဘာဝအတိုင်း ဖြစ်နေတာတွေပဲဟုလည်း သိသည်။ ခံစားခြင်းလည်း ဖြစ်သည်။ ခုဖြစ်နေတာတွေဟာ ငါ မဟုတ်ဘူး၊ ငါလည်း မရှိဘူး၊ ငါနှင့်လည်း ဘာမှ မဆိုင်ဘူးဟု ရှုဉာဏ်ထဲမှာ ရုပ်နာမ်နှင့် ငါကို ခွဲခြားပစ်လိုက်သောအခါ

ညောင်သည် ငါ ဆိုသော သက္ကာယဒိဋ္ဌိ စွဲကိုင်စရာ ဘာမှ မရှိဘဲ မျောက်သစ်ကိုင်လွတ် ဖြစ်သွားသလား မှတ်လိုက်ရသည်ဆိုလျှင် ဖြစ်နေ ပျက်နေတာတွေ၊ ကာယ ဖောက်ပြန်နေတာတွေ၊ ဝေဒနာ ပြောင်းဆန်နေတာ တွေ အားလုံး ရုတ်တရက် ဖျပ်ခနဲပြုတ်ပြီး ပျောက်သွားတယ်။ ဟာ ဖြစ်နေ ပျက်နေတာတွေ ဘယ်ရောက်သွား သလဲဟု ချက်ချင်း ပြန်ပြီး သုံးသပ်ဆင်ခြင်လိုက်မိသည်။ စိတ်ထဲမှာ အနှောင်အဖွဲ့ တစ်ခုက ရုတ်တရက် လွှတ်မြောက်သွားသလို ခံစားလိုက်ရသည်။ ကိုယ့်အတွေ့အကြုံမှာ ဖျပ်ခနဲ တစ်ချက်တည်း ချုပ်ငြိမ်းသွားခြင်း သဘော၊ ဘာမှ မရှိတော့ပါကလားဟု သိလိုက်ခြင်းကို မှတ်မိသည်။ ဒါဘာဖြစ်တာလဲ မသိပါ။ ထူးခြားသော အတွေ့အကြုံ တစ်ခုမှန်းတော့ မှတ်သားထားလိုက်မိသည်။ ထိုသို့ ဖြစ်ပြီးနောက် စိတ်အထင် ငါးစက္ကန့် လောက်ပဲ ကြာမည် ထင်ပါသည်။ မိမိ၏ ကျောရိုး နှစ်ဖက်ရှိ အင်္ဂလိပ်လို ဆင်ပက်သတစ်နှင့် ပါရာဆင် ပက်သတစ်ဟု ခေါ်သော အာရုံကြောကြီး နှစ်ချောင်းထဲသို့ အလွန်အေးသော ဆူပါကွန်ဒတ္တာခေါ် အအေး ဓာတ်ချောင်းကြီး နှစ်ချောင်းကို ထိုးထည့်လိုက်သလို ခံစားရသည်။ အေးစိမ့်မှုသည် ခါးမှ ပခုံးအထိ တက်လာသည်။ ထိုအချိန်တွင် နှာသီးဖျားမှာ ရှူနေသော ဝင်သက် ထွက်သက်သည် နှာသီးဖျားမှာ မတည်တော့ဘဲ လည်ချောင်းနှစ်ဖက်တွင် ပြွန်နှစ်ချောင်းအဖြစ် တက္ခီကွီမြည်ပြီး လေးငါးချက် ရှူသံကို ကြားရသည်။ အတွေ့အကြုံက မြန်လည်း မြန်သည်။ ဆန်းလည်း ဆန်းသည်။ တစ်သက်တစ်ခါ မကြုံဖူးသော အတွေ့အကြုံပါပဲ။ ထိုသို့ ဖြစ်ပြီး သုံးလေးစက္ကန့်ကြာတော့ ဖျပ်ခနဲ ပျောက်သွားသည်။ ဘာဖြစ်တာပါလိမ့်ဟု စဉ်းစား၍ပင် မဆုံးမီ စောစောက ခံစားမှု အထူးအဆန်းသည် ထိုပုံစံအတိုင်း နောက်တစ်ကြိမ် ဖြစ်ပေါ်ပြီး စက္ကန့်ပိုင်းအတွင်းမှာပင် ပျောက်သွားပြန်သည်။ ထိုခံစားချက် ဖျပ်ခနဲ ပျောက်သွားလျှင် တစ်ကိုယ်လုံး ဆတ်ဆတ်တုန်သွားသည်။

ထို့နောက်တွင် ခန္ဓာပေါ်မှာ ဘာဝေဒနာမှ မခံစားရဘဲ အေးငြိမ်းလျက် ပေါ့ပါးရွှင်လန်းနေပါသည်။ ထိုနေ့က ကြုံတွေ့ရသော ထိုအတွေ့အကြုံကို ဒီတစ်သက်မှာ မေ့၍ မရနိုင်ပါ။ ဘာဖြစ်မှန်း မသိသော်လည်း အလွန်ထူးဆန်းမှန်း သိပါသည်။ သို့သော် ဒါဟာ တရားထူးလား၊ ဘာလား ချက်ချင်း ဝေခွဲ၍ မရကြောင်း ဝန်ခံပါသည်။

တရားထူးရလျှင် ဘယ်လို စစ်ဆေးမလဲ

တရားအားထုတ်စဉ် ကြုံတွေ့ခံစားခဲ့ရသော ထူးခြားသောအတွေ့အကြုံကို ဘာခေါ်ရမှန်း မသိခဲ့ပါ။ အိမ်ရောက်မှသာ ကျမ်းဂန်စာတွေကို ပြန်ဖတ်ပြီး မိမိအတွေ့အကြုံဖြင့် သိခဲ့ရသမျှကို ပထမအဆင့် ပြန်လည် စိစစ်ချင်စိတ် ဖြစ်ပေါ်လာပါသည်။ ထိုအခါ အောက်ပါစာကို တွေ့ရသည်။

“သင်္ခါရပေက္ခာဉာဏ် အထူးထက်မြက်ရန်၊ သန့်ရှင်းရန်၊ ရဲရင့်စွာဖြစ်ရန်၊ ယင်းသင်္ခါရပေက္ခာဉာဏ် ကို အကြိမ်များစွာ သုံးသပ်ပွားများရမည်။ ထိုသို့ ကြိမ်ဖန်များစွာ ပွားများ အခေါင်အထွတ်သို့ ရောက်လျှင်

အနုလောမဉာဏ်ကို ဖြစ်ပေါ်စေလေသည်။ ယင်း အနုလောမဉာဏ်၏ အဟုန်ကြောင့် ဂေါတြဘူဉာဏ် ဖြစ်ပေါ်လျက် နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက်ပြုနိုင်လေသည်။”*

ဤစာကို ဖတ်ရသောအခါ၌ မိမိကြုံတွေ့ခဲ့ရသော အတွေ့အကြုံတွေ ပြန်စဉ်းစားပြီး သုံးသပ်ကြည့် မိသည်။ မိမိသည် နှလုံးသွင်း မှန်အောင်၊ သက္ကာယဒိဋ္ဌိကွာအောင်၊ သင်္ခါရပေက္ခာဉာဏ်ကို အကြိမ်ကြိမ် ပွားများခဲ့မိသည်ကား ထင်ရှားသည်ဟု သိလိုက်ပါသည်။ သို့သော် သင်္ခါရပေက္ခာဉာဏ်မှ အနုလောမဉာဏ်၊ ဂေါတြဘူဉာဏ်တွေ ဘယ်ပုံဘယ်နည်း ဖြစ်ပေါ်ခဲ့သလဲ ဆိုသည်ကိုမူ သဲသဲကွဲကွဲ အမည်တပ်ပြနိုင်လောက် အောင် မသိခဲ့ကြောင်း ဝန်ခံပါသည်။ ထိုအခါ မိမိရသော တရားသည် ဟုတ်ပဲ ဟုတ်ပါလေစဟု သို့လော သို့လော ဖြစ်ပြန်သည်။ သို့သော် အောက်ပါစာကို တွေ့လိုက်ရမှ စိတ်သက်သာရာရသွားသည်။

“ဤနေရာ၌ သင်္ခါရပေက္ခာဉာဏ်ကို အနုလောမဉာဏ်၊ ဂေါတြဘူဉာဏ် တို့နှင့်တကွ တစ်ဉာဏ် တည်း အဖြစ်သို့ ဆောင်၍ ဧကတ္တနည်း အလိုအားဖြင့် ဆိုအပ်သည်” ဤစာကိုလည်း တွေ့ရသည်။ မိုးကုတ်ဆရာတော်ကြီးကလည်း “သင်္ခါရပေက္ခာဉာဏ်၊ အနုလောမဉာဏ်၊ ဂေါတြဘူဉာဏ်ဆိုတာ တစ်စီထိ တည်းပဲ” ဟု ဟောထားသည်ကို တွေ့ရမှ မိမိ၏ အတွေ့အကြုံသည် ကျမ်းဂန်နှင့် ကိုက်သားပဲဟု သိပြီး စိတ်သက်သာသွားပါသည်။

တစ်ဖန် ကျေးဇူးရှင် မဟာစည်ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ ဝိပဿနာရှုနည်းကျမ်းကိုလည်း လေ့လာ ကြည့်မိသည်။ ထိုကျမ်း ဒုတိယတွဲတွင် ဆရာတော်ကြီးက ယောဂီ၏ ဝိပဿနာဉာဏ်သည် အဆင့်ဆင့် ပြောင်းပြီး မဂ်ဉာဏ်သို့ ကူးပုံကို အောက်ပါအတိုင်း ဖော်ပြထားသည်ကို တွေ့ရသည်။

“တစ်နေရာ၌ အပြစ်ကို မြင်၍ မမွေ့မလျော်၊ မပျော်မမွေ့၊ ငြီးငွေ့ပျင်းရိသောသူအား ထိုနေရာမှ ထွက်ခွာသွားလိုခြင်း၊ ထိုနေရာကို စွန့်လွှတ်လိုခြင်းသည် ဖြစ်မြဲ ဓမ္မတာပေတည်း။ ထို့ကြောင့် မှတ်ရတဲ့ အာရုံသင်္ခါရနှင့် မှတ်မှု ဝိပဿနာ သင်္ခါရတို့၌ ကြောက်ဖွယ် (ဘေး) ဟု ထင်လျက် အပြစ်မြင်ပြီး၍ ငြီးငွေ့မှု၊ နိဗ္ဗန္ဒဉာဏ် ထက်သန်စွာ ဖြစ်လျက်ရှိသော ယောဂီအား မှတ်ရတဲ့အာရုံ သင်္ခါရ၊ မှတ်မှု ဝိပဿနာ သင်္ခါရတို့မှလည်းကောင်း ဆင်ခြင်မိသော ဘဝ (ယောနိ)၊ ဂတိ စသော သင်္ခါရတို့မှလည်းကောင်း လွတ်မြောက်လိုခြင်း၊ ထိုသင်္ခါရတို့ကို စွန့်လွှတ်လိုသော သဘောသည် မုဋ္ဌိတုကမျတဉာဏ်ပေတည်း။ ထိုအခါ၌ ယောဂီသည် သွားမှု၊ ထိုင်မှု၊ အိပ်မှု၊ ကွေးမှု၊ ဆန့်မှု စသော ကိုယ်အမူအရာ ဟူသမျှကို လည်းကောင်း၊ မြင်မှု၊ ကြားမှု၊ ထိမှု၊ ကြံစည်မှု၊ ရှုမှတ်မှု စသော စိတ်အမူအရာ ဟူသမျှကို လည်းကောင်း၊ လူအဖြစ်၊ နတ်အဖြစ်၊ ယောက်ျားအဖြစ်၊ မိန်းမအဖြစ်၊ ဗြဟ္မာအဖြစ် စသည့် ဘဝဟူသမျှကို လည်းကောင်း လွတ်ရာ တခြားသို့ စွန့်သာ စွန့်ပစ်လိုတော့၏။ ၎င်းတို့နှင့် လွတ်ကင်းရာသာ ရောက်လိုတော့၏။

* သမထ၊ ဝိပဿနာ ဘာဝနာ ပွားနည်း၊ ဦးအုန်းလွင်၊ စာ-၁၅၈

ထို့ကြောင့် တချို့ ပုဂ္ဂိုလ်သည် နှလုံးမသွင်းဘဲ မမှတ်ဘဲ (မရှုဘဲ) နေရတာက ကောင်းမှာလေလားဟု ဆင်ခြင်မိတတ်လေသည်။”*

ဤစာကို ဖတ်မိသောအခါ မိမိသည် ဤဉာဏ်လမ်းခရီးကို လျှောက်ခဲ့ဖူးပြီ၊ ရောက်ခဲ့ဖူးပြီဟု ရိုးရိုးသားသား နားလည်လိုက်ပါသည်။ ထို့နောက် မဟာစည်ဆရာတော်ဘုရားကြီးက သူ၏ ‘ဝိပဿနာ ရှုနည်းကျမ်း၊ ဒုတိယတွဲ’ တွင် ဉာဏ်လမ်း ဉာဏ်စခန်းအဆင့်ဆင့်တက်ပုံကို အောက်ပါအတိုင်း ရေးသား ခဲ့ကြောင်း တွေ့ရပါသည်။

“မုဉ္ဇိတုကမုတာဉာဏ်၏ အစွမ်းကြောင့် သင်္ခါရတို့မှ လွတ်လိုသော ယောဂီသည် ဖြစ်ပျက်တိုင်း သော သင်္ခါရတို့ကိုပင် တစ်ဖန် ဆက်၍ ရှုမှတ်မြဲ ရှုမှတ်ရမည်။ ထိုသို့ တစ်ဖန်ဆက်၍ မှတ်သောအခါ၌ အနိစ္စ အခြင်းအရာ ၁၀ ပါး၊ ဒုက္ခ အခြင်းအရာ ၂၅ ပါး၊ အနတ္တ အခြင်းအရာ ၅ ပါး၊ ဤအခြင်းအရာ ၄၀ တို့တွင် တစ်ပါးပါးကို ရှုမှတ်တိုင်း၌ ထိုက်သင့်အားလျော်စွာ ထင်ရှားသိလျက်ရှိ၏။ အကျဉ်းအားဖြင့်ကား အနိစ္စ လက္ခဏာ၊ ဒုက္ခ လက္ခဏာ၊ အနတ္တ လက္ခဏာ တစ်ပါးပါးကို ရှုမှတ်ချက်တိုင်း၌ သိလျက်ရှိ၏။ ဤအသိအမြင်သည် တစ်ဖန် ရှုမှု၊ တစ်ဖန် သိမြင်မှု ဖြစ်သောကြောင့် ပဋိသင်္ခါဉာဏ် မည်သည်။”

ဤကား မဟာစည်ဆရာတော်ကြီး၏ အဆိုအမိန့် ဖြစ်၏။ ဤစကား၌ ခန္ဓာသိ သဘောနှင့် စာသိ သဘောမတူကြောင်း တွေ့ရသည်။ အကျွန်ုပ်အတွေ့အကြုံကို ပြန်ပြီး သုံးသပ်ကြည့်သောအခါ နိဗ္ဗိန္ဒဉာဏ် (ဖြစ် ပျက် မုန်း ငြီးငွေ့ဉာဏ်) ဖြစ်ပြီးသောအခါ ကိုယ်ရော စိတ်ပါ ခြေကုန်လက်ပန်းကျ သွားသည်။ တရားကိုပင်ဆက်၍ အားမထုတ်ချင်သလို ဖြစ်သွားသည်။ ဤသဘောဖြစ်ခဲ့ကြောင်း ကောင်းကောင်းမှတ်မိသည်။ ခဏနားလိုက်တော့ ကိုယ်ပေါ်မှာ ဖြစ်ပေါ်နေခဲ့သော တင်းမာမှု (tension) များ ပြေပျောက်သွားသည်။ ထိုအခါ ဤ ဒုက္ခ ခန္ဓာကြီးမှ လွတ်မြောက်ချင်သောစိတ်သည် တားမနိုင် ဆီးမရ ပေါ်လာသည်။ ဤသို့ ဖြစ်ခဲ့ခြင်းကိုလည်း ကောင်းကောင်းမှတ်မိသည်။ လွတ်မြောက်လိုလျှင်ကား အားမထုတ်ဘဲ နေ၍မရပါ။ ပြန်၍ တစ်ဖန် အားထုတ်ရဦးမည်ဟု စိတ်သစ်လောင်းလာသည်ကိုလည်း ကောင်းကောင်းသတိပြုမိခဲ့လေသည်။ ထိုသို့ တစ်ဖန်ပြန်၍ အားထုတ်ချင်စိတ် ဖြစ်ပေါ်ပြီး အားထုတ်ခြင်း၊ ရှုမှတ်ခြင်းကိုပင် ဆရာတော်က ပဋိသင်္ခါဉာဏ်ဟု ခေါ်ခြင်းဖြစ်သည်ဟု ထင်ပါသည်။

အမှန်အားဖြင့် ယောဂီသည် တရားအားထုတ်နေစဉ် ရှုမှတ်ပွားများနေစဉ် အနိစ္စ အခြင်းအရာ ၁၀ ပါး၊ ဒုက္ခ အခြင်းအရာ ၂၅ ပါး၊ အနတ္တ အခြင်းအရာ ၅ ပါးကို ကိန်းဂဏန်းချ၍ အချက်တိုင်း အချက်တိုင်းကို ဘုရားဉာဏ်ဖြင့် သိသလိုတော့ သိသည် မဟုတ်ပါ။ အကျွန်ုပ် မသိခဲ့ခြင်းကို ဆိုလိုပါသည်။ ထိုသို့ သိနိုင်သူရှိလျှင်လည်း ရှိနိုင်ကောင်းပါလိမ့်မည်။ အကျွန်ုပ်အနေနှင့် အနိစ္စသဘော၊ ဒုက္ခသဘော၊ အစိုးမရ အနတ္တသဘောလောက်ကိုတော့ ယေဘုယျအားဖြင့် သိပါသည်။ တရားအားထုတ်နေစဉ် မိမိ၏

* မဟာစည်ဆရာတော် ဝိပဿနာရှုနည်းကျမ်း ဒုတိယတွဲ စာ-၂၁၂

စိတ်သဘောထားအပြောင်းအလဲ ဖြစ်နေပုံကိုတော့ မိမိရရသိရအောင် ရှုမှတ်ပါသည်။ သို့သော် ထိုစဉ်က မိမိ ဘယ်ညာဏ်ကို ရောက်ပြီဟု တိတိကျကျ မသိပါ။ ယခု စာနှင့်ပြန်ပြီး ကိုက်ကြည့်မှ ခွဲခွဲခြားခြား သိခြင်း ဖြစ်ကြောင်း ဝန်ခံရပေမည်။

ထို့နောက် မိမိစိတ် အပြောင်းအလဲဖြစ်ပုံမှာ ခန္ဓာမှာ ဖြစ်ပျက်နေတာတွေဟာ ငါမဟုတ်ဘူး၊ ငါ့ဥစ္စာတွေလည်း မဟုတ်ဘူး။ သူ့သဘောသူဆောင်ပြီး ဖောက်ပြန်ပျက်စီးနေတဲ့ သင်္ခါတရားတွေပဲ။ ဘာတွေပဲဖြစ်ဖြစ် ဘာတွေပဲပျက်ပျက် သေချင်သေဟု သဘောထားနိုင်လာသည်။ ရုပ်နာမ် ဓမ္မ သင်္ခါရ တရားများအပေါ်၌ ဘာဖြစ်ဖြစ် မစိုးရိမ်တော့ပါ။ ဘာသောက ဘာကြောင့်ကြမျှ မရှိတော့ပါ။ ခန္ဓာကို စွန့်ပစ်၍ လျစ်လျူရှုနိုင်သောသဘော၊ အညီအမျှ နှလုံးထားတတ်သော သဘော မိမိကိုယ်မှာ ထင်ရှား ဖြစ်ပွားနေသည်ကို သုံးသပ်မိပါသည်။ ထိုသို့ စိတ်၏ စွန့်ပစ်ခြင်းဖြင့် ညီညီမျှမျှ ပြေပြေပြစ်ပြစ် ငြိမ်ငြိမ် သက်သက် ဖြစ်နေသော သဘောကို ဘာညာဏ်ခေါ်သလဲဟု ကျမ်းဂန်မှာ ရှာကြည့်မိသည်။

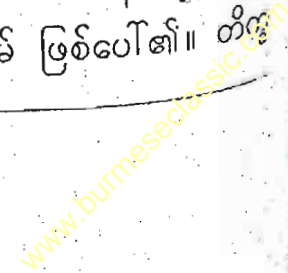
“ဧဝံ မေဝိယံ သဗ္ဗသင်္ခါရေဟိ” အစချီသော ဂါထာကို ဝိသုဒ္ဓိမဂ် အဋ္ဌကထာ (၂-၂၉၄) မှာ တွေ့ရ၏။ ထိုသဘောကို ပထမကြီး ဆရာ ဦးအုန်းလွင်က “ကြီးမားသောအပြစ်ကို တွေ့မြင်ခြင်းကြောင့်၊ အလွန်ချစ်ခင်မြတ်နိုးအပ်သော မယားကို အာလာယ ပြတ်စဲပြီးသည်မှ နောက်၌ တစ်စုံတစ်ယောက်သော ယောက်ျားနှင့် တစ်စုံတစ်ရာ ပြုလုပ်နေသည်ကို တွေ့မြင်ရသော်လည်း စိတ်ဆိုးခြင်း၊ မခံနိုင်ခြင်း၊ နှလုံး မသာခြင်း မရှိမူ၍ အမှတ်မပြု၊ လျစ်လျူရှုသော ယောက်ျား၏ ဖြစ်ပုံနှင့် တူသည်ပင်” ဟု ဆိုထားပါသည် ထိုသဘောကို အကျွန်ုပ်ရင်ထဲမှာ ခံစား၍ နားလည်တတ်ပါသည်။

ထို့နောက် ကျေးဇူးရှင် မဟာစည် ဆရာတော်ဘုရားကြီးက “အနုလောမဉာဏ်၏ အခြားမဲ့၌ မှတ်သိအပ်ဆဲ သင်္ခါရ အာရုံကို စွန့်လွှတ်၍ သင်္ခါရချုပ်ငြိမ်းသော နိဗ္ဗာန်ကို အာရုံပြုလျက်၊ ဂေါတြဘူဇောစိတ် ဖြစ်ပေါ်၏။ ဤဇောစိတ်နှင့် ယှဉ်သော သိမှုသည် ဂေါတြဘူညာဏ် မည်၏။”

“ဤအရာ၌ အာရုံပြုသည်ဟု ဆိုရသော်လည်း ရှေးအဖို့က စိတ်များလို အာရုံ၏ အပြင်အပမှနေ၍ သိခြင်းမျိုး မဟုတ်ပေ။ သင်္ခါရအာရုံမှ လွတ်ကျ၍ သင်္ခါရ ကင်းဆိတ်ငြိမ်းသော သဘောထဲသို့ ပြေးဝင် သွားသလို သိလိုက်ခြင်းပေတည်း” * ဟု မဟာစည်ဆရာတော်ကြီး ရေးသားဖော်ပြထားသည်ကို ဖတ်ပြီးမှ မိမိ၏ ဗျူဟာ ဖြစ်ခဲ့ပုံများကို စာနှင့် ကိုက်မကိုက် ပြန်၍ တိုက်ကြည့်ရလေသည်။ ထို့နောက် မဟာစည် ဆရာတော်ဘုရားကြီးက ထပ်မံ၍ ဤသို့ ဆိုပြန်၏။

“ဂေါတြဘူစိတ်၏ အခြားမဲ့၌ နိဗ္ဗာန်ကိုပင် မျက်မှောက်သိမြင် (အာရုံပြု) လျက် မဂ်ဇောစိတ် တစ်ကြိမ် ဖြစ်ပေါ်၏။ ဤ မဂ်ဇောစိတ်နှင့် ယှဉ်သိမှုသည် မဂ်ညာဏ်ပေတည်း။ ဉာဏဒဿနဝိသုဒ္ဓိလည်း မည်၏။ မဂ်၏ အခြားမဲ့၌လည်း နိဗ္ဗာန်ကိုပင် အာရုံပြုလျက် ဖိုလ်စိတ် နှစ်ကြိမ် ဖြစ်ပေါ်၏။ တိဇ္ဇာ

* ဝိပဿနာရှုနည်းကျမ်း၊ ဒုတိယတွဲ၊ စာ ၂၅၀

ပညာ ပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်ခဲ့လျှင် ရှေးအဖို့က အနုလုံဇော နှစ်ကြိမ်သာ ဖြစ်ခဲ့ပြီး မဂ်၏ အခြားမဲ့၌ ဖိုလ်ဇောသည် သုံးကြိမ် ဖြစ်ပေါ်၏။ ဖလသမာပတ် ဝင်စားသော အခါ၌ကား ဤဖိုလ်ဇောသည် အပိုင်းအခြားမရှိ အကြိမ်များစွာ ဖြစ်နိုင်၏။ ဤ ဖိုလ်စိတ်များနှင့် ယှဉ်သော သိမှုသည် ဖိုလ်ဉာဏ်မည်၏။”**

အကျွန်ုပ်သည် သင်္ခါရတရား အားလုံးကို လျစ်လျူရှုလျက်၊ အညီအမျှထားလျက်၊ စွန့်ပယ်လျက် ရှုနေစဉ် ရုတ်တရက် ဖျက်ခနဲ black out ဖြစ်သွားသလို၊ ရုတ်ခြည်း ချုပ်ပျောက်သွားသလို ခံစားလိုက်ရသည် ကို မှတ်မိပါ၏။ ထိုနောက် ကျောရိုးနှစ်ဖက်မှ ချမ်းစိမ့် တက်လာပြီး အသက်ရှူခြင်းပါ ရပ်သလိုဖြစ်ပြီး စက္ကန့်ပိုင်းမျှ မြောသလို နှစ်ကြိမ် ခံစားလိုက်ရကာ ဆတ်ဆတ်တုန်ခြင်း နှစ်ကြိမ် ဖြစ်သွားသည်ကိုတော့ ခံစားလိုက်ရဖူးပါသည်။ သို့သော် ထိုအတွေ့အကြုံသည် ဘာမှန်း မသိခဲ့ပါ။ မဂ်လား ဖိုလ်လား မခွဲခြား တတ်ခဲ့ပါ။ ယခု စာတွေ့နှင့် တိုက်ကြည့်သောအခါမှ ဆရာတော်ကြီး ညွှန်ပြထားသော ဉာဏဒဿန ဝိသုဒ္ဓိဖြစ်ပုံ သဘောနှင့် ဆင်ဆင်တူနေသည်ဟု ခံစားနားလည်နိုင်ပါသည်။

သို့သော် အကျွန်ုပ်သည် ဒဿနသမား သံသယဝါဒီ ဖြစ်သည်။ တစ်စုံတစ်ခုကို သက်သေထင်ရှား မပြနိုင်ဘဲနှင့် လက်တွေ့ယုံကြည်ရန် ခဲယဉ်းသည်။ ထို့ကြောင့် ကိုယ်တရားရခြင်း ဟုတ်၊ မဟုတ် မှန်၊ မမှန်ကို ဘာနှင့်တိုင်းမလဲ၊ ဘာနှင့် သက်သေပြမလဲဟု စဉ်းစားလျက် အခက်ကြုံနေပြန်သည်။

ထိုအခါ တစ်ချိန်က ဆရာ ဓမ္မာစရိယ ဦးဌေးလှိုင် မိန့်သွားဖူးသော စကားတစ်ခုကို သတိရ လာသည်။

“မဂ်ကို သိလို ဖိုလ်နှင့်တိုင်း” ဆိုသော စကား ဖြစ်ပါသည်။ ထိုအခါ မိမိသည် ဆိတ်ငြိမ်ရာ အရပ်တစ်ခုသို့ သွားပြီး ဖိုလ်ဝင်စားနိုင်ခြင်း ရှိ၊ မရှိ စမ်းသပ်မည်ဟု ဆုံးဖြတ်ချက် ချလိုက်ပါသည်။”*

ဆန်းလွင်
ဉာဏ်လမ်းပေါ်လျှောက် လူတစ်ယောက်အကြောင်း
နာ ၄၂၄-၄၃၀

မဂ်နောက်ကဖိုလ်, သတ္တိပို

ကောင်းပြီ၊ ဒါဖြင့် မဂ်က ဒကာ, ဒကာမတို့ ဖြစ်ပြီး ချုပ်သွားတယ်၊ ခုနင်က ခန္ဓာစွန့်၊ ကိလေသာစွန့်, နိဗ္ဗာန်မြင်တဲ့ တရားကလေး ချုပ်သွားတယ်... (မှန်ပါ)။
မဂ်စိတ်ကလည်း ဒကာ, ဒကာမတို့ ဝိပဿနာရှုတဲ့ စိတ်လိုပေါ့ (မှန်ပါ)။ မဂ္ဂင်ငါးပါးလည်း ဖျပ်ဆို ချုပ်သွားတာပဲ၊ မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးကကော... (ချုပ်ပါတယ်)။ ချုပ်သွားတော့ ဒကာ, ဒကာမတို့ သူ့နေရာမှာ ဖိုလ်ဆိုတာလာမှာပဲ... (မှန်ပါ)ဘုရား၊ မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးအပြင် ဖိုလ် လာရဦးမှာပဲ... (မှန်ပါ)ဘုရား၊ သဘောကျပလား... (ကျပါပြီ)ဘုရား။

** ဝိပဿနာရှုနည်းကျမ်း၊ ဒုတိယတွဲ၊ စာ ၂၅၁-၂၅၂

မင်ချုပ်သွားတော့ ဖိုလ်နဲ့ မတွေ့ရပေဘူးလား... (တွေ့ရပါတယ်ဘုရား)၊ ကိုင်း... ဒါဖြင့် ဒကာ၊ ဒကာမတို့ ဒီဖိုလ်သည် မင်နောက်လိုက်တဲ့ ဖိုလ်ပဲ... (မှန်ပါ)။ မင်ပြီးတော့... (ဖိုလ်ဖြစ်ပါတယ်ဘုရား)။

ဒီဖိုလ်က ဘယ်အကျိုးငှာ ပေါ်လာတာတုံးလို့ မေးဖို့မလိုဘူးလား ... (လိုပါတယ်)၊ သူကလည်း ဘာကိုစွန့်သတုံးလို့ မေးဖို့ မလိုဘူးလား... (လိုပါတယ်ဘုရား)။

ဒကာ၊ ဒကာမတို့ မင်လုပ်တဲ့အလုပ်သတ္တိကို ပြန်ပြီး လုပ်မှာပဲ (မှန်ပါ)။ မင်က ဘယ်နှစ်ကို လုပ်ခဲ့သတုံး... (၃ ကိစ္စပါ)။ ဘယ်လိုလုပ်ပါလိမ့် (ခန္ဓာစွန့်၊ တဏှာစွန့်၊ နိဗ္ဗာန်မြင်ပါဘုရား)။ နို့... တဏှာစွန့်ပြီးသားပဲ၊ ဖိုလ်က ဘာစွန့်မတုံးလို့ မေးဖို့မလိုဘူးလား... (လိုပါတယ်ဘုရား)။

ဖိုလ်ကလည်း ဒကာ၊ ဒကာမတို့ လွယ်လွယ်မှတ်ဖို့ကတော့ ဟိုက အကြမ်းသတ်ယင် သူက အနုသတ်အဖြစ်နဲ့တော့ သတ်ရသေးတယ် (မှန်ပါ)။ မင်စွန့်ပြီးသားကိုပင် ထပ်မံ စွန့်ရသေးတယ် (မှန်ပါ)။

လောကီဥပမာပြောကြစို့ဆိုတော့ ဒကာ၊ ဒကာမတို့ အင်မတန် မီးကျိုးတွေ ရဲနေတဲ့ ရှားမီးခဲကြီးကို ရေနဲ့ လောင်းလိုက်တဲ့အခါ မီးသွေးတုံးကြီး ပေါ်လာတယ်... (မှန်ပါ)။ ဖျပ်ဆို ရေတစ်ခွက်လောက်နဲ့ လောင်းလိုက်၊ အမည်းကြီး ပေါ်မလာဘူးလား... (ပေါ်လာပါတယ်ဘုရား)။

အရဲကြီးက အမည်းကြီး ဖြစ်မလာဘူးလား (ဖြစ်လာပါတယ်)၊ သွားတော့ မကိုင်နဲ့ဦးနော်၊ သွားကိုင်ရင် ပူလိမ့်ဦးမယ်... (မှန်ပါ)။ မပူပေဘူးလား... (ပူပါတယ်ဘုရား)။

အရဲတော့ ပျောက်သွားပြီနော်... (မှန်ပါ)။ အရဲပျောက်ပြီး အမည်းပေါ်ငြားသော်လည်း ကိုင်ရဲကြပါ့ မလား... (မကိုင်ရဲပါဘုရား)။ ဘာကြောင့်တုံးဆိုတော့ အပူသတ္တိ ကျန်နေသေးတယ်... (မှန်ပါ)ဘုရား။

အဲဒီ အပူသတ္တိကို ဖိုလ်က ငြိမ်းသတ်ဖို့ ပေါ်လာတဲ့ တရား၊ အရဲကြီးတော့ မင်က ငြိမ်းထား တယ် (မှန်ပါ)။ အမည်းထဲက အပူက ဖိုလ်က ငြိမ်းရမယ် (မှန်ပါ)။ ရှင်းပလား (ရှင်းပါပြီဘုရား)။

ခင်ဗျားတို့ ကိလေသာက သာမညကိလေသာမဟုတ်ဘူး၊ ကြမ်းတမ်းတာကြီးကို မင်နဲ့သတ်တာ တောင်မှ အနုသဘောက ရှိသေးတယ် (မှန်ပါ)။ ၎င်းသတ်ဖို့ ဖိုလ်ပေါ်ရတယ်၊ ဖိုလ်က ထပ်မံပြီး ပယ်သည်၏အစွမ်းဖြင့် ကိလေသာစွန့်တယ် (မှန်ပါ)ဘုရား။

ဒါဖြင့် သူလည်း ကိလေသာစွန့်တာပေါ့ဗျာ... (မှန်ပါ)။ ဘယ်ကိလေသာတုံးလို့ မေးတော့ မင်သတ်လို့ ကျန်ရစ်တဲ့ အငွေအသက်ကလေးလို့ ဆိုရမှာပေါ့... (မှန်ပါ)။

အဲ... အဲဒီ အငွေအသက်ကလေးကို ပဋိပဿဒ္ဓိ ပဟာန်နဲ့ တဖန် ငြိမ်းစေတယ် ဆိုကတည်းကိုက အငွေအသက်သဘော ရှိလို့ပေါ့... (မှန်ပါ)။ မရှိရင် တစ်ဖန် ငြိမ်းစေတယ်ဆိုတဲ့စကား သုံးဖို့လိုသေး သလား... (မလိုပါဘုရား)။ သဘောပါကြပလား... (ပါ၊ ပါပြီဘုရား)။

ဒါဖြင့် မင်ပြီးတော့ ဘာလာသတုံး... (ဖိုလ်လာပါတယ်)။ အဲ... မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးပြီးတော့ ဖိုလ်လာတယ် ဆိုတော့ သူလည်း ၂ ကိစ္စပဲလို့ မှတ်လိုက်တာပေါ့... (မှန်ပါ)။ ကိလေသာလည်းစွန့်၊ နိဗ္ဗာန်လည်းမြင်... (မှန်ပါ)။

အဲဒီတော့ ဒီလိုယူပါ။ မဂ်နဲ. သူနဲ. နည်းနည်းမှ မထူးတော့ဘူးလားလို့ ကိလေသာစွန့်တဲ့နေရာမှာလဲ အရဲနဲ. အမည်း ကွာတယ်ဆိုတာကို ခင်ဗျားတို့ ပြောပြီးပြီ... (မှန်ပါ)။ ရဲရဲငြိမ်းတာက မဂ်၊ အမည်းတွေငြိမ်းတာက ဖိုလ်... (မှန်ပါ)။ အမည်းထဲက ပူနေတဲ့အပူက မရှိဘူးလား... (ရှိပါတယ်)။ အဲဒါ ငြိမ်းဖို့ရာက... (ဖိုလ်ပါဘုရား)။

အဲဒီတော့ ဖိုလ်ညာဏ်သည် မဂ်ညာဏ်ထက် သူက သတ္တိထက်တယ်လို့ ဒကာ၊ ဒကာမတွေ ဆိုကြစမ်းပါ... (မှန်ပါ)။ မဂ်ညာဏ်ထက် သတ္တိထက်တယ်လို့ ဆိုကြစမ်းပါ... (မှန်ပါ)။ ဘယ်နှယ်ကြောင့် မဂ်ညာဏ်ထက် သတ္တိထက်ရသတုံးဆိုတော့ ဦးဘအုန်း- မေးဖို့မလိုဘူးလား... (လိုပါတယ်ဘုရား)။

ဒါဖြင့် ဒကာ၊ ဒကာမတို့ ခင်ဗျားတို့သည် စစ်တိုက်ရတာနဲ့ နောက် ငြိမ်းချမ်းရေးအုပ်ချုပ်ရတာနဲ့ ခင်ဗျားတို့ ဘယ်ဟာက လွယ်မယ်ထင်ကြသတုံး... (ငြိမ်းချမ်းရေး အုပ်ချုပ်ရတာက ခက်ပါတယ်ဘုရား)။ ငြိမ်းချမ်းရေးက ခက်တယ်... (မှန်ပါ)။

ဟိုက အစွယ်ကလေးထ၊ လာ၊ ဒီက အစွယ်ကလေးထ၊ လာနဲ့ မဟုတ်ဘူးလား... (ဟုတ်ပါတယ်)။ စစ်ကြီးပြီးသွားဖို့ရာကတော့ အလွယ်ကလေးပဲ... (မှန်ပါ)။ သဘောကျပလား... (ကျပါပြီဘုရား)။

စစ်ကြီးပြီးသွားဖို့ရာကတော့ဖြင့် နှစ်ဖက် ယှဉ်တိုက်လို့ လက်နက်ကုန် လူတွေ မတိုက်နိုင်ဘူးဆိုရင် ဒါဟာ လက်မြောက်ကြတာပဲ... (မှန်ပါ)။

ခုနင်က လက်မမြောက်ဘဲနဲ့ ဟိုနှိမ် ဒီနှိမ်နဲ့ ငြိမ်းချမ်းအောင် လုပ်ရတော့မယ်ဆိုတော့ မကြာဘူးလား... (ကြာပါတယ်ဘုရား)။

အဲဒီမှာလည်း ဒကာ၊ ဒကာမတို့ စစ်ကြီးပြီးအောင် မဂ်က လုပ်နိုင်ငြားသော်လည်း တကယ့်ကို ငြိမ်းချမ်းရေးရအောင်ကျတော့ ဖိုလ်က လုပ်နိုင်တာ... (မှန်ပါ)။ သူမှတစ်ပါး လုပ်ပေးမည့်သူ မရှိဘူး... (မရှိပါဘုရား)။ သဘောပါပလား... (ပါ၊ ပါပြီဘုရား)။

ကိလေသာရန်သူတွေကို ငြိမ်းချမ်းရေးဖြစ်အောင် ဖိုလ်က လုပ်နေပါတယ်ဆိုတာ သဘောကျပလား... (ကျပါပြီ)။ ဒါဖြင့် သူက နှစ်ကိစ္စလုပ်ရတယ်၊ ငြိမ်းချမ်းရေး ကိစ္စရယ်၊ နိဗ္ဗာန်မြင်တဲ့ ကိစ္စရယ်... (မှန်ပါ)။ ခန္ဓာကတော့ အထူးစွန့်စရာ သူက မလိုတော့ဘူး... (မှန်ပါ)။

ဘာဖြစ်လို့တုံးဆိုတော့ ဒုက္ခသစ္စာကို သူက ပိုင်းခြားစရာ မလိုတော့ဘူး၊ မဂ်က တစ်ခါတည်း ပိုင်းပြီးရင် မင်းနေရစ်တော့ဆိုပြီး စွန့်ပစ်ခဲ့ပကော... (မှန်ပါ)။ သဘောကျပလား... (ကျပါပြီဘုရား)။

ဒါဖြင့် ဖိုလ်ကိစ္စ ကိလေသာကိုလည်း ငြိမ်းချမ်းရေးရအောင် လုပ်နိုင်တယ်။ နိဗ္ဗာန်ကိုလည်း မြင်အောင်လုပ်နိုင်တယ်။ ၂ ကိစ္စ ရှင်းပလား... (ရှင်းပါပြီဘုရား)။

အဲဒါကြောင့် ပါဠိတော်က -
“နိဗ္ဗာနံ ဖလဿ အာရမ္မဏ ပစ္စယေန ပစ္စယော”
ဆိုတာ ဖိုလ်က နိဗ္ဗာန်ကို အာရုံပြုတယ်လို့ ဟောတော်မူတယ်... (မှန်ပါ)။

မဂ်တုံးကတော့ ဒုက္ခသစ္စာကို ပိုင်းခြားနေရတဲ့အတွက် မင်းနေရစ်တော့လို့ လုပ်နေရတဲ့အတွက် ခန္ဓာကိုလည်း စွန့်တယ်... (မှန်ပါ)။ ဒီမှာတော့ ဒါမလိုတဲ့အတွက် ဒကာ၊ ဒကာမတို့ ၂ ကိစ္စပဲ ရွက်ဆောင်တယ်လို့ မှတ်လိုက်ကြ... (မှန်ပါ)။ ဦးဘအုန်းတို့ ကျေနပ်ပလား... (ကျေနပ်ပါပြီဘုရား)။

ကိလေသာငြိမ်းချမ်းရေးအောင်လည်း ဘယ်သူ့ကိစ္စတုံး... (ဖိုလ်ကိစ္စပါ)။ မဂ်ကိစ္စကတော့ ကိလေသာပယ်မှုကိစ္စနော်... (မှန်ပါ)။ အခုဟာက ငြိမ်းချမ်းရေးအောင်ကိစ္စ... (မှန်ပါ)။ မထူးခြားဘူး လား... (ထူးခြားပါတယ်ဘုရား)။ အဲဒီလို သွားလိုက်စမ်းပါဆိုတာ သဘောကျပလား... (ကျပါပြီဘုရား)။ ဒါမဂ်နောက်က ကပ်လိုက်တဲ့ ဖိုလ်အကြောင်းကို ပြောတာ... (မှန်ပါ)ဘုရား။

ဒီဖိုလ်ဟာ ဘယ်နှစ်ကြိမ်လာတတ်သတန်းလို့ ဆိုလို့ရှိရင်ဖြင့် ဒကာ၊ ဒကာမတို့ ဉာဏ်ဖျင်းတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်မှာ ၂ ကြိမ် လာတတ်တယ်။ တစ်ဖိုလ်ချုပ်ပြီး နောက်တစ်ဖိုလ် လာပြန်တာပဲ... (မှန်ပါ)။ ဒုတိယဖိုလ်ချုပ်ပြီး တတိယဖိုလ် လာပြန်တာပဲ... (မှန်ပါ)။ ဒီဖိုလ်ချုပ်ပြီးရင် ဒီပြင် ဘဝင်စိတ်တွေ လာတော့တာပဲ... (မှန်ပါ)။ သဘောကျပလား... (ကျပါပြီဘုရား)။

မိုးကုတ်ဝိပဿနာလုပ်ငန်းစဉ်တရား
အမှတ်စဉ် (၃၀)၊ နာ ၄၀၇-၄၁၂

အမြင်ငြိမ်းနဲ့ အနေအေး

မဂ်သမ္မာဒိဋ္ဌိ ဝင်လာရင် လက္ခဏာရေးသုံးပါးကို ဘယ်ဟာမှ စမ်းစမ်းရှာဖွေလို့ မရတော့ဘူး၊ အင်း... ခွာပစ်လိုက်ပြီ။ ဒီဖြစ်ပျက်ကြီးကို မမြင်ဖူးတဲ့ ဒကာ၊ ဒကာမတို့... (မှန်ပါ)ဘုရား။ အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တ ငြိမ်းတဲ့သဘော၊ သူမရှိတဲ့ သဘောလေးသာ မြင်တယ် (မှန်ပါ)။ သဘောကျပလား (ကျပါပြီဘုရား)။

အေး... ရှုသောပုဂ္ဂိုလ်မှာလည်း ထူးထွေလာတာကို ဒကာ၊ ဒကာမတွေ မှတ်ပါအုံး (တင်ပါ)။ အင်မတန်ပူပြင်းရာက လာပြီးသကာလ ရေအင်မတန်ချိုးချင်နေတဲ့ အထဲမှာ အေးလှစွာသော ရေတွေ အထဲမှာ ရှိတဲ့ တစ်ထောင်လောက်ရှိတဲ့ ရေအိုးတွေနဲ့ လောင်းပြီး ချိုးလိုက်တဲ့အခါကျလို့ရှိရင်ဖြင့် တစ်ခါတည်း အေးချမ်းတဲ့သဘောလို ခန္ဓာကိုယ်ထဲမှာ ရောက်မသွားဘူးလား (ရောက်ပါတယ်ဘုရား)။

စိတ်ထဲမှာ တစ်ခါတည်း ကြည်ရွှင်ပြီး သကာလ အင်း... ဒီအခြေအနေဟာဖြင့် တယ်ကောင်း မြတ်တဲ့ အခြေအနေပါလားလို့ (မှန်ပါ)။ တစ်ခါတည်း စိတ်ထဲမှာ ရှင်းလင်းပြီး သကာလ ဘာနဲ့မှ မရောမယှက်ဘဲနဲ့ ချမ်းသာပြီးသကာလ အေးချမ်းနေတယ် (တင်ပါ)ဘုရား။ တစ်ခါတည်း အေးပြီးသကာလ ဘယ်တော့မှ မတွေ့ဖူး၊ ဘယ်တော့မှ မကြုံဖူး၊ ဘယ်တော့မှ မဆုံဖူးတဲ့ အေးငြိမ်းမှု ခန္ဓာကြီးကိုလည်း တစ်ခါတည်း ပြတယ်။ သဘောကျပြီလား... (ကျပါပြီဘုရား)။

အဲဒီလို အမြင်ကလည်း ငြိမ်းအေးတာ အာရုံပြု၊ အနေကလည်း ရေအိုးတစ်ထောင်နဲ့ လောင်းပြီး သကာလ ချိုးလိုက်ရသလို သုံးလိုက်ရသလို... (မှန်ပါ)။ အင်း... စိတ်အေးလက်အေး ဒီအရေးနဲ့ ဘယ်ဟာမှ မတူဘူး၊ ဒါ အချမ်းသာဆုံးပဲဆိုပြီး ခန္ဓာကိုယ်ထဲမှာလည်း ပေါ်လာလိမ်မယ် (မှန်ပါ)ဘုရား။

အဲဒီလို အမြင်လည်း မပြတ်ဘဲနဲ့ ငြိမ်းအေးတာမှ... (မှန်ပါ)။ မဂ်ရ၊ ပဟာလို့ ဆုံးဖြတ်ချက် ချလိုက်စမ်း... (ကောင်းလှပါ)ဘုရား။

မိုးကုတ်ဆရာတော်ဘုရားကြီး ၁၂-၁၁-၅၆ နေ့ဟော၊ မှတ်တိုင်တရားတော်(၁၁၉)၊ နာ ၁၁-၁၂-၁၈

[စာရေးသူ၏ မှတ်ချက် ။ ။ ဤ၌ “အမြင်ငြိမ်း” ဆိုသည်မှာ ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်၏ သန္တာန်ဝယ် မဂ်စိတ် ဖိုလ်စိတ်တို့ ဖြစ်ပေါ်ဆဲ အခိုက်အတန့်အတွင်း အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တ တည်းဟူသော ဖြစ်ပျက်သင်္ခါရ တို့၏ ချုပ်ငြိမ်းခြင်း၊ ငြိမ်းအေးခြင်းသဘောကို မဂ်စိတ် ဖိုလ်စိတ်တို့က အာရုံပြုနေသည်ဟု ဆိုလို၏။ အာရုံပြုတာကိုပင် အများနားလည်အောင် “ငြိမ်းအေးတဲ့သဘောကို မြင်သည်” ဟု သုံးထားခြင်းဖြစ်သည်။ မှန်၏။ နိဗ္ဗာန်ကို မဂ်စိတ် ဖိုလ်စိတ်တို့ဖြင့် အာရုံပြုခြင်း၊ မျက်မှောက်ပြုခြင်း သဘောတရားသည် အဆင်းရူပါရုံကို မြင်သိ သိသကဲ့သို့ မဟုတ်၊ စိတ်ဖြင့် တွေးကြံစရာဓမ္မာရုံကို တွေးသိ သိသကဲ့သို့ မဟုတ်၊ မဂ်စိတ် ဖိုလ်စိတ်တို့သည် နိဗ္ဗာန်အာရုံထဲ၌ ဝင်ရောက်ကိန်းအောင်းသကဲ့သို့ နိဗ္ဗာန်အာရုံကြီးနှင့် မဂ်စိတ် ဖိုလ်စိတ် အာရမ္မဏိကတို့ဟာ တစ်ပေါင်းတည်း တစ်ခုတည်း ထင်ရလောက်အောင် တစ်သဘော တည်း ဖြစ်နေသော သဘောတရားသာဖြစ်သည်။ ထိုသဘောတရားကား လောကထဲမှ ထွက်မြောက်ခြင်း လောကုတ္တရာသဘောတရားဖြစ်၏။

ထို့ကြောင့်ပင် “မဂ်စိတ် ဖိုလ်စိတ်” တို့ဖြင့် နိဗ္ဗာန်အာရုံပြုပုံ၊ မျက်မှောက်ပြုပုံကို ပစ္စဝေက္ခဏာ ဉာဏ်ဖြင့် ပြန်လည်ဆင်ခြင်ကြည့်သောအခါ မဂ်စိတ် ဖိုလ်စိတ်တို့ကို တစ်သီးတစ်ခြား အထင်အရှား မတွေ့ရပေ။ “အဲဒီအချိန်မှာ ရုပ်နာမ်သင်္ခါရတရားအားလုံး ချုပ်ငြိမ်းနေပါလား၊ လောကထဲမှ အခိုက်အတန့် ထွက်မြောက်နေတာပါလား” ဟူ၍သာ သိရသည်။ ဤသဘောတရားကိုပင် “အမြင်ငြိမ်း” ဟု ဆိုပါသည်။

“အနေအေး” ဆိုတာကတော့ တစ်ခြားမဟုတ်၊ မဂ်ရပြီးလို့ ပစ္စဝေက္ခဏာဉာဏ်ဖြင့် ပြန်လည် ဆင်ခြင်တဲ့အခါ မဂ်က ဆိုင်ရာ ကိလေသာကို အကြွင်းမရှိ ပယ်သတ်လိုက်သဖြင့် အပါယ်ကျမှာ ကြောက်နေရတဲ့ဝန်ကြီး ပေါ့သွားခြင်း၊ စိတ်အေးချမ်းသွားခြင်း၊ တကယ်လည်း ခန္ဓာကိုယ် ပေါ့ပါးခြင်း၊ ရင်ထဲနုလုံးသားထဲမှာ အေးမြခြင်းတို့ကို ပစ္စဝေက္ခဏာဆင်ခြင်ရင်းပင် ခံစားရသည်။ ဤသည်ကို “အနေအေး” ဟု ဆို၏။ ဤလို “အမြင်ငြိမ်းနဲ့ အနေအေး” ကို ရောက်လျှင် မိမိကိုယ်ကို “မဂ်ရပဟ” ဟု ဆုံးဖြတ်ချပါ ဟူလို။]

မဂ်ဝင်ပုံလင်္ကာ

ထိတ်-လစ်-ငြိမ်း-ထင်-ဝမ်းမြောက် လျှင် မဂ်ဝင် ငါးအင်္ဂါ။
 ထိတ် - လန်ဖိုဟာ၊ ဖြတ်ခဏာ၊ ဖြစ်ပါ နုလောမံ။
 လစ် - ပျောက်မေ့ချုပ်၊ နာမ်နှင့်ရုပ်၊ ငြိမ်းအုပ် မဂ်အမှန်။
 ငြိမ်း - အေးကြည်လင်၊ ချမ်းသာဝင်၊ ဖြစ်လျှင် ဖိုလ်အမှန်။
 မဂ် ဖိုလ် နိဗ္ဗာန်၊ ထင် - တုံပြန်၊ သိရန် ပစ္စဝေက္ခဏံ။
 အပါယ်လွတ်ကင်း၊ သိတုံလျှင်း၊ ပြောခြင်း ဝမ်းမြောက် ပြန်။
 အထက်မဂ်သုံး၊ ကိစ္စတုံး၊ ကျင့်ထုံး ရှေးနည်းပြန်။

မဂ်ဝင် မဂ်ရ ဟုတ်, မဟုတ် မှန်, မမှန် စစ်ဆေးသိနိုင်ပုံ အကျဉ်းဆောင်ပုဒ်

အ - ထူး - ပ - အ - အ ၊ ဓိ - ဓိ - ရ ၊ ဖြစ်က မဂ်အမှန်။

အကျဉ်းဆောင်ပုဒ်၏ အဖြေ

- အ - စဉ်မဆိုင်း၊ ဉာဏ်တိုင်း သိမြင်၊
- ထူး - ခြား ဖြစ်ပျက်၊ သွက်လက် မြန်လျှင်၊
- ပ - စွဝေက်နှင့်၊ ဖြစ်ပျက် ပြန်မြင်၊
- အ - လွန်ထူး၊ ကြည်နူး စိတ်ဖြစ်အင်။
- အ - ဖန်ဖန်ထ၊ ခဏ ဖိုလ်ဝင်၊
- ဓိ - ဋ္ဌာန်မပျက်၊ ရောက်ချက် မြန်လျှင်၊
- ဓိ - ဋ္ဌာန်တည်ထား၊ ကြာငြား ဖိုလ်ခွင်၊
- ရ - ပြီးဖြတ်၊ ထူးလတ် ထက်ဉာဏ်စဉ်။

မန္တလေးမြို့
 တောင်ပြင်မဟာဓာတိပဿနာအိယာ
 ဝိပဿနာအကျင့်လမ်းစဉ် (နှစ်)
 ဝိသုဒ္ဓိဉာဏ်စဉ်တရားတော်
 နာ ၁၀၇-၁၀၈

သင်ခန်းစာ (၃) ပြီး၏။

သင်ခန်းစာ (၄)

ဖလသမာပတ်ဟူသည်

အင်္ဂါနှစ်ပါးနဲ့ ဖိုလ်ဝင်စား

ဆရာ ။ ။ သင်္ခါရဒုက္ခ ဟူသမျှတို့၏ ချုပ်ငြိမ်းရာ နိဗ္ဗာန်အာရုံထဲ၌ ဝင်ရောက်ကိန်းအောင်းနေဘိသကဲ့သို့ ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်ရဲ့ သန္တာန်မှာ ခဏမျှဖြစ်စေ၊ အချိန်ကြာကြာဖြစ်စေ၊ နိဗ္ဗာန်ကို အာရုံပြုသော ဖိုလ်စိတ်တွေချည်း ဆက်ကာ ဆက်ကာ ဖြစ်နေတာကို “ဖလသမာပတ်” လို့ ခေါ်ပါတယ်။

ယောဂီ ။ ။ မှန်လှပါ အရှင်ဘုရား။

ဆရာ ။ ။ ဖလသမာပတ်သို့ ရောက်သည်၊ မရောက်သည် (ဝါ) ဖိုလ်ဝင်စားခြင်း ဟုတ်သည်၊ မဟုတ်သည်ကို သိဖို့ကတော့ (၁) ရုပ်နာမ်ဖြစ်ပျက် (သင်္ခါရနိမိတ်) တွေကို နှလုံးမသွင်းဘဲ စွန့်ခွာထားခြင်း၊ (၂) ရုပ်နာမ်ဖြစ်ပျက် (သင်္ခါရနိမိတ်) ကင်းဆိတ်ချုပ်ငြိမ်းရာ နိဗ္ဗာန် အသင်္ခတဓာတ်ကို နှလုံးသွင်းနေခြင်း (ဝါ) အာရုံပြုနေခြင်း၊ ဤအင်္ဂါနှစ်ပါးနှင့် ပြည့်စုံရမယ်လို့ ဥဒါန်းအဋ္ဌကထာမှာလာတယ်။

ယောဂီ ။ ။ မှန်လှပါ၊ ထပ်မံရှင်းပါဦး အရှင်ဘုရား။

ဆရာ ။ ။ (၁) ရုပ်နာမ်ဖြစ်ပျက် (သင်္ခါရနိမိတ်) တွေ နှလုံးမသွင်းဘဲ စွန့်ခွာထားခြင်းဆိုတာ တစ်ခြားမဟုတ်ပါဘူး၊ ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်ရဲ့ သန္တာန်မှာ ဖြစ်ပေါ်တဲ့ ဖိုလ်စိတ်ဟာ ရုပ်နာမ် ဖြစ်ပျက် (သင်္ခါရနိမိတ်) တွေကို အာရုံမပြုပါဘူး၊ ၎င်းတို့ ကင်းဆိတ်ချုပ်ငြိမ်းရာ နိဗ္ဗာန်တစ်အာရုံကိုပဲ အာရုံပြုပါတယ်၊ အဲဒီအချိန်တွင် ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်ရဲ့ ဒွါရခြောက်ပေါက် မှာ လောကီစိတ်တွေ (မြင်စိတ်၊ ကြားစိတ်၊ နံစိတ်၊ စားစိတ်၊ ယားနာကောင်းစိတ်၊

တွေးကြံစိတ်တွေ) မဖြစ်ပေါ်ပါဘူး။ အဲဒီလို ဒွါရခြောက်ပေါက်လုံးမှာ သိတတ်တဲ့ လောကီစိတ်တွေ ချုပ်နေတာမို့ တစ်စုံတစ်ခုသော ရုပ်နာမ်ဖြစ်ပျက် (သင်္ခါရနိမိတ်) ကိုမှ မသိမမြင်ဘဲ နေပါတယ်။ ဒါ ဖိုလ်စိတ် ဖိုလ်ဇောတွေ ရုပ်သိမ်းသွားတာနဲ့ တစ်ဆက်တည်း လောကီအသိစိတ်ဖြစ်တဲ့ ဆင်ခြင်သိတွေ ပြန်ဝင်လာတာပါပဲ။

ယောဂီ ။

။ မှန်လှပါ အရှင်ဘုရား။

ဆရာ ။

။ (၂) ရုပ်နာမ်ဖြစ်ပျက် (သင်္ခါရနိမိတ်) တွေ ကင်းဆိတ်ချုပ်ငြိမ်းရာ နိဗ္ဗာန် အသင်္ခတဓာတ်ကို နှလုံးသွင်းနေခြင်း (ဝါ) အာရုံပြုနေခြင်း ဆိုတာ “နိဗ္ဗာန် ဖလဿ အာရမ္မဏပစ္စယေန ပစ္စယော” လို့ ပဋ္ဌာန်းမှာ ဟောတော်မူတဲ့အတိုင်း နိဗ္ဗာန်ကြီးဟာ အဓိပတိထိုက်တဲ့ အာရုံအဖြစ်နဲ့ ဖိုလ်စိတ်တွေကို ကျေးဇူးပြုနေတာပါ။ လောကအပြင်ဘက်မှာရှိတဲ့ နိဗ္ဗာန်ကို လောကမှ ထွက်မြောက်သော မဂ်စိတ် ဖိုလ်စိတ်တို့က အာရုံပြုနေဆဲအချိန်မှာ ယောဂီ ပုဂ္ဂိုလ်ဟာ ငါ့သန္တာန်မှာ နိဗ္ဗာန်အာရုံပြုတဲ့ မဂ်စိတ် ဖိုလ်စိတ်တွေ ဖြစ်နေတယ်လို့ မသိပါဘူး။ ဘာလို့လဲဆိုတော့ မဂ်စိတ် ဖိုလ်စိတ်တို့ဟာ လောကုတ္တရာ (လောကမှ ထွက်မြောက်တဲ့) စိတ်တွေ ဖြစ်နေလို့ပါပဲ။ ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်ရဲ့သန္တာန်မှာ မဂ်စိတ် ဖိုလ်စိတ်တို့ ဖြစ်ပေါ်ဆဲ၌ ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်၏ “မသိဖြစ်ပုံ” ကို ပဟာနပရိညာ၊ သင်ခန်းစာ စာမျက်နှာ (၁၂၈-၁၂၉-၁၃၀) တို့၌ ရှုပါ။

ယောဂီ ။

။ မှန်လှပါ အရှင်ဘုရား။

ကိုယ့်ဖိုလ် ကိုယ်ရ၊ ဝင်စားကြ

ဆရာ ။

။ ယခုပြအပ်တဲ့ အင်္ဂါနှစ်ပါးနဲ့ ပြည့်စုံနေရင် ဖလဿမာပတ်သို့ ရောက်တယ်။ ဖိုလ်ဝင်စား နေတယ်လို့ ခေါ်ပါတယ်။ အရိယာပုဂ္ဂိုလ်တို့သာလျှင် မိမိတို့ ပစ္စက္ခရရှိထားတဲ့ ဖိုလ်ကို မိမိတို့ ကိုယ်တိုင် အသီးသီး (ကိုယ်ဖိုလ်နှင့်ကိုယ်) ဝင်စားနိုင်ကြပါတယ်။ ဒီလို ကိုယ့်ဖိုလ် နှင့်ကိုယ်သာ ဝင်စားနိုင်ကြပုံနှင့် ပတ်သက်လို့ သင်္ဂြိုဟ်ဘာသာဋီကာ (နှာ ၂၈၀) ၌ ကျေးဇူးတော်ရှင် မဟာဂန္ဓာရုံဆရာတော်ဘုရားကြီးက အောက်ပါအတိုင်း ရေးသားခဲ့ ပါတယ်။

မေး - အောက်အောက် ဖလဋ္ဌပုဂ္ဂိုလ်များ၏ သန္တာန်၌ အထက်အထက် ဖိုလ်ဇောများ ဘာကြောင့် မဖြစ်သနည်း။ “သောတာပတ္တိဖလဋ္ဌ၌ သကဒါဂါမိဖိုလ် စသည်တို့လည်း ဘာကြောင့် မဖြစ်သနည်း” ဟူလို့။

အဖြေကား - အောက်အောက် ပုဂ္ဂိုလ်များက အထက်အထက် ဖိုလ်ကို မရဖူးသေးသောကြောင့် အောက်အောက်ဖလဋ္ဌတို့ သန္တာန်၌ အထက်အထက် ဖိုလ်စောများ မရထိုက်။

မေး - သို့ဖြစ်လျှင် အထက်အထက် ဖလဋ္ဌတို့သန္တာန်၌ အောက်အောက် ဖိုလ်စောများကို ရပြီး ဖြစ်လျက် ဘာကြောင့် ဆက်လက်၍ မဖြစ်သနည်း။

အဖြေကား - အထက်အထက် မဂ်ဖိုလ်ကို ရသည်နှင့် တစ်ပြိုင်နက် အောက်အောက် ဖိုလ်များ ငြိမ်းပျောက် ရပ်စဲသောကြောင့် ရခဲ့ဖူးသော အောက်အောက် ဖိုလ်စောများလည်း အထက်အထက် ဖလဋ္ဌတို့ သန္တာန်၌ ဆက်လက်၍ မဖြစ်ထိုက်။

ချဲ့ဦးအံ့၊ ပုထုဇဉ်ဘဝ၌ မပယ်ရသေးသော ကံ၊ ကိလေသာတို့ကို သောတာပတ္တိမဂ်က ပယ်သတ်လိုက်သည်နှင့် တစ်ပြိုင်နက် ပုထုဇဉ်အဖြစ်ကို လွန်မြောက်၍ သောတာပန် အဖြစ်သို့ ရောက်တော့သကဲ့သို့၊ ထိုအတူ သောတာပန်ဘဝ၌ မပယ်ရသေးသော ကံ၊ ကိလေသာတို့ကို သကဒါဂါမိမဂ်က ချုပ်ပျောက်စေသည့်အတွက် သောတာပန် အဖြစ်ကို လွန်မြောက်၍ သကဒါဂါမိအဖြစ် ရောက်တော့သည်။ ထိုသကဒါဂါမိ အဖြစ် ရောက်လျှင် သောတာပတ္တိဖိုလ်လည်း အလိုလို ငြိမ်းပျောက်လေတော့၏။ ဥပမာ- မြို့ပိုင်ရာထူးမှ နယ်ပိုင်ရာထူးသို့ တိုးတက်သောအခါ မြို့ပိုင်ရာထူး ငြိမ်းပျောက်သွား သကဲ့သို့တည်း။) ထို့ကြောင့် အောက်အောက် ဖိုလ်များ အထက်အထက် ဖလဋ္ဌပုဂ္ဂိုလ်တို့ သန္တာန်၌ ဆက်၍ မဖြစ်နိုင် - ဟူလို။

ယောဂီ ။ ။ မှတ်သားဖွယ်ပါ အရှင်ဘုရား။

ဆရာ ။ ။ အရိယာပုဂ္ဂိုလ်များဟာ ဘယ်အကျိုးငှာ အဲဒီလို ကိုယ့်ဖိုလ်နှင့်ကိုယ် ဝင်စားကြပါသလဲ ဆိုရင် မင်းတို့သည် မင်းစည်းစိမ်ကို၊ နတ်တို့သည် နတ်စည်းစိမ်ကို ခံစားကြသကဲ့သို့ပင် အရိယာပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်လည်း မျက်မှောက်ဘဝ ငြိမ်းအေးချမ်းသာစွာ နေရခြင်းအကျိုးငှာ ဖိုလ်ဝင်စားကြတယ်။ ဖလသမာပတ်ဝင်စားကာ နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာဖြင့် စံနေတော်မူကြတယ်။ သဘောကျရဲ့လား...။

ယောဂီ ။ ။ သဘောကျပါ အရှင်ဘုရား။

သမာပတ် ၃ မျိုး

ဆရာ ။ ။ သမာပတ်က “ဈာနသမာပတ်၊ ဖလသမာပတ်၊ နိရောဓသမာပတ်” လို့ ၃ မျိုးရှိတယ်။ ဈာနသမာပတ်ကို ရောက်ဖို့အတွက် ရှေးဦးစွာ မိမိရရှိဖူးထားတဲ့ ကသိုဏ်းအာရုံကို ရှုပြီးမှ ဈာန်စောကျနိုင်သလို ဖလသမာပတ်၊ နိရောဓသမာပတ်တို့ကို ဝင်စားလိုလျှင်လည်း ဖြစ်ပျက် သင်္ခါရအာရုံကို အရင်ရှုမှတ်ရပါတယ်။ ဖလသမာပတ်အတွက် ဖြစ်ပျက်သင်္ခါရ

တွေကို ရှုမှတ်ရာတွင် ထင်ထင်လင်းလင်း ရှုရှင်းမှတ်ရှင်းပင် (မဂ်ကျတုန်းကလို ဖျတ်ခနဲ ရိပ်ခနဲ တိခနဲ ဖြစ်ပျက်ဆုံးတာကို မသိမမြင်လိုက်ရတော့ပဲ) ဖြစ်ပျက်သင်္ခါရအားလုံး ချုပ်ငြိမ်းသွားပါတယ်။ ဒီဖလသမာပတ်အလိုမှာ ရှုအပ်တဲ့ ဝိပဿနာကတော့ မဂ်ရပြီးလို့ ဖလသမာပတ် စတင်ဝင်စားခါဆိုလျှင် ထက်သန်မှ ကောင်းပါတယ်။ ဖိုလ်ဝင်စားမှု အလေ့အကျင့်ရသွားလျှင်တော့ ၎င်းဖိုလ်ရောက်ဖို့အတွက် ရှုအပ်တဲ့ ဝိပဿနာဟာ နဲ့သော် ငြားလည်း ဖိုလ်သို့ ရောက်နိုင်ပါတယ်။ နိရောဓသမာပတ်ကိုတော့ သမာပတ်ရှုပါးလုံးကို ရတဲ့ အနာဂါမ် ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်များသာ ဝင်စားနိုင်ကြပါတယ်။

ယောဂီ ။

။ မှန်လှပါ အရှင်ဘုရား။

ဆရာ ။

။ အရိယာပုဂ္ဂိုလ် ဝိပဿနာရှုရင် ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ်က ခပြီး ဖြစ်ပေါ်မြဲ ဖြစ်ပါတယ်။ ဖလသမာပတ် ဝင်စားတော့မယ်ဆိုရင်လည်း ဖြစ်ပျက်သင်္ခါရကိုပဲ ပြန်ရှုရပါတယ်။ ဖိုလ်စောမကျခင် ဖြစ်ပျက်ရှုနေတဲ့အခါ မဂ်ရဖို့ ရန် အားထုတ်တုန်းကလို ဉာဏ်ခဉ်ဟာ သိပ်အထင်ရှားကြီး မဟုတ်ပါဘူး။ ဖြစ်ပျက်၏သဘောလောက်ကို စိတ်ညွတ်မိကာမျှပါပဲ။ ဒါကြောင့်မို့ ကျေးဇူးတော်ရှင် မိုးကုတ်ဆရာတော်ဘုရားကြီးက -

“ခင်ဗျားတို့ ဒါအားထုတ်ရတဲ့ တရားမဟုတ်ဘူး၊ ဓမ္မနိယာမချည်း လာနေတဲ့ ဥစ္စာပဲ၊ ဘာမှ ဟောစရာမလိုပါဘူး၊ ဓမ္မနိယာမဆိုတာ ဒကာ၊ ဒကာမတို့ မဂ်ဉာဏ်တည်းဟူသော အကြောင်း အားထုတ်ထားလို့ရှိရင်ဖြင့် ဖိုလ်ဉာဏ်တည်းဟူသော အကျိုးကတော့ မလာနဲ့ ဆိုလို့ မရပါဘူး” လို့ မိန့်တော်မူပါတယ်။ ဒါကြောင့်မို့ ဖိုလ်ဝင်စားဖို့ ဖြစ်ပျက်ရှုတဲ့အခါ မှာ သိပ်ပြီး အားမစိုက်ရပါဘူး၊ ဖြစ်ပျက်ကို ပုံမှန်ကလေး ရှုနေရုံပါပဲ။

ယောဂီ ။

။ မှန်လှပါ အရှင်ဘုရား။

သင်္ခါရ အာရုံပြု၊ ဂေါတြဘု

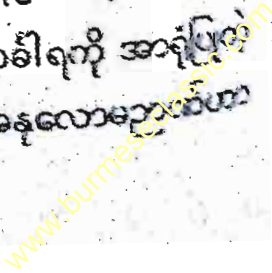
ဆရာ ။

။ “တဿ ပဝတ္တာနုပုဗ္ဗဝိပဿနဿ သင်္ခါရာ ရမ္မဏ ဂေါတြဘု ဉာဏန္တရာ ဖလသမာ ပတ္တိဝသေန နိရောဓေ စိတ္တံ အပေတိ”

“ဝိပဿနာဉာဏ် အစဉ်အတိုင်း ဖြစ်ပေါ်ပြီးသော ထိုအရိယာပုဂ္ဂိုလ်အား သင်္ခါရကို အာရုံပြုသော ဂေါတြဘုဉာဏ်၏ အခြားမဲ့၌ ဖိုလ်သို့ ရောက်သည့်အလိုအားဖြင့် စိတ်သည် သင်္ခါရချုပ်ငြိမ်းသော နိဗ္ဗာန်အာရုံ၌ ဝင်ရောက်နေ၏။”

ဝိသုဒ္ဓိမဂ် (၃) နာ ၃၅၂

ဒီမှာ ဂေါတြဘုဉာဏ်လို့ ဆိုထားပေမယ့် ပဋ္ဌာန်းပါဠိတော်မှာတော့ သင်္ခါရကို အာရုံပြုတဲ့ ဒီဉာဏ်ကို အနုလောမဉာဏ်လို့ပဲ ဘုရားဟောတော်မူပါတယ်။ “ဒီ အနုလောမဉာဏ်ဟာ

ဖလသမာပတ်အား အနန္တရုပ်စွည်းဖြင့် ကျေးဇူးပြုတယ်” လို့ ဝိသုဒ္ဓိမဂ် နောက်ပိုင်းမှာ မိန့်ဆိုပြန်ပါတယ်။

ယောဂီ ။ ။ မှန်ပါ။ ဆက်လက်ရှင်းပြပါဦး အရှင်ဘုရား။

ဆရာ ။ ။ ရှင်းပြပါမယ်။ မဂ်ဝင်ခန်းတုန်းကတော့ မဂ်၏ ရှေ့မှာ ဂေါတြဘုဉာဏ်က လောကီဉာဏ် ဖြစ်ပေမယ့် ဖြစ်ပျက်သင်္ခါရ ချုပ်ဆုံးမှု နိဗ္ဗာန်ကို စတင်အာရုံပြုတဲ့ပြီး ပုထုဇဉ်အနွယ်ကို ဖြတ်ပါတယ်။ ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်ဟာ နာမရူပပရိစ္ဆေဒဉာဏ်မှ စ၍ ဉာဏ်စဉ်အတိုင်း တက်လာ ပြီး ဝုဋ္ဌာနဂါမိနိဝိပဿနာဖြစ်တဲ့ သင်္ခါရပေက္ခာ ခေါင်ထိပ်မှ အားပြည့်ဝစွာဖြင့် အနုလောမ ဉာဏ်တက်ကာ များသောအားဖြင့် သွက်လက်နေတဲ့ ဖြစ်ပျက်သင်္ခါရကို အနိစ္စဟု ဒုက္ခဟု အနတ္တဟု တစ်ခုခုကို အာရုံပြုလျက် ချုပ်ပျက်သွားတယ်။ အဲဒီလို အနုလောမ ဉာဏ် ချုပ်ပျက်သည်နှင့် တစ်ဆက်တည်း ဂေါတြဘုဉာဏ်က ထိုဖြစ်ပျက်သင်္ခါရ၏ နောက်ဆုံး ချုပ်ငြိမ်းမှု နိဗ္ဗာန်ကို အာရုံပြုကာ ပုထုဇဉ်အနွယ်ကို ဖြတ်ရာမှာ အားပါသဖြင့် ဖျပ်ခနဲ ရိပ်ခနဲ ထိတ်ခနဲ ငြိမ်ခနဲ တိခနဲ ထင်ရှားသိသာသော အချက်ပြ ပါ၊ ပါတယ်။ သဘောကျရဲ့လား။

ယောဂီ ။ ။ သဘောကျပါ အရှင်ဘုရား။

ဆရာ ။ ။ ဖိုလ်ဝင်ခန်း (ဖိုလ်ဝင်ခါနီး) မှာတော့ နိဗ္ဗာန်ကို အာရုံပြုကာ ပုထုဇဉ်အနွယ်ဖြတ်တဲ့ ဂေါတြဘုဉာဏ်၏ အားစိုက်မှုမပါတော့ပါဘူး။ အဲဒါကြောင့် ဖိုလ်ဝင်ခါနီးမှာဖြစ်တဲ့ ဒီ ဂေါတြဘုဉာဏ် (သို့) အနုလောမဉာဏ်ကတော့ ဖြစ်ပျက်သင်္ခါရကိုပဲ အာရုံပြုပါတယ်။ အဲဒီတော့ ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်ဟာ ဖြစ်ပျက်ကလေးကို (ထိုင်းမှိုင်းငိုက်မျှဉ်းခြင်းမရှိ)၊ ထင်ထင် လင်းလင်းရှုလို့ အဆင်ပြေနေတုန်းမှာပဲ မဂ်ဝင်ခန်းတုန်းကလို ဖျပ်ခနဲ ထိတ်ခနဲ ရိပ်ခနဲ လှစ်ခနဲ တိခနဲ ထင်ရှားသိသာမှု အချက်ပြမပါတော့ဘဲ ဖြစ်ပျက်သင်္ခါရ ချုပ်ငြိမ်းသွား တယ်။ (ဝါ) ဖိုလ်ဇောတွေ ကျသွားတယ်။ ဒါကိုပင် “ဖိုလ်ဝင်စားတယ်” “ဖလသမာပတ် ဝင်စားတယ်” လို့ ခေါ်ပါတယ်။ ကဲ ရှင်းရဲ့လား။

ယောဂီ ။ ။ ရှင်းပါ အရှင်ဘုရား။

ဆရာ ။ ။ ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်ဟာ ဖလသမာပတ်အလိုငှာ ဖြစ်ပျက်ကလေးတွေကို ကြည်ကြည်လင်လင် ရှုရှင်းမှတ်ရင်းမတ္တ အရိယမဂ်တည်းဟူသော အကြောင်းကို ရရှိထားတဲ့အတွက် အနိယမိလ် တည်းဟူသော အကျိုးဟာ ဓမ္မနိယာမအတိုင်း ဖြစ်ပေါ်လာတော့တာပါ။ ကဲ ဆက်သော် ပြီး ကျေးဇူးရှင်ဆရာတော်ဘုရားကြီးတို့၏ ဖိုလ်နှင့်ပတ်သက်တဲ့ သင်ခန်းစာတို့ကိုရှုပါဦး။

ယောဂီ ။ ။ မှန်လှပါ အရှင်ဘုရား။

ဖလသမာပတ် ဝင်စားခြင်း

ဓာတ်ခြောက်ပါး ရုပ်နာမ်သင်္ခါရတရားတို့ကို အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တဟု အဖန်ဖန် ဝိပဿနာတင်၍ လိုက်သောအခါ စိတ်သည် ဘဝင်မှ ထပြီးလျှင် အာဝဇ္ဇန်း၊ ပရိကံ၊ ဥပစာ၊ အနုလုံဖြစ်၍ ချုပ်၏။ ထို့နောင် ရှေးက မဂ္ဂဝီထိ ဖြစ်တုန်းအခါက ဖြစ်ဖူး တွေ့ဖူး ရောက်ဖူးသော အလေ့အတိုင်း နိဗ္ဗာန်ကို အာရုံပြု၍ “ဂေါတြဘု-ဖိုလ်-ဖိုလ်” ဟု ဖိုလ်ဇောတွေ စိတ်သန်သလောက် ပုဂ္ဂိုလ်အလိုရှိသလောက် ဖြစ်၍နေ၏။ ထို့နောင် ဘဝင်ကျ၍ သင်္ခါရကို အာရုံပြုသော နကိုပကတိစိတ်တွေဖြစ်လျက် ဖိုလ်ဇောမှထ၏။ ဤသို့ ဖိုလ်ဇောတွေကျ၍ ဖြစ်၍နေသောအခါ အိပ်ပျော်၍နေသောသူကဲ့သို့ ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည် ငြိမ်းအေးမှုမှ တစ်ပါး ဘာကိုမှ မသိတော့ပြီ၊ အမှတ်မရတော့ပြီ။ ထိုအခါ အလွန် ကိုယ်စိတ်ချမ်းသာခြင်းဖြစ်၏။

သေကျွတောင် ဆရာတော်၊ ပဏ္ဍိတဝေဒနိယကျမ်း၊ နှာ-၄၄၂

[စာရေးသူ၏ မှတ်ချက် ။ ။ “ဤသို့ ဖိုလ်ဇောတွေ ကျ၍ ဖြစ်၍နေသောအခါ အိပ်ပျော်၍နေသော သူကဲ့သို့ ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည် ငြိမ်းအေးမှုမှတစ်ပါး ဘာကိုမှ မသိတော့ပြီ” ဤစကားရပ်ကို အများနားလည် အောင် ရှင်းဖို့လိုပါသည်။ အဘယ့်ကြောင့်နည်းဆိုလျှင် ဤစကားရပ်၌ ပုဂ္ဂိုလ်တော်တော်များများပင် နားမလည်၊ အသိမရှင်း ဖြစ်နေကြသည်။

ငြိမ်းအေးမှုသည် “ပဿဒ္ဓိငြိမ်းအေးမှုနှင့် နိဗ္ဗာန် ငြိမ်းအေးမှု” ဟု နှစ်မျိုးရှိ၏။ ခန္ဓာထဲမှာ ဖြစ်ပျက်တွေ ရှုရှင်း မှတ်ရှင်း ကိလေသာ တဒင်္ဂစင်ကြယ်သဖြင့် ကိုယ်စိတ်တို့၏ ငြိမ်းအေးမှု ဖြစ်ပေါ်လာတတ်၏။ များသောအားဖြင့် ဤငြိမ်းအေးမှုဖြစ်ပေါ်လာလျှင် ခန္ဓာထဲမှာ တလှုပ်လှုပ်တရွရွ တမ္မမ္မနေတဲ့ လှုပ်ရှား ဖြစ်ပျက်တွေ မပေါ်ဘဲနေသည်။ ခန္ဓာတစ်ကိုယ်လုံး ငြိမ်သက်အေးချမ်းနေသည်၊ အေးစိမ့်ချမ်းသာနေသည်။ ရှုစိတ်ကလေးကလည်း ပူပန်ခြင်း ပျံ့လွင့်ခြင်း ပျာယာခတ်ခြင်းမရှိ၊ တည်ကြည်ငြိမ်သက်စွာဖြင့် ထို ငြိမ်သက်အေးချမ်းမှုအာရုံကို ခံစားသိ သိလျက်နေ၏။ ဤအဖြစ်မျိုးကို “ပဿဒ္ဓိငြိမ်းအေးမှု” ဟု ခေါ်သည်။

ယခု ပြုအပ်သော စကားရပ်၌ “ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည် ငြိမ်းအေးမှုမှတစ်ပါး ဘာကိုမှမသိပြီ” ဟု ဆိုရာ တွင် ဤငြိမ်းအေးမှုကား နိဗ္ဗာန်ငြိမ်းအေးမှု ဖြစ်၏။ “နိဗ္ဗာန်ငြိမ်းအေးမှု” ဆိုတာ ကိလေသာ၊ ခန္ဓာတို့၏ ချုပ်ငြိမ်းခြင်းသဘောကို ဆိုသည်။ ဤနိဗ္ဗာန်ငြိမ်းအေးမှု၌ ကိုယ်စိတ်တို့၏ ရေခဲလို စိမ့်အေးမှုမျိုး မရှိပေ။ ကိလေသာ၊ ခန္ဓာတည်းဟူသော အပူဓာတ် အရှုပ်ဓာတ်တို့၏ ကင်းဆိတ်ချုပ်ငြိမ်းခြင်းသဘောမျှသာဖြစ်သည်။ ငါးပါးအာရုံ ကာမဂုဏ် ကိလေသာ ခန္ဓာတို့ဖြင့် ပူလောင် အိုက်စပ်၊ ရှုပ်ယှက်ခတ် ဆူညံနေသော မြို့ရွာတွင်းမှ အာရုံငါးဖြာ ဆိတ်ငြိမ်ရာ ကမ္မဋ္ဌာန်းရိပ်သာတွင်းသို့ ချဉ်းနင်းဝင်ရောက်မိသည်နှင့် “စိတ် အေးချမ်းလိုက်တာ” ဟု ဆိုသကဲ့သို့ ငါးပါးအာရုံ ကာမဂုဏ် ကိလေသာ၊ ခန္ဓာတို့၏ ကင်းဆိတ်ခြင်း ချုပ်ငြိမ်းခြင်းသဘောကိုပင် “ငြိမ်းအေးသည်၊ ချမ်းသာသည်” ဟု ဆိုအပ်၏။ “နိဗ္ဗာန်ငြိမ်းအေးမှုကို

သိနေသည်" ဆိုရာမှာလည်း အဆင်း၊ အသိ စသည့် အာရုံငါးပါးကို သိတဲ့ လောကီသိမျိုး မဟုတ်ပေ။ နိဗ္ဗာန်ငြိမ်းအေးမှုကို အာရုံယူ မျက်မှောက်ပြုနေခြင်းကို "သိသည်" ဟု ဆိုထားခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

စာရေးသူ

မဂ်မပါဘဲ ဖိုလ်ဘက်ကူး

ဓန္ဓာကိုယ်ထဲမှာ ဓမ္မကလေးတွေချည်း ဖြစ်လိုက်၊ ဓမ္မကလေးတွေချည်း ပျက်လိုက်၊ ဒါဒါ သောတာပန် ပုဂ္ဂိုလ်က မြင်နေတော့ ဒါကလေးတွေ မြင်ရင်း မြင်ရင်း မတ္တနဲ့ တစ်ခါတည်း ဒီအမြင်ကလေးတွေဟာ ဒကာ၊ ဒကာမတို့ ပထမတော့ ဒါကိုမြင်သေးတာပဲ (မှန်ပါ)။ မြင်ရာကနေပြီးသကာလ ဒကာ၊ ဒကာမတို့ သူကတော့ ဒုက္ခသစ္စာကို ပိုင်းခြားတယ်၊ သမုဒယသစ္စာကို ပယ်တယ်၊ ဒါတွေ မလာတော့ဘူး၊ ဖျပ်ဆို ဒုက္ခသစ္စာ ဖြစ်ပျက်ချုပ်ပြီး နိရောဓသစ္စာဘက် အာရုံပြု ကူးသွားတာပဲ (မှန်ပါ)။ ဖြစ်ပျက်ကနေပြီး မဂ်မပါဘဲနဲ့ ကူးသွားတယ် (မှန်ပါ)ဘုရား။

ဒကာ၊ ဒကာမတို့... ဘယ်လိုကူးပါလိမ့် (ဖြစ်ပျက်ကနေပြီး မဂ်မပါဘဲနဲ့ ကူးသွားပါတယ်)။ ဖြစ်ပျက်ကနေပြီး ဒုက္ခသစ္စာ ပိုင်းခြား၊ နိရောဓသစ္စာ မျက်မှောက်ပြု၊ သမုဒယသစ္စာကိုပယ်၊ မဂ္ဂသစ္စာကို ပွားများ၊ ဒီလို အစီအစဉ်တွေ မလာတော့ဘူး၊ သစ္စာလေးပါး တစ်ပြိုင်နက် မလာတော့ဘူး၊ တစ်ခါတည်း ဒုက္ခသစ္စာလည်း ချုပ်ပြီး နိရောဓသစ္စာ အာရုံပြု ပေါ်လာတာပဲ (မှန်ပါ)။ သဘောကျပလား (ကျပါပြီ ဘုရား)။

ဒုက္ခသစ္စာ ချုပ်ပြီးတော့ နိရောဓသစ္စာ ပေါ်တာပဲ၊ အာရုံပြုသောအားဖြင့် ပေါ်လာတယ် (မှန်ပါ)။ ဒုက္ခနိရောဓ ပေါ်လာတယ်၊ ဒါက နိရောဓသစ္စာ နိဗ္ဗာန်၊ ဒါက ဖိုလ်ဇောတွေပေါ့ဗျာ (မှန်ပါ)ဘုရား။ ဝိပဿနာချုပ်ပြီး ဝိပဿနာနောက်က ဘာလိုက်သတဲ့ (ဖိုလ်လိုက်ပါတယ်)၊ ဖိုလ်လိုက်လာတယ်၊ မဂ် လုံးဝမပါဘူး (မှန်ပါ)ဘုရား။

ဒါဖြင့် ဖိုလ်သည်ကား ဆိုလိုရှိရင်ဖြင့် ဒကာ၊ ဒကာမတို့ ဘာနဲ့ သူနဲ့ တည့်နေသတဲ့ဆိုတော့ ဒုက္ခသစ္စာချုပ်တဲ့ နိဗ္ဗာန်နဲ့ တည့်နေတာပဲ (မှန်ပါ)။ ပထမ ဖိုလ်ပေါ်လာပြီး ပထမဖိုလ်နဲ့ တည့်နေတယ် ပထမဖိုလ်ချုပ်သွားတော့ ဒုတိယဖိုလ်နဲ့ တည့်နေပြန်တယ်၊ နိဗ္ဗာန်ကတော့ အမြဲပေါ့ဗျာ၊ ဖိုလ်ကတော့ အလှည့်နဲ့ (မှန်ပါ)။ နိဗ္ဗာန်ချည့် တွေ့နေတာပဲ (မှန်ပါ)။ ဒါဖြင့်... နိဗ္ဗာန် ဘယ်လောက်ထိအောင် တွေ့နိုင်သတဲ့လို့ မေးလိုရှိရင်ဖြင့် အရေအတွက်မရှိဘူး (မှန်ပါ)။ သဘောကျပလား (ကျပါပြီ)ဘုရား။

နိဗ္ဗာန် ဘယ်လောက်တွေ့ရမှာတုံး (အရေအတွက်မရှိပါဘုရား)။ အရေအတွက်မရှိအောင် တွေ့ရမှ ဆိုလိုရှိရင်ဖြင့် ဒကာ၊ ဒကာမတို့ ဒါဟာ ဖလသမာပတ် ဝင်စားတာလို့သာ မှတ်လိုက်ပေတော့ ဖိုလ်စိတ်နဲ့ချည့် နေတော့တာပဲ (မှန်ပါ)။ ရှင်းပြီနော် (ရှင်းပါပြီ)ဘုရား။

မိုးကုတ်ဆရာတော်ဘုရားကြီး၊ သစ္စာလေးပါးတရားတော်၊ အမှတ်စဉ် (၃၀)၊ နာ ၃၆၉-၃၇၀

[စာရေးသူ၏ မှတ်ချက် ။ ။ “ဖျပ်ဆို ဒုက္ခသစ္စာဖြစ်ပျက်ချုပ်ပြီး နိရောဓသစ္စာဘက် အာရုံပြုကူးသွားတာပဲ” ဤစကားရပ်၌ “ဖျပ်ဆို” ဆိုတဲ့ စကားပါနေကြားသော်လည်း “ဖိုလ်ဝင်ခါနီးမှာ မဂ်ဝင်ခါနီးတုန်းကလို ဖျပ်ခနဲ ဖြစ်ပျက်အဆုံးကို မြင်လိုက်ရသလို ထင်ရှားတယ်” လို့ မယူပါလေနှင့်။ ဝိပဿနာချုပ်ပြီး ဖိုလ်ဇောကျကာ နိဗ္ဗာန်ဘက် ကူးသွားပုံကို ပေါ်လွင်စေချင်လို့သာ ကျေးဇူးတော်ရှင် မိုးကုတ်ဆရာတော်ကြီး ဤ “ဖျပ်ဆို” ဆိုသောစကားကို သုံးတော်မူခြင်းဖြစ်သည်ဟု မှတ်ပါ။ မှန်၏။ ဝိပဿနာမဂ်ချုပ်လျှင် တစ်ဆက်တည်း ဖြစ်ပေါ်လာမည့် အရိယမဂ်သည် “(၁) ဒုက္ခသစ္စာကို ပိုင်းခြားသိခြင်း၊ (၂) သမုဒယသစ္စာကို ပယ်ခြင်း၊ (၃) နိရောဓသစ္စာကို မျက်မှောက်ပြုခြင်း၊ (၄) မဂ္ဂသစ္စာကို ပွားများပြီးစေခြင်း” ဤ အလွန်တရာ ခက်ခဲနက်နဲ သိမ်မွေ့သော လုပ်ငန်းကြီးလေးခုလုံးကို တစ်ပြိုင်နက်တည်း တစ်ချက်တည်း အပြီးဆောင်ရွက်ရမည် ဖြစ်၏။ သို့ဖြစ်၍ ထက်မြက်လျင်မြန် ပြင်းထန်သော အားအစွမ်းနှင့် ပြည့်စုံဖို့လို၏။ အရိယမဂ်အား ဤကဲ့သို့သော အားအစွမ်းနှင့် ပြည့်စုံစေရန် သင်္ခါရပေက္ခာဉာဏ် ခေါင်ထိပ်နှင့် အနုလောမဉာဏ်၊ ဂေါတြဘူဉာဏ်တည်းဟူသော ဝုဠာန ဂါမိနိ ဝိပဿနာဟာ ရဲဘော်တစ်ဦးသည် စစ်မြေပြင်ကုန်းကမူပေါ်သို့ အရှိန်အဟုန်နှင့်တကွ ရုတ်တရက် ပြေးတက်၍ ကုန်းပေါ်၌ နဂိုရှိနှင့်နေသော ရဲဘော်အား ကူညီသကဲ့သို့ဖြစ်၍ အရိယမဂ်အား အနန္တရသတ္တိဖြင့် ကျေးဇူးပြု၏။ ထို့ကြောင့် မဂ်ဝင်ခါနီး အနုလုံ ဂေါတြဘူအခိုက်၌ အထူးသိသာထင်ရှား၏။ ဤဖိုလ်ဝင်ခါနီး၌ကား ဝုဠာနဂါမိနိ ဝိပဿနာနှင့် မဂ်မပါရှိသဖြင့် အထူးသိသာ ထင်ရှားခြင်းမရှိပါဟူလို။]

စာရေးသူ

အိပ်ပျော်သူနဲ့ မတူပါ

ကျမ်းဂန်အတိုင်း မဂ်ဖိုလ်ရပြီးသော ပုဂ္ဂိုလ်သည် မိမိရပြီးသော ဖိုလ်ကို ဝင်စားနိုင်သည် ဆိုသည့် အတိုင်း ဟုတ်၊ မဟုတ်ကို စမ်းသပ်ကြည့်လျှင် နာရီဝက် တစ်နာရီ အလိုရှိသလောက် “နိဗ္ဗာန်ကို မြင်၍ နေရပါလို၏” ဟု နှလုံးသွင်း။ “မည်သူ မည်ဝါ ခေါ်လျှင် သိရပါလို၏” ဟု နှလုံးသွင်းခြင်းသည် စိတ်ဖြင့် မိဋ္ဌာန်ရာရောက်သည်။ နှုတ်ဖြင့်လည်း မိဋ္ဌာန်နိုင်သည်။ မိဋ္ဌာန်ပြီးလျှင် ထိုင်။ ထိုင်ပြီးလျှင် လျင်မြန်စွာ ဝင်စား၍ ရနိုင်အောင် ဘဝင်မှာပဲ စိတ်ကိုထား။ တရားအားထုတ်ဆဲကလိုပင် ဖြစ်ပျက် သဘောတွေ တွေ့လာလိမ့်မည်။ တွေ့ရင်း တွေ့ရင်း စိတ်တည်ငြိမ်လာပြီးလျှင် ငြီးငွေ့တဲ့သဘောကလေး တွေ ဖြစ်လာပြီး ဖြစ်ပျက်တဲ့ သဘောတွေလည်း ပျောက်၊ သိတတ်တဲ့ သဘောတွေလဲ ချုပ်ငြိမ်းပြီးလျှင် အိပ်ပျော်သောသူကဲ့သို့ ဘာဖြစ်တာကိုမျှ မသိတော့ဘဲ ဒုက္ခခပ်သိမ်း ငြိမ်းအေးနေလိမ့်မည်။ သို့သော်လည်း အိပ်ပျော်သောသူမှာ ဘဝင်စိတ်တွေ ဖြစ်နေသောကြောင့် နှိုးလျှင် နိုး၏။ ကိုယ်လက်အင်္ဂါ ပျော့ပျောင်း၏။

ဖလသမာပတ်ဝင်စားသောသူမှာကား ...

ဖိုလ်စိတ်, ဖိုလ်စောဖြင့် နိဗ္ဗာန်ကိုမြင်နေသောကြောင့် လောကုတ္တရာ အပ္ပနာဇော ကျနေသည်ဖြစ်ရကား ဝိဇ္ဇာန်သော အချိန်မပြည့်မီ အဝိဇ္ဇာန်ပြုထားသောသူမှတပါး လွဲ၍ နှိုးလျှင် မရ။ ဘယ်လိုလုပ်လို့မှ မသိ တတ်တော့ပေ။ အန္တရာယ်ဖြစ်အောင်လုပ်လျှင်မူကား အဝိဇ္ဇာန်ထားသောကြောင့် သိပေလိမ့်မည်။ အဝိဇ္ဇာန် မပြုလျှင် ဘယ်လိုလုပ်လို့မှ မသိတတ်တော့ပေ။ ရှေးအခါက ဤကဲ့သို့ အပ္ပနာဇောကျနေသော ရဟန်းတော် အနီး၌ မိုးကြီး သည်းထန်စွာရွာခြင်း၊ မိုးကြီးအကြိမ်ကြိမ်ပစ်ခြင်း၊ အနီး၌ လှည်းပေါင်းများစွာ ဆူညံလျက် မောင်းသွားခြင်းတို့ကိုမျှ မသိဘူးဟူ၍ ကျမ်းဂန်၌ ထင်ရှားစွာ လာရှိသည်။ အဘယ်ကြောင့် မသိနိုင်ပါသနည်း ဆိုသော် ဖိုလ်ဝင်စားနေသောအခါ၌ ဖိုလ်စိတ် ဖိုလ်စောသာလျှင် ဖြစ်နေသည်။ ဖိုလ်စိတ်သည် လောကုတ္တရာ နိဗ္ဗာန်ကိုသာ အာရုံပြုသည်။ လောကီကို အာရုံမပြု။ လောကီအာရုံဆိုသည်မှာ အဆင်း အသံ အနံ့ အရသာ အထိ အတွေ့တို့နှင့်တကွ ၎င်းငါးပါးနှင့် စပ်လျဉ်းသော အာရုံတို့သည် စိတ်၌ ဖြစ်ပေါ်လာခြင်းတို့ကို ခေါ်သည်။ ဤအာရုံခြောက်ပါးနှင့် စပ်လျဉ်းသော ခံစားမှု စံစားမှုတို့ကိုလည်း အာရုံမပြုနိုင်၊ မတွေ့နိုင်၊ မသိနိုင်တော့ပြီ။

လက်ပံတန်းမြို့၊ ဒုတိယသဒ္ဓမ္မပါလဆရာတော်၊ ဝိပဿနာပါရဂူကျမ်း၊ နှာ ၂၄-၂၆

အိပ်ပျော်သူနှင့် ခြားနားပုံ

အိပ်ပျော်နေသောသူနှင့် ဖိုလ်ဝင်စားနေသောသူတို့သည် ဘာကိုမျှ မသိတာချင်းကား တူပေ၏။ တူသော်လည်း အိပ်ပျော်နေသောသူ၌ ဘဝင်စိတ်သာဖြစ်နေ၍ ဘဝင်စိတ်သည် များသောအားဖြင့် ကံ၊ ကမ္မနိမိတ်၊ ဂတိနိမိတ်တို့ကိုသာ အာရုံပြုနေသည်။ ထိုနိမိတ်တို့ကား အလွန်တရာထင်ရှားသော လောကီ အာရုံ ကာမအာရုံများ ဖြစ်သည်။ သို့ဖြစ်သော်လည်း နိုးလာသောအခါကျလျှင် ဘာမျှမသိ၊ သတိမရ၊ မပြောပြတတ်ကြပေ။ ဖိုလ်ဝင်စားသော ပုဂ္ဂိုလ်မှာမူ ဖိုလ်စိတ်ဖြင့် နိဗ္ဗာန်ကို အာရုံပြုသည်ဟု ဆို၏။ ဖိုလ်စိတ်ဟူသည် လောကမှ ထွက်မြောက်သော လောကုတ္တရာစိတ်ဖြစ်သည်။ နိဗ္ဗာန်ဟူသည်လည်း ရုပ်နာမ်ချုပ်ငြိမ်းကာ ဖြစ်မှုဟူ၍ ဘာမျှမရှိသောကြောင့် လောကမှ လွန်မြောက်သော သန္တိသုခခေါ်တဲ့ နိဗ္ဗာန်ဖြစ်သည်။ ဘဝင်စိတ်နှင့်စာလျှင် အတိုင်းမသိအောင် ခက်ခဲနက်နဲ နူးညံ့သိမ်မွေ့လှသည်။ လူတိုင်း သိအောင် ပြောပြရန်ပင် အလွန်ခက်ခဲလှတော့သည်။ သို့အတွက် ဖိုလ်ဝင်စားသော ပုဂ္ဂိုလ်သည် သမာပတ်မှ ထသောအခါ ဘယ်လိုနေတာကို သိနေပါသည်ဟု ပြောပြစရာ မရှိပေ။ ပြောပြရန် ပမာဏထိုက်သော တရားမရှိ။ ထို့ကြောင့် “အပ္ပမာဏာရမ္မဏမေဝ - ပမာဏကို ပြခြင်းငှာ မထိုက်သော အာရုံကိုသာလျှင် အာရုံပြုသည်” ဟု ဝိသုဒ္ဓိမဂ်၌ မိန့်တော်မူသည်။

အိပ်ပျော်နေသောသူကို နိုးလျှင် ရသည်။ မျောမေ့နေသောသူများသည်လည်း ဘဝင်စိတ်ဖြစ်နေသည်ပင် ဖြစ်၍ ဆေးဝါးမန္တရားဖြင့် သတိရအောင် လုပ်လျှင် ရနိုင်သည်။ ဖိုလ်ဝင်စားသောသူမှာ အဓိဋ္ဌာန်ပြုထားသည့် အချိန်မပြည့်မီ ဘယ်လိုပင် ပြုလုပ်၍မျှ မသိ၊ သတိမရတော့ပြီ။ သို့သော်လည်း ဤအတွင်း မည်သူခေါ်လျှင် သိရပါလို၏ဟု အဓိဋ္ဌာန်ပြုထားလျှင်မူကား ထိုသူခေါ်လျှင် တစ်ခွန်းတည်းနှင့်ပင် သိတတ်သည်။ ဘဝင်ကျနေ သောသူ နိုးလျှင် ထိုင်းမှိုင်းသော စိတ်ရှိသည်။ ဖိုလ်ဝင်စားရာမှ ထသောသူသည် ရုပ်ရော စိတ်ရော ကြည်လင်သည်။ ပုထုဇဉ်များမှာ လောကီစိတ်သာ ဖြစ်နိုင်သည်။ သောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ်များမှာလည်း ရိုးရိုးနေဆဲ အခါ လောကုတ္တရာစိတ် မဖြစ်နိုင်၊ ဖလသမာပတ် ဝင်စားဆဲ အခါမှသာ လောကုတ္တရာစိတ် ဖြစ်နိုင်သည်။

ယခုပြဆိုခဲ့ပြီးသည့်အတိုင်း မိမိကိုယ်ကို သောတာပန်ဖြစ်ပြီဟု ထင်လျှင် အဓိဋ္ဌာန်ပြု၍ ဖလသမာပတ် ဝင်စားကြည့်၊ ရလျှင် ဖြစ်ပြီဟူ၍ ယုံကြည်ပေတော့၊ ကမ္မဋ္ဌာန်းကို အားမထုတ်ဘဲနေတာ ကြာလျှင်မူကား အလွယ်တကူ ဝင်စား၍မရဘဲ ရှိနေတတ်သည်။ နောက်ကြာမှ ဝင်စား၍ သမာဓိမကောင်းလှသဖြင့် မရဘဲနေသော်လည်း မိမိရပြီး ရောက်ပြီးသော မဂ်မှာ ပျက်၍သွားတော့သည် မဟုတ်ပေ၊ မဟုတ်သော်လည်း ကမ္မဋ္ဌာန်းနှင့် ဝေးနေတာကြာလျှင် အနေအထိုင် အပြောအဆို အမူအရာမှာ များသောအားဖြင့် ပုထုဇဉ်တုန်းက ကဲ့သို့ပင် ရှိနေတတ်သည်။ ဝါသနာကို မစွန့်၊ သို့ဖြစ်၍ လူကို မြင်ရရုံ ပြောရရုံနှင့် အကဲခတ်လွဲတတ် ကြသည် (ကြပ်ကြပ်သတိထား)။

ဝိပဿနာပါရဂူကျမ်း၊ နှာ ၄၄-၄၆

ဒီလိုဖြစ်တတ်, သမာပတ်

သမ္မာပန္နောနာမ - ဖလသမာပတ်မည်သည်ကား၊ အန္တောသမာပတ္တိယံ - ဖလသမာပတ် ဝင်စားစဉ် အတွင်း၌၊ ကဏ္ဍမူလေ - နားဝဉ်၊ ဓမာနဿ - မှုတ်အပ်သော၊ သင်္ခယုဂဠဿပိ - ခရသင်းနှစ်ခု၏လည်း၊ သဒ္ဓိ - အသံကို၊ နသုဏာတိ - မကြားရ၊ အသနိသန္နိပါတဿပိ - ထိုထက် ကြီးကြယ်သော မိုဃ်းကြိုး၏ ပစ်သံကိုတောင်မှ၊ နသုဏာတိ - မကြားရလေကုန်။ (သက္ကပဉ္စသုတ်အဋ္ဌကထာ)။

မှတ်ချက် ။ ။ ဖလသမာပတ် ဝင်စားနေစဉ်၊ အသံကို မကြားရဟု ဆိုခြင်းသည် မှန်၏။ သို့ရာတွင်၊ သမာပတ်ကို ကောင်းစွာ မနိုင်နင်း၍၊ တစ်ဆက်တည်းမပြတ်အောင်၊ မဝင်စားနိုင်သော အခါများတွင် သမာပတ်ကို ဝင်စားသောစိတ် ဖြစ်လိုက်၊ သမာပတ်မှ လွတ်သွားလိုက် နှင့်၊ ဝင်စားလိုက်တစ်ချက်၊ လွတ်လိုက်တစ်ချက်နှင့်၊ ပြတ်တောင်း ပြတ်တောင်းဖြစ်၍ နေတတ်သည်။ ထိုအခါ ဝင်စားမိသောအခါ၊ အသံကို မကြားရဘဲ၊ လွတ်သွားသော အခါ အသံကို ကြားရပြန်သည်။ ဤသို့ ဝင်စားလိုက် လွတ်လိုက်နှင့် လျှင်မြန်စွာ ဆက်တိုက် တစ်လှည့်စီဖြစ်၍ နေပါမူ၊ အသံအစရှိသော အာရုံတို့ကို တဆက်တည်း

ကြား၊ မြင်၊ သိရှိ၍ နေရဘိသကဲ့သို့ ဖြစ်နေတတ်သည်။ ထိုသို့ဖြစ်နေရလျှင် ဝင်စား တဲ့စိတ် အလျှင်းမဖြစ်ဘူးဟူ၍ ထင်တတ်သည်။ ဤသို့ဖြစ်ခြင်းသည် ဝိပဿနာ သမာဓိ အားနည်းသွားလို့ ဖြစ်သည်။ အားတိုး၍လာအောင် စိတ်ကိုပြင်၍ လိုလိုချင်ချင် ဖြစ်အောင် လုပ်ပြီးလျှင် အဓိဋ္ဌာန်ဖြင့် စိတ်ထက်သန်စွာ ထပ်၍ အားထုတ်ပါ။ သမာပတ်ကို ဝင်စားနိုင်သူဖြစ်ပေမယ့် တစ်ခါတစ်ရံ စိတ်မကောင်းစရာ စိတ်ပျက်စရာ အားလျှော့စရာ စသည်တို့ ဖြစ်ပေါ်လာလျှင် စိတ်ပြန်လွှင့်ပြီး သမာဓိတရား ဆုတ်ယုတ် ဝီရိယတရား ပျော့ညံ့ပြီးသွားလျှင် သမာပတ်ကို ဝင်စားနိုင်သောအဖြစ်မျိုးမှ ဆုတ်ယုတ်၍ သွားတတ်သည်။ အချို့မှာလည်း သမာပတ်ကို မဝင်စားဘဲ ဖြတ်ထားတာ ကြာလျှင် အထက်က ပြဆိုခဲ့တဲ့အတိုင်း ပြတ်တောင်းပြတ်တောင်းဖြစ်၍ နေတတ်သည်။

မြတ်စွာဘုရားလက်ထက်ကလည်း၊ မောဂ္ဂလာန်မည်ခေါ် မထေရ်တစ်ပါးသည် မြစ်ဆိပ်ကနွား၌ သမာပတ်ဝင်စားနေရာ ရံဖန်ရံခါ အသံတွေကို ကြားရသည်ဟု ပြော၍၊ အချို့သောရဟန်းများက သမာပတ် ဝင်စားနေတာမှန်လျှင် အသံတွေကို မကြားရဘူး၊ အသံတွေကို ကြားရတယ်ဆိုလျှင်လည်း သမာပတ်ဝင်စား တာ မဟုတ်ဘူးဟု မြတ်စွာဘုရားထံ သွား၍ လျှောက်ထားသောအခါ မြတ်စွာဘုရားက သမာပတ်ဝင်စားနေ တယ်ဆိုတာ မှန်၏။ သို့ရာတွင် နိုင်နိုင်နင်းနင်းမဝင်စားနိုင်သေး၍ ဝင်စားလိုက်၊ လွတ်လိုက် ဖြစ်နေသော ကြောင့် အသံတွေကို လွတ်တဲ့အခါ၌ ကြားရကြောင်းကို မိန့်တော်မူရဖူး၏ဟု ဝိသုဒ္ဓိမဂ်တွင် ဥပမာပြထား၏။

ဝိပဿနာပါရဂူကျမ်း (၄) စောင်တွဲ၊
နာ ၁၂၈-၁၂၉

ဖိုလ်သို့ မြန်မြန်ရောက်စေရန်

အမှတ်ပြတ်တဲ့နေရာသို့ တစ်နာရီအတွင်း ရောက်ပါစေဟု စိတ်ညွတ်၍ မှတ်မြီပင် မှတ်နေပါ။ ရှုမှတ်အားထုတ်နေစဉ်၌ကား ရောက်ပါစေဟု ထပ်၍ စိတ်ညွတ်ရန် မလိုပြီ။ ရောက်မှုနှင့်စပ်၍ ဘာမျှ စိတ်မကူးနှင့်တော့။ သူ့ရောက်နိုင်လျှင် ရောက်မှာပဲလို့ စိတ်ချပြီးတော့ အမှတ်ကိုသာ ဂရုစိုက်၍ မှတ်နေပါ။ တစ်နာရီအတွင်း ရောက်နိုင်သောအခါမှာ “နာရီဝက်အတွင်း ရောက်ပါစေ၊ ၁၅ မိနစ်အတွင်းရောက်ပါစေ၊ ၁၀ မိနစ်အတွင်း ရောက်ပါစေ၊ ၅ မိနစ်အတွင်း ရောက်ပါစေ၊ ၁ မိနစ်အတွင်း ရောက်ပါစေ” စသည်ဖြင့် အချိန်ကို တိုစေ တိုစေ၍ ပိုင်းခြား ပိုင်းခြားပြီး ရှုမှတ်အားထုတ်ပါလေ။ လေးငါးချက် မှတ်အတွင်း ရောက်ပါစေ ဟူ၍လည်း ပိုင်းခြား၍ မှတ်ကြည့်နိုင်၏။

ဤသို့ လေ့လာ၍ တစ်နာရီအတွင်းမှာ ၂ ခါ၊ ၃ ခါ စသည်ဖြင့် ရောက်ရောက်နေသည်ဟု ပြောသော ယောဂီအား အမှတ်ပြတ်ရာ၌ ကြာရှည်စွာ တည်တဲ့နေနိုင်အောင် အားထုတ်စေရမည်။ သမာဓိ

ဉာဏ် အားနည်းသူဖြစ်လျှင်ကား တစ်နေ့အတွင်း တစ်ညဦးအတွင်းမှာ သုံးလေးခါလောက် ရောက်နိုင်ရုံမျှ ဖြင့်လည်း ကြာရှည်စွာ တည်တံ့အောင် အားထုတ်မှုသို့ ပြောင်းလဲပေးပါလေ။

ကြာကြာတည်အောင် အားထုတ်ပုံကား အမှတ် ပြတ်တဲ့နေရာသို့ ရောက်တဲ့အခါမှာ ငါးမိနစ်ခန့် ကြာအောင် တည်ပါစေဟု စိတ်ညွတ်၍ မှတ်မြဲပင် မှတ်နေပါ။ မှတ်နေဆဲ၌ကား ကြာကြာတည်အောင် မမျှော်လင့် မတောင့်တ မကြောင့်ကြ မကြံစည်လေလင့်၊ ငါးမိနစ်ခန့် တည်နိုင်သောအခါမှာ ၁၀ မိနစ် ခန့် တည်ပါစေ၊ ၁၅ မိနစ်ခန့် တည်ပါစေ၊ နာရီဝက်ခန့် တည်ပါစေ၊ တစ်နာရီခန့် တည်ပါစေ စသည်ဖြင့် အချိန်ကို များစေ၍ များစေ၍ ပိုင်းခြား ပိုင်းခြားပြီး အားထုတ်ပါလေ။ မိမိအလိုရှိသလောက် သုံး လေး ငါး နာရီ စသည် တည်တံ့အောင်လည်း အားထုတ်ကြည့်နိုင်၏။

နာရီဝက် ဆယ်ငါးမိနစ်အတွင်း စသည်၌ လျင်မြန်စွာ ရောက်ခြင်း၊ ငါးမိနစ် ဆယ်မိနစ် စသည်ဖြင့် ကြာရှည်စွာ တည်တံ့ခြင်းများသည် သမာဓိဉာဏ် ထက်သန်သော ပုဂ္ဂိုလ်များမှာသာ ပြည့်စုံလွယ်ပေသည်။ သမာဓိဉာဏ်နဲ့သော ပုဂ္ဂိုလ်များမှာမူကား မပြည့်စုံသည်လည်း ရှိတတ်သေး၏။ အကြိမ်များစွာ ရက်လများစွာ လေ့လာ၍ သမာဓိဉာဏ် အားသန်လာသောအခါကျမှ ပြည့်စုံသည်လည်း ရှိတတ်သေး၏။ သို့ဖြစ်၍ ဆရာတို့သည် တပည့်ယောဂီ၏ သမာဓိအား ဉာဏ်အားကို ချင့်ချိန်ပြီးလျှင် ဖြစ်နိုင်တန်သမျှကိုသာ စေခိုင်း၍ စုံစမ်းကုန်ရာ၏။

ဆရာကြွက်နှင့် ဆရာကြံ ကမ္မဋ္ဌာန်းဆရာတို့၏ မှတ်တမ်း၊ နာ ၁၂-၁၃

ဝသီဘော်နိုင်မှ လိုတိုင်းရ

- ဆရာ ။ ။ ဝသီဘော် (၅) ပါး ရှိတတယ်၊ ဘာတွေလဲဆိုရင်-
 - (၁) သမာပဇ္ဇနဝသီဘော် = ဖလသမာပတ်ကို အလိုရှိသောခဏ၌ အလျင်အမြန် ဝင်စားနိုင်ခြင်း။
 - (၂) အဓိဋ္ဌာနဝသီဘော် = ဖလသမာပတ်နှင့်စပ်၍ အဓိဋ္ဌာန်ပြုသည့်အတိုင်း ဖြစ်ခြင်း။
 - (၃) ဝုဋ္ဌာနဝသီဘော် = မိမိမှန်းထားသော အချိန်၌ ဖလသမာပတ်မှ ထနိုင်ခြင်း။
 - (၄) အာဝဇ္ဇနဝသီဘော် = ဖလသမာပတ်မှထ၍ မိမိသန္တာန်၌ အချိန်ဘယ်မျှကြာအောင် ဖိုလ်ဇောတွေ ကျနေခဲ့တာပဲဟု လျင်မြန်စွာ ဆင်ခြင်ခြင်း။
 - (၅) ပစ္စဝေက္ခဏဝသီဘော် = အိပ်ပျော်ခြင်း၊ ထိုင်းမှိုင်း ငိုက်မျဉ်းခြင်း စသည်မဟုတ်၊ အမှန်တကယ်ပင် ငါ့သန္တာန်မှာ ဖိုလ်ဇောတွေ ကျနေခဲ့တာပဲ ဟု လျင်မြန်စွာ ဆင်ခြင်သိခြင်း။
- ဒါဟာ ဖလသမာပတ်နှင့် စပ်တဲ့ ဝသီဘော်ငါးပါးပါပဲ။

ယောဂီ ။

။ မှန်လှပါ အရှင်ဘုရား။

ဆရာ ။

။ စွမ်းရည်ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာ အစွမ်းသတ္တိကို “ဝသီဘော်” လို့ ခေါ်ပါတယ်။ ဒီဝသီဘော် ငါးပါးကို ကျမ်းဂန်များက ဈာန်သမာပတ် ဝင်စားရာ၌ ပြဆိုတော်မူကြပါတယ်။ ဖလသမာပတ်အရာမှာလည်း ဒီဝသီဘော်ငါးပါးကို သင့်လျော် သလို ရရှိနိုင်လို့ ဒီနေရာမှာ ဖော်ပြရတာ ဖြစ်ပါတယ်။

ယောဂီ ။

။ မှန်လှပါ အရှင်ဘုရား။

ဆရာ ။

။ အရိယာပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးဟာ တစ်ခဏအတွင်း ၁ မိနစ်အတွင်း လျင်မြန်စွာ ဖလသမာပတ်သို့ ရောက်စေနိုင်လျှင် သမာပဇ္ဇနဝသီဘော်နိုင်တယ်လို့ ဆိုရပါတယ်။
“ဖလသမာပတ် ဝင်စားနေစဉ်အတွင်း အန္တရာယ်တစ်ခုခု ကြုံတော့မည်ဆိုလျှင် ကြိုတင် သိရပါလို့၏” (သို့) “ဆရာသမားခေါ်လျှင် ချက်ချင်းသိ၍ ထူးနိုင်ရပါလို့၏” ဤသို့ စသည်ဖြင့် ဖလသမာပတ် မဝင်စားမီက အဓိဋ္ဌာန်ရှိလျှင် ဓိဋ္ဌာန်ထားသည့်အတိုင်း ဖြစ်ပါက အဓိဋ္ဌာနဝသီဘော်နိုင်တယ်လို့ ဆိုပါတယ်။
ဖိုလ်ဝင်စားလို့ ၁၅ မိနစ်ပြည့်မှ (သို့) ဖိုလ်စတင်ဝင်စားသည့်အချိန်မှ ၁ နာရီ ထိုးသည်နှင့် တစ်ပြိုင်နက် ဖလသမာပတ်မှ ထအံ့လို့ စိတ်ညွတ်ထားလျှင် စိတ်ညွတ်ထားသည့်အတိုင်း အတိအကျ ဖိုလ်ဝင်စားရာမှ ထနိုင်ပါက ဝုဋ္ဌာနဝသီဘော်နိုင်တယ်လို့ မှတ်ပါ။

ယောဂီ ။

။ မှန်လှပါ အရှင်ဘုရား။

ဆရာ ။

။ အိပ်ပျော်ရာမှ နိုးတာနဲ့ ဖလသမာပတ်မှ ထတာဟာ လုံးဝမတူပါဘူး။ အိပ်ပျော်ရာမှ နိုးတာက နဲ့နေးခြင်း၊ ထိုင်းမှိုင်းခြင်း၊ လေးလံခြင်းတွေ ဖြစ်တယ်။ ဖလသမာပတ်မှ ထတာကတော့ ဒီလိုမဖြစ်ပါဘူး။ ဝင်းခနဲ လက်ခနဲ လျှပ်စစ်ပြက်လိုက်သလို သွက်လက် ပေါ့ပါး ကြည်လင်စွာ လောကအသိ ပြန်ဝင်လာပါတယ်။ အဲဒီအခါ “ဪ... ပြီးခဲ့တဲ့ အချိန်အတွင်းမှာ ငါ့သန္တာန်၌ ဖိုလ်စောတွေ ကျနေခဲ့ပါလား” လို့ ဖိုလ်စောကျပုံကို လျင်မြန်စွာ ပြန်လည်ဆင်ခြင်မိရင် “အာဝဇ္ဇနဝသီဘော်” နိုင်တယ်လို့ အသင့်အားဖြင့် ဆိုရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။
အဲဒီလို ဖိုလ်မှ ထလျှင်ထချင်း “ဪ... ငါ ပထမ ဖြစ်ပျက်ကလေးတွေကို ကြည်ကြည် လင်လင်နဲ့ မှန်မှန်လေး ရှုနေတာပဲ၊ အဲဒီလို ရှုရင်း ရှုရင်း မတ္တမသိလိုက်ဘဲ ဖြစ်ပျက်သင်္ခါရ အားလုံး ချုပ်ငြိမ်းသွားပါလား။ ဪ... အဲဒီအချိန်မှာ ငါ့သန္တာန်၌ ဖြစ်ပေါ်တဲ့ ဖိုလ်စောတွေက သင်္ခါရချုပ်ငြိမ်းရာ နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက်ပြုနေခဲ့တာပဲ” ဤကဲ့သို့ မှန်ကန်စွာ ဆင်ခြင်သိမြင်ခြင်းကို “ပစ္စဝေက္ခဏဝသီဘော်” လို့ ဆိုရပါတယ်။ သဘောကျ ရဲ့လား။

- ယောဂီ ။ ။ မှန်ပါ၊ သဘောကျပါ အရှင်ဘုရား။
- ဆရာ ။ ။ သို့ရာတွင် ဖလသမာပတ် ဝင်စားတဲ့အခါမှာ မိမိရည်မှန်းထားတဲ့အချိန် အတိအကျ ဖလသမာပတ်မှ ထနိုင်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ရှိသလို အချိန်အတိအကျမဟုတ်ဘဲ ပို၍ဖြစ်စေ၊ လို၍ ဖြစ်စေ ဖလသမာပတ်မှ ထတတ်တာလည်း ရှိပါတယ်။ မည်သို့ပင်ရှိစေ အမှန်တကယ် ဖိုလ်ဝင်စားလို့ရရင် မိမိ ရရှိအပ်တဲ့မဂ်ဟာ အစစ်အမှန်ဖြစ်သည်ဆိုတာကို ယောဂီကိုယ်တိုင် ဆုံးဖြတ်နိုင်ပါတယ်။
- ယောဂီ ။ ။ မှန်လှပါ၊ ဆုံးဖြတ်နိုင်ပါ အရှင်ဘုရား။
- ဆရာ ။ ။ တစ်ချို့ ယောဂီများမှာ ဝသီဘော် မနိုင်တဲ့အတွက် ခဏလေး၊ ခဏကြာလေး သတိလစ်၊ လစ်နေသလိုလည်း ဖြစ်တတ်ပါတယ်။ တချို့ယောဂီများမှာ မဂ်ရပြီးတဲ့နောက် ၃-၄ ရက်အတွင်း ဖိုလ်ဝင်စားလို့မရ၊ တစ်ပတ်-၁၀ ရက် ကြာတဲ့အခါမှ ရတာမျိုးလည်း ရှိတတ်ပါတယ်။
- ယောဂီ ။ ။ ရှိတတ်ပါ အရှင်ဘုရား။

ဓမ္မနိယာမ ဖိုလ်ဇောကျ

- ဆရာ ။ ။ တချို့ယောဂီများကျတော့ ဖလသမာပတ်ကို အဓိဋ္ဌာန်ပြု ဝင်စားလို့ကို မရတာလည်း ရှိပါတယ်။ သူ့ရရှိထားတဲ့ မဂ်က တကယ်အစစ်အမှန် ဖြစ်ပါလျက်နဲ့ မရတာပါ။ အကြောင်းကတော့ မဂ်ရပြီးစအခါ ဝမ်းမြောက်မှု လွန်ကဲနေခြင်း၊ စိတ်ပျံ့လွင့်နေခြင်း စသည်တို့ကြောင့်ဖြစ်ပြီး ရက်ကြာသွားပြန်တော့လည်း ဖလသမာပတ်ဝင်စားရန် အချိန် မရခြင်း၊ ဝင်စားကြည့်ပြန်တော့လည်း စိတ်အားမထက်သန်ခြင်း၊ သမာဓိမပြည့်စုံခြင်း တို့ကြောင့် ဖြစ်တယ်။ ဒါပေမဲ့ ဒီယောဂီမျိုးဟာ တရားကောင်းကောင်း ပြန်အားထုတ်တဲ့ အခါကျမှ သမာဓိပြည့်စုံပြီး ဓမ္မနိယာမသဘောအတိုင်း တရားရှုရင်း မှတ်ရင်း အချိန် အတော်ကြာ ဖိုလ်ဇောတွေ ကျကျနေတတ်ပါတယ်။ သဘောပါရဲ့လား။
- ယောဂီ ။ ။ သဘောပါပါ အရှင်ဘုရား။
- ဆရာ ။ ။ တကယ် ဉာဏ်ပညာကလည်း ထက်၊ သုတကလည်း အတော်ပြည့်စုံတဲ့ တချို့ယောဂီကျ တော့လည်း ပထမ မဂ်ရပြီးခါစ ဖိုလ်ဝင်စားကြည့်ရာ မရဘဲ ဖြစ်နေတယ်။ ဒါပေမဲ့ သူရတဲ့ မဂ်ကို မဂ်အစစ်ဖြစ်တယ်ဆိုတာလည်း သူ သံသယမရှိ ပိုင်းခြားသိနေတယ်။ ဒီတွင် ပထမဖိုလ်ကို ဝင်စားမကြည့်တော့ဘဲ ဒုတိယမဂ်သို့ ဆက်လက်တက်ရာ မကြာခင် ဒုတိယမဂ် ရရှိသွားတာမျိုးလည်း ရှိပါတယ်။ ဒုတိယမဂ်ရမှ ဖိုလ်ဝင်စားလို့ ရတော့တာ

ပဲတဲ့။ ဒါကြောင့်မို့ မဂ်အစစ်ရတာ မှန်လို့ရှိရင် အဓိဋ္ဌာန်ဖိုလ်ဖြစ်စေ၊ ဓမ္မတာဖိုလ်ဖြစ်စေ ဖိုလ်ကိုတော့ ရောက်တာချည်းပဲလို့ မှတ်ပါ။

ယောဂီ ။ ။ မှန်ပါ၊ မှတ်ပါမယ်အရှင်ဘုရား။

ဖိုလ်ဝင်စားပုံ, အတွေ့အကြုံ

ရပြီးသော ဖိုလ်စိတ်မျိုးကို တစ်ဖန် ဖြစ်စေလိုလျှင် (ဖြစ်ဖူးသော ဖိုလ်စိတ် အစဉ်ဖြင့် နိဗ္ဗာန် ချမ်းသာကို မျက်မှောက်တွေ့သိလျက် ခံစားလိုလျှင်) ဖိုလ်သို့ ရောက်ရန် ရည်သန်၍ ဖြစ်ဆဲ ကိုယ်စိတ် အမူအရာတို့ကို မှတ်မြဲပင် မှတ်အပ်၏။ ဝိပဿနာရှုလျှင် ပုထုဇဉ်မှာ နာမရူပ ပရိစ္ဆေဒဉာဏ်မှ စ၍ ဖြစ်ပေါ်ခြင်း၊ အရိယာမှာ ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ်မှစ၍ ဖြစ်ပေါ်ခြင်းသည် ဓမ္မတာပင်တည်း။ ထို့ကြောင့် မှတ်စဉ် အဖြစ်အပျက်နှစ်ပါးလုံးကို သိလျက်၊ ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ် ဖြစ်ပေါ်ပြီးလျှင်၊ ဉာဏ်စဉ်အတိုင်း တိုးတက်၍ မကြာမီပင် အသိမ်မွေ့ဆုံး အကောင်းဆုံး မှတ်သိမှုဖြစ်သော သင်္ခါရပေက္ခာဉာဏ်သို့ ရောက်သွား လိမ့်မည်။ ထိုဉာဏ်အား ပြည့်သောအခါ၌ သင်္ခါရငြိမ်းသော နိဗ္ဗာန်အာရုံသို့ ရှေးကလိုပင် ကူးပြောင်းလျက် ဖိုလ်စိတ် အစဉ်ဖြစ်ပေါ်လိမ့်မည်။ ဤဖိုလ်စိတ်သည် “ရှေးအဖို့က အချိန်ကို မပိုင်းခြားဘဲ ဝင်စားသောသူအချို့ မှာ” တစ်ရံတစ်ခါ၌ တစ်ခဏသာ ဖြစ်တတ်၏။ တစ်ရံတစ်ခါ၌ ၅ မိနစ်ခန့်၊ ၁၀ မိနစ်ခန့်၊ ၁၅ မိနစ် ခန့်၊ နာရီဝက်ခန့်၊ တစ်နာရီခန့် စသည်ဖြင့် ကြာမြင့်စွာလည်း ဖြစ်တတ်၏။ အဋ္ဌကထာတို့၌ “တစ်နေ့လုံး တစ်ညလုံးသော်လည်း ဖြစ်တတ်သည်။ ပိုင်းခြားမိဋ္ဌာန်ထားသော ကာလပတ်လုံး ဖြစ်တတ်သည်” ဟု မိန့်ဆို၏။ ထိုနှင့်ညီစွာပင် ယခုကာလ၌လည်း သမာဓိ ဝိပဿနာ ထက်သန်သောသူများမှာ ၁ နာရီ၊ ၂ နာရီ၊ ၃ နာရီ စသည်ဖြင့် ပိုင်းခြားထားသည့်အတိုင်း ကြာမြင့်စွာ ဖိုလ်၌ တည်တံ့နေသည်ကို တွေ့ကြရ၏။ ဖျက်လိုမှပဲ ပျက်ပါစေဟု ရှေးအဖို့က ပိုင်းခြားထားလျှင် အလိုမရှိသော အခါကျမှပင် ကောင်းစွာထ၏။ သို့သော် တစ်နာရီ၊ နှစ်နာရီ စသည်ကြာလျှင်ကား အကြားအကြား၌ ဆင်ခြင်တဲ့စိတ်များ ဖြစ်တတ်သေး၏။ သို့သော်လဲ ၄ ချက်၊ ၅ ချက် စသည်ဖြင့် မှတ်လိုက်လျှင် ဖိုလ်သို့ တစ်ဖန် ရောက်သွားပြန်၏။ ဤ နည်းဖြင့် အားရသည်တိုင်အောင် နာရီပေါင်းများစွာ တည်တံ့နေသည်ကိုလည်း တွေ့ကြရ၏။

ဤဖိုလ်စိတ်များ ဖြစ်နေစဉ်၌ သင်္ခါရအလုံးစုံ ချုပ်ငြိမ်းသော နိဗ္ဗာန်အာရုံမှာသာလျှင် စိတ်သည် တည်တံ့လျက် ရှိ၏။ ထိုမှတစ်ပါး ဘယ်အာရုံကိုမျှမသိ၊ နိဗ္ဗာန်ဟူသည်မှာလည်း ဤလောက၊ တစ်ပါးသော လောကတို့နှင့်ဆိုင်သော ရုပ်နာမ်သင်္ခါရတရား၊ ပညတ်တရားတို့မှ အလွတ် သီးခြားသဘောတရားပေတည်း။ သို့ဖြစ်၍ ဖိုလ်ဝင်စားခိုက်၌ မိမိခန္ဓာကိုယ်စသော ဤလောက၊ တစ်ပါးသော လောကတို့၏ အကြောင်းကို ဘာမျှ သတိမရပြီ၊ မသိပြီ၊ ကြံစည်စဉ်းစားမှု အလုံးစုံကင်း၏။ မြင်စရာ၊ ကြားစရာ၊ တွေ့ထိစရာ၊ နံစရာ၊ အာရုံများ ထင်ရှားရှိသော်လည်း ဘာကိုမျှ မသိပြီ ‘အပ္ပနာ ဝေန် ဣရိယာ ပထမိ သန္တာမေတိ’

ဟူသည်နှင့်အညီ ဣရိယာပုတ်လည်း ခိုင်ခံ့၏။ ထိုင်လျက် ဝင်စားနေလျှင် ထိုင်မှု ကိုယ်အမူအရာသည် မူလကအတိုင်းပင် တည်တံ့လျက်ရှိ၏။ ယိမ်းယိုင်ခြင်း၊ ညွတ်ကျခြင်း၊ ယွင်းပျက်ခြင်း မရှိပြီ။ ဖိုလ်စိတ် ပြတ်သွားသောအခါ၌ သင်္ခါရ ငြိမ်းတဲသဘော၊ ထိုငြိမ်းရာသို့ ရောက်နေတဲ့ သဘောများကို ဆင်ခြင်မှုဖြစ်စေ၊ ပုံသဏ္ဍာန် စသော အာရုံတစ်မျိုးမျိုးကို တွေ့မြင်မှုဖြစ်စေ၊ စဉ်းစားမှုဖြစ်စေ၊ ရှေးဦးစွာ ထင်ရှားဖြစ်တတ်၏။ ထို့နောင် မှတ်မြဲမှတ်ခြင်း၊ ကြည်လင်ခြင်း၊ ဆင်ခြင်ခြင်း စသော စိတ်တို့သည် ထိုက်သည့်အားလျော်စွာ ဖြစ်ကုန်၏။ မှတ်မြဲမှတ်သော်လည်း အစ၌ ပီသကြမ်းတမ်းသော အဖြစ်အပျက်ကို သိလျက် ခပ်ကျဲကျဲသာ ဖြစ်တတ်၏။ ဝိပဿနာ အထူးအားကောင်းလာလျှင်ကား ဖိုလ်မှထခါစ၌လည်း အမှတ်မကျဲဘဲ ကောင်းမြဲပင် သိမ်သိမ်မွေ့မွေ့ ကောင်းနေသည်လည်း ရှိသေး၏။

အထူးကား... ဖိုလ်သို့ မြန်မြန်ရောက်ရန် ဖိုလ်၌ ကြာကြာတည်ရန် ဆောက်တည်မှုကို ရှေးအဖို့က သာ ပြုအပ်၏။ မှတ်နေစဉ်၌ကား ထိုဆောက်တည်မှုအတွက် ကြောင့်ကြမှု၊ တောင့်တမှုကို မပြုအပ်။ ဝိပဿနာ အားမပြည့်သေးလျှင် အမှတ်အထူးကောင်းနေစဉ်မှာ ကြက်သီးထခြင်း၊ သမ်းခြင်း၊ တုန်လှုပ်ခြင်း၊ ရှိုက်ခြင်းများ ဖြစ်ပြီးလျှင် အမှတ်ကျဲသွားသည်လည်း ရှိသေး၏။ အထူးကောင်းလာစဉ်၌ ‘ရောက်တော့မှာပဲ’ ဟု ဆင်ခြင်မိတဲ့အတွက် အမှတ်ကျဲသွားသည်လည်း ရှိသေး၏။ မဆင်ခြင်မိစေနဲ့ ဆင်ခြင်မိလျှင်လည်း ထိုဆင်ခြင်မှုကို မိမိရရ မှတ်ပါလေ။ ဤသို့ ကျဲကျဲသွားသည်ကို အကြိမ်များစွာ တွေ့ရပြီးမှ ဖိုလ်သို့ ရောက်သူလည်း ရှိ၏။ သမာဓိဉာဏ် အားနည်းလျှင် ဖိုလ်သို့ မြန်မြန်မရောက်တတ်၊ ရောက်လျှင်လည်း ကြာကြာမတည်တတ်ပေ။ ဤသည်ကား ဖိုလ်ဝင်စားပုံပေတည်း။

ရွှေဘို ဆရာတော် ဦးမုနိန္ဒ၊ သတိပဋ္ဌာန်ဘာသာပြန်၊ နှာ ၁၃၉-၁၄၂

မိဋ္ဌာန်ဝင်စား, ဖိုလ်တရား

“တပည့်တော်သည် (၁၀) မိနစ် အချိန်ကာလအတွင်းပတ်လုံး နိဗ္ဗာန်တရားတော်မြတ်ကြီးကိုသာ သိနေရပါလို၏။ အခြားဘာကိုမှ မသိရလိုပါ။ (၁၀) မိနစ်အချိန်စေ့မှ ထရပါလို၏” ဟု သုံးကြိမ် အမိဋ္ဌာန် ဆိုပါစေ။

ဤသို့ သုံးကြိမ် အမိဋ္ဌာန်ဆို၍ ဒိတ်, ဒိတ်သံ သင်္ခါရကိုသာ အာရုံပြုပြီး အနိစ္စ, အနိစ္စ အနိစ္စဟု ရှုနေပါ။ ယင်းသို့ ရှုရင်း ရှုရင်းပင် မကြာမီ ဒိတ်, ဒိတ်သံ အာရုံသင်္ခါရရော၊ အသိစိတ်ရော၊ ချုပ်ငြိမ်းသကဲ့သို့၊ မေ့သကဲ့သို့ ဖြစ်သွားပါတော့သည်။ ထိုသို့ဖြစ်သွားသောအခါ ဆရာလုပ်သူက ခေါ်ကြည့်ပါ။ ဘာမှ မသိဘဲ နေပါလိမ့်မည်။ (၁၀) မိနစ် အချိန်စေ့သောအခါ သိလာပါလိမ့်မည်။ နောက်တစ်ဖန် အမိဋ္ဌာန်ပါစေဦး။

အဓိဋ္ဌာန်ဆိုပုံ

“တပည့်တော်သည် (၁၀) မိနစ် အချိန်ကာလအတွင်းပတ်လုံး နိဗ္ဗာန်တရားတော်မြတ်ကြီးကိုသာ သိနေရပါလို၏။ အခြားဘာကိုမှ မသိရလိုပါ။ (၁၀) မိနစ်အချိန်စေ့မှ ထရပါလို၏။ ဆရာခေါ်ရင် သိပါစေ” ဟု သုံးကြိမ် အဓိဋ္ဌာန် ဆိုပါစေ။

ဤသို့ သုံးကြိမ် အဓိဋ္ဌာန်ဆိုပြီး၍ ဒိတ်, ဒိတ်သံ သင်္ခါရကိုသာ အာရုံပြုပြီး အနိစ္စ, အနိစ္စ, အနိစ္စဟု ရှုနေပါ။ ယင်းသို့ ရှုရင်း ရှုရင်းပင် မကြာမီ ဒိတ်, ဒိတ်သံ အာရုံသင်္ခါရရော၊ အသိစိတ်ရော၊ ချုပ်ငြိမ်းသကဲ့သို့၊ မေ့သကဲ့သို့ ဖြစ်သွားပါလိမ့်မည်။ ထိုသို့ဖြစ်သွားသောအခါ ဆရာလုပ်သူက ခေါ်ကြည့်ပါ။ သိ၍ လာပါလိမ့်မည်။ ထူးပါလိမ့်မည်။

ဤသို့ အဓိဋ္ဌာန်ဆိုစေ၍ စမ်းသပ်ကြည့်သောအခါ ပြဆိုသည့်အတိုင်း မှန်ကန်စွာ ဖြစ်ပါလျှင် တရားစစ် တရားမှန်ဟု ဆရာလုပ်သူက ဆုံးဖြတ်ရပါမည်။ ယောဂီကိုတော့ ဘာမှမပြောပါနဲ့။ ရှေ့သို့သာ ဆက်လက်၍ အားထုတ်ပါစေ။ ပြဆိုသည့်အတိုင်း မှန်ကန်စွာ မဖြစ်ပါလျှင် တရားစစ် တရားမှန် မဟုတ်သေးဟု ဆရာလုပ်သူက ဆုံးဖြတ်၍ ရှေ့သို့သာ ဆက်လက်အားထုတ်ပါစေ။

ဤသို့ ဒိတ်, ဒိတ်သံကို ရှု၍ အားထုတ်ကြရာ တစ်ချို့မှာ နေ့ချင်း တရားစစ်, တရားမှန်သို့ ရောက်ပါသည်။ တချို့မှာ တစ်ရက်, နှစ်ရက်ကြာမှ ရောက်ပါသည်။ တချို့မှာ လေးရက်, ငါးရက်ကြာမှ ရောက်ပါသည်။ တချို့မှာ ကိုးရက်, ဆယ်ရက်ကြာမှ ရောက်ပါသည်။ တချို့လည်း တစ်လ, နှစ်လ စသည်ကြာမှ ရောက်ပါသည်။ တချို့လည်း ဒိတ်, ဒိတ်သံ လိုက်ရုံပဲလိုက်၍ နေနိုင်ပါသည်။ ဘာမှ တရားထူးကို မရကြကုန်။

ညောင်လွန်တောရအားထုတ်စဉ်၊ နာ ၂၃၉-၂၄၁

ဖိုလ် နှင့် ပတ်သက်, ထူးခြားချက်

- ဆရာ ။ ။ ရှေးရှေးသော ဝိပဿနာကမ္မဋ္ဌာနာစရိယ ဆရာတော်ဘုရားကြီးများက တရားအားထုတ်လို့ မိမိကိုယ်ကို “မဂ်ရပြီ” ဟု အထင်ရှိနေလျှင် “မဂ်မသိ, ဖိုလ်နှင့် မေး” ဆိုတဲ့ ဥပဒေသတစ်ခုကို အမွေပေးတော်မူထားခဲ့ကြပါတယ်။
- ယောဂီ ။ ။ မှန်လှပါ အရှင်ဘုရား။
- ဆရာ ။ ။ ကျေးဇူးတော်ရှင် မိုးကုတ်ဆရာတော်ဘုရားကြီးရဲ့ ဝိပဿနာလုပ်ငန်းစဉ်တရားစာအုပ်တွေ ထဲမှာတော့ ထိုမဂ်မသိ, ဖိုလ်နှင့်မေး ဆိုတဲ့ ဥပဒေသကို မတွေ့ရပါဘူး။ ဆရာတော် ဘုရားကြီးရဲ့ (၁၅၀၀) ကျော်ရှိတဲ့ တရားကြီးတွေထဲမှာတော့ ထိုဥပဒေသပါသည်။

မပါသည်ကို တရားကြိုးခွေ အားလုံး စုံလင်အောင် မနာဖူးသေးလို့ မသိရပါဘူး။
များသောအားဖြင့် ဆရာတော်ဘုရားကြီးကတော့-

“ရှေးဦးစွာ ဉာတပရိညာနဲ့ အသိအားဖြင့် ဒိဋ္ဌိဖြုတ်ပြီး အားထုတ်လို့ ဖြစ်ပျက်မြင်၊
ဖြစ်ပျက်မှန်းကာ၊ ဖြစ်ပျက်ဆုံးတာ သေသေချာချာမြင်လို့ မဂ်ဝင်ခန်း လက္ခဏာတွေနဲ့
ကိုက်ညီရင် မဂ်ရပြီ၊ သောတာပန်တည်ပြီလို့ ဆုံးဖြတ်ချက်ချ”
ဒီလိုပဲ ဟောတော်မူပါတယ်။

ယောဂီ ။ ။ မှန်လှပါ အရှင်ဘုရား။
ဆရာ ။ ။ ဉာဏ်စဉ်တက်ပုံ ဗဟုသုတရှိထားတဲ့ ယောဂီဖြစ်လို့ မိမိရဲ့တရားထူးခြားချက်ဟာ “ဒါ
မဂ်အစစ်ကျတာ အမှန်ပဲ” လို့ သေသေချာချာ ဆုံးဖြတ်ချက်ကျရင် မဂ်ကိုသိတဲ့အတွက်
ဖိုလ်နှင့် မေးစရာမလိုဘူးလို့ ဤစာရေးသူအနေနဲ့ ယူဆပါတယ်။ ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်က
မဂ်သိလို့ ဖိုလ်နှင့် မမေးပေမယ့် စိတ်တည်တည်ငြိမ်ငြိမ်နဲ့ တရားကို ပြန်အားထုတ်လိုက်ရင်
“ဖိုလ်ဝင်စားရပါလို့၏” လို့ အဓိဋ္ဌာန်မပြုလည်း ဓမ္မနိယာမအရ ဖိုလ်ဇောတွေ ကျ၊
ကျလာတာကို တွေ့ရပါတယ်။ သဘောကျရဲ့လား။

ယောဂီ ။ ။ သဘောကျပါ အရှင်ဘုရား။
ဆရာ ။ ။ ဉာဏ်စဉ်တက်ပုံ ဗဟုသုတရှိမထားတဲ့ တချို့ယောဂီများဆိုရင် သူတို့သန္တာန်မှာ မဂ်အစစ်
ကျတာကိုပင် “ငါ့မှာ မဂ်အစစ်ကျပြီ၊ ငါသောတာပန်တည်ပြီ” လို့ မသိကြဘဲ “ဒီဖြစ်ပျက်
တွေရော ရှုနေတဲ့ စိတ်ကလေးပါ တစ်ခါတည်း တစ်ပြိုင်နက် ရပ်စဲချုပ်ငြိမ်းသွားတာဟာ
ထူးခြားလှပါလား၊ ချမ်းသာလှပါလား” လို့သာ တွေးပြီး သိကြပါတယ်။ ဒါ့အပြင်
မဂ်အစစ်ရလို့ ဆက်လက်တရားအားထုတ်တဲ့အခါ မကြာခဏ ဓမ္မနိယာမ ဖိုလ်ဇောတွေ
ကျပြီး ငြိမ်းအေး ငြိမ်းအေးသွားတာကိုလည်း “ဖိုလ်ဇောတွေ ကျတာပါလား” လို့
မသိကြပါဘူး။ ကမ္မဋ္ဌာန်းဆရာက မဂ်ဆိုက် ဖိုလ်ဝင်ပုံတို့ကို လုံးစေ့ ပါဠိစေ့ ပြောပြမှသာ
သူတို့ အံ့ဩစွာ သိကြရှာပါတယ်။ မှန်ရဲ့လား။

ယောဂီ ။ ။ မှန်လှပါ အရှင်ဘုရား။
ဆရာ ။ ။ ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်ဟာ မိမိသန္တာန်မှာ “မဂ်ကျတယ်” အထင်ရှိရင် အဓိဋ္ဌာန်ပြီး ဖိုလ်ဝင်စား
ကြည့်ပါ။ တကယ် ဖိုလ်ဝင်စားလို့ရရင် မိမိရဲ့ မဂ်ကျခြင်းဟာ အစစ်အမှန်ပဲလို့
ဆုံးဖြတ်နိုင်ပါတယ်။ အဓိဋ္ဌာန်ခြင်းမပြုဘဲ ဓမ္မနိယာမအရ ဖိုလ်ဇောတွေ ဝင်လာရင်လည်း
မဂ်အစစ်အမှန်ပဲ ဖြစ်ပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ ဖိုလ်ဇော ဟုတ်၏၊ မဟုတ်၏ကိုတော့ ပိုင်းခြား
နားလည်တတ်ဖို့ လိုပါတယ်။

ယောဂီ ။ ။ လိုပါတယ် အရှင်ဘုရား။

သံသယကင်းရင်, ချက်ချင်းတက်ယူ

ဆရာ ။ ။ တစ်ချို့ ယောဂီများကျတော့ မိမိမိကျ တာကို “ဒီမင်ဟာ အစစ်အမှန်ပဲ” လို့ သံသယမရှိ ဆုံးဖြတ်ချက်ကျပြီး အထက်မင်အကျိုးငှာ ဆက်အားထုတ်လိုက်တော့ မကြာခင် ဒုတိယမင်ကို ရရှိသွားတာတွေလည်း ရှိပါတယ်။ ဒီလိုလည်း ရှိနိုင်တာပါပဲ။ ဘယ်လိုလဲဆိုတော့ ခြေထောက်နှစ်ဖက်ကလည်း မြေကြီးနဲ့ လွတ်ခါစ၊ ဦးခေါင်းကလည်း ခေါင်းအုံးပေါ် မကျခင်၊ ကြားကာလ ဣရိယာပုတ် အပြောင်းအလဲလေးအတွင်းမှာ သုံးမင် သုံးဖိုလ် ကျသွားတဲ့ အရှင်အာနန္ဒာဟာ ဒုတိယမင် ကျပြီးတာနဲ့ ရပ်နားပြီး မင်ဟာ စစ်, မစစ်ကို အဓိဋ္ဌာန်ပြီး ဖိုလ်ဝင်စားကြည့်ခြင်း မရှိပါဘူး။ သုံးမင် သုံးဖိုလ် တစ်ဆက်တည်း တက်သွားတာ မဟုတ်လား။

ယောဂီ ။ ။ မှန်လှပါ၊ ဟုတ်ပါ အရှင်ဘုရား။

ဆရာ ။ ။ မြတ်စွာဘုရားလက်ထက်တော်အခါက ဗာဟိယဒါရုစီရိယ, ဥဂ္ဂါသေန သူဌေးသား စသည်တို့လို မြတ်စွာဘုရားတရားတော်ကို နာယူလိုက်ရသည်နှင့်အတူ ခန္ဓာဉာဏ်ရောက် ကာ အရဟတ္တဖိုလ်ပေါက် ရောက်ရှိသွားကြတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်များဟာ တစ်မင်ရပြီးတိုင်း တစ်ခါ ဖိုလ်ဝင်စား၍ မင်ကို စစ်ဆေးခြင်း မရှိပါဘူး။ လေးမင်လေးဖိုလ် တစ်ဆက်တည်း တန်းပြီးတော့ တက်သွားကြတာပါပဲ။

ယောဂီ ။ ။ မှန်လှပါ အရှင်ဘုရား။

ဆရာ ။ ။ တချို့ဆရာတော်များက တစ်မင်ရပြီဆိုရင် အဲဒီရတဲ့ မင်၏ ဖိုလ်ကို ကြိမ်ဖန်များစွာ ဝင်စားပြီး အားရကျေနပ်မှ အထက်မင်ကို တက်ရန် နည်းပေးတော်မူကြပါတယ်။ ဒါလည်း နည်းကောင်းတစ်ခုပါပဲ။ ကိုယ်ရရှိတဲ့ မင်အပေါ်မှာ သံသယမရှိရင် ဖိုလ်ဝင်စားပြီး အချိန်ကုန်မခံဘဲ တရားအရှိန်တက်နေချိန်မှာ တစ်ဆက်တည်း အထက်မင်ကို တက်ယူ လိုက်ရင်လည်း ရနိုင်ပါတယ်။ ဒီနည်းနဲ့လည်း ရဖူးတဲ့ ထုံးစံတွေ ရှိခဲ့ကြတယ် မဟုတ်လား။

ယောဂီ ။ ။ ရှိခဲ့ကြပါ အရှင်ဘုရား။

ထူးခြားသော ဖိုလ် ၂ မျိုး

ဆရာ ။ ။ (၁) တစ်ချို့မှာ မဂ်စိတ်တစ်ကြိမ်၊ ဖိုလ်စိတ် နှစ်ကြိမ် သုံးကြိမ်လောက်ပင် ဖြစ်ဟန် လက္ခဏာရှိ၏။

(၂) တစ်ချို့မှာ မဂ်၏ အခြားမဲ့၌ ဖိုလ်စိတ် နှစ်ကြိမ် သုံးကြိမ်ဖြစ်ပြီးနောက် ဖိုလ်စိတ် ဖိုလ်ဇောတွေ အများကြီး ဆက်၍ကျနေတတ်သည်။ ၁၀ မိနစ်၊ ၁၅ မိနစ်၊ နာရီဝက် ခန့်များ ဆက်၍ ကျနေတတ်သည်။

ဒါကတော့ လက်ပံတန်းမြို့၊ ဒုတိယ သဒ္ဓမ္မပါလ ကမ္မဋ္ဌာန်းဆရာတော် ရေး၊ ဝိပဿနာ ပါရဂူကျမ်း (၁၃၁၃ ခု၊ ပြာသိုလ၊ မြန်မာ့အလင်းသတင်းစာတိုက်၊ ပဉ္စမအကြိမ် ရိုက်နှိပ်) ၏ အဆိုအမိန့် ဖြစ်ပါတယ်။

ယောဂီ ။ ။ မှန်လှပါ အရှင်ဘုရား။

ဆရာ ။ ။ နောက်ပြီး ၁၃၂၇ ခုနှစ်က ရိုက်နှိပ်တဲ့ “ညောင်လွန်တောရတရားအားထုတ်စဉ်” စာအုပ်မှာလည်း “မဂ်ကျပြီး ပြန်လည်အသိဝင်လာသည်နှင့် တစ်စပ်တည်း ခန္ဓာကို ရှုလိုက်ရာ သိမ်မွေ့တဲ့ ဖြစ်ပျက်ကလေးတွေကို ရှုမိသည်နှင့် ချက်ချင်းပဲ ဖိုလ်ဇောတွေ ကျသွားကြောင်း၊ တစ်ဖန် သတိရလာပြန်တော့လည်း ပေါ်လာတဲ့ သိမ်မွေ့ဖြစ်ပျက်ကလေး တွေကို ၅ မိနစ်လောက် ရှုရင်းမှ ဖိုလ်ဇောတွေ ကျပြီး ၁ နာရီ၊ ၂ နာရီ၊ ၃ နာရီ၊ ၄ နာရီ၊ ၅ နာရီ စသည်ကြာအောင် နေနိုင်ကြောင်း လာရှိတယ်။ ဒါကတော့ ပဋိပတ် လုပ်ငန်း၊ ကမ္မဋ္ဌာန်းကို ကြိုးပမ်းပြီးမြောက်၊ တကယ်ပေါက်ရောက်တော်မူသွားကြတဲ့ ဆရာတော်ဘုရားကြီးတို့၏ အတွေ့အကြုံတွေကို ကိုယ်မတွေ့ကြုံဖူးပေသည့် လေးလေး စားစား မှတ်ယူထားကြရအောင် တင်ပြတာ ဖြစ်ပါတယ်။

ယောဂီ ။ ။ ကောင်းလှပါ အရှင်ဘုရား။

ဖိုလ်ဝင်စားတာ၊ ဒီလိုပါ

ဖိုလ်ဝင်စားမယ်တဲ့ ခုနပြောသလို မဂ်ဝင်တဲ့ အချိန်ကလေးမှာ ဖိုလ်ဉာဏ် နှစ်ဉာဏ်၊ သုံးဉာဏ် ပါသွားတယ်။ အဲဒီ ဖိုလ်ဉာဏ်တို့သည် ဘာကို မြင်သလဲလို့ မေးလျှင် ဆုံးတဲ့၊ ရပ်တဲ့၊ နိဗ္ဗာန်တစ်ဘက်ကမ်း ကို လှမ်းမြင်တယ်ခေါ်တယ်။ အဲဒါကလေးကို တစ်ခါတည်း အရင်းခံထားပြီးတော့...။

ငါသည်တဲ့ ဖိုလ်ဉာဏ်ဖြင့်ရပ်တဲ့ နိဗ္ဗာန်တစ်ဖက်ကမ်းကို မြင်ဖူးတာ မှန်ခဲ့ပါလျှင် ယခု ခန္ဓာ ဖြစ်ပျက်ကို မှတ်ရင်း၊ မှတ်ရင်းမတ္တနဲ့ ရပ်တဲ့၊ နိဗ္ဗာန်ကြီးကို ဖိုလ်ဉာဏ်ဖြင့် တစ်နာရီဆိုလျှင် တစ်နာရီ

ပြန်မြင်နိုင်ပါစေသော၊ အလွန်ဆုံး ခုနစ်ရက်ဆိုလျှင် ခုနစ်ရက်လုံးလုံး ပြန်မြင်နိုင်ပါစေသော၊ အဓိဋ္ဌာန်ရတယ်၊ အဓိဋ္ဌာန်ပြီးတော့ ခန္ဓာမှာ ဖြစ်ပျက်ကို မှတ်နေရတယ်။

မှတ်နေရင်းမတ္တဖြစ်ပျက် ဆုံးသွားလျှင် ရပ်တဲ့နိဗ္ဗာန် တစ်ဘက်ကမ်းကို ဖိုလ်ညာဏ်ဖြင့် မမြင်ရဘူးလား (မြင်ရပါမယ်ဘုရား)၊ ဖိုလ်ညာဏ်က ဘယ်ဘက်ကမ်းလဲ (ဒီဘက်ကမ်းပါဘုရား)၊ မြင်ရတဲ့နိဗ္ဗာန်က ဘယ်ဘက်ကမ်းလဲ (ဟိုဘက်ကမ်းပါဘုရား)။

နိဗ္ဗာန်က, အပြင်၊ မြင်ရတဲ့ ဖိုလ်ညာဏ်က, အဇ္ဈတ္တ အတွင်းခေါ်တယ်၊ အတွင်းကနေပြီးတော့ အပြင်ကို လှမ်းမြင်တာခေါ်တယ် မဟုတ်ဘူးလား (ဟုတ်ပါတယ်ဘုရား)။

အဲဒီတော့ ဖိုလ်ညာဏ်ဖြင့် လှမ်းမြင်တဲ့ အချိန်မှာ ဖိုလ်အသိတော့ရှိ၏။ ဖိုလ်စိတ်တွေလည်း ရှိ၏။ နာမ်တရားတွေလည်း ရှိ၏။ သို့သော် ယောဂီမှာဆိုလို့ရှိလျှင် မသိသလို သတိလစ်သလို မေ့သလို ဖြစ်နေတတ်တယ်လို့ အဲဒီလိုမှတ်။

မဂ်ညာဏ်က မြန်တယ်၊ ဖိုလ်ညာဏ်ကျတော့ တစ်နာရီဆိုတော့ အင်မတန်ကြာတယ်ခေါ်တယ်၊ ဝသီဘော်နိုင်မယ်ဆိုလို့ရှိလျှင် တစ်မိနစ်ဝင်စားလျှင် တစ်မိနစ်မြင်တယ်၊ ငါးမိနစ်ဝင်စားမယ်ဆိုလျှင် ငါးမိနစ်လုံးလုံး မြင်နိုင်တယ်၊ တစ်နာရီဝင်စားမယ်ဆိုလျှင် တစ်နာရီလုံးလုံး မြင်နိုင်တယ်၊ အလွန်ဆုံး ခုနစ်ရက် ဝင်စားမယ်ဆိုလျှင် ခုနစ်ရက်လုံးလုံး မြင်နိုင်တယ်။

ဖိုလ်ညာဏ် ထိုင်လျက် ဝင်စားမယ်ဆိုလျှင် ထိုင်လျက်ချည်းပဲ ခုနစ်ရက်လုံးလုံး နိဗ္ဗာန်တစ်ဘက်ကမ်းကို လှမ်းမြင်နေတယ်။ အဲဒီ လှမ်းမြင်နေတဲ့ အချိန်ကလေးမှာ သတိလစ်သလို မေ့သလို ဖြစ်နေတတ်တယ်၊ ငိုက်တာလည်း မဟုတ်ဘူးနော်... (မှန်ပါဘုရား)၊ အိပ်ငိုက်တာက ရုပ်လေးတယ်ခေါ်တယ်၊ ဆတ်ခနဲ ဆတ်ခနဲ အောက်ကို ကျကျပြီးတော့ မသွားဘူးလား... (သွားပါတယ်ဘုရား)၊ ယခုတော့ အိပ်ငိုက်တာ မဟုတ်ဘူး၊ သိသာတာပဲ၊ ကျောက်ထုရုပ်လို ခိုင်မာပြီးတော့ နေခြင်းကလည်းတစ်မျိုး၊ သူ့သွားကိုင်လျှင် လက်တွေ့ ဘာတွေ အားလုံး တောင့်နေတယ်ခေါ်တယ်၊ ကိုယ်ကြီးလည်း တောင့်နေတယ်ခေါ်တယ်၊ ခြေထောက်တွေ ဘာတွေ ထိုင်လျက်, ကွေးလျက် ထားလျှင် ဆန့်လို့ မရဘူး။ ဆွဲဆန့်လို့ မရဘူး၊ တောင့်ပြီးတော့ နေတော့တာပဲ။

အသက်ကလေး မှန်မှန် မှန်မှန် ရှုခြင်းကလည်း တစ်မျိုး၊ တိုတိုရှုတာ, ရှည်ရှည်ရှုတာ, ရှိုက်ပြီးတော့ ရှုတာ မရှိရဘူး၊ အသက်ရှုရာလည်း သူမသိရဘူး၊ ဘယ်လောက်ပင် ကြာကြာ, ကြာကြာ ဆင်းရဲဒုက္ခ မရှိရဘူး၊ ဘယ်လောက်ပင် ကြာကြာ, ကြာကြာ လေးလံထိုင်းမှိုင်းခြင်း ဘာမှလည်း မရှိရဘူး၊ ဘယ်လောက်ပင် ကြာကြာ အသက်အန္တရာယ်မရှိဘူး ခေါ်တယ်။

တရားထိုင်လွန်းအားကြီးတော့ သေသွားလိမ့်မယ်၊ ရောဂါဝေဒနာ ဖြစ်လိမ့်မယ်လို့ဆိုတာ ဘယ်တော့ကမှ မရှိဘူး၊ ကိလေသာတွေ ပါးပါး, ပါးပါးပြီးတော့ သွားသည်ဖြစ်လေသောကြောင့် တစ်နေ့ထက်

တစ်နေ့ အသားအရေမှာ စိုစိုပြေပြေ ဖြူဖြူဝင်းဝင်းကြီး ဆိုတာမျိုးလည်း ပေါ်ပြီးတော့ လာတတ်တယ်လို့ ဆိုတာမှတ်နော်... (မှန်ပါဘုရား)။

မဂ်ဖိုလ်ဝင်လျှင် အာရုံခြောက်ပါးဆိတ်ပုံ

အဲဒါ ဖိုလ်ဝင်စားတာပဲ။ မဂ်ဝင်တဲ့အချိန် ဖိုလ်ဝင်တဲ့အချိန်ဟာ ဤဘက်ကမ်းမှာ အာရုံခြောက်ပါး လေး ဆိတ်ပုံ ပြောမယ်။ ဖြူ၊ နီ၊ ကြောင်၊ ကြား ဆိုတဲ့ အဆင်းမျိုးစုံ ဂူပါရုံတို့သည် ဒီဘက်ကမ်းမှာ ရှိပါတယ်။ သူ့မျက်စိနဲ့ မမြင်ဘူး။ မျက်စိဖွင့်ပြီးတော့ ဖိုလ်ဝင်စားတော့လည်းပဲ မျက်စိရှေ့မှာ လက်နှိပ် ဓာတ်မီးနဲ့ ထိုးမယ်ဆိုလျှင် မမြင်ဘူး။ ဘာကြောင့်လဲလို့ မေးမယ်ဆိုလျှင် ဟိုဘက်ကမ်းကိုချည်းပဲ မဂ်ဉာဏ်၊ ဖိုလ်ဉာဏ်ဖြင့် လှမ်းမြင်နေလို့ ရှင်းသွားပလား... (ရှင်းသွားပါပြီဘုရား)။ အသံမျိုးစုံ သဒ္ဒါရုံတို့ သည် ဒီဘက်ကမ်းမှာရှိပါ၏။ သူ့နားထဲသွားပြီးတော့ ကပ်အော်လျှင် ကြား၊ မကြား... (မကြားပါဘုရား)။ မကြားဘူး။ ဘာဖြစ်လို့လဲမေးမယ်ဆိုလျှင် ဟိုဘက်ကမ်းကိုချည်းပဲ လှမ်းမြင်နေလို့၊ အနံ့မျိုးစုံ ဂန္ဓာရုံတို့သည် ဒီဘက်ကမ်းမှာ ရှိပါ၏။ သူ့နှာခေါင်းနားမှာ အမွှေးတိုင်စသော အနံ့တွေ ထားလျှင် နံ၊ မနံ... (မနံပါ ဘုရား)။ မနံပါ ဟိုဘက်ကမ်းကိုချည်း လှမ်းမြင်နေလို့။ လျှာပေါ်မှာ ချို၊ ချဉ်၊ စပ်၊ ငန်၊ ဖန်၊ ခါး ဆိုတဲ့ အရသာလေးတွေ ထင်ထား သိပါမလား... (မသိပါဘုရား)။

ချိုမှန်း၊ ချဉ်မှန်း၊ စပ်မှန်း၊ ခါးမှန်း၊ ငန်မှန်း၊ ဘယ်တော့ကမှ မသိပါ။ အဲဒီနေရာကလေးမှာ ကွမ်းသီးကိုက်လျက်နဲ့ ဖိုလ်ဝင်စားမယ်ဆိုလျှင် မေးခိုင်သွား၊ ကွမ်းသီးကြီး ကိုက်လျက်သားပဲ၊ ပါးစပ်ကြီး ဟလျက်နဲ့ ဖိုလ်ဝင်စားမယ်ဆိုလျှင် ပါးစပ်ကြီးဟလျက် ခိုင်သွားရော၊ ပါးစပ်ကြီးစေ့လျက်နဲ့ ဖိုလ်ဝင်စားမယ် ဆိုလို့ရှိလျှင် ပါးစပ်ကြီးစေ့ပြီးတော့ မေးခိုင်သလိုဖြစ်နေ၊ ဆွဲဟလျှင် မရဘူး။

ဒါကြောင့်တဲ့ ချို၊ ချဉ်၊ စပ်၊ ဖန်၊ ခါး၊ ငန်တို့သည် လျှာပေါ်မှာ တင်ထားသော်လည်းပဲ မသိပါ။ ဘာဖြစ်လို့လဲ မေးမယ်ဆိုလျှင် ဟိုဘက်ကမ်းကိုချည်း လှမ်းမြင်နေလို့။

ဖိုလ်ဝင်စားတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ကိုယ်ထဲမှာ မဂ်ကျတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ကိုယ်ထဲမှာ ပူတာ၊ အေးတာ၊ လှုပ်တာ ရှိတယ် မဟုတ်ဘူးလား... (ရှိပါတယ်ဘုရား)။ ရှိတာပဲ ခန္ဓာကိုယ်ရှိမယ်ဆိုလျှင် တေဇောဓာတ်ရှိတယ်၊ ဝါယောဓာတ် ရှိတယ်၊ ပထဝီဓာတ်ရှိတယ်၊ ဓာတ်တွေရှိသည်ဖြစ်လေသောကြောင့် ပူတာ၊ အေးတာလည်း ကိုယ်ထဲမှာ ရှိတယ်၊ လှုပ်တာလည်း ကိုယ်ထဲမှာ ရှိတယ်။ ရင်ထဲမှာ ခုန်တဲ့ ဒိတ်ဒိတ်၊ ဒိတ်ဒိတ်၊ ဒိတ်ဒိတ်လည်း ရှိတာပဲ။ သွေးကျတာလည်း ရှိတာပဲ။ အသက်ရှူတဲ့၊ ရှူလိုက်၊ ရှိုက်လိုက်၊ ရှူလိုက်၊ ရှိုက်လိုက်ဆိုတဲ့ ထွက်လေ၊ ဝင်လေလည်း ရှိတာပဲ။ ခန္ဓာထဲမှာ ပူတာ၊ အေးတာ၊ လှုပ်တာပင် ရှိသော်လည်းပဲ သူက သိ၊ မသိ... (မသိပါဘုရား)။ မသိဘူးခေါ်တယ်။ အပြင်ဘက်က မီးပူ၊ နေပူတွေ သူ့လာထိုးလျှင် သိ၊ မသိ... (မသိပါဘုရား)။ မသိဘူးခေါ်တယ်။ လေတွေ၊ သိပ်တိုက် သူ့သိပါ့မလား... (မသိပါဘုရား)။ မသိဘူးခေါ်တယ်။ သူ့လာပြီးသကာလ လက်ကြီးနဲ့ ကိုင်လျှင် သူ သိ၊ မသိ... (မသိပါဘုရား)။

ထက်လှစွာသော အပ်ဖျားကလေး ဆူးကလေးနဲ့ လာထိုးလျှင် သူ သိ၊ မသိ... (မသိပါဘူးဘုရား)။ မသိဘူးခေါ်တယ်။ တစ်စုံတစ်ခုနဲ့ သူ့ကို ရိုက်နှက်မယ်ဆိုလို့ရှိလျှင် သူ့ဘယ်တော့ကမှ မသိဘူး။ ဘာဖြစ်လို့လဲ မေးမယ်ဆိုလို့ရှိလျှင် ဟိုဘက်ကမ်းကိုချည်းပဲ လှမ်းမြင်နေလို့၊ ဒါက “လူပြိန်းပြောနည်း”။ ကာယဝိညာဉ်စိတ်၊ ထိ သိ မဖြစ်လို့တဲ့။ ဒါက “ပညာရှိပြောနည်း” လို့ ဆိုတာ မှတ်နေော်...။

နောက်ပြီးတော့ဆိုလို့ရှိလျှင် စိတ်ကူးလေးတွေ ကောင်းတာတွေ စိတ်ကူး၊ စိတ်ကူး မကောင်းတာ တွေ စိတ်ကူး၊ စိတ်ကူး၊ ဟုတ်တာတွေစိတ်ကူး၊ စိတ်ကူး၊ မဟုတ်တာတွေ စိတ်ကူး၊ စိတ်ကူး၊ ပညတ်လို့ ပရမတ်လို့ စိတ်ကူး၊ စိတ်ကူး၊ အဲဒီ ဓမ္မာရုံသဘောတွေကို စိတ်ကူးတဲ့ စိတ်ကူးသိကလေးကော ရှိပါ့မလား... (မရှိပါဘုရား)။

ဟိုဘက်ကမ်းကိုချည်းပဲ လှမ်းမြင်နေလို့နော်၊ စိတ်ကူးသိကလေးလည်း ဘာမှမရှိဘူးခေါ်တယ်။ ဟိုဘက်ကမ်းကိုချည်းပဲ လှမ်းမြင်နေလို့တဲ့။

ဟောဒါ... လောကီအာရုံခြောက်ပါး ဒီဘက်ကမ်းမှာ ဆိတ်နေပုံတဲ့၊ ဒါကလေး မှတ်ထား၊ အဲဒါ... တစ်နာရီဝင်စားမယ်ဆိုလျှင် တစ်နာရီလုံးလုံး ဖြစ်နေပုံလေးပဲလို့ဆိုတာ အဲဒါမှတ်။

နောက်ပြီးတော့ဆိုလျှင် သူ့ကို မီးပုံပြီးတော့ ရှို့မယ်ဆိုလျှင် မီးလောင်ပါ့မလား... (မလောင်ပါဘုရား) မလောင်ဘူးခေါ်တယ်၊ မလောင်ဘူးခေါ်တယ်။

သုခ - ဒုက္ခ - ဝေဒနာ ကင်းပုံ

နောက်ပြီးတော့ ဝေဒနာနဲ့ ပတ်သက်ပြီးတော့ နည်းနည်းပြောမယ်။ ကျင့်တာကို မှတ်နေတဲ့အချိန်၊ ထုံတာကို မှတ်နေတဲ့အချိန်၊ ကိုက်တာ၊ နာတာ၊ ဆင်းရဲဒုက္ခမှတ်နေတဲ့ အချိန်ကလေးမှာ ဆင်းရဲကို မှတ်ပြီးသကာလ မဂ်ကျသွားတယ် ဖိုလ်ဝင်စားတယ်။ အဲဒီလို မဂ်ကျသွား ဖိုလ်ဝင်စားတယ်ဆိုလျှင် ဆင်းရဲတာလည်း မရှိတော့ဘူး။ ကျင့်တာလည်းပျောက်၊ ထုံတာလည်းပျောက်၊ နာတာလည်းပျောက်၊ မှတ်စိတ်လည်း ပျောက်သွားတာပဲ။

ဘာဖြစ်လို့လဲမေးမယ်ဆိုလျှင် မဂ်ဉာဏ်၊ ဖိုလ်ဉာဏ်တို့သည် ဝေဒနာပြောမယ်ဆိုလျှင် သောမနဿ ဝေဒနာ၊ ဥပေက္ခာဝေဒနာ နှစ်ပါးသာ ယှဉ်တယ်။ ဒုက္ခဝေဒနာနဲ့ သုခဝေဒနာ နှစ်ပါး မယှဉ်သည်ဖြစ်လေ သောကြောင့် ခန္ဓာမှာ ကျင့်တာ၊ နာတာ၊ ကိုက်တာ၊ အောင့်တာ၊ မူးတာ၊ ဝေတာ ဘယ်တော့ကမှ မပေါ်ဘူး။

ဖိုလ်ဝင်စားပြီးတော့နေတဲ့ အချိန်မှာ ဟိုနေရာက ညောင်းလိုက်တာ၊ ကျဉ်လိုက်တာ၊ ထုံလိုက်တာ ကိုက်လိုက်တာလို့ ကိုယ်ဆင်းရဲတာ ပေါ်ကိုမပေါ်ဘူး။ ခုနစ်ရက်လုံးပင် ဝင်စားပင် ဝင်စားငြားသော်လည်း ဘယ်ဆင်းရဲဒုက္ခ နည်းနည်းလေးမှ မပေါ်ပါဘူး။

ကသစ်ဝိုင်ဆရာတော်ဘုရားကြီး ကိုယ်တွေ့ဉာဏ်ဖြင့် အလုပ်ပေးဝိပဿနာတရားစဉ်၊ နာ ၂၁၆-၂၂၄

မဂ်လေးဆင့် တက်ပုံ

၁။ သောတာပတ္တိမဂ်သို့ တက်ပုံ

သောတာပတ္တိမဂ်သို့ တက်ပုံမှာ ဉာဏဒဿနဝိသုဒ္ဓိပိုင်း၌ ပြဆိုခဲ့ပြီးသော လောကီဝိသုဒ္ဓိခြောက်ပါး အတိုင်း အားထုတ်လာခဲ့ရာ သင်္ခါရပေက္ခာဉာဏ် ရင့်သန်ထက်မာလာပြီးနောက် အနုလောမဉာဏ် အခြေမှန် လျှင် ဂေါတြဘူ၊ မဂ်၊ ဖိုလ်၊ နိဗ္ဗာန်၊ ပစ္စဝေက္ခဏာဉာဏ် ဖြစ်၍ ဘဝင်ကျပြီးနောက် ၎င်းဘဝင်ကိုဖြတ်၍ ပစ္စဝေက္ခဏာဉာဏ် ငါးတန်တို့ဖြင့် ဦးစွာသော ပထမ ဉာဏဒဿနဝိသုဒ္ဓိခေါ်သော သောတာပတ္တိ မဂ်ဉာဏ်သို့ ရောက်ရှိပြီးနောက် (မဂ်မသိ-ဖိုလ်နှင့်မေး) ဆိုတဲ့ ဝိပဿနာပဂေးတို့၏ အဆိုနှင့်အညီ မိမိရရှိသော တရားသည် စစ်မှန်သည် မစစ်မှန်သည်ကို သိရှိရအောင် စမ်းသပ်ကြည့်ရှုဖို့ရာ (ဝါ) ဖိုလ် ဝင်စားကြည့်ဖို့ရာ လိုအပ်ပါသည်။

စမ်းသပ်ပုံ

စမ်းသပ်ပုံမှာ - ၅ မိနစ်၊ ၁၀ မိနစ်၊ ၁၅ မိနစ်၊ တစ်နာရီ စသည်ဖြင့် မိမိအလိုရှိသလောက် အချိန်ကို ပိုင်းခြားပြီးလျှင် ငါရရှိသော တရားသည် စစ်မှန်ပါက ၎င်းအချိန်အတွင်း နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက် ပြု၍နေသော သောတာပတ္တိဖိုလ်ဇောသာကျ၍ ဖြစ်၍ နေပါစေသတည်း။ အကြောင်းရှိက သိပါစေသတည်း။ မရှိက အချိန်ကျမှ ထနိုင်ပါစေသတည်းဟု စိတ်ဖြင့်ဖြစ်စေ၊ နှုတ်ဖြင့်ဖြစ်စေ၊ အဓိဋ္ဌာန်ပြုပြီးလျှင် ထုံးစံအတိုင်း ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ်ကစ၍ ရှုနေကျအတိုင်း ဝိပဿနာရှု၍ နေပါ။

ဤလိုနေသည်ရှိသော် မကြာမီသော်လည်းကောင်း၊ အချိန်တော်တော်ကြာမှသော်လည်းကောင်း၊ ရှုမှတ်နေတဲ့ တရားတွေအပေါ်မှာ မုန်းတီးငြီးငွေ့နေသလိုလို ဖြစ်ပေါ်လာပြီးလျှင် မြင်တွေ့ မြင်တွေ့နေရတဲ့ ဖြစ်ပျက်တွေဟာ များလိုက် နည်းလိုက်၊ မြန်လိုက် နှေးလိုက်၊ ကြမ်းလိုက် နုလိုက်နှင့် ဆီချက်တဲ့အခါမှာ ဆီတွေဟာ အပေါ်သို့ လျှံတက်လိုက်၊ အောက်သို့ လျှောကျသွားလိုက် ဖြစ်နေသည်ကို ပကတိမျက်စိဖြင့် မြင်ရသကဲ့သို့ တက်လိုက် ကျလိုက် ဖြစ်နေပြီးလျှင် မကြာမီပင် ထိုဖြစ်ပျက်သင်္ခါရတို့၏ ကုန်ဆုံးချုပ်ငြိမ်းရာ နိဗ္ဗာန်အာရုံတစ်ခုတည်းကိုသာ အာရုံပြု၍နေသော ဖိုလ်-ဖိုလ်-ဖိုလ် စသည်ဖြင့် အကြိမ်များစွာ ဖိုလ်ဇောချည်းပဲ ကျနေ၍ ထိုဖိုလ်ဇောသည် လောကုတ္တရာ နိဗ္ဗာန်အာရုံကိုသာ တစ်ဖက်သတ် အာရုံပြုနေ၍ လောကီအာရုံကို လုံးဝ အာရုံမပြုသောကြောင့် လောကီဘက်ရှိ တရားအလုံးစုံတို့ကို ဘာတစ်ခုကိုမျှ သိမြင်၍ မနေတော့ပေ။ တစ်လောကလုံးကို တစ်ခဏကလေး မေ့ထားခြင်း၊ တစ်ခဏကလေး မျက်နှာလွှဲထားခြင်းပေတည်း။

အဓိဋ္ဌာန်ထားသော အချိန်စေ့တဲ့အခါ တိတိကျကျဖြစ်စေ၊ အနည်းငယ် ပိုလွန်၍ဖြစ်စေ ဖိုလ်မှထ၍ ဘဝင်ကျသွားပြီးနောက် မိမိစိတ်သည် ကြည်လင်ပေါ့ပါးစွာနှင့် ဝမ်းသာအားရဖြစ်နေပါလျှင် စစ်မှန်ပြီဟု သိ၍ စိတ်ချပါလေ။ ဘုရားသားတော်၊ သမီးတော်အစစ် ဖြစ်ပြီဟု သိ၍ ဝမ်းမြောက်ပါလေ ယောဂီအပေါင်း သူတော်ကောင်းတို့။

မဂ္ဂဋ္ဌာန် ဖလဋ္ဌာန်

ဤ၌ မဂ်စိတ် ဖြစ်ဆဲကို မဂ္ဂဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်၊ ဖိုလ်စိတ်ဖြစ်ဆဲကို ဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်ဟု ခေါ်ဆိုရသည်။ ဥပါဒ်-ဋီ-ဘင်ဟု ဆိုအပ်သော ခဏတ္တယသမဂီ မဂ်စိတ်၊ ဖိုလ်စိတ်မှ အခြားတစ်ပါး မဂ်ပုဂ္ဂိုလ်၊ ဖိုလ် ပုဂ္ဂိုလ်ဟူ၍ လက်ညှိုးထိုးပြစရာ လုံးဝမရှိတော့ပါ။ အထက်ဖြစ်သော သကဒါဂါမိမဂ်၊ အနာဂါမိမဂ်၊ အရဟတ္တမဂ် ပုဂ္ဂိုလ်တို့၌လည်း နည်းတူ သိမှတ်ပါလေ။ သို့ရာတွင် မဂ်ပုဂ္ဂိုလ်မှာ ဥပါဒ်-ဋီ-ဘင်ဆိုတဲ့ စိတ္တက္ခဏ တစ်ချက်မျှလောက်သာ တည်နေနိုင်ပါသော်လည်း ၎င်းမဂ်စိတ်၊ ဖိုလ်စိတ်၏ အခြားမဲ့၌ သောတာပတ္တိဖိုလ်ပုဂ္ဂိုလ်၏ အဖြစ်သို့ ရောက်လေတော့သည်။ ၎င်းသောတာပတ္တိဖိုလ်ပုဂ္ဂိုလ်မှာမူကား အထက်ဖြစ်သော သကဒါဂါမိမဂ်ကို မရောက်မရသေးသမျှ ကာလပတ်လုံး သောတာပတ္တိဖိုလ်ပုဂ္ဂိုလ်၏ အဖြစ်၌ တည်နေနိုင်လေသည်။ အထက်မဂ်တို့၌လည်း နည်းတူသိမှတ်ပါလေ။

အနည်းဆုံး ၄ ကြိမ် ၅ ကြိမ်

ဤဖိုလ်ဝင်စားကြည့်မှုကို တစ်ကြိမ်မျှ စမ်းသပ်၍ ရရုံမျှနှင့် အားရကျေနပ်၍ မနေပါလေနှင့်။ (ဝသီဘော်နိုင်အောင်) အလေ့အလာ အားကောင်းလာအောင် ခဏခဏ မကြာမကြာ အဆိုပါနည်းအတိုင်း ဖိုလ်ဝင်စား၍ ကြည့်ပါလေ။ အနည်းဆုံး ၄ ကြိမ် ၅ ကြိမ် ဝင်စား၍ ကြည့်ပါ။ ဝင်စားတိုင်း ဝင်စားတိုင်း ရရှိ၍ ကျေနပ်အားရမှသာ အထက်သကဒါဂါမိမဂ်သို့ တက်ပါလေ။

၂။ သကဒါဂါမိမဂ်သို့တက်ပုံ

ထို သောတာပန် အရိယာ သာဝကပုဂ္ဂိုလ်သည် ထိုနေရာ၌လည်းကောင်း၊ တစ်ပါးသောနေရာ၌ လည်းကောင်း ကာမရာဂ ဗျာပါဒ ကိလေသာကို ခေါင်းပါးစေခြင်းငှာ အထက်သကဒါဂါမိမဂ်သို့ ရောက်စေခြင်းငှာ စိတ်ညွတ်၍ ရှုနေကျဖြစ်သော ခန္ဓာငါးပါး ရုပ်နာမ်တရားတို့ကို ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ်မှစ၍ ရှုနေကျအတိုင်း အနိစ္စ-ဒုက္ခ-အနတ္တဟု ဝိပဿနာရှုအပ်ကုန်၏။ ထိုသို့ရှုသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်အား ဆိုခဲ့ပြီး

သောနည်းဖြင့် သင်္ခါရပေက္ခာဉာဏ်အဆုံး၌ တစ်ခုတည်းသော အာဝဇ္ဇန်းဖြင့် အနုလုံဂေါတြဘူဉာဏ်တို့ ဖြစ်ကုန်သည်ရှိသော် ဝေါဒါန်အမည်ရသော ဂေါတြဘူဉာဏ်၏ အခြားမဲ့၌ သကဒါဂါမိ မဂ်စိတ်၊ ထိုသကဒါ ဂါမိမဂ်၏ အခြားမဲ့၌ သကဒါဂါမိဖိုလ်စိတ်ဖြင့် နိဗ္ဗာန်ကို အာရုံပြု၍ ဖြစ်၏။ ထို့နောင် ဘဝင်ကျ၍ ပစ္စဝေက္ခဏာဉာဏ် ငါးတန်တို့သည် ဖြစ်ကုန်၏။

ပြီးလျှင် ရှေးနည်းအတိုင်း သကဒါဂါမိဖိုလ်ဇောသာ စောပါစေသတည်းဟု ခိဋ္ဌာန်၍ ဖိုလ်ဝင်စား ကြည့်ပါ။ ရလျှင် စစ်မှန်ပြီဟု သိ၍ စိတ်ချပါ။ ဤသို့ အတိုင်းအရှည်ဖြင့် ထိုသကဒါဂါမိပုဂ္ဂိုလ်သည် ဤလူ့ဘုံသို့ တစ်ကြိမ်သာ လာ၍ ဒုက္ခ၏ အဆုံးကို ပြုနိုင်သော သကဒါဂါမိပုဂ္ဂိုလ်အစစ်အဖြစ်သို့ ရောက်လေတော့သည်ဟု သိမှတ်ပါလေ။

၃။ အနာဂါမိမဂ်သို့ တက်ပုံ

ထိုသကဒါဂါမိ အရိယာသာဝကပုဂ္ဂိုလ်သည် ထိုနေရာ၌လည်းကောင်း၊ တစ်ပါးသောအခါ၌ လည်းကောင်း၊ ကာမရာဂ ဗျာပါဒတို့ကို အကြွင်းမဲ့ ပယ်သတ်ခြင်းငှာ အထက် အနာဂါမိမဂ်သို့ ရောက်စေခြင်းငှာ စိတ်ကို ညွတ်၍ ရှုနေကျဖြစ်သော ရုပ်နာမ်သင်္ခါရတို့ကို ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ်မှ စ၍ ရှုနေကျအတိုင်း အနိစ္စ-ဒုက္ခ-အနတ္တ ဟု ဝိပဿနာ ရှုအပ်ကုန်၏။ ထိုသို့ ရှုသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်အား ဆိုခဲ့ပြီးသောနည်းဖြင့် သင်္ခါရပေက္ခာဉာဏ်အဆုံး၌ တစ်ခုတည်းသော အာဝဇ္ဇန်းဖြင့် အနုလုံ-ဂေါတြဘူဉာဏ် တို့သည် ဖြစ်ကုန်သည်ရှိသော် ဝေါဒါန်အမည်ရသော ဂေါတြဘူဉာဏ်၏ အခြားမဲ့၌ အနာဂါမိမဂ်စိတ် ဖြစ်၏။ ထိုအနာဂါမိမဂ်၏ အခြားမဲ့၌ အနာဂါမိဖိုလ်စိတ်ဖြင့် နိဗ္ဗာန်ကို အာရုံပြု၍ ဖြစ်ကုန်၏။ ထို့နောင် ဘဝင်ကျ၍ ပစ္စဝေက္ခဏာဉာဏ် ငါးတန်တို့သည် ဖြစ်ကုန်၏။ ပြီးလျှင် ရှေးနည်းအတိုင်း အနာဂါမိ ဖိုလ်ဇောသာ စောပါစေသတည်းဟု ခိဋ္ဌာန်၍ ဖိုလ်ဝင်စားကြည့်ပါ။ ရလျှင် စစ်မှန်ပြီဟု သိ၍ စိတ်ချပါ။ ဤမျှ အတိုင်းအရှည်ဖြင့် ထိုအနာဂါမိပုဂ္ဂိုလ်သည် ဥပပတ္တိပဋိသန္ဓေနေသော သုဒ္ဓါဝါသဗြဟ္မာဘုံ၌ ပရိနိဗ္ဗာန် ဝင်စံရလတ္တံ့သော အောက်ကာမဘုံသို့ တစ်ဖန် ပြန်လည်ခြင်းသဘောမရှိသော ပဋိသန္ဓေအစွမ်းဖြင့် ဤ ကာမဘုံသို့ တစ်ဖန် ပြန်လည်၍ မလာသော အနာဂါမိပုဂ္ဂိုလ်အစစ် အဖြစ်သို့ ရောက်လေတော့သည်ဟု သိမှတ်ပါလေ။

၄။ အရဟတ္တမဂ်သို့ တက်ပုံ

ထို အနာဂါမိအရိယာသာဝကပုဂ္ဂိုလ်သည် ထိုနေရာ၌လည်းကောင်း၊ တစ်ပါးသောအခါ၌ လည်းကောင်း ရူပရာဂ၊ အရူပရာဂ၊ မာန၊ ဥဒ္ဓစ္စ၊ အဝိဇ္ဇာ၊ အဟိရိက၊ အနောတ္တပ္ပ ကိလေသာတို့ကို အကြွင်းမဲ့ အကြားမရှိ၊ အကြွင်းမထား ပယ်ရှားခြင်းအကျိုးငှာ အထက် အရဟတ္တမဂ်သို့ ရောက်စေခြင်း

အကျိုးငှာ ရှုနေကျဖြစ်သော ရုပ်နာမ်သင်္ခါရတို့ကို ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ်မှစ၍ ရှုနေကျအတိုင်း အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တဟု ဝိပဿနာ ရှုအပ်ကုန်၏။ ထိုသို့ ရှုသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်အား ဆိုခဲ့ပြီးသောနည်းဖြင့် သင်္ခါရပေက္ခာ ဉာဏ်၏ အခြားမဲ့၌ အရဟတ္တမဂ်စိတ်၊ အရဟတ္တဖိုလ်စိတ်ဖြင့် နိဗ္ဗာန်ကို အာရုံပြု၍ ဖြစ်၏။ ထို့နောင် ဘဝင်ကျ၍ ပစ္စဝေက္ခဏာဉာဏ် လေးတန်တို့သည် ဖြစ်ကုန်၏။ ပြီးလျှင် ရှေးနည်းအတိုင်း အရဟတ္တ ဖိုလ်ဇောသာ စောပါစေသတည်း ဟု ခိဋ္ဌာန်၍ ဖိုလ်ဝင်စားကြည့်ပါ။ ရလျှင် စစ်မှန်ပြီဟု သိ၍ စိတ်ချပါ။ ဤမျှ အတိုင်းအရှည်ဖြင့် ထိုအရဟတ္တဖိုလ် ပုဂ္ဂိုလ်သည် ကုန်ပြီးသော အာသဝေါရှိသော လောက၌ မြတ်သော အလှူကို ခံထိုက်သော ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်အစစ် အဖြစ်သို့ ရောက်လေတော့၏ဟု သိမှတ်ပါလေ။

ခန္တီးဆရာတော်ဘုရားကြီး၊ စက်ဖြတ်ဝိပဿနာကျမ်း၊ နာ ၂၆၆-၂၇၀

သင်ခန်းစာ (၄) ပြီး၏။

ဤစာနိဂုံး

“မဂ္ဂပရိညာ၊ သင်ခန်းစာ” ကို ဤမျှနှင့် နိဂုံးပြုအပ်ပါသည်။ နောင် အကြောင်းညီညွတ်လျှင် မဟာပစ္စဝေက္ခဏာ (၇) ပါးကို အခြေပြု၍ “အရိယပရိညာ၊ သင်ခန်းစာ” ကို ရေးသားတင်ပြပါဦးမည် ဖြစ်ပါသည်။

ဤစာရေးသူသည် ပရိယတ်၊ ပဋိပတ် နှ့်စပ်ကျွမ်းကျင်သော ပညာရှင်ကြီးတစ်ဦး မဟုတ်ပါ။ သို့ဖြစ်ပါ၍ မိမိလက်လှမ်းမီ၊ ဉာဏ်လှမ်းမီသမျှ ကျမ်းဂန်စာပေများ၊ ခန္ဓာကိုယ်တွေ့များ၊ ယောဂီကိုယ်တွေ့များကို အခြေခံ၍ “စု-တု-ပြု” နည်းအားဖြင့် စေတနာနှင့် ဝါသနာ အလျောက် ပြီးမြောက်လာရသော ဤစာအုပ်တွင် ပညာရှင်များ၏ ဉာဏ်မျက်စိဖြင့် ချွတ်ချော် မှားယွင်းချက်များ တွေ့မြင်ပါက အမှန်ကျ ပြင်ဆင်ပေးနိုင်ကြပါသည်။

အရှင်မောစာရ

သစ္စဝေဒဂူ

မိုးကုတ်ဝိပဿနာ မဂ္ဂင်ဓမ္မရိပ်သာ
ရေတံခွန်တောင်၊ မန္တလေးမြို့။

နိဗ္ဗာန်မျက်မှောက်ပြုခန်း ၊ မဂ္ဂပရိညာ၊ သင်ခန်းစာ ပြီးပြီ။
၁၃၇၀ ခု၊ သီတင်းကျွတ်လဆန်း (၅) ရက်၊
၄-၁၀-၂၀၀၈ (စနေနေ့)။

